TÜRKİYE YAZARLAR BİRLİĞİ 2011

TÜRKİYE YAZARLAR BİRLİĞİ: 36
Anma Kitapları: 3

ISBN:
Yayın Hakkı : Türkiye Yazarlar Birliği
Sümer 1. Sokak No:11/5 Kızılay Ankara
Yayın Kurulu
Yayına Hazırlayan: Öner Buçukcu

İÇİNDEKİLER

AZİZ OĞLU BEKİR
ERZİNCAN - KEMAH
1887 - 1915

Hayat Hikayesi

Hayat hikâyesi

Şair ve yazar. 22 Şubat 1950 Erzincan doğumlu. Yazılarında; Abdullah Çınar, Yunus Taner, M. Refik Selimoğlu, Fatih Emre gibi müstearlar kullandı. Erzincan Kurtuluş İlkokulu, Merkez Ortaokulu, Lisesi'nden sonra Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi (1972). Bir süre Hür Söz (Erzurum) gazetesinde Yazı İşleri Müdürlüğü (1972) yaptı.

Fakülteyi bitirdikten sonra, Seydişehir Mahmut Esat Lisesi edebiyat öğretmenliği görevinde bulundu (1972-76). Sümerbank Genel Müdürlüğünde uzman olarak çalıştı (1976). Yeniden öğretmenliğe döndü. Ankara Meteoroloji Lisesi (1976-78), Erzincan İmam Hatip Lisesi (1978-82), Ankara Aydınlıkevler Lisesi (1982-85), Atatürk Anadolu Lisesi (1985), Ankara Polis Koleji (1985-90), Polis Akademisi Türk Dili Okutmanlığı (1990-98) görevlerinde bulundu, emekli oldu (1998). TBMM'de Milletvekili Danışmanlığı görevinde bulundu.(1997) Ankara'daki özel okullarda Türkçe-Edebiyat öğretmenliği yaptı. Edebiyata ortaöğrenim sıralarında ilgi duydu. Erzincan Lisesinin duvar gazetelerini yayınladı, lisenin Köşebaşı gazetesinin şiir yarışmasında derece aldı.

Ortaokul sıralarında başladığı Erzincan bakır el işlemeciliği sanatında ustalaşarak geliştirdi. Bu el sanatını lise ve fakülte yıllarında da sürdürdü. İlk sergisini, Erzurum Halk Eğitim Merkezinde "Bakır Üzerine El İşiyle Türk-İslâm Tezyinatı" adıyla açtı (1972). Bu tür çalışmalarını yurtiçi ve dışında açtığı sergilerle sürdürdü. Geleneksel bakır işleme sanatına hat ve süsleme açısından katkılarda bulundu.

Şiir ve yazılarını Adımlar (1972), Tohum, Hareket, Çile, Milli Gençlik, Gençlik, Mavera, Hisar, Milli Eğitim, Yeşilay, Türk Edebiyatı, Genç İstikbal, Diyanet, Irmak, Rahmet, Tokat Kümbet, kurucusu olduğu Muştu (1976-80) ve Kültür-Edebiyat (1986-87) vb. gazete ve dergilerinde yayınladı. Erzincan'da yayınlanan günlük Doğu gazetesinde köşe yazıları, dörtlüklerini ise Salihoğlu imzasıyla yayınladı. Vahdet gazetesinde (Genç Kalemler), Zaman ve Vakit gazetelerinde (Duvar Gazetesi), haftalık Tutanak ve Yeni Dönem gazetelerinde kültür-sanat sayfaları hazırladı.

Çocuklara yönelik yazı ve şiirleri; Mavi Kırlangıç, Can Kardeş, Kıvılcım, Diyanet Çocuk, Adak Çocuk gibi çocuk dergilerinde yayınlandı. Şiirleri, Milli Eğitim ilk ve ortaöğretim Türkçe kitaplarında yer aldı. Türkiye Yazarlar Birliği'nce yayınlanan Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı'na çocuk edebiyatı üzerine değerlendirmelerde bulundu. Arkın Çocuk Edebiyatı Şiir Yarışmasında Anneciğim şiiriyle üçüncülük ödülü aldı (1974). Gökyüzü Yayınları Çocuklara Yönelik Şiir Yarışmasında Sevginin Gülleri eseriyle mansiyon (1987) kazandı.

Türkiye Milli Kültür Vakfı Hicret konulu şiir yarışmasında ödül, Trabzon Belediyesi Naat Yarışmasında birincilik (1996), İstanbul Tuzla Belediyesi Gül Şiirleri Yarışmasında mansiyon (1998), Türkiye Diyanet Vakfı Çocuk Şarkıları, Güfteleri Yarışmasında mansiyon (1999) aldı. Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Derneği kurucuları arasında yer aldı. Bu derneğin ve Türkiye Yazarlar Birliği'nin Yönetim Kurulu Üyeliğinde bulundu.

Eserleri:

Şiir: Muştu (Erzincan. 1983), Sıla Türküsü 'Erzincan'da Bir Kuş Var' (Ank. 1998), Çocuklara Yönelik Şiir: Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu (Tütibay Yayınları, Ank. 2000), Sevginin Gülleri (Ank. 2002).

Antoloji: Bir Demet Şiir (Mamak Bld. Eğt. Kül. Md. Yay., Ank. 2001), Günümüz Şairlerinden En Güzel Çocuk Şiirleri (Muradiye İlköğr. Okulu Yay. Ankara. 1995), Günümüz Yazarlarından Seçme Hikâyeler (B. Coşkun, S. Er ile, Timaş Yayınları, İst. 1987), Mehmet Akif ve Gençlik (Abdullah Çınar adıyla, Kültür Edebiyat Yay., Ank. 1987). Şiir Defteri (Ank. 2003).

Araştırma-İnceleme: Bütün Yönleriyle Erzincan (M. Buyruk ve H. Özdemir ile, Doğu Gazetesi Yay., Erzincan. 1982), Osmanlı Padişahlarının Tuğraları (Ank. 2000).

Ansiklopedi: Gençlik Kültür Ansiklopedisi (2 cilt, S. Er, E. Kücet ile Ankara 1996).

Ders kitapları: İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi (4. ve 5. sınıf, M. Aşkar, S. Er ile, SEK Yay., Ank. 1994-95), Türkçe I-II Çıraklık Eğitimi Ders Kitabı (Ü. Gündüz, S. Er ile, Rehber Yayınları, Ank-1990), Türkçe I-II Aday Çıraklık Eğitimi Ders Kitabı (Ü. Gündüz, S. Er ile, Rehber Yayınları, Ank. 1990).

Hakkında: Mustafa Ruhi Şirin / Çocuklarla El Ele Geleceğe Yürümek (Zaman Gazetesi, 9.6.1990), Hekimoğlu İsmail / Bir Serginin Ardından (Zaman Gazetesi, 1997), Rıfkı Kaymaz ile Bir Konuşma (Yeni Devir Gazetesi, 1.11.1981), B. Uğur Akdere / Rıfkı Kaymaz'ın Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Çocuk Edebiyatındaki Yeri (Lisans Tezi: Gazi Üniv. Eğt. Fak. T.D.E. Bölümü 1999), Mehmet Törenek / Bir Şehri Şiirlerle Anlatmak: Sıla Türküsü (Rahmet Dergisi, Kasım 1999)

Kronolojik Hayat Serüveni

1950 Erzincan'da doğdu.(22 Şubat)

1962 Erzincan Kurtuluş İlkokulundan mezun oldu.

1965 Erzincan Merkez Ortaokulundan mezun oldu.

1968 Erzincan Lisesi'nden mezun oldu.

1971 Geleneksel Erzincan Bakır El İşlemeleri üzerine ilk sergisini Erzincan Halk Eğitim Merkezi'nde açtı.

1972 Erzincan Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu.

-İttihat, Bugün, Yeni Devir, Milli Gazete, Doğu(Erzincan) gazetelerinde şiir ve yazıları yayınladı.

1974 Arkın Çocuk Edebiyatı Şiir Yarışmasında "Anneciğim" şiiri işe üçüncü oldu.

-İstanbul'da Bakır El İşlemeleri sergisini açtı.

1975 Askerliğini İzmir Bornova Topçu Okulu'nda kısa dönem olarak yaptı.

1979 Erzincan'da sergi açtı.

1982 Bütün yönleriyle Erzincan (M. Bayraktar-H. Özdemir ile birlikte) eseri yayınlandı.

1983 Muştu şiir kitabı yayınlandı.

-Yeni Şafak'ta Mehmet T.Ümit'ün Rıfkı Kaymaz'ın Şiirinde Dörtlükler başlıklı yazısı

-Zaman gazetesinde Serhan Güzel'in Rıfkı Kaymaz ile röportajı yayınlandı.

1985 Ankara Polis Koleji'ne edebiyat öğretmeni oldu.

-Ankara Bakır El İşlemeleri sergisini açtı.

1986 Hisar, Mavera, Türk Edebiyatı, Milli Eğitim, Yeşilay, Genç İstikbal, İstiklal, Irmak, Rahmet, Tokat Kümbet dergilerinde şiir ve yazıları yayınlandı.

1987 Gökyüzü Yayınları Çocuklara yönelik şiir yarışmasında "Sevginin Gülleri" eseri ile mansiyon kazandı.

Bilal Coşkun ve Sırrı Er ile birlikte hazırladıkları "Günümüz Yazarlarından Seçme Hikâyeler Antolojisi" yayınladı.

1990 Ankara Polis Akademisi'ne Türk Dili Okutmanı oldu.

-Zaman Çocuk gazetesinde Mustafa Ruhi Şirin ile röportaj

1991 Üzeyir Gündüz ile birlikte Çıraklık Okulları için Türkçe ders kitapları yayınlandı.

1994 Mustafa Aşkar ile birlikte Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi(4.-5. sınıf) kitabı yayınlandı.

1995 "Günümüz Şairlerinden En Güzel Çocuk Şiirler" kitabı yayınlandı

1996 Trabzon Belediyesi "Naat Yarışması"nda birinci oldu.

-Sırrı Er, Erbay Kücet ile birlikte hazırladıkları Gençlik Kültür Ansiklopedisi yayınlandı.

1997 TBMM Milletvekilliği danışmanı oldu.

1998 Tuzla Belediyesi "Gül Şiirleri Yarışması"nda mansiyon aldı.

1999 Türkiye Diyanet Vakfı "Çocuk Güfteleri Yarışması"nda mansiyon aldı.

2000 Osmanlı Padişahları Tuğraları eseri yayınlandı.

-Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu şiir kitabı yayınlandı.

-TYB Yönetim Kuruluna seçildi.

2002 Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Derneği'nin kurucuları arasında yer aldı.

- Türkiye Yazarlar Birliği Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.

2003 Şiir Defteri Antolojisi yayınlandı.

2004 Öykü Yağmuru Antolojisi yayınlandı.

-Öykü Sepeti kitabı yayınlandı.

-Özel Ankara Aziziye Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı üzerine ders verdi.

2005 Altındağ Şiir Akşamları programına şair olarak katıldı.

2006 "Sevgi Tomurcukları" eseri Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları arasında çıktı.

-TYB Genel Sekreteri oldu.

-Suriye Halep şehrinde yapılan "Uluslararası Mevlana Günleri" toplantısına katıldı.

-"Gelibolu Mevlana Günleri" toplantısına katıldı.

-Üsküp'te yapılan Türkçe'nin Uluslararası Şiir Şölenine katıldı.

-Sergi açtı.

2008 Bakü'de düzenlenen "Uluslararası Türk Halkları Çocuk Edebiyatı Kongresine katıldı. Tebliğ sundu.

-2008 Avrupa Şiir Yarışmasında jüri oldu.

-Somuncu Baba Çocuk Dergisi'nde yazısı yayınlandı

-Zübeyir Yılmaz ile birlikte "Türk Bilmecelerinden Seçmeler" isimli eseri yayınlandı.

-Zübeyir Yılmaz ile birlikte hazırladığı"Türk Ninnilerinden seçmeler" isimli esiri yayınlandı.

-Zübeyir Yılmaz ile birlikte hazırladığı "Tekerlemeler" isimli eseri yayınlandı.

2009 "Ay Kanatlı Yıldız Kuş" isimli çocuk şiir kitabı yayınlandı.

-Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı eseri yayınlandı.

- TBMM Mustafa Necati Kültürevi'nde Bakır Üzerine Hat Tuğra Süsleme Sergisi açtı.

-Bayan ve Mutluluğa Kırk Pencere eseri yayınlandı.

-Ankara Özel Aziziye Lisesi'nde Bakır El İşleme üzerine konuşma yaptı.

2010 -H.İbrahim Özdemir ile birlikte hazırladıkları "Erzincanlılar Ansiklopedisi" yayınlandı.

-Ankara'da Hakka yürüdü.(22 Şubat)

Erzincan ve Rıfkı Kaymaz

Fıratla paylaşılan duygular

Hangimiz toplumun, yaşadığımız hayatın sıkıntılarından, insanların arasında hay huyla geçen bir yaşantıdan zaman zaman kaçıp kurtulmak, tabiatın, şırıl şırıl akan bir derenin yanı başında, bir ovanın, bir ağaçlığın bir yeşilliğin ortasında dinlenmek istemez? Ruhumuz akan bir çağlayanın akışında onunla dinlenir. Onunla birlikte çağlar, coşar. Akan bir derenin şırıltısında huzur bulur, coşkun bir ırmağın diriltici sesinde kendini bulur, coşar.

Türk şiirinde sonsuzluk duygusunun bir tezahürü olarak, nice şairin denize, dağlara, ovalara, ırmaklara, ufuklara kaçışını dile getiren mısralarını okurken, kendimiz de bu duyguları onlarla birlikte yaşarız. Sarıçiçekle konuşan Yunus Emre, yaratıcı tarafından dünyanın en güzel varlıklarından olan çiçekle konuşurken kendi duygularını ona sunar, onun ağzından cevaplarını verir mısra mısra. Çiçeğin sarılığını ölüme yakın olmanın verdiği bir hâl olarak dile getirir Yunus.

Coşkun sular, ırmaklar, sarıçiçeğin insana hatırlattığı duygular gibi farklı dünyalara götürür insanı. İnsan ruhu coşkun bir hâle dönüşür. İçindeki coşkunluğu çağlayan bir akarsuyla paylaşmak ister. Duygulanır. Doğu Anadolu'nun sıra dağları arasında kıvrıla kıvrıla akan, bazen çağlayan, bazen derinden sessiz sessiz sonsuza akan Fırat pek çok şaire de içli mısralar kazandırmıştır.

Fırat kenarında çınar ağaçlar
Dalında ötüşür çeşitli kuşlar
Gece gündüz yalvarırım Mevla'ya
Yârim biriciktir bana bağışla.

Fırat kenarında inem oturam
Ellerimi soğuk suya batıram
Nazlı yar küs imiş gelmez yanıma
Yalvaram yakaram eve getirem.

Fırat kenarında bir bağ yetirdim
Elvan renkten güllerini bitirdim
Yar hasretinden el siteminden
Derdim beş yüz idi bine yetirdim.
Eğin'in altından akan Fırat'tır
Ağamın bindiği telli kırattır
Yar sana kavuşmak hayli murattır
Tez gel ağam tez gel yollar serindir
Borcun da varsa Mevlam kerimdir.

Fırat ile söyleşen Ali Vecdi Bingöl'ün aşağıdaki mısralarını birlikte okuyalım:

Bingöllerden süzülürsün inersin
Geçtiğin yaylara serin mi Fırat?
Bir yol şahlanırsın bir yol direnşin
Sevdalı gönüller yerin mi Fırat?

Durmadan yürürsün seferin mi var?
Dosta iletecek haberin mi var?
Hıçkıran sesinde kederin mi var?
Senin de dertlerin derin mi Fırat?

Bakır el işinde kırk yıl

Bilindiği gibi 30-40 yıl önce Erzincan bakır işlemeciliğimiz altın devrini yaşadı. Onlarca bakır atölyesi, bir o kadar bakır ürünlerimizin satıldığı işyerleri, yüzlerce usta, kalfa, çırak… Erzincan'a gelen herkesin hediye listesinde Erzincan bakır işleme ürünleri. Samaver, çay-kahve takımı, hamam tası, şekerlik vs. O yıllar bakır ürünlerimiz el işi ile yerel motiflerle birbirinden güzel örneklerle yapılıyor, alıcı bulabiliyordu.

Fazla üretim talebi el işi yerine makine el işini devreye soktu. Artık daha fazla mal üretiliyordu. Ne var ki üretilen mallarda talep her geçen gün olumsuzluğa doğr u düşüyordu. Ürünlerdeki estetik boyut zayıflıyordu. Ardından malum sonuç: Bakır işlemeciliğimiz kan kaybetmeye ve atölyeler, işyerleri kapanmaya başladı.

Bugün bakır işlemeciliğimiz adına ne yazık ki olumsuz bir noktadayız.

Bugün bakır işlemeciliğim açısından nereden nereye geldiğimizi kendi kendime soruyorum. Bu soruyu dostlarımıza, eski bakır ustalarımıza, kültür sanat adamlarımıza soruyorum. Aynı noktada buluşuyoruz: Yeniden el işine dönmek… Sanayileşme, makineleşme dünyada el sanatına büyük darbe vurdu. Buna rağmen her türün el işi yine el üstünde değer ve kabul görüyor. Dünya el sanatlarını önemsiyor.

Kırk yılı aşkın bir zamandır bakır işlemeciliğini sürdürüyorum. Bakır işlemeciliğini bugün Erzincan'da kuyumculuk yapan Selahattin Günal'dan öğrendim. Ustama bu anlamda çok şey borçluyum. Küçücük bakır işyerimizde bir yandan el sanatımızı öğreniyor, bir yandan da yol-yordam-edep öğreniyorduk. Mehmet Öz ağabeyimizin anlattıklarıyla hayata hazırlanıyorduk bir yandan. Pek çok ağabeyimizle, arkadaşımız, kardeşimizle o küçük dükkânın tezgâhında bu anlamda çok şey çok şey öğrendik.

İşlemeciliği o yıldan bu yana bırakmadım. 1971 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi son sınıfındayken değerli hocam Orhan Okay'ın (Bugün Prof. Dr.) desteğiyle Erzurum Halk Eğitim Merkezi Salonu'nda ilk kişisel

sergimi açtım. Sadık Öz, rahmetli Yusuf Erzincanî (merhum, hattat), Nevzat Sudaş ile birlikte İstanbul, Ankara ve Erzincan'da sergilerimiz açıldı. Her neyse, bugünlere geldik.

Geçtiğimiz ay bakır el işlemeciliğimizi tanıtmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından İsviçre'nin Zürih kentinde açılan turizm fuarına katıldım. Yerel motifler, hat, tuğra ve süsleme örneklerini bakır üzerine el ile işleyerek fuar izleyicilerine sanatımızı tanıtmaya çalıştım. Fuarda, İsviçre'nin Zürih kentinde turizm alanında hizmet veren Türk turizm büroları da yer aldı. Türk standını gezenler; Türk lokumu, baklava ve aşureden tattılar. Türk turizmi, turizm mekânları, ulaşım konularında bilgi aldılar. Ülkemize ilişkin broşür, afiş, harita ve rehber kitapçıklarına ilgi duydular. Türk standında Ramazan Kale Eskişehir-Lületaşı, Nebahat Maşalı Tel Kırma, Bentour standında ise M. Server Demiriz cam sanatını fuar ziyaretçilerine örnek çalışmalar halinde sundular. TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tanıtma Genel Müdür Yardımcısı İbrahim Yazar ve Zürih Kültür ve Tanıtma Ataşe Yardımcısı Fulya Durgut, fuarın ülkemizin turizm zenginliklerini tanıtmada önemli rol oynadıklarını belirttiler.

Fuar, İsviçre'de yaşayan Türk vatandaşlarınca da ilgiyle karşılandı. Yurt içinde açtığım sergilerden sonra, bakır işleme geleneğimizi yurt dışında da tanıtmaktan büyük bir mutluluk duydum.

Zengin kültürümüz ve sanatımız özgün örnekleriyle her fuarda ilgi, takdir ve taltif görecek. Bütün sanatlarımızda olduğu gibi bakır işlemeciliğimiz de "el"e dönülmesi hâlinde yenide altın yıllarına kavuşacak. Buna inanıyorum.

Dembelehoççik

Erzincan ağzı ile yazılan şiirleriyle daha bir tanıdığımız Metin Tombul'un Erzincan Belediyesi Yayınları arasında yayınlanan *"Dil Sözlüğü"* isimli araştırması ile *"Dudakların Bende Kalsın"* ve *"Hüküm Müebbed"* şiir kitapları yayınlandı. Tombul'la Erzincan Lisesinin kuruluşunun 60. yılı nedeniyle düzenlenen programlarda birlikteydik. Erzincan dönüşü uçakta yan yanaydık. Seyahat boyunca şiirden, Erzincan'dan konuştuk. Erzincan ağzıyla yazdığı ve basıma hazır olan kitabı üzerinde değerlendirmeler yaptık. Şiir ve Erzincan üzerine zevk aldığım bir sohbet ve seyahat oldu benim için.

Metin Tombul'un Erzincan ağzıyla yazdığı şiirleri daha önceki yıllarda da fotokopilerden zevkle okumuştum.

Özcan Tokyürek, geçtiğimiz ay yayınlanan *"Erzincan'a Girdim Ne Güzel Bağlar"* isimli kitabında Metin Tombul'un bu tür şiirlerinden bir kaçına bu kitapta yer vermiş. Bu şirlerden biri *"Dembelehoççik"* Erzincan depremini Erzincan ağzıyla, deyimleri ve kelimeleriyle nükteli bir biçimde anlatan bu şiiri sizlerle paylaşmak istiyorum:

Yer oynadı
Gög oynadı
Ortalığı toz duttu
Sarı öküz moz duttu
Sallama sakgın başıy
Tencirede süd daşıy
Ahlım tarlandı
Başım fırlandı
Biri herhal tut silkeliy
"Uşah gaçın duvar geliy!"
Torpah ilinçah
Bina salınçah
Ezem bağırıy
Bibim bağırıy
Anam daşlıhda
Beni çağırıy.
Ldu mu yanıya
Uşahlar nerede
Gelin hanıya?
El sahapsız
Gol sahapsız

Suvah yetim
Yol sahapsız
Aman tıkgat
Durum sakgat
İki boynuz
Bi poççik
Gettük
Dembelehoççik.

Tombul'un Erzincan ağzıyla kaleme alınan şiirlerini en kısa zamanda kitap hâlinde görmek dileğimiz.

Terzi baba ve erzincan mezarlıkları

Büyük mutasavvıf Terzi Baba'nın adını taşıyan Terzi Baba ve Terzi Baba Mezarlığıyla ilgili olarak neler biliyoruz? Metinleri Ünal Tuygun tarafından yazılan ve fotoğrafları Halil İbrahim Özdemir'ce çekilen Terzi Baba Mezarlığı, *"Terzi Baba ve Erzincan Mezarlıkları"* adıyla kitaplaştı.

Bilindiği gibi hayat da ölüm de bir gerçek. Ne var ki zaman zaman ölüm gerçeğini unutur insan. Fani hayatı ölümsüz sanar. Günü gün etmek, kendince sonsuza dek yaşamak istercesine hayata, dünyaya sarılır.

"Dünya ahiretin mezrasıdır." der atalarımız. Dünya bir tarla, bu dünyada ektiklerimizin ürününü elbette alacağız. Mezarlıklar bir anlamda tarihe düşülmüş notlardır da. Onlar bir zamanlar yaşayan, medeniyetler kuran insanların dönemine taşır insanları. Tanıklık ederler onlara. Bu nedenle mezar taşları "tarihin sessiz tanıkları"dır.

Bugün Terzi Baba Mezarlığı diye bilinen mezarlığın adı 1948 yılına kadar Kaledibi Mezarlığı'ydı. Terzi Baba vefat ettikten sonra bu mezarlığa defnedilmiş, bu nedenle mezarlığın adı Terzi Baba Mezarlığı olarak değiştirilmişti. Terzi Baba mezarlığının 750 yıllık bir geçmişi vardı. Erzincan'da yaşayanların sayısından çok Erzincanlıyı toprağın altında misafir eden Terzi Baba Mezarlığını tanıtan *"Terzi Baba ve Erzincan Mmezarlıkları"* kitabında Terzi Baba'nın hayatına yer verilmiş.

Mezarlıkta bulunan âlim, devlet adamlarının mezar taşları fotoğraflanmış. Terzi Baba dışındaki diğer mezarlıklardan Garnizon Şehitliği, Melekler Mezarlığı, Hava Şehitliği, Hacı Hafız Mezarlığı, Piri Sami Mezarlığı, Beybağı Mezarlığı, Ciminli Baba Mezarlığı da fotoğraf ve açıklamalarla tanıtılmış. Eserin albüm ağırlıklı olması, Terzi Baba ve mezarlıkta medfun insanlarla ilgili olarak bilgiler verilmesi onu bir kaynak çalışma haline getirmiş. Yazar Ünal Tuygun ve gazeteci, yazar, fotoğraf sanatçısı H.İbrahim Özdemir'i çalışmaları nedeniyle kutluyoruz.

Öz erzincan gazetesi'nin ilk sayısı

Erzincan'da yayınlanan ilk günlük gazetelerimizden biri bilindiği gibi Öz Erzincan'dır. Ankara Millî Kütüphanede Öz Erzincan'ın ilk sayıları arasında dolaştık. Gazetenin sahip ve yazı işleri müdürlüğünü fiilen Suphi Özdemir yürütmüş. Nisan 1953 Perşembe günü yayına başlayan Öz Erzincan'ın (Yıl:1, sayı:1) fiatı 5 kuruş olarak belirtilmiş.

İlk sayıda Suphi Özdemir "Çıkarken" başlığı ile gazetenin yayın gerekçelerini belirtmiş. İkinci sayfada Erzincan başlıklı yazıdaki imza Nusret Bayındır'a ait. Gazetede yer alan bir ilanı buraya almak istiyorum: *"Tesviyeci Salih Yüksel Trabzon Caddesindeki ticarethanesini Yenişehir'de Kızılay Dükkânlarından 19 noya naklettim. Sayın müşterilerime keyfiyetle duyurulur. Bir fotoğrafçı reklâmı: Foto Şen. Bir haber: Ticaret Odasının yeni yapılacak binasının hafriyatına bugün başlanmıştır. iş sahiplerine başarılar dileriz."*

Gazetenin diğer sayılarında Yüksek Ziraat Mühendisi Nusret Bayındır'ın bazı sayılarda N.B. imzasıyla yazıları yer almış. Dokuzuncu sayıda (14.4.1953) bir duyuru/haber: *"Diyarbakır'a Nakletti. Kıymetli dostumuz tüccar Mehmet Küçükağa'nın mağazasını Diyarbakır'a nakletmiş olduğunu ve 15.4.1953 Çarşamba günü şehrimizden ayrılacağı takarrür etmiştir. Mumaileyhe hayırlı yolculuklar ve muvaffakiyetler dileriz. Öz Erzincan."* (Mehmet Küçükağa'nın Veda notu da aynı sayfada yer almış). Gazetenin 13. sayısında (18.4.1953) Metin Keskin'in bir şiiri. Akrostiş (Şiirde mısra başlarındaki harflerin alt alta sıralanmasıyla bir kelimenin verildiği şiir). Şiirdeki ilk harflerden Hayrünnisa adı çıkıyor.

Kimi sayılarda Rasim Demirtaş'ın şiirleri yer almış. Ertuğrul Baydar'ın Kütüphane (27 Nisan 1953), Erzincan Lisesi Müdürü Esat Onatkut'un İstanbul'un Fethiyle ilgili konuşmasının metni (30.5.1953, sayı:42) yazıları 14 Eylül 1953 tarihli (sayı:88) gazetede haber: Erzincan'a Bir Şeker Fabrikası Kurulmasına Karar Verildi. Öz Erzincan'ın ilk sayılarında (1950'li yıllardaki) Erzincan'ın siyasi, sosyal, ekonomik durumuyla ilgili ilginç haber, yazı, diyalogları okumak insanı farklı duygulara götürüyor.

"Kazankaya"dan erzincan'a bakmak[1]

İnsan günübirlik hayattan, koşuşturmadan bunalınca kendini dinlemek, ruhunu dinlendirmek ister. İçindeki sonsuzluk özlemine sığınır. Gökyüzünü, daları, ovaları, sonsuza kan ırmakları, denizi hayal eder. Ruhunun ihtiyacını sonsuzlukla gidermeye çalışır. Şair, sonsuzluğa özlemini mısralarla dile getirir. Sonsuz mekânlara sığınan ruhunun dilini çözer. Dağa, denize, sonsuza özlemini bu mekânlarla paylaşır.

Hemen her Erzincanlı gibi ben de gurbetten Erzincan ovasına girerken, etrafı kuşatan sıra dağlara dalar giderim bir süre. Özellikle de Kazankaya tepesi… Onun ihtişamı hepimize çok şey anlatır. Onun sesini yüreğinde duyan özellikle Erzincanlı pek çok şair Kazankaya için şiirler yazmış, sonsuzluğa duydukları özlemlerini onunla paylaşarak dile getirmiştir.

Kazankaya, aynı zamanda Erzincan'da yayınlanan ilk günlük gazetelerimizden biri de aynı zamanda.1955'lerde yayınlanan ilk mahallî gazetelerimizden. Geçtiğimiz günlerde yine Erzincan'ımızın ilk gazetelerinden biri olan Öz Erzincan gazetesinin (Ankara Millî Kütüphanede) ilk sayılarında dolaştığımızı yazmıştık. Bu gazetenin önemli bir döneminde emeği, hizmeti, imzası bulunan usta gazeteci ağabeyimiz Şefik Aras, bu yazımızla ilgili olarak bir yazı yazdı köşesinde. İnşallah uygun bir zamanda Şefik Ağabeyimizle bu konuda uzun bir söyleşi yapma fırsatımız olur.

Bugün mahallî gazetelerimizden Kazankaya'nın ilk sayıları arasında dolaşacağız. Günlük siyasi gazete olarak ilk sayısı 9 Kasım 1955 tarihinde yayınlanan Kazankaya'nın o yıllarda sahibi: M. Necdet Gücen. Mesul Müdürü ile Mustafa Kemal Güven. Kazankaya'nın idarehane adresi şöyle: Yenişehir Trabzon Caddesi No:41 Erzincan. (Bu numarada hangi işyeri ya da ev var şimdi?) Kazankaya, yayınlanma amacını da şöyle ifade ediyor: *"Gayemiz vüsatimiz nisbetinde Erzincan'a faideli olmaktır."*

Hemen her yerel süreli yayında yer alan yerel evlenme haberlerinden biri: "Göncü Abdurrahman Pişkin oğlu Ziraat memuru İhsan Pişkin ile Hancıoğlu İbrahim kerimesi 10.11.1955 Perşembe günü evlendiler. Gençlere saadetler dileriz. (Sayı:2) Kazankaya, zamanın önemli şairlerinin şiirlerine de yer vermiş sütunlarında. Erzincanlı şairlerin (Mesela: Mete Bali, Turhan Bali, Ali Yağan…) şiirleriyle de tanışıyoruz Kazankaya'da. Ali Yağan imzasıyla yayınlanan "Vıkkılıy" şiiri, yerel söyleyişin manzum hâle dönüştüğü mısralarla severek okunuyor. Dönemin valisi Süleyman Onur. Belediye Başkanı ise Hüsamettin Atabeyli. Birkaç haber başlığı:

"Kemah Belediye Reisi Sadi Özdemir…"

"Kemaliye Belediye Başkanı Sabri Nakkaşoğlu…"

"Refahiye Zevker arası yolu yapıldı."(24 Kasım 1955)

"17 Köy içme suyuna kavuşturuldu." (2.12.1955)

"Bu akşam Yenişehir Sinemasında günlerden beri sayın halkımızın sabırsızlıkla beklediği eşsiz şaheser Zehirli Hayat… Eşsiz film…" (9.12.1955)

---

1 www.dogugazetesi.com.tr

Erzincan milletvekillerini resimleriyle de tanıtıyor Kazankaya: "Kıymetli mebuslarımızdan Tevfik Şenocak (19.12.1955), Rahmi Sanalan (20.12.1955), Sadık Perinçek (22.12.1955).

İlginç bir haber daha: Geçen hafta arkadaşının çizmesini çalarak giydiğini bildirdiğimiz Hüseyin Koçoğlu yapılan muhakeme sonunda suçu sabit görülerek 40 gün hapis cezasıyla tecziye edilmiştir. (Kemaliye haberi, 25.12.1955).

Gazete sayfaları o yılların Erzincan'ını, resmî- yerel yöneticisi, siyasetçisi, esnafı, kurumları, ilanları, duyurularıyla yansıtıyor. İnsana "Geçmiş zaman olur ki " dedirtiyor zaman zaman.

Başka yazılarımızda yine Erzincan'ımızda yayınlanan gazetelerimizin ilk sayıları arasında dolaşacağız inşallah…

Erzincan'ın gözyaşları

27 Aralık 1939. Büyük deprem, acı gün. Büyük deprem binlerce Erzincanlıyı ebediyete yolcu etti. Erzincanlı, doğup büyüdüğü, acı tatlı hatıralar yaşadığı, sılası Erzincan'ı, karlı kış günlerinde terk etmek zorunda kaldı. Toprak altında annesini, eşini, yavrusunu, acılı yüreğini, kor bir ateş gibi bırakarak. Yürekler acıyla yoğruldu, kanlar bembeyaz karları al bayrağa çevirdi. Bir içli ağıt, yürekleri dağlayan feryat göklere yükseldi. Ayrılığın, ölümün acısı yürekleri yaktı yıllarca:

Erzincan duman oldu
Halimiz yaman oldu
Kanlar karıştı kara
Ayrıldık Erzincan'dan:
Ottan ocaktan, candan.

Her 27 Aralık'ta deprem acıları bir kere daha yaşanır evlerimizde. Annelerimiz, babalarımız, dedelerimiz, ninelerimiz o günlerin acısını yüreklerinde bir kere daha yaşarlar. Acı hatıralar canlanır yeniden. Yürekler bir kere daha burkulur. Depremler, seferberlik yılları, göçler, ayrılıklar… Erzincanlının bu nedenle yüreği garip, gönlü daha bir yufkadır. Yıllarca, yaşanan, dilden dile anlatılan acılar Erzincanlının yüreğinde derin iz ler bırakmıştır. Bu acılar türkülerimize yansımıştır. Erzincan türkülerinde hep bu acı, hep bu hüzün dile getirilir.

Deprem felaketini yine bir kere daha anıyoruz. Toprağa giren binlerce Erzincanlıya rahmetler diliyoruz. Böylesi felaketlerden Allah'a sığınıyoruz. Bu felaketlerden her bakımdan ders almayı diliyoruz. Depremlerde Erzincan'ın kanayan yüreği, dilinde ağıtlara dönüşmüştür. Erzincan depremi ardından, acılarımızı paylaşan Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve

Edebiyatı Bölümü öğretim görevlilerinden Bekir sami Özsoy, Namık Arslan, Bayram Durbilmez, ülke genelinde bu acıyla ağıta, destana dönüşen mısraları "Destanlarla Erzincan" adıyla bir araya getirmişlerdi.

1992 depreminde yeniden yaşanan deprem felaketinin ardından "Göz Yaşlarımız" (Deprem ağıt ve destanlar) bir araya getirilmiş. Ruhi Kara tarafından hazırlanan, "Erzincan'ın Göz Yaşları", Erzincanlının derdini yüreğinde duyan, onun acısıyla yanan gönüllerin mısralarını bir araya getirmiş. Kitapta şiirlerine yer verilen şairler:

Musa Aba, Haşim Akarsu, Halil Naci Akseki, H.Yusuf Albayrak, Oğuz Altın, Server Altıntaş, Sadık Altunkaynak, Âşık Zeki Altunsoy, Mehmet Arıtürk, Mustafa Asal, Cemal Aydın, Fatih Ballı, Mehmet Zeki Baş, Hüseyin Baştuğ, Cihangir Bektaş, Safiye Bereket, Atilla Can, Dursun Cavaklı, Ahmet Cebre, İhsan Cüce, Hilal Pınar Çankaya, Metin Çankaya, Mevlüt Çetinkaya, Ahmet Çınar, Rıdvan Çimen, Sezai Düşmez, Hüseyin Erdoğan, İlhami Erdoğan, Yaşar Aroğlu, İsmail Gül, Bülent Güler, Salih Kara, Kemal Karaağaç, Hasan Ali Kasır, Durmuş Kaya, Gazi Kaya, Muzaffer Kaya, Rıfkı Kaymaz, Alaattin Keçeci, Süleyman Kekeç, Melek Kotanoğlu, Remzi Koç, İsmail Koyun, Ali Kul, Müslüm Kumru, Ali Küçüker, Kul Muharrem, Ayşe Murathanoğlu, Âşık Kul Nuri, Doğukan Okur, Hüsamettin Olgun, Osman Osma, Başak Ören, Emrah Özarslan, Muhittin Özel, Kotan Pala, Celil Sadık, Hanım Sak, Yusuf Sekergider, Sebahat Sertel, Elvan Sezgin, Ahmet Şahin, Aytaç Şahin, Cafer Şahin, Utku Şahin, Halil Şehsuvaroğlu, Lütfi Şehsuvaroğlu, Mustafa Şekeroğlu, Fethi Şimşek, Şükran Tahran, Âşık Zakir Tekgül, Abdurrahman Tektaş, İ. Hakkı Topuz, Alihan Turan, Oktay Turgay, Ünal Tuygun, Nurettin Türkkan, Mustafa Uçar, İbrahim Uluşan, Şeyhettin Yalçınkaya, Cengiz Yavuz, Faruk Yerli, İdris Yıldız, Osman Yılmaz, Suzan Yılmaz, Saim Zengin, Ercan Züngür. 1939 Depremi için: Salih Zeki Aktay, Âşık Sabit Müdami, Ağıtçı Güllü Bacı, Mehmet Başkaya, Ahmet Bulut, Talibi Coşkun, Mahmut Coşkuner, Behçet Kemal Çağlar, Ali Çatak, Hikmet Turhan Dağlıoğlu, Zeki Ömer Defne, Konyalı Âşık Hasan, Nazım Hikmet, Mehmet İkrami, Eyüp İnci, Ceyhun Kansu, M.Kemal Keskinel, Cemal Kırca, Hazan Nebioğlu, İffet Oruz, Şeref Sanata, O. Yüksel Serdengeçti, Şerife Soykan, Cevdet Kudret Solok, Zaralı Halil Söyler, Âşık Mevlüt İhsani, Âşık Veysel, Bayburtlu Hicranî (Hacı Taştan), Fethi Tevet, Nimet Yıldırım, Bekir Yılmaz, Halide Nusret Zorlutuna, M.Tevfik Efendi.

İnsanımızın acısına duyarsız kalmayan bu kalemlere, eseri hazırlayana, yayınlayan yetkililere, bu deprem yıldönümünde bir kez daha teşekkür ediyoruz. 1939, 1992 ve diğer felaketlerde şehit olan geçmişimize rahmetler diliyor, onlara fatihalar gönderiyoruz. (Erzincan'ın Gözyaşları (Deprem Ağıt ve Destanları), Ruhi Kara, Eryaksan Yayını, No.3, 2. Baskı, Ankara 1994)

Erzincan kitaplığı

Erzincan, tarih boyunca pek çok felaketle karşı karşıya kalmış şehrimiz. Seferberlik yılları, çekilen sıkıntılar, depremler… Bütün bunlar Erzincanlının ruh yapısında derin izler bırakmış, onu dertli, içli, yanık bir insana dönüştürmüştür. Türkülerimiz, ağıtlarımız bu nedenle acılarla, sıkıntılarla, dertlerle, gözyaşlarıyla birlikte dile getirilmiştir.

Yaşanan acı günler, depremler yalnızca Erzincanlının gönlünde derin yaralar açmakla kalmamış, Erzincan'ın kültürünü de etkilemiş, tarihi eserlerini adeta yerle bir etmiştir. Tarihî yapılar, yazılı kültür bu anlamda büyük olumsuzluklarla zarar görmüştür. Bugün Erzincan ile ilgili sözlü, yazılı kültürel değerlerin araştırılmasında bu nedenle büyük zorluklar yaşanmaktadır. Tarihi, kültürler kaynakların adeta kaybolması, araştırmacıların araştırmalarının önünde en büyük engel oluşturmaktadır.

Olan olmuş, bugünlere gelinmiştir. Şimdi artık bugünün ve yarının değerlendirilmesi yapılmalıdır. Erzincan kültürü, tarihi, eserleriyle ciddi bir biçimde tesbit edilmeli, derlenmelidir. Bu anlamda özellikle kültür adamlarımızın tekliflerini dikkate almak zorundayız. Erzincan İl Kültür Müdürümüz alanında donanımlı bir bürokrattır. Konu ile yapılacak çalışmaları zaman zaman da kamuoyuna açıklamaktadır.

Bu konuda atılacak ilk adımlardan birinin, Erzincan Kitaplığı adıyla bir derleme çalışması olabileceğini ifade etmek istiyorum. Erzincan Belediyesi, ya da Erzincan Kütüphanesi bünyesinde açılacak Erzincan Kitaplığı, özellikle Erzincan ile ilgili her tür basılı yayının bir araya getirilerek derlenmesiyle oluşturulabilir. Erzincanlı yazarların kitapları, Erzincan'ı konu alan kitaplar, dergiler, yayınlar, kasetler, CD'ler…

Bugün Erzincan'da yayınlanan günlük gazetelerden birer nüshanın bu kitaplıkta derlenmesi çok önemlidir. Bugünün gazeteleri yarınki araştırmacıların en önemli belgeleri olacaktır. Erzincan Kitaplığı bugünden oluşturulmaya başlanmalı. Eserler, kayıt altına alınmalı, arşivlenmeli. Yapılacak iş bugün için çok önemli görünmeyebilir. Ama yarın Erzincan ile ilgili kaynaklar araştırıldığı zaman, bu kitaplığın ne derece ciddi bir kaynak oluşturduğu anlaşılacaktır.

Erzincan kültürünü, değerlerini önemseyen birisi olarak konuyu, ilgili kişi ve kuruluşlara aktarmak istedim. Dileğim bu ve benzeri konuların özellikle Erzincanlı kültür adamlarımızca gündeme getirilmesi ve gerçekleştirilmesi yolunda adımların atılması.

Büyük depremin ardından

27 Aralık 1939 tarihinde meydana gelen Erzincan depreminde bilindiği gibi binlerce insan şehit oldu. Erzincanlı, seferberlik yıllarının acılarını daha unutamamışken, büyük deprem felaketiyle, ölümün, ayrılığın, göçün, kendi yüreğinde ve toplumda açtığı derin yaralarla sarsıldı yeniden.

Ağıtlar yürekleri dağladı. Gökyüzüne feryad-ü figanlar yükseldi. Kalemler, yüreklerin acılarını mısralara döktü. Diller söyledi, gönüller söyledi. Erzincanlı acıyla yoğruldu bir kere daha. Erzincan felaketi, ülkemizde de, dünyada da, yürek taşıyan insanların yüreklerini titretti. Yardımlar iletildi, eller uzatıldı, gönüller sarılmaya çalışıldı. Erzincan depremi üzerine pek çok şiir, ağıt kaleme alındı şairlerimizce.

Bu şiirler, ağıtlar yayınlandı. Yanık türküler halinde dilden dile aktarıldı. Ankara Millî Kütüphane'de "Erzincan Faciası, Hamit-Mahmut Ağıtı"kitapçığına, büyük felaketin yıldönümünde rastlamam bir tevafuk oldu. "Malatyalı Abbas Soylu" tarafından kaleme alınan bu kitapçık 1940 tarihini taşıyor. (Mani katarı, Sahip ve naşiri: Korgunal Yayınevi sahibi: Muharrem Zeki Korgunal. İstanbul Yenidevir Basımevi. Fiatı 5 Kuruş." Kitapçık'tan Erzincan depremi üzerine söylenen iki şiiri aşağıda sizinle paylaşmak istiyorum.

Dinleyin Ahbablar tarif edeyim
Nasıl kaldı Erzincan'da ölümüz
Kader böyle imiş kime ne diyem
Açılmadan soldu gonca gülümüz

Gece saat dokuz zelzele oldu
Yıkıldı binalar belim kırıldı
Erzincan iline figan koyuldu
Erzincan'da kaldı bizim ölümüz.
…
Yarılıp ayrıldı yerler yerinden
Çok bülbül de hasret gitti gülünden
Muhannet kahrından hasret elinden
Gurbet elde can verenler ağlasın
…
Ey Abbas dert ile doludur özün
Dünyada gülmedi bir vakit yüzün
Neler görmedi ki bu yaşlı gözün
Garip garip bu gözlerin ağlasın.

Depremde hayatını kaybeden şehitlerimizi anıyor, onlara rahmetler diliyoruz.

Erzincanlı âşık

Erzincan toprağı bilim, sanat, kültür dünyasında önemli isimler yetiştirmiştir. Bugün edebiyat dünyamızda eserleriyle tanınan pek çok yazar, şair, halk ozanı ve bilim adamı eserleriyle, çalışmalarıyla günümüz insanına seslenmektedir.

Geçtiğimiz günlerde Ankara'daki Erzincanlı bürokratlarımızdan İshak Yılmaz kardeşimin kitaplığında "Hayatımla Arkadaş" isimli bir kitapla karşılaştım. Erzincan Belediyesi'nin 5 numaralı yayını bu eser 1996 yılında yayınlanmış. O yıllarda Belediye Başkanı olan Talip Kaban'ın takdimiyle yayınlanan bu eser Erzincanlı âşık ve şair Hüseyin Erdoğan'ın şiirlerini içeriyordu.

Tarihî bir eserle karşılaşmış gibi sevindim. Erzincan Belediyesi olarak yakın yıllarda yayınlanan ve Erzincan'ı konu alan kitapları hatırladım. Eser tespitinde ne derece isabet edilip edilmediğini bir yana bırakarak bu eserlerin basımına karar veren başkanlarımızı takdirle andım. Yayınlanan her eser, şöyle ya da böyle bir değer ifade eder. 1933 doğumlu Erzincanlı şair ve âşık Hüseyin Erdoğan'ı yeterince tanımadım. Ama o bugün bu eseriyle karşımda. Şiirlerini okuyorum.

Eserden onunla ilgili kısa bilgiyi aktarmak istiyorum önce:

1933 Erzincan (Hancı Çiftliği Köyü) doğumlu. Köyünde okul olmadığı için babası kardeşiyle birlikte komşu köy ilkokuluna kaydettirdi (1943). Yaya olarak kırk beş dakika köylerinden uzaktaki bu köyde kerpiçten yapılmış ilkokulda öğrenime başladı.1948'de okul birincisi olarak ilkokulu bitirdi.17 yaşından itibaren âşık tarzı şiirler yazdı/söyledi. Eseri: Hayatımla Arkadaş, (Erzincan Belediyesi Yayınları:5, Erzincan 1996, Ermat Ofset) Hüseyin Erdoğan'ın Erzincan'ımızı konu alan bir şiirini de sizinle paylaşmak istiyorum:

İlimiz

ilimiz Erzincan'ı getirsem dile
Her varlığı vardır, daha çok görsem.
Bahçelerde çiçek, güller bülbüle,
Çiçek arının, bülbüle gül versem.
Karasuyu, Fırat nehri çağlıyor
Depremlerde insanları ağlıyor
Yazı kader birçokları ölüyor
Allah'tan gelene daim şükretsem.
Bahçeleri vardır, çiçekler açar
Yeşil yaylasına insanlar göçer
Çadırı kuranlar suyundan içer
Kursam çadırımı suyundan içsem.

Centilmendir Erzincan'ın uşağı
Severler insanı görmez aşağı
Böyle insanlarda tabi yüz ağı
Yiğit insanları övsem ve sevsem.

Erzincan şehrimiz ne kadar övsem
insanımız merttir dile getirsem
Hep insanız insanları seversem
Hoş olur hanemde sofra serersem.

Şair içtenlikle ilini yazmış
Kazma kürek ile toprağı kazmış
Her varlık toprakta farkına varmış
Vatan toprağımız yüzümü sürsem.

Şair Hüseyin'im Erzincan'ı anlattım
Bir destan yazdım, kitapta tuttum
Ölürsem burada tutun tabutum
Erzincan'da kara toprağa girsem.

Erzincan şiirleri

Şiir seven bir milletiz. Şiirle düşünmüş, şiirle ağlamış, yakarmış, gülmüşüz. Geniş, zengin bir şiir geleneğimiz var. Acımız, sevincimiz, binlerce şair tarafından mısra mısra dile getirilmiş. Şairler, gönüllerinin sesini mısralarıyla dile getirirler.

Şair gönlü; yaşadığı coğrafyanın, kültürün, inancın, vatan, sıla toprağının değerleriyle büyür. Onu anlatır. Yürekleri, Erzincan özlemi, duyarlığı ve sevgisiyle dolu şairlerimizin Erzincan şiirlerini okurken, her Erzincanlının yüreği bir Erzincan rüzgârına kapılır. Acılarla, felaketlerle bir daha yüzyüze gelir. Acılarla yürekler yanar derinden, sevinçlerle yenidünyalara açılır.

H.İbrahim Özdemir ve Mehmet Buyruk'la Doğu Gazetesi için hazırladığımız Erzincan Şiirleri kitapçığı 13 Şubat 1982 tarihinde yayınlanmış. Kitapçığın sunuş yazısını Mehmet Buyruk (O yıllarda Doğu Gazetesi'nin sahibiydi) kaleme almış.

27 yıl önce yayınlanan bu kitapçıkta (Soyadı sırasıyla) Nurettin Albayrak (Can Erzincan), M.Danişmendoğlu (Deli Halit), Zeki Ömer Defne (Bu Memleket Böyle

Ağlar), Muammer Bilirdönmez (Güzel Erzincan), Rıfkı Kaymaz (Bugün 13 Şubat), Sedat Polat (Terzi Baba'da Sabah), Salihoğlu (Erzincan'ım) Âşık Veysel Şatıroğlu (Erzincan), Ümit Tarık (Ben Erzincanlıyım), Halide Nusret Zorlutuna (Erzincan Akşamları, Ah Erzincan'ım Vah Erzincan'ım) şiirleriyle, Çobanoğlu, Reyhanî ve Salihoğlu dörtlükleriyle yer almış.

O yıllarda Kemah Erzincan arasında tevafuken Çobanoğlu ve Reyhanî ile bir tren seyahatimiz olmuştu. Usta halk şairlerimiz, Doğu Gazetesi için seyahatimiz sırasında dörtlüklerini irticalen (hazırlıksız) söyleyerek bizlere şu dörtlükleri hediye etmişlerdi:

Gönül arzederki her an her dakka
Varıp Erzincan'a hali göreydim.
Doğu Gazetesinde buluşmak üzre,
Edebi, erkânı yolu göreydim. (Çobanoğlu)

Doğu gazetesinde bir ince kalem
Anlattım derdimi dil Erzincan'da.
Dertlerimi diyecektim vesselam,
Ne yazık ki bitti yol Erzincan'da. (Reyhanî)

Aradan yıllar geçti. (Doğu Gazetesi o yıllarda F.Paşa Cad. Büyük Çarşı No:6'da Tlf.:3092/9) yayınlanıyordu.) H.İbrahim Özdemir ile birlikte, kısa zamanda inşallah yayınlama imkânına kavuşacağımız, "Kültür Sanat Edebiyat Bilim Siyaset Bürokrasi ve İş Dünyasında Erzincanlılar Ansiklopedisi" ni hazırlarken şiirleriyle, eserleriyle pek çok Erzincanlı şairimizle tanıştık. Bu şairlerimizle yazıştık, onların özgeçmişlerine ulaştık, onları bir araya getirdik. Dileğimiz, Erzincan Şairleri çalışmamızın bir an önce yayınlanması.

Sılamızı, şair duyarlığıyla mısra mısra anlatan şairlerimiz Erzinca'ımızı, geleceğe taşıyorlar. Bugün, onların yazdıkları eserlerle yüzyıllar, yıllar öncesine gidebiliyoruz. Yüzyıllar öncesinden günümüze değin; Erzincan'ımızı, değerlerimizi, sevgimizi, hoşgörümüzü, yiğitliğimizi, acımızı, anlatarak bizi Erzincan'a bağlayan, yüreğimizi yoğuran şairlerimizi bu vesileyle rahmetle anıyoruz.

Ciddî bir araştırma: cengerli köyü

Milletlerin varlığını devamlı kılan, dağılıp yok olmasını önleyen ve onları diğer milletlerden ayıran özellik kendi kültürüdür. Araştırmacı, yazar, şair hemşerimiz Mustafa Özdemir, kendi köyünün kültürel değerlerini ortaya koymak amacıyla Cengerli Tarihi, Toplumsal ve Kültürel Bir Araştırma isimli eserini hazırlamış, yayımlamış.

Özdemir, 1949 Erzincan-Refahiye-Cengerli doğumlu. İlkokulu Cengerli'de, ortaokulu Refahiye'de okudu. Gümüşhane Yatılı Öğretmen Okulunu bitirdikten sonra çeşitli yörelerde ilkokul öğretmenliği, okul müdürlüğü yaptı. 1986'da ön lisans eğitimini yaptı. 1989-1990 yıllarında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi konusunda formasyon eğitimi aldı. MEB tarafından İlköğretim Türkçe Ders Kitapları Yazımı Komisyonunda görevlendirildi. 1990'da İstanbul-Pendik ilçesinde yılın öğretmeni seçildi. 1994'te emekliğe ayrıldı. Bir süre özel dershanelerde öğretmenlik yaptı. Özdemir'in şiir ve araştırmaları yanında, ilköğretim okullarına yönelik basılmış Türkçe, Hayat Bilgisi kitapları da bulunuyor.

Refahiye-Cengerli el emeği göz nuru ile; "gülbeyaz", "mihrap", "kanaviçe", "bereket" vb. nakışlarıyla işlenmiş kilimleriyle meşhur bir köyümüz. Özdemir, Cengerli'nin tarihini Hayaşalılar ve Hititler döneminden başlatmış. Urartular Dönemi, Medler ve Persler, Selevkozlar, Pont İmparatorluğu, Romalılar, Bizanslılar dönemlerinden sonra, Mengücüklüler ile devam etmiş Cengerli tarihine. Karakoyunlular ve Akkoyunlular 1071-1516 yılları arasında Doğu Anadolu bölgesinin demografik yapısı ve Cengerli konusunu da ayıran Özdemir, Osmanlı döneminde 15.-19.yüzyıllar arasında Cengerli'nin sosyal ve ekonomik durumunu kaynaklara dayanarak ortaya koymuş.

Coğrafi konum, iklim, bitki örtüsü, köy-kent ilişkileri, nüfus ve ailelerin soy kütükleri ile Cengerli önemli bir araştırma eseri. Cengerli köyü halk takvimi, halk inançları, düğün, deyim-atasözleri, Cengerli ağzı, Cengerli köyünde yetişenlerin biyografileri, bu köyde görev yapan muhtarlar, imamlar, öğretmenler ve fotoğraflar ile hacimli, önemli bir araştırma ortaya konulmuş.

Cengerli Tarihi, Toplumsal ve Kültürel Bir Araştırma isimli bu ciddi araştırması nedeniyle değerli araştırmacı hemşerimiz Mustafa Özdemir'e tebrik ve takdirlerimizi sunuyoruz. (Cengerli Tarihi, Toplumsal ve Kültürel Bir Araştırma, Mustafa Özdemir, İstanbul 2002).

Erzincan araştırmaları-1

Erzincan, yüreğimizde solmayan bir çiçek. Depremlerle, acı ve sıkıntılarla solan, bağıyla, bahçesiyle, güzelliğiyle tomurcuklanan bir gül. Acımız, sevincimiz,

türkümüz, ağıtımız, hüznümüz, aşkımız. Sıla-ı rahim bir görev. Ona hizmet bir mutluluk. Onun için yazmak, düşünmek ne güzel! Erzincanlı şairler onu anlattılar mısralarında. Deprem acısıyla yürekleri yanan şairler onun için ağıt yaktılar. Âşıklar en yanık türkülerini onun için söylediler.

Her Erzincanlı, Erzincan'ın çilesini yüreğinde duyduğundan az çok garip, yanık, hüzünlü. Türkülerimiz, gözyaşıyla, ayrılıkla, gurbetle yoğrulmuş. Erzincanlı Erzincan aşkını canlı tutan her yüreğe müteşekkir. Ona hizmet edenler yüreklerde canlı ve diri yaşıyorlar. Güzel Erzincan'ımıza hizmet bir mutluluk dedik. Onunla ilgili olarak yapılan araştırmaları ona bir hizmet olarak görüyoruz.

Sosyal, kültürel, ekonomik alanlarda yapılan araştırmaları ve bu araştırmaları yapan araştırmacıları bu sütunda saygıyla anmak istiyorum. Bu anlamda yapılan yüzlerce araştırma, inceleme var elbette. Bunlardan zaman zaman söz edeceğiz.

Bugün üniversitelerimizin çeşitli bölümlerinde yapılan ve Erzincan'ı konu alan yüksek lisans ve doktora çalışmalarının bir listesini vermek istiyorum. Bu çalışmalar, bu ve benzeri alanlarda çalışanlar için önemli bir kaynak. Bu araştırmalarla Erzincan'ın sosyal, kültürel, ekonomik yapısı daha bir anlaşılacak. Yeni konularla Erzincan gündemi geleceğe taşınacak. Araştırmacılar bu kaynaklardan yola çıkarak sorunlarımıza çareler arayacak.

Erzincan için neler yapılmalı? Erzincan'ın tarihi, kültürü, coğrafyası, ekonomisi, geleceği, yeni araştırmalarla üniversitelere, akademik çevrelere, dünyaya taşınacak. Erzincan'ı konu alan her araştırmacıya can Erzincan'ımızdan selam ve sevgilerimi sunuyorum.

Erzincan'ı Konu Alan Araştırmalar:

Metropole göç ve uyum İstanbul'da Erzincan -Kuruçay'lılar; Coşkun Yıldırım, Yüksek Lisans, 2002.

Erzincanlı Âşık Ahmet Cemil`in hayatı, edebi kişiliği ve eserleri; Handan Aydın Eyicil, Yüksek Lisans, 2000.Erzincan ili atmosferindeki polenlerin araştırılması; Sinan Altun, Yüksek Lisans, 2003.

Erzurum ve Erzincan ili; Fatih Sezek, Doktora, 2003.

Ülkemizde son on yılda meydana gelen yıkıcı depremlerde betonarme binaların gösterdiği dayanım, Yusuf Ziya Toprak, Yüksek Lisans, 2003.

Erzincan havzası 3-D hız yapısının yerel deprem tomografisi ile belirlenmesi, Bülent Kaypak, Doktora, 2002.

Erzincan örneğinde din eğitimi açısından yerleşik inançlar, Erdal Çakmak, Yüksek Lisans, 2003.

Erzincan ili Merkez ilçe Günebakan Köyü`nde arazi kullanımı, Haydar Kara, Yüksek Lisans, 2002.

Erzurum ve Erzincan illeri kadife akarlarının sistematik yönden incelenmesi, Sevgi Sevsay, Doktora, 2002.

Karaerik üzüm çeşidinin klon seleksiyonu yoluyla ıslahı üzerinde bir araştırma, Cafer Köse, Doktora, 2002.

Erzincan ve Erzurum illeri Uropodit faunası, Durmuş Ali Bal, Doktora, 2002.

Erzincan Ovası'nda drenaj sistemlerinin işletilmesinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri, Aynur Fayrap, Doktora, 2002.

Erzincan Ovası'nda armutlarda sorun olan ateş yanıklığı hastalığına dayanıklı genotiplerin belirlenmesi, Koray Özrenk, Doktora, 2002.

1992 Erzincan, 1995 Dinar, 1998 Adana-Ceyhan ve 1999 Körfez depremlerinin mukabele spektrumları yönünden kıyaslanması, Nuriye Yaşar Kıvılcım, Yüksek Lisans, 2002.

Erzurum, Erzincan ve Kars illerinde 0-6 yaş grubu çocuklarda difteri seroprevalansı, Adem Arık, Tıpta Uzmanlık, 2002.

Erzurum, Erzincan ve Kars illerinde 0-6 yaş grubu çocuklarda kızamık seroprevalansı, Atilla Kılıç, Tıpta Uzmanlık, 2002.

Erzincan'da sosyal, kültürel ve dini hayat, Öner Demir, Yüksek Lisans. 2002.

Elazığ ili ve Erzincan ili, Kemaliye ilçesinde bulunan gökkuşağı alabalığı üretim işletmelerinin teknik özelliklerinin araştırılması, M. Erkan Özgür, Yüksek Lisans, 2001.

İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda okutulmakta olan vatandaşlık ve insan hakları dersini veren öğretmenlerin nitelikleri ve derste karşılaştıkları problemler (Erzincan ili örneği), Sevim Güven, Yüksek Lisans, 2002.

Yeniden yapılanma süreci içerisinde Erzincan kentinin açık-yeşil alanları, Murat Zengin, Yüksek Lisans, 2001.

İlköğretim okullarında Türkçe dersinin toplumsal işlevi sorunu (Erzincan örneği), Çiler Arıkan, Yüksek Lisans, 2003.

Erzincan ili fasulye ekim alanlarında sorun olan yabancı otların tespiti ve mücadelede kritik periyotun belirlenmesi, Alaaddin Saltabaş, Yüksek Lisans, 2001.

Erzincan ilinde yetiştiriciliği yapılan sakı elma çeşitlerinin klon seleksiyonu yoluyla ıslahı, Adnan Doğan, Yüksek Lisans, 2001.

Kuzey Anadolu fay kuşağında tektonik gerilim birikim noktalarının uzaktan algılama teknikleri ile belirlenmesi, Onur Köse, Doktora, 2000.

Tercan Baraj Gölü ve çevresinin rekreasyonel alan kullanım potansiyelinin belirlenmesi üzerine bir araştırma, Yahya Bulut, Doktora, 2000.

Erzincan kenti evsel atıksularının karakterizasyonu ve atıksu arıtma tesisinin GPS-X Bilgisayar programı kullanılarak modellenmesi, Alper Nuhoğlu, Yüksek Lisans, 2000.

Malatya, Elazığ, Erzincan ve Tunceli illerine bağlı bazı ilçelerden Ümitvar dut tiplerinin seçimi, Mustafa Mutlu Aslan, Yüksek Lisans, 1998.

H.1337 (M.1920) tarihli şer`iyye siciline göre Erzincan şehri, A. Kemal Yüzgüleç, Yüksek Lisans, 1999.

Erzurum ve Erzincan ovaları türleri üzerine sistematik araştırmalar, Abdullah Mart, Yüksek Lisans, 1999.

Erzincan'da yaygın olarak yetiştirilen "Yalancı Dermason" fasulye populasyonunun seleksiyon yoluyla ıslahı, Atilla Dursun, Doktora, 1999.

Erzincan şartlarında yetiştirilen bazı badem çeşit/klon ve tiplerinin vejetatif ve genetatif gelişme ile çiçek tomurcuklarının dona dayanım derecelerinin belirlenmesi, Rafet Aslantaş, Doktora, 1999.

1 numaralı Erzincan şer'iyye sicil defteri H. 1332-M. 1916 (transkripsiyon ve değerlendirme), Sevil Öztürk, Yüksek Lisans, 1998.

Erzincan'da öncelikli spor branşları ve halkın spora yatkınlığı, Özcan Çakmak, Yüksek Lisans, 1999.

Kitle sporu teşviki açısından tesis politikaları ve Erzincan il örneği, Şefik Akcan, Yüksek Lisans, 1999.

Erzincan tulum peynirinin baharatlı çeşitlerinin yapılabilirliği üzerine araştırmalar, Ziya Gökalp Ceylan, Doktora, 1998.

Erzincan ve Erzurum Ovası 1895 türlerinin sistematik ve ekolojik yönden incelenmesi, Salih Doğan, Yüksek Lisans, 1998.

Erzincan ve Erzurum Ovası sistematik ve ekolojik yönden incelenmesi, Şule Güngör, Yüksek Lisans, 1998.

Erzincan, Tercan ve Erzurum Ovası uropoditlerinin sistematik ve ekolojik yönden incelenmesi, Durmuş Ali Bal, Yüksek Lisans, 1998.

Erzincan şehir merkezi kuzey batı bölümünün zemin parametrelerinin tespit edilmesi, Hayati Ulusu, Yüksek Lisans, 1998.

Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinde üretilen ehram dokumalarında kullanılan hammadde ile üretilebilecek yeni ürün tasarımları, Mücella Kahveci, Yüksek Lisans, 1998.

Erzincan araştırmaları-2

Önceki yazımızda Erzincan'a hizmetin bir mutluluk olduğunu söylemiş ve Erzincan üzerine yapılan araştırmalardan örnekler vermiştik. Bugünkü yazımızda yine Erzincan'ı konu alan, yüksek lisans ve doktora düzeyinde yapılan akademik çalışmaların bir kısmını daha vermek istiyorum. Erzincan'ı konu alan bu araştırmaları aşağıda sunarken araştırmacılarımıza saygı, sevgi ve selamlarımızı iletiyorum.

Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'dan Erzurum'a Yolculuğu (Samsun, Havza, Amasya. Tokat, Sivas, Erzincan, Erzurum), Erdal Aydoğan, Yüksek Lisans, 1998.

Erzincan il sınırları içindeki kına ezgilerinin incelenmesi, Gültekin Eke, Yüksek Lisans, 1997.

Planlama sorunları açısından Erzincan'ın şehir coğrafyası, M. Samet Altınbilek, Doktora, 1997.

Milli Mücadele'de Erzincan, Hüseyin Bulut, Doktora, 1997.

20. yüzyıl Erzincan tarihi ve günümüz inanç coğrafyası, Hamza Karaoğlan, Doktora, 1997.

Erzincan Ovasında seçilen ve yetiştirilen bazı kayısı çeşitleri ve zerdali tiplerinin dona dayanımları üzerine bir araştırma, Halis Demirel, Doktora, 1997.

Erzincan İli fasulye ekim alanlarında kök çürüğü oluşturulan fungal etmenlerin belirlenmesi ve bunların bazı fasulye çeşitlerinde patojeniteleri ile antagonist Trichoderma türleri ile etkileşimlerinin incelenmesi, Semra Turak, Doktora, 1997.

Erzincan İli'nde çeşitli sebzelerden izole edilen türler ile bunların kültürel ve morfolojik özelliklerinin incelenmesi, Şaban Kordalı, Yüksek Lisans, 1997.

Erzincan Ovasındaki yetiştirilen bazı erik çeşitleri üzerinde fenolojik, biyolojik ve pomolojik araştırmalar, Elif Hınıslıoğlu, Yüksek Lisans, 1997.

Erzincan Mollaköy ham perlit agregasının taşıyıcı hafif beton üretiminde kullanılabilirliğinin araştırılması, İsmet Ulusu, Yüksek Lisans, 1997.

Erzurum, Erzincan, Artvin ve Kars İlleri buprestiade türleri üzerinde faunistik ve sistemik çalışmalar, Göksel Tozlu, Doktora, 1997.

Erzurum ve Erzincan İllerinde tarla arazilerinin kıymetlerinin takdirinde kullanılan kapitülasyon faizine etki eden faktörlerin tespiti üzerine bir araştırma, Avni Birinci, Doktora, 1997. Erzincan yöresinde erozyon kontrol ve ağaçlandırma çalışmalarının genel bir kritiği, Melahat Evcin, Yüksek Lisans, 1996.

Kop Dağları Erzincan-Erzurum-Bayburt ultramafik ve mafik kayaçlarının jeolojik, petrolojik ve metallojenik incelemesi, Hasan Kolaylı, Doktora, 1996.

13 Mart 1992 Erzincan depremi art sarsıntıları kaynak parametreleri, Bülent Kaypak, Yüksek Lisans, 1996.

Bazı önemli depremlerin çeşitli yönleriyle incelenmesi, Tunç Merey, Yüksek Lisans, 1996.

Erzincan ağıtlarının incelenmesi, Nazlı Elik, Yüksek Lisans, 1996.

Erzincan masalları (metinler ve incelemeler) (2.Cilt), Ruhi Kara, Doktora, 1996.

Erzincan koşullarında patates böceği (leptino tarsa decemlineata say.) Ergin ve larvalarının patates çeşitlerini tercihi ve bu çeşitlerdeki gelişmeleri üzerinde araştırmalar, Cemil Hantaş, Yüksek Lisans, 1995.

Erzincan Ovası'nın beşeri ve iktisadi coğrafyası, Selçuk Hayli, Doktora, 1995.

Erzurum Alt Bölgesi`nin ekonomik analizi (1848-1993), Ebül Muhsin Doğan, Doktora, 1995.

Erzincan manyetotelürik verilerinin değerlendirilmesi (profil-A), Hıdır Aygül, Yüksek Lisans, 1994.

İstanbul ve Erzincan şehirlerinde zemin büyütme etkilerine göre mikrobölgeleme, M.Ayşen Lav, Doktora, 1994.

13 Mart 1992 Erzincan depremi art sarsıntılarının kaynak zaman fonksiyonları, E.Dilek Gürler, Yüksek Lisans, 1993.

Doğu Anadolu Bölgesi koşullarında değişik olumlu bazı patates çeşitlerinin uyum yetenekleri üzerinde araştırmalar, Feray (Gürses) Teke, Yüksek Lisans, 1994.

Erzincan havzasının üç boyutlu sonlu eleman modeli, Amir Hossein Mohseni, Yüksek Lisans, 1994.

,Erzincan depremi ve crush injürili olgular, Bahadır Aslan, Tıpta Uzmanlık, 1993.

Erzincan halk ozanları ve eserlerinin analizi, Metin Eke, Yüksek Lisans, 1994. Erzincan ili merkez ilçesi tarım işletmelerinde işgücü varlığı ve kullanım durumu, Aysema Özçelik, Yüksek Lisans, 1992.

Erzincan ili Kemaliye ilçesinde doğal olarak yetişen bademlerin seleksiyon yoluyla ıslahı üzerinde bir araştırma, Rafet Aslantaş, Yüksek Lisans, 1993.

Erzincan'da yetiştirilen Hasan Bey, Şalak, Şekerpare, kayısı çeşitlerinin gelişme dönemlerinde meyvede meydana gelen fiziksel ve kimyasal değişmeler ile hasat kriterlerinin saptanması üzerine bir araştırma, Ahmet Eşitken, Yüksek Lisans, 1992.

Halkbilim açısından Erzincan (2 cilt), Turhan Kaya, Doktora, 1992.

Üzümlü'de (Erzincan) nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler, M. Samet Altınbilek, Yüksek Lisans, 1990.

Erzincan ili merkez ilçesi köylerindeki evli kadınların beslenme bilgi düzeyleri ile yiyecek hazırlama, pişirme ve saklama uygulamaları üzerinde bir araştırma, Nermin Malatyalıoğlu, Yüksek Lisans, 1991.

Erzincan efsaneleri üzerine bir araştırma, Ruhi Kara, Yüksek Lisans, 1991.

Stok kontrol teknikleri ve Erzincan'da özel bir işletmede yapılan uygulama, Enver Sümer, Yüksek Lisans, 1990.

Erzincan ekolojik koşullarında chlorcholinchlorid (CCC)'in buğdayın bazı morfolojik ve anatomik özelliklerine etkileri, Yıldız Fırattekin, Yüksek Lisans, 1988.

Erzincan yöresi miyosen yaşlı kayaçların stratigrafik ve sedimentolojik incelenmesi, Zeki Atalay, Yüksek Lisans, 1986.

Ortaöğretim yöneticiliğinde halkla ilişkiler: Örnek olay Erzincan ili ortaöğretim kurumları, Mirati Madak, Yüksek Lisans, 1987.

Erzurum ve Erzincan yörelerindeki bazı bitkilerde bulunan eriophyoi dea akarları üzerinde çalışmalar, Özdemir Alaoğlu, Doktora, 1984.

Erzincan tulum peynirinin işlem ve ürün parametrelerinin belirlenmesi, Yıldız Karaibrahim, Yüksek Lisans, 1986.

1591 tarihli tahrire göre Erzincan, Yılmaz Kızıltan, Yüksek Lisans, 1986.

Erzincan/erzincanlılar üzerine

Geçtiğimiz hafta TGRT, ondan önce Kanal-7'de Erzincanlıların konuk olarak katıldığı müzik programları yayınlandı. Erzincanlı sanatçıların çoklukla Erzincan türkülerini seslendirdiği bu programlar, sıla özlemimizi harekete geçirdi. Gönül tellerimizi titretti.

Bu ve benzeri programlar diğer TV kanallarında da gösterilmiştir zaman zaman. Bu tür programlar Erzincan'ın, Erzincanlının, Erzincan türkülerinin gündeme getirildiği yayınlar. TGRT'deki programda Erzincan mutfağına da yer verildi. Bir bakır işleme sanatçısının el işleme görüntüleri beni heyecanlandırdı, "Erzincan el işlemeciliğine dönüyor" dedim. Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürü Sayın Metin Çankaya'nın kendisiyle görüşmemizde de tekrarladığı bu gerçeği canlı olarak seyretmek beni mutlu etti.

Evet, bakır işlemede ele dönülmeli. Erzincan dışında Erzincan sevdasını bulundukları ortamda dile getiren hemşerilerimiz var, hemşeri derneklerimiz var. Bu derneklerin çalışmalarını tebrikle ve takdirle anıyorum. Hemşerilerimizi bir araya getiren bu sivil toplum kuruluşlarının çoğalması, çalışmalarının etkinleşmesi dileğimiz.

TV programlarında bu derneklerimizin de imzası var. Özellikle İstanbul'da binlerce Erzincanlı yaşıyor. Dernekler aracılığıyla bir araya geliyorlar hemşerilerimiz. Geçtiğimiz yıllarda İstanbul'da Kemah derneklerince düzenlenen şenlikler alkışlanacak etkinliklerdi. Ankara'da bir radyo kanalında Erzincan aşıkları Hocam Fahri Taş, Alaattin Aktaş ve Şevki Yılmaz'ı dinlemek ayrı bir zevkti. TV, radyo kanallarında Erzincan'ı görmek, dinlemek, seyretmek hepimizi mutlu kılıyor.

Bu anlamda imkânları değerlendirmek, Erzincan'ı tanıtmak, Erzincanlıları bir araya getirmek, onları güzel işlerinde desteklemek hepimizin görevi.

Yüreğimizde dört mevsim canlı gülümüz, canımız Erzincan'ımıza, sılamıza hizmet ne güzel, ne onurlu, ne zevkli bir iş. Bu zevki her zaman tatmaya, tattırmaya var mısınız?

Erzincan 1932

Erzincan üzerine yapılan araştırmalar ve çalışmalarda hemen her araştırmacı belli bir tarihten öncesine kolay kolay gidemez. Erzincan depremi binlerce Erzincanlıyı toprağa verirken, Erzincan'ın sosyal, kültürel pek çok eserini de toprağa gömüyordu.

Erzincan ile ilgili en önemli kaynağın ise, Ali Kemalî tarafından hazırlanan eser olduğu bilinen bir gerçek. Hemen her çalışmada bu kaynak eser kaynak olarak gösterilmektedir. Erzincan 1932 adıyla yayınlanan eser, deprem öncesi tarihi taşıyan bir eser oluşuyla dikkatimizi çeken bir eser olmuştur.

Resimli Gazete Matbaasında, Milli Kütüphane-Vilâyetlerimiz serisinde 1932 yılında yayınlanan *"Erzincan 1932"* adlı eserde şu bölümlere yer verilmiş:

Erzincan'ın tarihte geçirdiği devirler,

İslâmların istilâsı,

Türklerin istilâsı,

Selçukiler-İlhaniler devri,

Uzun Hasan ve Osmanlılar,

Erzincan'ın Ermeni İhtilâlleri-Rusların istilâsı,

Erzincan camileri,

Erzincan'ın coğrafî vaziyeti,

Erzincan'ın kaza ve köyleri; Merkez, Pülümür, Kemah, Kiğı, Kuruçay, Refahiye.

O günün Erzincan'ından birkaç resmin de yer aldığı Erzincan 1932 adlı eser, 92 sayfadan meydana gelmiş. Erzincan ile ilgili belki küçük hacimli, ama önemli olan bu eser, Erzincan ile ilgili araştırmalar yapacakların ilk kaynağı olacaktır.

Kerem'in erzincan bağları

Halk hikâyeleri arasında Kerem hikâyesinin önemli yerini belirtmeye gerek ar mı? Leylâ ile Mecnun, Ferhat ile Şirin gibi bir halk hikâyelerinin halk edebiyatının unutulmaz ismidir Kerem.

Anadolu'nun hemen her köşesinde halk hikâyecilerinin dilden dile aktararak anlattığı, kahve köşelerinin, halk edebiyatı kürsülerinin, folklorla ilgilenen araştırmacıların Kerem hikâyeleriyle zenginleşen halk hikâyeciliği geleneğinin vazgeçilmez bir ürünü olan Kerem'in Erzincan Bağları ile ilgisi nedir? *"Allah cümlemizi muradına kavuştursun. Ustamızın adı Hızır, Erzincan bağları budur"* diyerek biten Kerem'in Erzincan Bağları hikâyesi üzerine Celile Keyder bir araştırma yapmış.

AÜDTCF Türk Dili ve Edebiyatı bitirme tezi olarak 1953 yılında hazırlanan bu tezinde Celile Keyder, Kerem hakkında yapılmış olan tetkiklerin hülâsasını sunmuş. Kerem'in Erzincan Bağları hikâyesinin Raif Yelkenci, E. Cem, Ahmet Serdar yazmaları ve İkbal Basma nüshası ile mukayesesi (vaka, şiir, motif), Kerem'in Erzincan bağlarının diğer Kerem ile Aslı hikâyelerindeki yeri, şiirlerin endeksi, şahıs isimlerinin endeksi, yer isimlerinin endeksi ve Kerem'in Erzincan bağlarının metnine yer verilmiş eserde.

Bugün halk hikâyeleri arasında önemli bir yer tutan Kerem ile Aslı hikâyelerinin mukayeseli bir biçimde incelenerek Kerem'in Erzincan Bağları hikâyesinin bir metin halinde tez çalışması olarak yayınlanması, Erzincan folkloru açısından önemli bir çalışma olacaktır.

Erzincan özlemi

İnsan binbir çeşit nimet içinde yaratılmış. Maddi ve manevi ihtiyaçlarını giderebilecek yapıda yeteneklerle donatılmış. Duygu, düşünce, hayal, hafıza, zihin, akıl, kalp, mide gibi değer ve organlarla yaşıyoruz. Olaylar karşısında seviniyor, üzülüyor, heyecanlanıyor, acıyor, düşünüyor, özlüyoruz vb. Hiçbir şey eksik değil. Göz verilmiş, görmek için gerekli ışık. Görülecek güzellikler, görsel zenginlikler yanıbaşımızda... Acıkıyoruz. Binbir çeşit içecek ve yiyecekle midemizi, bedenimizi besleyebiliyoruz.

Bir yanda dert, ihtiyaç, diğer yanda deva ve bu ihtiyaçları karşılayacak nesneler. İnsanın eşref-i mahlûk (yaratılmışların en şereflisi ve değerlisi) olarak yaratıldığını

en açık biçimde hatırlatıyor bu birkaç örnek. Bizi insan kılan, diğer varlıklardan ayıran özelliklerimizden biri de özlem. Bu duyguyla sılamızı, sevdiklerimizi, güzel günlerimizi özlüyoruz.

Gönül gözümüzle geçmişe uzanıyoruz. Doğduğumuz, büyüdüğümüz, arkadaşlar edindiğimiz, akrabalarla beraber yaşadığımız sılamızı özlüyoruz. Bu özlemle geçmiş güzelliklere ulaşıyoruz. Gönül telimiz titriyor, heyecanlanıyor, duygulanıyoruz. Erzincan, özlediğimiz sılamız. Gözümüzü dünyaya orada açmışız. Bahçeli kurma evlerde büyümüşüz. Ailece birlikte güzellikleri, dostlukları paylaşmışız. Komşularımızı sevmişiz. Hayatı birlikte anlamlandırmışız. Yalnızca evimiz, okulumuz değil, sokaklar, caddeler de bizi eğiten mektepler olmuş. Oyunlarla paylaşmayı öğrenmişiz.

Düşünüyorum da sıla özlemimizle birlikte; acı, çirkin, kötü hatıralar dünyamızı karartmıyor. Bu tür olaylar, hatıralar aklımıza bile gelmiyor. İnsanoğlu özlemle hep; iyi, güzel ve doğruya sığınıyor. Acıları, yanlışları zaman zaman hatırlıyor ama hayatını bu olumsuzluklarla karartmıyor. Aydınlığa doğru yürümeye çalışıyor. Erzincan özlemimde bu nedenle hep iyi şeyler var. Dostluk, sevgi, arkadaşlık, mutluluklar var. Fırat İlkokulundan başlayan, Kurtuluş İlkokulunda, Merkez Ortaokulunda, Erzincan Lisesinde devam eden eğitim dönemi. Benim için hem bir sanat öğrenme merkezi hem de bir anlamda mektep olan bakır işleme çıraklığı günleri. Çalışarak, koşturarak, paylaşarak hayatı öğrenmeye çalıştığım yıllar...

Erzincan özlemim bu nedenle her an canlı. Sıla-i rahimin önemini bu nedenle daha iyi anlayabiliyorum. Erzincan bu nedenle güzel, şirin bir memleket. Terzibaba bizi ötelere götüren uhrevi bir mekân. Gördüğümüz Erzincan elbette yeni, ama gönül gözümüzle seyrettiğimiz bir başka dünya, bir başka Erzincan. Hemen her yıl yaz döneminde gördüğüm, yaşadığım sıla tadını inşallah bu yıl da, az bir süre de olsa doyasıya yaşayacağım. Sıla özlemim ona kavuşmakla bir başka tada dönüşecek ama bitmeyecek. Sıla özlemi hiç biter mi?

Arkadaş Ve Dostları Anlatıyor

ISTANBUL SIMIT SARAJI

Rıfkı Kaymaz

Abdurrahman Dilipak

Bir "hisli, mü'min bir yürek" daha sustu. Erzincanlıydı. Ankara'da yaşadı… Edebiyat ve sanat uğraşıları ile kendi köşesinde mütevazı bir hayat yaşadı… Şairdi. Selimağalar'dan Sıddık Efendi'nin torunu. Babası Erzincan Valiliği tahrirat kâtibi Salih Kaymaz (vefat: 1968). 1998 yılında Ankara Polis Akademisi Türk Dili okutmanlığından emekli oldu.

Rıfkı Kaymaz'ın hayat hikâyesi özetle şöyle: 1950 yılında Erzincan'da doğdu. Demek ki, benden bir yaş küçük. İlk ve orta öğreniminden sonra, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Gazetecilik, öğretmenlik, memurluk, uzmanlık, okutmanlık görevlerinde bulundu. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde danışman olarak görev yaptı. Erzincan'da yayınlanan günlük gazetelerde şiir ve yazıları yayınlandı. Kuruluşuna katıldığı Doğu Gazetesi'nde Salihoğlu imzasıyla dörtlükleri yayınlandı. Çocuklara yönelik şiirler yazdı. Muştu (şiirler), Sıla Türküsü (şiirler), Bütün Yönleriyle Erzincan, Günümüz Hikâyecilerinden Seçme Hikâyeler, Bir Demet Şiir, Sevginin Gülleri, Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu, En Güzel Çocuk Şiirleri, Osmanlı Padişahlarının Tuğraları gibi kitapları yayınlandı. Küçük yaşlarda çırak olarak başladığı geleneksel Erzincan bakır el işlemeciliğini, otuz yılı aşkın bir süre sürdürdü.. Özellikle bakır üzerine el işi ile yaptığı çalışmalarını sergiledi. İlk sergisini 1971 yılında, Erzurum Halk Eğitim Merkezi Salonu'nda açtı. Ardından daha birçok sergi... Yine değişik tarihlerde, 1985 yılında vefat eden Hattat Yusuf Erzincani'nin hatırasına, sergiler açtı.

Bakır üzerine hat çalışmaları yapıyordu, eşi ve kendisi.. Eşinin sağlığı ile uğraşırken, kendi ondan önce gitti. Bizde önce hanım girer eve, ama erkek önce çıkar evden. Benim dünya devremden.. Bizden önce gitti, bize hazırlık yapmak için. O ana kucağına gitti, bu gamlı ve kasvetli dünyadan. Dar-ı Beka'ya göç etti.. Ağzımızın tadını kaçıran ölüm kapısını çaldı ve bu ölümlü dünyadan, ölümsüzlüğe kavuştu. Dünya sürgünü bitmiş olmalı ki, hazlar ve acılar dünyasınınbeden kafesinden uçtu gitti.

O iyi bir refikti. Bizim refikimiz, inşallah Resulullah'a refik olmuştur. Ayağını hem sağlam bir kayaya bastı. "Nasıl bilirdiniz" diye sorduğunuzda, sözüm o ki, sırat-ı müstakim üzere idi.. Ayağı bu yoldan kaymadı.. O mü'min bir kişiydi. Yaşadığı zamana tanıktı. İçimizden biri idi. İyi şeyler yaptı. Sabredenlerdendi!

Devresi askere gidip, sıranın kendisine gelmesini bekleyen bir asker adayı gibi, şimdi adımın çağrılacağı zamanı bekliyorum… Benim devrelerim son yolculuğuna çıkıyorlar artık tek tek… Ve bakıyorum da, orada az dost yok… Annem, babam, kardeşim… Ve burada eşim ve çocuklarım… Yarım kalan işler…

"Demir almak günü gelmişse zamandan" artık hiçbir bahaneniz kalmıyor… Ölmeden önce ölebilsek bir de. Bu tamah ve hırsın pençesinden yakamızı bir

kurtarabilsek. Oysa “Ölüm asude bir bahar ülkesidir bir rinde” Rindane bir hayatı başarabilsek… Siyaset ve piyasanın çengellerine takılmış planlarımız beynimizi ve yüreğimizi ilmik ilmik kuşatmış adeta! Ölüye bakıp “hicranlı hayat”a sığınmak değil, ahrete hazırlık yapmamız gerek…

Rıfkı Kaymaz’a bakıp, kendi geleceğimi görüyorum… Ölümün hüznü, bir veda, bir hasretten öte, kendi geleceğimizle ilgili bir anlam taşımalı… Ölünün arkasından okunan Fatihalar, hatimler, eğer yaşayanlar için bir anlam ifade etmiyorsa, biyonik robotların o ölü dudaklarından dökülen cümleler, MP3’lerden dökülen seslerden daha fazla bir anlam taşımazlar eğer ona kendi ruhunuzdan bir ruh üflemiyorsanız... Ölümün, kimin, ne zaman kapısını çalacağı belli olmaz.. Ama ölümlü hayatın da bir limiti vardır… Ben kendimden söz ederken, o limite hayli yaklaşmış biri olarak söylüyorum bunları..

O’ndan geldik, O’na döndürüleceğiz ve herkes bu dünyada yaptığı, yapması gerekirken yapmadığı, söylediği, söylemesi gerekirken söylemediği her sözün hesabını verecektir… Sonuçta her işimiz ve sözümüzle ya kendi cennetimize sırtımızda tuğla, ya da kendi cehennemimize sırtımızda odun taşıyor olacağız… Allah, her şeyi, görmekte, duymakta ve bilmektedir. O Kadir-i Mutlak (Mutlak iktidar sahibi), gerçek hüküm sahibidir…

Mü’min bir yürek durdu… Lütfen onun ardından bir Fatiha okuyun. Dua edin, sabır dileyin… Ve bir gün sizin da aynı şeylere ihtiyaç duyacağınızı hatırlayın... Ve çok geç olmadan, okuduğunuz Fatiha’nın nefsinize yüklediği sorumlulukların gereğini yerine getirin. Eşi de eşimin arkadaşı. Dürüst, iffetli, gayretli, sadıka, saliha, sabırlı, sanatçı duyarlılığına sahip bir eşti… Eşi de rahatsız, eşi için de şifa dileyin lütfen…

Yarın çok geç olabilir. Azrail kapımızı çalmadan… Azrail kapınızı çaldığında paniklemeden, yüzünüzde gülücükle, ölümsüzlük kadehinden içmek üzere “hoş geldin beklenen melek, hoş geldin.” diyebilmek için. Ey salih kişi! Bizden selam söyle Resul-ü Kibriya’ya ve halimizi arz eyle… Selam ve dua ile…

Son derviş'in ölümü

Adnan Öksüz

Yazıya nasıl başlasam acaba? Bugüne kadar binlerce yazı kaleme almış biri olarak kelimeler klavyede böylesine düğümlenir mi? Hıçkırıkların boğazda takılıp kalması gibi..İnsanın çok sevdiği birinin ölümü üzerine yazıya teşebbüsü böyle birşey olsa gerek..Türkiye'nin tanınmış -ama kendisini asla ön plana çıkarmayan- eğitimci-yazar-şairlerinden Rıfkı Kaymaz'ı bu sabaha karşı ne yazık ki kaybettik.

Hiç beklenmedik bir zamanda..Telefonla haber veren, Rıfkı Hoca'yı en az benim kadar sevdiğini bildiğim sevgili dostum beyin cerrahı Op. Dr. Mustafa Karalar'dı. Hoca, kalp krizi geçirmiş, hastanede yoğun bakıma alınmıştı..

Kriz Rıfkı beyi geçtiğimiz Cuma günü Ankara Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde yakaladı. Doktorların çabasıyla kalp yeniden çalıştırıldı ama hastaneye ulaşıncaya kadar geçen yarım saat kalbin çalışmaması asıl darbe oldu..Ağabeyi, dersaneci, eğitimci ve bence Türkiye'nin 1 numaralı Fizik'çisi Hıfsı Kaymaz'a ulaştığımda, 'herkesten dua beklediklerini' söyledi. Bu arada haberdemeti.com'da "Rıfkı Kaymaz için eller Dua'ya' manşetini attık ve hiç indirmedik.

Bir süre sonra Hoca'nın yakın arkadaşlarından Prof. Sami Şener aradığında 'verilen ilaçları bünyenin artık kabul etmediğini' derin üzüntüyle öğrendim..Bu sabah da bir bakıma beklenen son gerçekleşti ve herkesin sevgilisi, adı gibi yumuşak huylu, hoşgörülü ağabeyimizi, Hoca'mızı, her türlü dertlerimizi paylaştığımız, babamız gibi sevdiğimiz insanı kaybettik..

Rıfkı Bey, hayatımın hemen her döneminde derin izler bıraktı...Liseli yıllarda okumaya, yazmaya, düşünmeye teşvik eden yanımızdaki yegane isimdi, Edebiyat öğretmenimizdi..Üniversiteyi kazanıp da gittiğim Ankara'da tutunduğum tek daldı, Rıfkı Kaymaz.. O yıllarda liseli öğrencilere yönelik çıkardığı aylık Kültür-Sanat Dergisi benim için adeta bir mektep oldu.. Ardından Basın Yayın Yüksek Okulu'nda okurken günlük bir gazetede çalışmam için referans olan, itekleyen de yine kendisiydi… Proje virtiözüydü adeta..

Ne zaman biraraya gelsek çantasında bir yığın projeyle karşıma çıkardı.. Koşturdu yıllarca.. Şöyle bir soluklanıp nefes almadı.. 'Can' Erzincanlıydı...Erzincan da O'nun için 'Can'dı..12 Eylül Askeri İhtilalinin fırtınalı günlerinde, yayınlanmasına öncülük ettiği günlük Doğu Gazetesi'nin yayınının aksamaması için nasıl da olağanüstü gayretle çaba gösterdiğini bugün gibi hatırlarım. Halen aynı gazetede yazılar yazıyordu.

.'Son Derviş' aramızdan ayrıldı.Yakından tanıma fırsatı bulduğum oğlu Emre'ye şunu söylemek isterim; "Baba ölümünün ne demek olduğunu ben de çok iyi biliyorum. Sakın ümitsizliğe kapılma. Baban dünyanın en iyi insanıydı. Bu taç size yeter…" Ailesinin ve sevenlerinin başı sağolsun

Allah rahmetini esirgemesin…

Ender bir dost, örnek bir insan rıfkı kaymaz

Ahmet Fidan

Rıfkı Kaymaz, ismi ve silueti ile zihnimden hiç silinmeyecek galiba. Gönlümde ayrı bir yeri ve zihnimde hiç kaybolmayacak derin izleri bulunan günümüz şartlarında ender bir dost. Birbirimizden hiç kopmadan, tahminimce, kırk yıl sürdü arkadaşlığımız ve dostluğumuz. Üniversite yıllarında tanışmıştık. Geçen kırk yıllık süre içinde fizikî görünümünde bir değişiklik olmamıştı. Akıp giden zaman insanların dış görünümünde değişimlere sebep olur. Sanki kendisinden esirgemişti yıpratma ve değişimi, diye düşünüyorum. Altmış yaşında ölüme giderken dış görünüşü ve duruşu ile üniversite yıllarındaki o genç görüntüsü ile yaşlılık arasında çok az fark vardı.

Bıyıklarında ve saçlarındaki kırlıklar istisna edilirse Rıfkı Kaymaz, Erzurum'da öğrencilik yıllarında ki fiziğini ahir ömrüne kadar hep korudu. Sakin, sessiz, sevecen ve yüzündeki hafif tebessüm ile günümüzde örnek gösterilmesi gereken bir Müslüman. Dostluğuna önem verilen ve güvenilen, kendisinden yardım talep edildiğinde mutlaka karşılıksız bırakmayan bir insandı.

Fahr'ı Kâinat Efendimiz Müslüman'ı "Elinden ve dilinden öteki Müslümanların emin olduğu kimse" diye tanımlamaktadır. Hadisi şerifte müslümanın tanımında iki organ esas alınmaktadır. Eller ve dil. Çünkü insan insana ya eliyle ya diliyle faydalı olmakta veya eliyle veya diliyle zarar vermektedir.

Yaşadığımız sosyal çevre içinde, yukarıya aldığımız bu nebevî tanımada, çevremizde kaç kişi görebiliriz, diye bir soru akla gelince benim zihnimde ilk prototip Rıfkı Kaymaz belirmekte ve hala öyle sürmektedir.

Başlangıçta dostluğumuzun geçmişine temas ederken kırk yılı aşkın süreye özellikle vurgu yaptım. Kırk yıl insan hayatında olduğu kadar sosyal ilişkilerde de küçümsenemeyecek bir bir süredir. İlişkilerin devam ettiği bu süre içinde kendisinden ne incindim ne incitti. Nebevî bir ahlak örneği olarak anılmasının gizemi bu noktada saklı.

Elinin hüneri, şiir kabiliyeti, yazıları ve sosyal hayatın içinde sivil toplum kuruluşlarındaki ilişkileri ile tam bir beyefendi. Elinin hüneri tanımlamasını bilerek kullandım. Bakır üzerine çok güzel hat sanatı hâkk ederdi. Bununla da kalmıyor, kalemle kâğıt üzerine harika yazılar döktürürdü. Sanatkârlığında bildiği ile yetinmek yerine aynı zamanda merak ve tecessüs sahibiydi.

Bu yönünü bildiğim için seyahatlerde gördüğüm orijinal hat örneklerinin fotoğraflarını çeker, getirir kendisine verirdim. Bir keresinde Üsküp Yahya Paşa Camiinde gördüğüm bir hat örneğinin fotoğrafını kendisine verdim. Son derece mutlu olmuştu. Bakır işlemeciliği sanatında tam bir üstat idi. İşlediği bakır levhalar üzerinde bazen konuşurduk. Bende mevcut hat koleksiyonu örneklerini alır inceler ve bazen aslını görmek isterdi. Verirdim.

Şairdi. Katıldığı birçok yarışmada dereceye girmişti. TYB nin "Türkçenin Uluslararası Şiir Şölenleri"nin sürekli katılımcılarındandı. Şiir şölenlerinde şiir okumanın yanında sadece verilen görevleri yerine getirmek değil, kendinden

koşturur, paketleri taşır, salonların hazırlanmasında büyük gayret gösterirdi. Bu yönüyle tam bir tevazu örneği idi. Bir şair olarak şiirleri en az kendisi kadar sevimli ve lirikti. Bilhassa çocuklar için yazdıkları gönül okşayıcı ve kalıcı olmuştur.

"Sen bizim sevgimizin,
Gül kokulu nurusun.
Kötülükten, kem gözden,
Allah seni korusun!"

"Bütün iyi dilekler,
Sevgiler sana, yavrum.
Tertemiz yüreğinle,
Dua et bize yavrum!"

Çocuğun dünyasında bir dua ancak bu kadar güzel ifade edilebilir. Zaten merhum Kaymaz'ı ölümsüzleştiren de şiirde bu yönü olmuştur. "Baki kalan bu kubbede bir hoş sada"yı asli vatanına terhis yolculuğuna uğurlarken arkada bıraktığı bizler çok ama çok hazırlıksız yakalandık. Aniden aramızdan ayrıldı ve dost diyarına uçtu.

Rıfkı kaymaz

Ahmet Günbay Yıldız

"Ölüm güzel şey; budur perde ardından haber…
Hiç güzel
olmasaydı ölür müydü Peygamber?..."

İnsanlar, içlerinde o hazin göçün seslenişini her an duyarak yaşarlar. Her saniyenin, kabininde tiktaklarını duyurduğu saat sesinin bir benzeri gibidir insanın kalbinde o gizem dolu sesin *"gel gel"* diyen çağrısı insana…

Her doğuş, ölüme çekilen o çizgide atılacak ilk adımın başlayışı. Hayatı selamlayan her insanın hayalleri idealleri ve sınır tanımayan coşkuları toprak için süslenişin en gerçek ifadesi. Ölüm ne sırrı çözülmeyen bir gizem, ne de bir muhaldi hayat. Cennet ve cehennem için adres arayışların çabasında saklıydı hayatın sırrı. İlahi Emirleri umursayış, ya da isyan…

Günü akşam edişin kafiyesinde değildi hayatın bestesi. Sen bunu bilerek ve duyarak yaşadın. Hayatını İlahi kuralların adanışına ayarlayan ve yüreğini sonsuzluğun sahibine ince ayarla bağlayan insan için ölüm en sevgililiğin davetine cennet çağrısı… Onu bilmiş, Onun istediği hayatı yaşamış olanlar için ne gam!

Mevlana felsefesiyle "Şeb-i arus" ölüm sonsuzluğa kanatlanış. O kutlu düğün için, sevgiliye vuslat selamıdır ölüm. Sen benim tanıdığım kadarıyla Maşuk'una âşık bir yüreğin sahibiydin Rıfkı Kaymaz. Sahi, soyadın neden öyle, bilmiyorum aziz dostum. Oysa yıldızlar da kayarlar… Sen ki benim bildiğim kadarıyla dünyamız yelpazesinde karanlıklara ışık tutan parlak bir yıldızdın. Hak dedin, batıl zail oluşunu yaşadı senin de gönül okyanusunda. Ve sonra, Allah'a ısmarladık!

İnsanın, göçü mukadder olan şu fani dünyasında, hayata "merhaba! deyişlerin en önemli yanı yaşadığı günlerin iz düşümleriydi. İz bırakmak için gelirmiş dünyaya insan. Firavunlar isyanlarıyla, Müminler sonsuzluğun sahibine yürekten adanışlarıyla izlerini bırakıp giderler sınav için uğradıkları dünyaya…

Aziz dostum sen bakır kaplara işlediğin nakışlar ve dualarınla, şiirlerinde gönül desenlerini mısralara döküşünle ve kitaplarında olsun, sohbetlerinde olsun, hayata duruşunun silinmez fotoğraflarını zihinlere ve sayfalara kazıyarak güzel izler bıraktın…

Güle güle aziz dostum, temiz yürekli kardeşim.

Barışçı, hayata ince ayar yaparak yaşamasını bilen yüreğin sahibi güle güle. Sen ömrün boyu hoş görünün, adap ve edebin, meşalesini son nefesine kadar söndürmeyen güzel insan, güle güle…

Dualarımız seninle beraber…

Hayırla yâd etmek ne kadar kolay!

Ahmet Ünal

Sevgiliye kavuşmak adına vesile bildiğimiz ecel aramızdan bir can daha götürdüğünde siyaset ve günlük kısır çekişmeler ne kadar da anlamını yitiriyor. Her nefis gibi o da ölümü tattı.

Ardından hoş bir seda bırakmak her faniye nasip olmaz. Şair, yazar ve hattat Rıfkı Kaymaz ağabey yâd edildiğinde sanırım aleyhinde konuşan kimse bulamazsınız. Bu sözü gıyabında, sadece öldükten sonra değil hayattayken de söyletebilen nadir insanlardandı. "Kadrini musalla taşında bildiğimiz kıymetlerimizdendi" desem dostlarına haksızlık etmiş olur muyum? Sansasyonel, çarpıcı, medyatik bir şeyler yapmadığından değil aksine sıradanlık perdesini aralayan 'iyi' ve 'sakin' şeyler bıraktığı içindir ona duyduğumuz hayranlık.

Doğum gününde, 22 Şubat'ta 60 yıllık ömrünü bırakarak hayran olduğu 'Sevgi Peygamberi'nin diyarına, hasretini çektiği o 'mesut ülke'ye göçtü. Muhabbetle, sevgiyle dolu kalbi Ankara Şehirlerarası Otobüs Terminalinde yorgun düştü. Öğrendiğimiz kadarıyla rahatsız olan eşi hanımefendinin hastalığıyla ilgileniyormuş.

Türkiye Yazarlar Birliği yönetiminde bir müddet birlikte çalıştık. Benim 5 yıllık Erzurum görevim sebebiyle maalesef uzun yıllardır görüşemiyorduk. Ankara'ya döndüğümde Altınpark'ta bir sergide karşılaştık. Öykü kitaplarını kızlarıma imzaladı ve sonra kalıcı bir armağan bıraktı. Kızlarımın ismini, hat sanatının benim imrendiğim ancak maalesef cahili olduğum incelikleriyle kâğıda nakşetti. Gençleri kültür hazinemizin sırlı zenginliklerine özendirmek için ne zarif bir üslup.

Vefatından üç gün önce yine Birliğin düzenlediği bir programda yan yanaydık. Her zamanki tevazusu ve olgunluğu ile az konuşuyordu. Güzel Türkçe sevdalısı edebiyat öğretmeni Rıfkı Ağabey, Türk Dili dersi verdiği Polis Akademisi'nden emekli olsa da yine derslere giriyordu. Tanıdığım kadarıyla konuşmayı değil üretmeyi seven bir kişiliği vardı. Son olarak memleketine hizmet heyecanıyla Erzincanlılar Ansiklopedisi hazırlamıştı. Ömrü vefa etse ikinci bir cilt daha hazırlayacağını sonradan öğrendim.

Sessizce ayrıldı aramızdan, memleketine gitmek istiyordu fakat o da Ankara'yı benim gibi ikinci memleket bilenlerdendi. Aklı ve gözü hep gençlerin üzerindeydi. Gazetelerde kültür-sanat sayfaları hazırlarken çocuklara hitap eden yazı, şiir ve öyküler yazdı. Şiirleri genellikle hece vezninde ve dörtlükler şeklindeydi. "Mehmet Akif ve Gençlik", Günümüz Şairlerinden En Güzel Çocuk Şiirleri, Gençlik Kültür Ansiklopedisi, Şiir Defteri, Öykü Yağmuru, Öykü Sepeti adlarını verdiği eserler onun dünyası hakkında okuyucuya bir izlenim verir. Güzel bir insanı hayırla yâdetmek kolay! Peki ardından hoş bir seda bırakabilecek bir hayat yaşamak… Sözü, 'Yürüyüş' şiirinde,

"*Birlik gerek, dirlik gerek,*
Yetmiş milyon, tek bir yürek
Dalga dalga büyüyerek
Yürüyoruz güzelliğe,
Doğruluğa, iyiliğe"

diyen merhum Kaymaz'ın 'Ölüm' dörtlüğüyle bitirelim:

"*Ölüm, ötelere açılan kapı,*
Uhrevî âlemden derin bir izdir.
Bir ömrün sonunda, birtoprak yapı,
Mezar, acılarımız ve sevincimizdir."

O'ndan geldik, O'na gideceğiz.

Merhum rıfkı kaymaz hakkında birkaç anı

Ali Şafak

Türkiye Yazarlar Birliğinin üyesi olan ve yönetim kurulu üyeliği gibi görevleri üslenmiş bulunan merhum Rıfkı Kaymaz'ı Erzurum Atatürk Üniversitesinde 1970'li yıllarda lisans öğrencisi iken tanıdım. Kendisi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümünde öğrenciydi. Bizim Fakültenin (İslâmî İlimler Fakültesi) Dekanı da o zamanlar, yeni Türk Edebiyatı Profesörü merhum Kaya Bilgegil idi. Ödevleri ve mezuniyet tezleri sebebiyle hem onun yanına hem de o zaman onun asistanı olan Celal Tarakçı'ya gelir-giderdi. Fakültemizin yeri olmadığından Edebiyat Fakültesinde birkaç odada geçici olarak yaklaşık bir seneye yakın kalmıştık.

Kaymaz ailesiyle tanışmam daha erken zamanlarda, İstanbul Sarıyer'de 1966-1967 yılları arasında kısa bir süre görev yaparken İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi öğrencisi olan ağabeyi merhum Vehbi Kaymaz ile karşılaşmamdır. V. Kaymaz, birkaç arkadaşıyla birlikte Sarıyer'de evde kalırlardı. MTTB üyesi Orman Fakültesi Öğrenci Derneğinin yönetim kurulu üyesi ya da sanırım çok aktif bir üyesi idi. Onun da delaletiyle, Erzurum'da Rıfkı Bey'le de hemen tanıştım.

Teknik bir branş mensubu olmasına rağmen hem merhum Vehbi Bey hem de sosyal bilimci merhum Rıfkı Bey sosyal konularla ve sosyal faaliyetlerle yakından ilgilenen iki idealist kardeştiler. Her ikisi de orta yaşlarda, ömürlerinin daha hizmet verebilecek aşamasında, olgunluk çağlarında ufûl ettiler. Allah, onlara rahmet eylesin.

Ağabeyi gibi Rıfkı da girişimci, genç yaşında yazarlık ve şairlik denemeleri vardı. Erzincan'da öğretmenlik yaptığı yıllarda, yanlış hatırlamıyorsam Muştu adında bir dergi çıkarırdı. İçindeki yazıların çoğu ona aitti. Erzincan'da bir edebiyatçılar muhiti oluşturmuştu.

Lisans öğrenciliği sırasında bir hobisi de bakır işletmeciliği idi. Öğrenciliği sırasında zaman zaman bakır işçiliği el sanatları sergileri açardı. El-emeği, göz-nuru eserlerini, süsleme ve taklide dayanan hat sanatı işlemeciliği içeren bakır levhalar işler çevresine bunları tanıtır ve de satardı. Bu alışkanlığını Ankara'ya geldiklerinde de uzun süre devam ettirmişti. Nitekim Erzurum'daki sergilerinden ilk çocuğumun doğum parasına, (Nâs) suresini içeren aslan göğsü bir bakır levhayı ki, levhanın aslı Erzurum Lalapaşa Camiindedir, satın almıştım. Pek tabiî sonraları daha başka levhaları da katılabilir.

Rahmetli Rıfkı, 1980'li yıllarda Ankara'ya intikal etti. Önce Ankara Polis Kolejinde, sonra da Polis Akademisinde Türkçe öğretmenliği ve Türkçe Okutmanlığı görevlerinde bulundu. 1990'lı yılların sonuna doğru, bir anda verdiği kararla kendi isteğiyle emekli oldu. Bizi düş kırıklığına uğrattığı gibi sonraki zamanlarda kendisi de yaptığına nâdim olur gibi oldu ama yaptı bir kere….

İleriki yıllarda değişik özel orta öğrenim kurumlarında hem hocalığını sürdürdü hem de bakır işlemeciliğine, yayım faaliyetlerine devam etti. Güvenlik Bilimleri Fakültesinde, 2008/2009 ve 2009/2010 yıllarında tekrar ders görevlisi olarak Türk Dili ve Edebiyatı öğretim görevliliğini sürdürdü. Sürdürdü ama yılı tamamlamaya ömrü yetmedi. Bâkî âleme göçetti. Bu son günleri onun aramızda olması bir bakıma iade-i itibar gibi bir şey de olmuştu.

Buruk ve ânî ayrılışının kendisine verdiği üzüntü ve sıkıntı bir nebze de olsa dinmişti. O, öğrencilerinden, öğrencileri de ondan bir hayli memnun idiler. Zira o, konusunun hâkimi bir öğretim elemanı idi. Dersleri işleme noktasından dakikasını fevtetmezdi. Güzel Türkçemizin öğretilmesi bakımından öğrencilerine seçkin metinler okutur, eserler tavsiyesinde bulunurdu. Bir diğer ifadeyle, işinin yalnız teknik boyutu üzerinde değil, kültür boyutu üzerinde de dururdu.

Rıfkı Kaymaz merhumun cismi her ne kadar Ankara toplumu içerisinde ise de gönlü ve kafası 'ili Erzincan kültürüne nasıl hizmet edebilirim ne tür katkıda bulunabilirim' düşünceleriyle doluydu. O, Erzincan'ın siyâsî simaları; Tevhit Karakaya, Nâci Terzi ve Mehmet Buyruk Beyler ve diğerleri ile; matbaacılık alanında ermat Matbaasını, ilim kültür alanında Erdav (Erzincan Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı)'ını kurmuşlardı. Benim "Hadislerde ve Mukayeseli Hukukta Şuf'a Hakkı –Konusu ve Hak Sahipleri-" adlı profesörlük takdim tezimi de onun delaletiyle Ermat Matbaasında 1981 yılında gerçekleştirmiştim. O zamanlar bilimsel bir biçimde hazırlanmış bir eseri Anadolu'da Erzincan gibi bir ilde bastırmak bayağı bir başarı idi. Matbaanın müdürü de bir ara Erzincan ili Belediye Başkanlığı görevini de üstlenen M. Buyruk Bey'di.

İşte Erzincan için bu yenilmez heyecan ve arzuların sahibi Rıfkı Kaymaz İli için hazırladığı yıllığı (eski ifadesiyle Erzincan İli Salnamesi)'nın Ankara'da gerçekleştirdiği baskısını Erzincan'a kargoyla göndermek için bizzat kendisi, terim yerinde ise, hamaliye işlerini yaparken kalbine yorgun düştü, kriz sonrası birkaç gün geçti sonrası "Ey huzur içerisinde olan nefis! Sen O'ndan razı, O da senden razı olarak Rabbine dön! İyi kullarımın arasına gir! Cennetime gir!" (el-Fecr 89/27-30) emrine uydu, biz fânilerden ayrıldı, bâkî olan O'na kavuştu. Elim bir trafik kazasında vefat eden ağabeyi Vehbi, Rıfkı nur içinde

Bir yıldız kaydı

Arif Dülger

İsmini çokça duymuştum. Çocuklar için şiir yazar; edebiyat dergileri çıkarırdı. Gıyâben tanıyordum. 21-25 Kasım 2007 tarihlerinde, TYB'nin davetlisi olarak Üsküp-Makedonya'da yapılan "Türkçenin Uluslararası Şiir Şöleni"nde vicahen tanıştık. Yolculuk sonrası kaldığımız otelin bir salonunda, bakır üzerine işlediği hat eserleri sergisini tanzimle meşguldü. Dönüşte de daha çok benim işyerimde görüşmelerimiz oldu. Vakıfların çıkardığı takvimlerden hat örnekli olanları biriktirirdim kendisi için. Çocuk edebiyatı üzerine sohbetler ederdik; çoğunlukla yaptığı çalışmalar hakkında bilgilendirirdi beni. Yıllardır sönmeyen hizmet heyecanı yüreklerimizi ısıtırdı. Bir defasında yeni çıkmış kitaplarından bir nüsha ile bakır işlemelerinden numuneler getirmişti isteğim üzerine. Beğendiğim işlemelerden iki tanesini çalışma odama hemen asmıştım. Birkaç tane levhasını da bürokraside yeni görevlere atanan eş-dosta hediye etmek maksadıyla satın almıştım. Şimdi her gün onları görerek merhum ağabeyimi rahmetle hatırlıyorum. Bana getirdiği çalışmalar içinde en sevdiğim çalışması "Bu da Geçer Ya Hû" sözünün bakır üzerine işlediği çalışmasıydı. Bu sözleri şerh etmişti bir keresinde. Ne kadar değişik anlamı varmış meğer o sözün, ondan öğrendim. Çekilmekte olan sıkıntı ve meşakkatlerin yanında insana verilen nimetlerin, makam ve mevkîlerin de bir gün geçeceğini, elden yiteceğini belirten bir nev'i sabır cümlesiydi bu sanki Rıfkı Ağabeyin kırlaşmış saçlarında okunan. Okundukça insana güven ve itimat telkin eden..

"Sesi kuş edip, kâlbe uçurmak şiir" demiş ya bir şairimiz, tıpkı onun gibi Rıfkı Ağabey de desenleriyle bakır üzerine şiir işliyordu, şiirden resimler, imgeler çiziyordu. Son dönemlerinde biraz yorgun ve halsiz görünüyordu. Benzer rahatsızlıkları olan bir ağabeyimiz sohbet konumuz oldu en son. Kendisiyle görüşüp bilgi almasını önermiştim. Vefatından birkaç hafta evveldi. Bir de isteğim olmuştu kendisinden. "Yâ Kâfi" yazısını yazıp getirmesini istemiştim. Bir bakayım, güzel bir yazı örneği bulursam, çalışayım' demişti her zamanki sessiz. sâkin haliyle. Nasip olmadı. Vefat haberini aldım. Önce inanamadım. "Bizim Rıfkı Ağabey mi?" dedim, telefonda haberi verin kardeşimize. Donup kalmışım bir süre. Oturduğum masanın tam karşısında asılı duran bakır işleme levhalarına bakakaldım: "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn". Ölüm beklenen bir şey, ama her zaman en beklenmedik anda geliyor. Onun ölüm haberi de en beklenmedik zamanda geldi. Onun haberi 60. doğum gününde geldi. Doğum gününde bu dünyadan ayrılmak, bilmece gibi bir tevâfuk.

Sessiz, ağırbaşlı, halim-selim, vakûr ve nâzik halini hiçbir zaman unutmayacağım. Kendisiyle kısa bir tanışıklığım olmuşsa da sanki onu yıllardır tanıyormuşum gibi bir his taşırdım onunla ilgili olarak. Öylesine yakın bulmuştum kendisini ve sevmiştim. Karşısındakini incitmekten korkan bir hâl vardı sanki üzerinde. Yıllarca öğretmenlik yaptı. Gencecik fidanların yetişmesi için çabalayıp durdu hayatı boyunca. Ben "sükûttur en çok yakışan bir şaire" diye düşünenlerdenim. Eminim, o da öyle düşünüyor ve inanıyordu. Susarak hüzün ırmağını coşturmak, susarak aşk ateşini çorak gönüllere üflemek onun sabırla yaptığı bir işti. Mefkûreci bir öğretmendi. Adanmışlık halini onun kadar içselleştiren insan az bulunur doğrusu.

Naif insandı kelimenin tam anlamıyla kendi yatağında sessiz akan bir ırmaktı. Kimseyi kırdığı, incittiği duyulmamıştı. İmrenilesi bir hayattı onun yaşadığı. Daima yararlı olma çabası ve gayreti içinde oldu. Sessizce üretip durdu. Ardından yazılan güzel sözler ve dile getirilen hissiyat da bunun ispatıdır zannımca.

Musalla taşı önünde, 23 Şubat 2010'da, Karşıyaka Mezarlığına definden önce şahitliğimizi yaptık dostlarla. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Mustafa İsen, Türkiye Yazarlar Birliği'nin kurucu ve şeref Başkanı D. Mehmet Doğan başta, eski başkanlardan Doç. Dr. Hicabi Kırlangıç ile mevcut Başkan İbrahim Ulvi Yavuz Bey, Nazif Öztürk, Ahmet Fidan başta olmak üzere şair İbrahim Eryiğit, Celil Güngör, milletvekilleri, belediye başkanları, diğer dostları ve sevenlerinden müteşekkil seçkin bir cemaatle dâr-ı bekâ'ya uğurladık kendisini. Cenazesindeki kalabalık, gönüllerde taht kurduğunu gösteren nitelikli bir kalabalıktı. Mekânı Cennet, ruhu şâd olsun. Ölümüyle gökyüzünden bir yıldız kaydı. Sessiz yaşadı, sessizce gitti: Ardından nice kıymetli eserler bırakarak…

Hicabın sıbgatinde bir çehre

Bekir Sıddık Sosyal

Soyadındaki vurgu, bu edep, hayâ ve dostluk ışıkları saçan yıldızın asla kaymayacağına bir teminat gibi görünmüştü bana… Erzurum'daki talebelik yıllarının daha başında tanımıştım onu. Emrah[2] adlı; kısa süreliğine de olsa, şehrimizin kültürel hayatına, karınca kaderince zemin olmuş, ticari olmaktan ziyade, bir hizmet ve kültür kuruluşu gibi faaliyet icra etmiş kitabevimin müdavimlerindendi... Merhum Nevzat Şeker, yakın akrabam Hikmet Kaçtıoğlu gibi can dostlarımla birlikte nice güzel günler yaşadık. Ailesinin bağlı olduğu risale-i nur cemaatinin hizmetine gönlünü ve hünerini katmıştı. Bir risale-i nur kâtibi gibi istinsah işinde tercih edilen; Latin hurufu karakteri olan gotik yazı ile kaligrafi denemelerinde sanatkârane bir hüner edinmişti.

Bu hüneri ile benim kitabevi maceramda da yer aldı. Genellikle her gün, zaman-zaman da gün aşırı ya da iki-üç günlük periyotlarla bir kültür ve sanat sergisi halinde düzenlediğim vitrinlerde; konu ya da gündemle ilgili metinleri, özel fon kartonları üzerine kesik uçlu kalem ve çini mürekkebi ile gotik üslupta istinsah ederdi. Bu metinler gösterişli, demirbaş bir çerçeve içinde ve vitrinin en göze batan yerinde günün mesajını ilân ederlerdi. O bu hizmetini hiçbir bıkkınlık ve profesyonel yaklaşım göstermeden sessizce, hatta alelâde bir vazifeymişçesine sürdürdü.

Bir taraftan da memleketi olan Erzincan'da yükselen bir değer halinde ülke genelinde şöhret olan bakır işleme tekniği ile özgün bir sergi tasarlamıştı. Rıfkı, Erzincanlı bakır işlemecilerine adeta ders vermek, doğru olanı göstermek için; işleme tekniği itibariyle onlarınki gibi olmakla birlikte, nakış sanatımızın cilt kapakları üzerinde yer alan motiflerini, çeşitli tezhip kompozisyonlarını ve hat istifleri, bakır plakalar, tabaklar üzerine kazıyarak, göz dolduran ve yoğun ilgi gören sergi ile bir ilke imza attı. Sergisini büyük bir heyecanla gezdim, tanıdığım birçok insanı adeta oraya celbederek gezdirdim.

"Bakayım hangisini daha çok sevecek, beğeneceksin" diye sordu… Yürüdüm ileride sağdaki panoda en üstte diğer eserler arasında adeta saklanan, bombeli bir daire zemine işlenmiş, rumî sarmal rozeti indirdim "işte bu" dedim. "Bu, benim de çok sevdiğim bir motif" dedi.

Daha sonra Süheyl Ünver'in bir kitabından bu rozetin Baba Nakkaş'a ait olduğunu öğrenecektim. Satın almak istedim, tek başına olmaz sana ait bir şey daha var dedi ve üzerinde "Ebubekir" hattı işlenmiş benzer formdaki bir levhayı o malûm tebessümü ile uzattı.

Baba evimde duvara asılıydılar. Çok sayıda şehirlerarası taşınmada kaybolmuş olmalı. Şimdilerde göremiyorum.

Aradan yıllar geçti, Ankara'da TYB çevresinde tekrar bir araya geldik. Rıfkı'nın şâir ve yazar tarafını tanımak ayrıca beni sevindirdi. Lirik, iddiasız, nümayişsiz,

---

Bu ismi Erzurumlu Emrah'a teberrüken vermiştim.

gürültüsüz, mizacına ve meşrebine müsemma şiirler, çocuk kalplerine köprüler kuran yazılar yazdı… Ama onun asıl şiiri, asıl sanatı, kâmil insanı tersim eden davranışı idi. Rıfkı Kaymaz poetikası, işte bu duruşun sessiz manifestosu idi.

TYB yönetim kurullarında görev aldı. Kendini öne çıkarmadan sessiz, sitemsiz, kavgasız, dedikodusuz hizmet etti. Kalpleri fethetti… Kalp kırmadı, o kendi rakik kalbinin kırılmasına razı oldu. Of demedi… Bencilliğin, katılığın, vahşetin, istismarın marifet sayıldığı, firavunluk tavında, mizaç ve meşrep haline geldiği bu acımasız ve sahte vasatta, kalp yumuşaklığının, digergamlığın, hizmet ehliliğin masal kahramanı oldu.

Mahcubiyeti yüzüne renk olmuştu adeta… Uçuk, sarı bir renk… Acaba ölüm o çehreye hangi sarı ile geldi. Sessiz yaşadı ama herkes onu bu halinden bildi… Bu sessiz ömrün derin ve ışıklı izleri vardı çünkü. Sınırını bilen, ama o sınıra kadarki yürüyüşünde derin izler bırakan vakur ve ölçülü bir ruhla biteviye çalıştı.

Sevginin ve hürmetin meş'âlesiyle kendi aydınlığını yarattı ve çevresine de hissettirmeden ışık oldu. Sessizliğin dualarıyla içimizdeki boşlukları doldurdu… Zihinlerden ziyade gönüllere yerleşti.

Notlar :

[1] Bu ismi Erzurumlu Emrah'a teberrüken vermiştim.

[2] İsmine de soy ismine de müsemma bir derviş, bir veli şahsiyet idi.

[3] Mezkûr cemaat bu tarz yazıyı (benim hâlâ içime sindiremediğim); her halde, batıdaki klasik İncil ve teoloji kitaplarında kullanılan bir yazı karakteri olmasından ötürü, mistik bir mânâ yükleyerek kullana gelmişlerdi.

[4] Bu vitrinlerde ülkemizin siyasi ve sosyal gündemi ile edebiyat ve sanat hayatımızın günün tatihi üzerinden çağrıştırdığı konular üzerine vitrinler tanzim ederdik. Konu ile ilgili kitabiyat, çoğunlukla satışa sunulan kitaplar arasından değil, özel ve tüzel kütüphanelerden, koleksiyonlardan ödünç alınarak sergilenirdi. Vitrin sergimiz gün boyu yoğun ilgiye mazhar olurdu.

[5] Bu tarz bakır işlemeciği geleneksel tarzın dejenerasyonu idi. Geleneksel tarz; kakma tekniği ile Türk nakış sanatının folklorik ya da rafine sanat örneklerinin işlenmesi şeklinde, ustalık, bilgi ve görgü gerektiren bir alan idi. Bu nevzuhur bakır işlemeciliği ise; sıvama bakır üzerine motor denilen, dişçilerin kullandığı spiral freze kalemleri ile çiziştirilerek üretilen, motifleri ise nakış sanatımızın örnekleri deforme edilerek, çoğu halde de uydurularak çirkin, yarı fabrikasyon yarı el melekesi işlerdi.

[6] Fatih Dönemi Saray Nakışhanesi

Bu rozeti ben de farklı şekilde madene uyarlayarak yaptığım berat çalışmalarımda cilt kapağı üzerine şemse olarak kaktım.

Dostsuz kalmakta bir yetimliktir

Bilal Coşkun

"Dost, gittiği zaman yokluğu hissedilen değil, yeri doldurulamayandır."der Mevlana. 23 Şubat 2010 günü bizden ayrılan, o günden beri yeri doldurulamayan dost Rıfkı Kaymaz.

Çelebi karakteri ve nezaket vasfı az insana yakışmıştır, Rıfkı Bey'e yakıştığı kadar. Tahsilde, memuriyette, sanatta birbirimize halef-selef olduk hep. Atatürk Üniversitesi'nde okuduk, edebiyat tahsil ettik, öğretmen olduk, Polis Kolejinde ve Polis Akademisi'nde mesai arkadaşı olduk. Şiir yazdık, dergi çıkardık, Türkiye Yazarlar Birliği'nde bulunduk. Çocuk Edebiyatçıları Birliği Derneği'nde çalıştık. Şiir yarışmalarına katıldık, ödüller aldık. Beraber ihtiyarladık.

Rıfkı Bey'in kendisine yakışan tatlılığına mütenasip şeker rahatsızlığı vardı, benim kronik lösemi hastalığım. Cumartesi günleri Üzeyir Gündüz'ün bürosunda buluşur, dünyayı yorumlama sohbetleri yapardık. Her defasında benim rahatsızlığımı sorar, moral verir fakat kendi rahatsızlığından hiç bahsetmezdi. Ne yazık ki dünyanın ağır yükünü benim cılız omuzlarıma bırakarak gitti. Burada da selefim oldu. "Ölüm güzel olmasa ölür müydü Peygamber" diyor Necip Fazıl. Rıfkı Bey güzeli bize tattırmak ve tanıtmak için önce kendi tattı ve tanıdı.

Bakır oymacılığında hayli sanatkârane eserleri vardı. Şiirlerinde kalbine nakşettiği sevgi ve aşkı oyma sanatıyla kalbinin daha derinlerine işledi. Zamanın en güzel ebrusunu ecel defteriyle beraber götürdü. Bizi yalnız, bizi kimsesiz, bizi dostsuz bırakarak. *"Gelişi kutlu doğum, gidişi Şeb-i aruz / Dostsuz kalmakta bir yetimliktir"* misali olsun.

Vefatından bir hafta evveldi. Yine Üzeyir Gündüz'ün bürosunda bana moral veriyordu. Bir sonraki hafta Sırrı Er telefonda Rıfkı Bey'in kalp krizi geçirdiği haberini verdi. Yoğun bakımdaydı. Lâfzen söyleşemedik, helalleşemedik. Manen helalleştik. Hakkımız helal olsun, hakkını helal eder inşallah…

Dünyevi eserleri, şiirleri, antolojileri, söyleşileri, hikâyeleri vardı. En büyük eseri ilk atışından, durduğu ana kadar aşk adına, sevgi adına, dostluk adına, insanlık adına atan kalbiydi. Kalbinin bir atışı da bize dostluğu adına atmıştır ki, büyük şerefimizdir.

Duamız; affa ve cennete mazhar olmasıdır. Dileğimiz, komşuluğudur.

Erzincan bir sevdalısını kaybetti...

D.Mehmet Doğan

Şair, yazar Rıfkı Kaymaz nesli tükenmiş şehrinin timsali olan isimlerdendi. Erzincan'ın bu derviş tabiatlı, zarif, naif ve vefakâr evladı, hafta sonu, Erzincan'a doğru yola çıkacak bir otobüse yeni eseri Erzincan Ansiklopedisi paketlerini yüklerken rahatsızlandı, hassas kalbi durdu ve hafta başında vefat etti. Allah rahmet etsin. "Özledim sılamı" şiirinde ifade ettiği gibi, memleketini, sılasını özlemiş olmalıydı.

Yıllardır içimi yakmakta gurbet
Özledim sılamı, sevdiklerimi.
Bir ırmak misali akmakta gurbet,
Özledim sılamı, sevdiklerimi.

Son anında dahi memleketine hizmet derdindeydi ve son mesajını Erzincan'a verdi. Son eseri Erzincan'la ilgili çok muhtevalı bir kitap oldu. Kendisi son defa Erzincan'a gidemedi, fakat eseri gitti.

Rıfkı Kaymaz, Türkiye Yazarlar Birliği'nin otuz küsur yıllık tarihinin bir parçası idi. Son vazifesi genel sekreterlik olan Rıfkı Kaymaz, sessiz, gösterişsiz, işinin ağırlığını asla hissettirmeyen, kendinden bahsetmekten kaçınan kişiliği ile her türlü işi gönüllü olarak yaptı. Bir fikir, sanat ve kültür emekçisi oldu; hiçbir zaman ön plana çıkmaya çalışmadı.

Onun 1970'lerde çıkardığı düşünce ve edebiyat dergisi Muştu, bir zamanlar çok sayıda şair ve yazarın yetişmesine vesile olan bereketli bir dergi idi. Rıfkı'nın Erzincan'la özdeşleşmiş bir sanat olan bakır işleri ile uğraşması, bir zihin temizleme faaliyeti miydi, bilmiyorum. Yıllarca önce, Hicretin bin dört yüzüncü yıldönümünü kutlamak için Türkiye'de ilk ilmi faaliyetini gerçekleştirirken, salonun girişine onun bakır üzerine hat ve tezhip sergisini açmıştık.

Bu serginin hatırası küçük bir bakır tabak üzerine işlenmiş "Bu da geçer yahu" yazısı hâlâ kütüphanemin en çok baktığım yerinde asılıdır. 2007'de Üsküp'te Türkçe'nin 7. Uluslararası Şiir Şöleni sırasında yine onun olgunluk eserlerinin sergisi vardı.

Rıfkı Kaymaz, gürültülü işler yapmadı. Kozasını sessizce ördü. Onu bilen bilirdi. Bir edebiyat öğretmeni olarak çocuklara yönelik edebiyatın önemini bilerek bu tür kitaplar yazılması için çalıştı ve kendisi de bu tarz eserler kaleme aldı.

22 Şubat 1950'de Erzincan'da doğmuştu, 23 Şubat 2010'da Ankara'da bu dünyaya veda etti. Ailesinin, yazarlar camiasının başı sağ olsun. Edeb ve ahlâk numunesi aziz kardeşime cenabı Allah'tan rahmetler niyaz ediyorum.

Tekrar mülaki oluruz bezm-i ezelde
Evvel giden ahbaba selâm olsun erenler

Özledim be abi!

Erbay Kücet

Kimsenin kalbini ufacık da olsa kırmadın ama kalbin bir anda seni kırdı be abi. Hem de senin gibi birine yapılır mı bu abi? Kıracak kalp bırakmayanlara inat hiç kimsenin kalbini kırmadan niye çekip gittin Rıfkı Ağabeyim. Uzunca dostluğumuz esnasında keşke bana bir kem söz söyleseydin de şimdi bu kadar üzülmeseydim olmazmıydı can dostum.

Yol arkadaşlığın bu kadarmıydı, bizi bu taşlı topraklı hatta dikenli bıtıraklı yollarda bıraktın. Biliyorum seni, bizi Kızılay'da bile bırakmazdın otobüs duraklarında bile ayrılırken gözlerinde tekrar buluşmayı yaşardım. Ankara'nın cumartesilerini nerede olsa senin yüzünden özlerdim be abi.

Geçen cumartesiyi affetmiştik, ama bu hafta hiç olmazsa evinde ziyareti düşünürken bu sabah(23 Şubat 2010 Salı) cep telefonuma düşen bir notla "İnna Lillahi ve İnna İleyhi Raciun" u senin için söyleyeceğimi düşünememiştim. Belki de konduramadığım içindi. Her neyse şimdi sen kazançlısın. Biliyorum seni yaşasanda ölsende kazançlısın. Rabbim seni sevenlerinden alarak senin sevdiklerine kavuşturdu ne deyim Rıfkı Ağabeyim. Şimdi çok severek ve içten kaleme aldığın "Naat"ını orada bizzat okumalısın. Benim sana sözüm vardı bir daha Medine'ye gidecek olursam senin yazdığın "Naat"ı Peygamberimizin kabrinde okuyacağım. Senin hangi güzel vasfından söz etsem ki.. En iyisi fazla konuşmamak. Şimdi sen gülümserdin benim bu sözüme "Erbay fazla konuşmadan duramaz" derdin mi bilemem.

Çünkü bu sözün bile incitebileceğini düşünerek söylemezdin içine atardın değil mi? Her zaman böyle yapardın. Şimdi yazdıkların, söylediklerin aklımıza geldikçe "Rıfkı ağabey olsa şöyle derdi" tarzından seni hatırlamaya devam eden dostların olarak azıcık oyalanacağız, seninle kavuşacağımız günler bizim için de sayılı be ağabey. Mekanın Cennet olsun!..

Dünyanın kirine bulaşmamış insan

Mehmet kurtoğlu

80'lı yıllarda haftalık olarak çıkan Vahdet Gazetesi'nin abonesiydim. O dönemde yeni bir solukla çıkan siyasi ve güncel olaylara yer veren gazetenin en çok ilgimi çeken sahifesi hiç kuşkusuz "Genç Kalemler" köşesiydi. Genç kalemler köşesinde Abdullah Çınar, rahmetli Cahit Zarifoğlu'nun Mavera Dergisi'nde yaptığı gibi okuyucu mektuplarını yayınlıyor, şiir ve yazılarını değerlendiriyordu. O dönem benim gibi edebiyat ve şiire meraklı birçok genç, gazetenin Genç Kalemler köşesini takip ediyordu. On, on beş günde bir gönderdiğim yazı ve şiirlerin yayınlanmasını, hakkında yorum yapılmasını sabırsızlıkla bekliyordum. Urfa'dan benim gibi bu köşede şiirleri yayınlanan birkaç kişiden biri de Bekir Urfalı'ydı. Bekir Urfalı abimin arkadaşıydı ve şiir dolayısıyla abim bizi tanıştırmıştı. O günden bu güne dostluğumuz devam ediyordu. Genç Kalemler köşesinde Urfa'dan en çok benimle Bekir'in şiirleri yer alıyordu. Birkaç yıllık aradan sonra Vahdet Gazetesinin kapanmasıyla birlikte benim gazetelerdeki okuyucu ve genç kalemler köşesiyle başlayan maceram bitmiş oldu…

1998 yılında Yazarlar Birliğine üyeliğim, daha sonra Urfa Şubesi kuruculuğum ve şube başkanlığını yaptığım sıralarda Ankara'da Yazarlar Birliği çevresiyle kalıcı ve güzel dostluklarım oluşmuştu. Rıfkı Kaymaz ile tanışıklığım işte bu dönemlerde başlamış daha sonra Kırım'da yapılan Uluslararası Şiir Şöleninde birlikteliğimiz devam etmişti. Rıfkı Kaymaz'ı bu yolculuk esnasında daha bir yakından tanıma fırsatı yakaladım. Şölen boyunca organizasyonun her aşamasında canla başla çalışmıştı…

Rıfkı Kaymaz herkesin üzerinde ittifak ettiği ismiyle müsemma bir şahsiyetti… Halim, selim ve bilge bir kişiliği vardı. Nesirlerinde atasözlerinden hareketle konuları ele alması dahi onun yol göstericiliği, ağabeyliği, halk adamlığı ve bilgeliğine bir işaret gibiydi… 2007 yılında Ankara'ya yerleşmem ile birlikte onunla yolumuz birçok kez kesişti; bir takım organizasyonlarda birlikte olduk. Ağabey-kardeş samimiyeti doğdu aramızda.

Erzincan Ansiklopedisini hazırladığı gönlerde bir iş yerime gelmiş, Vakıflar Arşivinde Erzincan ile ilgili belge ve fotoğraf olup olmadığını sormuştu. Arşivi araştırdım herhangi bir şey bulamamıştım. Daha sonra şehir kültür ve edebiyat üzerine konuştuk. O da benim gibi şehir kültürü özellikle Erzincan üzerine çalışıyordu. Söz şiirden açılınca bana Urfa'dan Bekir Urfalı diye bir şairi tanıyıp tanımadığımı sordu. Bende yakından tanıdığımı, dostum olduğunu söyledim. Kendisinin onu nereden tanıdığını sordum. Vahdet Gazetesinde "Genç Kalemler" köşesine güzel şiirler gönderiyordu dedi. Ben de gönderiyordum dedim. Siz nereden biliyorsunuz? O köşeyi yöneten Abdullah Çınar benim dedi. İnanamadım… Çünkü gençlere şiir hususunda yol gösteren bu insan, hiçbir zaman şair olarak öne çıkmamıştı. Dolayısıyla onun bu özelliğini düşünememiştim… Daha sonra Abdullah Çınar'ın şiirlerim üzerine yaptığı yorumların Rıfkı Kaymaz'ın kaleminden çıktığını doğrular mahiyette olduğunu anladım. Örneğin bir şiirimde İslam devrimini anne karnındaki cenine benzeterek yazmıştım. O yaptığı yorum da "Şiiriniz güzel ama benzetmeniz uygun düşmemiştir" diye bir eleştiride bulunmuş,

şiire de sahifede yer vermemişti. Benim yeraltı (underground) edebiyatı tarzında yazdığım "Ben Kendimden Yanayım" adlı kitabımı Sırrı Er'e imzalayıp vermiştim. Sırrı bey kitaptan bazı bölümler Rıfkı ağabeye okuduğunda utanmış, değil böyle şeyler yazmak, ağzıma bile almamam demiş… Gerçektende büyük bir hayâ sahibi biriydi…

Bir defasında yine iş yerimde beni ziyaretinde çocuk edebiyatı sitelerinden bahsetti. Bana da oralarda çocuk hikâyeleri ve şiirleri yazmamı salık verdi. Bende o arada birkaç tane çocuk şiirimi kendisine verdim. Daha sonra o şiirleri sitede yayınlayıp bana mesaj attı. Rıfkı ağabey edebiyatın arka planında kalmayı seven, yol gösteren, çevresindekileri yazma teşvik eden biriydi. Bu onun hem eğitimciliğinden hem de kişiliğinden kaynaklanıyordu. Alçak gönüllüğü ve ağabeyliği kişiliğinde somutlaştırmış nadir insanlardan biriydi… Şahsen ses tonum yüksek olmasına rağmen onun yanında konuşurken kendime çekidüzen vermek durumunda hissederdim. Çünkü o kişiliğiyle davranışıyla insanları etki altında bırakıyordu. Bir insan ancak bu denli halim-selim olabilirdi…

Rıfkı Bey ile en son Kültür Bakanlığı telif haklarına giderken Ulus'ta karşılaşmıştım. Nereye gideceğimi sorunca birlikte gidelim benim orada bir daire başkanı bir arkadaşım var, seni onunla tanıştırayım demişti. Giderken rahatsızlığından bahsetmiş, halk otobüsünde giderken aniden bayıldığını söylemişti. Hatta bu durumu iki kez yaşadığını, doktora gittiğini ama bir şey anlamadıklarını belirtmişti. Ben de ihmal etmemesi gerektiğini söylemiştim.

Ankara'da olmama rağmen vefatını birkaç gün sonra işittiğimde inanamadım. Oysa dünyanın kirine bulaşmamış böylesine inançlı ve erdemli bir insanın, dünya söz konusu olduğunda geri planda kalmayı tercih ettiğini, ahret söz konusu olduğunda acele edeceğini düşünememiştim. O sevgilisinin yanına gitmek için acele edenlerdendi… Allah rahmet eylesin…

Rıfkı kaymadı

Fatih Bayhan

Ölümünü yazmak için erkendi desem, belki kadere rıza göstermemiş olurum. Lakin verende o, alanda o, bize düşende takdire rıza göstermek. Ankara'da Karşıyaka mezarlığında yüzlerce seveninin omuzlarında tabutu taşınan değerli ağabeyim Rıfkı Kaymaz'ı kabrine koyarken yaşanan sessizliği "ani gelen ölümü"nden başka nasıl izah edebilirdim…

Sevgili Rıfkı ağabey!

Daha geçtiğimiz haftasonu TYB'nin kahvaltılı Danışma toplantısında bir aradaydık. Saçına düşen aklar artmıştı ama yine ellerin dolu, yüreğin dolu doluydu. Görüşecektik, bir araya gelecek çocuklar için bir şeyler yapacaktık… Hani bana bakır işlemesini öğretecektin? Kocatepe fuarında çıraklığını yapmış, kalfalık ve ustalık için emek verecektim… Şimdi hepsi kaldı…

Ama biliyorumki kalan yalnızca benim bakır çıraklığım değil, koca bir Erzincan Ansiklopedisine dair yılların emeği…

Biz seni gayretinle, coşkunluğunla, fedakârlığınla tanıdık Rıfkı Ağabey…

Her türlü zorluğa karşın sabrınla tanıdık… Cenaze namazında saf tutup, "iyi bilirdik" dedik, kabrinde de duamızı gönderdik.

Lakin birde o çok sevdiğin yazı dünyasına kayıt düşsün istedim bunları…

İyiliklerin kiramen katibinde ama, bizde hayatının şahit olduğumuz bölümlerinde seni hep istikamet üzere gördük, şahit olduk… Sözün, özün gayretin aynı saflardaydı…

Biz seni Allah için sevdik, rabbimde seni rızası için sevsin…

Biz sana haklarımız-varsa- helal ettik, rabbimde rahmetiyle yargılasın…

Biz seni "Rıfkı Kaymaz" olarak bildik, gördük. El-hak ki, rıfkında "kaymadı", yolunda…

Rahmet kabrine yağsın, kabrin cennet bahçesine dönsün benim güzel ağabeyim…

Rıfkı kaymaz'ı yazmak

Halil İbrahim Özdemir

Hayatta en çok zorlanarak yazdığım yazılardan birisini yazıyorum. Yazının başlığını üç beş kez değiştirdim. Nasıl yazayım, neresini anlatayım diye hep zorlandım. Ama bir tarafından başlamalıyım diye düşündüm. Çünkü onu anlatabilmek çok kolay değil…

Rıfkı Kaymaz benden 5 yaş büyük. O 5 yıllık mesafe hiç kapanmayacak ve ben ona hep Ağabey diye hitap edeceğim. Çünkü benim gençliğimde kendimi yetiştirmemde onun büyük katkıları vardır. Rıfkı Kaymaz ve Ağabeylerindeki öğretmenlik fonksiyonu genlerinde vardır. Babası, âlim ve fazıl olarak nitelendirilen bir kişidir. Onun çocukları da onun tezgâhından geçmişlerdir. Vali Ali Kemali beyin hazırlamış olduğu "Erzincan Tarihi" adlı kitabın redaksiyonu ve tasnifinde o zamanki Tahrirat Kâtibi Rıfkı Kaymaz'ın babası Salih Kaymaz'ın büyük emekleri var.

Ağabeyi Merhum Vehbi Kaymaz bize gerçek bir ağabey olmuş, ERDAV vakfının kuruluş yıllarında vakıf başkanlığı yapmış, fikren bizim olgunlaşmamıza destek olmuştu. Diğer Ağabeyi Hıfzı Kaymaz Lise yıllarından hocamız olmuş, aradan geçen yıllara rağmen onun hocalığı ağabeyliğe dönüşmüş ve dostluğumuz yıllardan beri süregelmektedir. Yaş itibariyle Rıfkı Kaymaz'ın bize yakınlığı ve Muştu dergisini çıkardığı yıllardaki yakınlaşmamız dostluğumuzun temelini oluşturmuştur. Sanat fidanlığı köşesinde bize gelen yazıların değerlendirilmesi sırasında, onun müşfik ve eğitici yaklaşımları edebiyat ve sanat dünyasına çok sayıda ismin kazandırılmasına sebep olmuştur.

Doğu gazetesinin kuruluş yıllarında beraber çalışmış, gazeteyi birlikte yayın hayatına sokmuştuk. Bu arada Edebiyat öğretmenliğini de yürütüyordu. Öğrencilerinden ışık gördüğü, kabiliyetini hissettiklerinin kompozisyonlarını alır getirir, gazetede yayınlatırdı. Öğrenciler gazete sayfalarında gördükleri yazıları ile yüreklenir ve yazmaya çizmeye başlarlardı. Muştu Dergisinde de aynı çalışmayı yapardı. Bugün Türkiye'de belli noktalara gelmiş, yazar-çizer insanların pek çoğunun hamurunda Rıfkı Kaymazın Edebiyat hocalığının etkisi vardır. Türkiye Yazarlar Birliğinin Yönetim Kurulu üyeliği yaptı. Gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında Türkiye'yi temsil etti. El işleme bakırcılığının son temsilcilerinden birisi olarak Bakır üzerine hat sergileri açtı. Dünyanın en uzak noktalarına kadar Erzincan'ı götürdü.

Çocuklara karşı müşfik, hassas ve eğitimine çok büyük önem veriyordu. Bu yüzden de Türkiye Çocuk Edebiyatçıları Vakfı'nı bir grup arkadaşı ile birlikte kurdu. Burada faaliyetlerde bulundu. Onun hayatında olumsuzluk yoktu. Boş zaman yoktu. Mutlak surette bir plan dâhilinde çalışıyordu. Yazmayla çizmeyle ilgili sürekli projeler üretiyordu. Bunu da dostlarıyla paylaşıyordu. İnsanlara şu konuda

çalışsana, tam senin sitilin diyebiliyordu. Onun yönlendirmesi ile başladığım bir roman üzerinde halen çalışmalarımı sürdürüyorum.

Birlikte çalışmalar yaptığım zamanlarda birlikte olmaktan büyük keyif aldım "Erzincan şiirleri" adlı kitapçık Erzincan ile ilgili yaptığı ve ismini kullanmadığı ilk kitaplarından birisi… Tevazusu nedeniyle kendi ismini öne çıkarmaz, hep müstear isimlerle kamuoyunun önüne çıkardı. Dostluğu, vefası da unutulacak gibi değildi. Merhum Hattat Yusuf Erzincani ile iyi bir dosttu. Genç yaşta kaybettiğimiz Yusuf Erzincan'inin unutulmaması için, sanatını gündemde tutabilmek için onun adına çalışmalar yapmış, Türkiye'nin gündeminde tutabilmeyi başarmıştır.

Erzincan Şiirleri kitapçığının ardından 1980'li yıllarda ilk şiir kitabı "Muştu"yu birlikte tasarlamış ve basmıştık. Çoğu kendisinin olmak üzere, yazar arkadaşları ile otuza yakın yayında emeği oldu. Birlikte başladığımız yayın çalışmalarını yine birlikte yaptığımız kendi ifadesi ile "Baba bir kitap olan" "Erzincanlılar Ansiklopedisi" ile sonlandırmış oldu.. Sadak-i Cari olan kitapları okunduğu müddetçe ismi hep hafızalarda kalacak. İnanıyorum ki okuyanlar da Fatihalarını âminlerini eksik etmeyecekler.

Hayat boyu ismin ile müsemma oldun, Rıfkı Kaymaz… Yumuşak müşfik ve kararlılık gösterdin. Allah'ın rahmeti, Rıfkı, üzerinden kaymasın. Ebedi kalsın…

Bir gönül adamı

(Merhum Rıfkı Kaymaz)

Hayati Otyakmaz

Dünyada her şey fanidir. Bakî olan ancak Allah'tır. Her fanî gibi Rıfkı Kaymaz ağabeyimiz de Hakk'a yürüdü. Ebedî hayatında Allah utandırmasın (âmin). Merhum Üstat Necip Fazıl şöyle diyor:

"Geçti geçti mevsimler
Süpürüldü takvimler
Gidenlerden kalan şey
Duvarlarda resimler
Dudaklarda isimler
Geçti geçti mevsimler."

Bu dünyada yaşayan her canlı ölümü tadacaktır. Ölümden kurtuluş yoktur. Fakat ölüm bir son değildir. Yeni ve ebedî bir hayatın başlangıcıdır ölüm. Herkes ölüm köprüsünde geçmeye mecburdur.

"Ölüm bir köprüdür
Sen de geçeceksin ben de
Ölüm bir gerçektir
Sen de öleceksin ben de."

Dünya hayatı bir oyun ve eğlencedir. Bir imtihan dünyasında olduğumuzu hiçbir zaman unutmamalıyız. Sağlık, gençlik, güzellik, mal-mülk, mevkî-makam hepsi bir emanettir ve imtihan sebebidir. Şair diyor ki:

"*Bakmazlar senin gözyaşına*
Ve bir gün uzatılırsın
Şehrin musalla taşına
Bir de taş dikerler başına
işte o taştır senden geriye kalan, bakî!
Üstünde bir tarih, bir Fatiha ve Hüve'l-Bakî."

O halde, şu kısa ve geçici dünya hayatı için kendimizi heder etmemeliyiz. İmanımızdan, inancımızdan, güzel ahlâk prensiplerinden ve ulvî dâvâmızdan asla

taviz vermemeliyiz. Diyanet Çocuk Dergi'sinin vefakâr yazarlarından biri olan merhum Rıfkı Kaymaz ağabey bildiğim ve tanıdığım kadarıyla; inançlı, imanlı, kadirşinast, dost ve gönlü sevgiyle dolu bir gönül adamıydı. Çok sevecen, yumuşak huylu, nazik, kibar, mütevazı ve vefalı bir insandı. Hiçbir kimseye karşı yüksek sesle konuştuğuna ve kırıcı bir davranışına şahit olmadım. O, örnek bir İslâm aydını ve güzel ahlâk âbidesiydi.

Merhum Rıfkı Kaymaz ağabey aynı zamanda büyük bir şair ve kalem erbabı idi. Yazı ve şiirlerinde gayet sade, samimi ve anlaşılır bir üslup kullanırdı. Bu yüzden olsa gerek Diyanet dergilerinde en çok makale, yazı ve şiirleri yayımlanan yazarlarımız arasında yer aldı. Çok sevilen ve sayılan bir kişilik sahibiydi.

Merhum Rıfkı Kaymaz ağabey sık sık ziyaretimize gelirdi. Okuduğu kültür, edebiyat ve sanat dergilerini üşenmeden bize getirirdi. Yazı ve şiirleri dergimizde yayımlandığı zaman çocuklar kadar heyecanlanır ve mutlu olurdu.

Merhum Rıfkı Kaymaz ağabeyin şu dünya semasında hoş bir sedâ bıraktığına inanıyorum. Sevenlerine ve kederli ailesine sabr-ı cemîller diliyorum. Biz ondan razıyız, Allah Teâlâ da razı olsun. Allah rahmet eylesin. Yattığı yer nur, makamı Cennâtü'n-Naîm olsun (âmin).

Dostun ardından

Hicabi Kırlangıç

Rıfkı Kaymaz Ağabey ile son beş yıl içinde Türkiye Yazarlar Birliği çatısı altında önemli birlikteliklerimiz oldu. Benim kendisini yakından tanımam da bu çatı vesilesiyledir. Bununla birlikte Rıfkı Ağabey ile ilk tanışmam yıllar öncesinde olmuştur. Her haliyle ayaküstü bir tanışmaydı bu. Sanırım 1985 yılıydı. Ben, derslerimden arta kalan zamanlarda, bazen de dersleri asarak Aylık Dergi'ye katkı sağlamaya çalışan bir gönüllüydüm. Aylık Dergi, Selanik Caddesi 52/27'ye taşınmıştı. Rıfkı Kaymaz ismi, Aylık derginin kat komşuluğuna geldiği Mavera dergisindeki bir şiirinden aklımda kalmıştı.

Şimdi şiirin başlığını hatırlamıyorum, ama beyitler halinde ve hece ölçüsüyle yazılmış bir şiirdi bu. Selanik Caddesinin birinci kısmıyla ikinci kısmını birbirine bağlayan beton yaya köprüsü üzerinde yan yana geldik Rıfkı Ağabey ile. Kendisini daha önce hiç görmemiştim. Önce o selam verdi. Kendini tanıttı, sanırım beni Aylık Dergi'den çıkarken görmüştü, o yüzden selam verme gereği hissetmişti. Böylece tanıştık. Söylediğine göre Mavera'ya uğramıştı. Gerçi Yazarlar Birliği hemen paraleldeki Hatay Sokak'taydı. Oraya da uğramıştı belki. Aslında ben o zaman Ankara'yı da çevreyi de pekiyi tanımıyordum. Yazarlar Birliğinin orada olduğunu daha sonra öğrenecektim. İki yüz metre kadar ya da daha az birlikte yürüdükten sonra ayrıldık. 2004 yılına kadar da kayda değer bir görüşme kısmet olmadı kendisiyle.

Türkiye Yazarlar Birliği yönetiminde görev aldığımda kendisinin epey zamandır bu kuruluş bünyesinde ciddi hizmetlere omuz verdiğini öğrenmiş oldum. Diyebilirim ki dostluğumuz da böyle başladı. Onun insanı ilk etkileyen yönü samimiyetiydi. Samimiyetini yüzünden okuyabilirdiniz. Tevazuu da bu samimiyetini daha bir pekiştiriyordu. Ayrıca kelimenin geniş anlamıyla muttaki bir insan olduğunun tanığıyım. Şu anlamda ki Allah'tan sakındığı gibi insanlara haksızlık etmekten, insanları kırıp incitmekten de sakınırdı. Dostları onu incitmiş olabilirler, ama o dostlarını incitmekten hep uzak durmuştur.

Kendisi şiire gönül vermişti; daha ziyade çocuk şiirine yönelmişti. Bu bakımdan Rıfkı Kaymaz'ı çocuk edebiyatının önemli temsilcilerinden saymak gerekir. Çocuk edebiyatının gelişmesine hem eserleriyle, hem de sivil toplum kuruluşlarındaki faaliyetleriyle büyük katkılar sağladı.

Yeri gelmişken, kendisiyle ilgili son hatıramı burada anlatayım: Ankara'da faaliyete geçen Hz. Muhammed'i Tanıma ve Tanıtma Derneği, 2009 yılı sonunda Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ile ilgili çocuk şiirleri yarışması düzenlemişti. Ben de jüride yer alıyordum. Katılımcılar üç ayrı yaş grubuna hitap eden çocuk şiirleri yazacaklar, adlarını vermeyerek rumuz kullanacaklardı. Eserler değerlendirildikten sonra dereceye girenler tasnif edildi. Sonradan, Rıfkı Kaymaz'ın da birkaç şiirle yarışmaya katıldığını ve jüri üyelerinin hemen hepsi tarafından onun şiirlerinin (rumuzlu olduğu için bu şiirlerin ona ait olduğu bilinmiyordu) yüksek puanla puanlandırıldığını öğrendik. Bu olaya anı değeri katan şey, değerlendirmelerden birkaç gün önce Rıfkı Ağabey'in vefat etmiş olmasıydı.

Bütün hayatı kitaplarla birlikte geçen bir insan. Vefatı da kitapların gölgesinde oldu; üstelik bir nevi vatan hizmeti yaparken. Memleketi Erzincan için hazırladığı kitabı memleketine ulaştırma telaşındaydı. O coşkulu ruhuna yüreği eşlik etmekte zorlandı ve onun koşusuna engel olmamak için geri çekildi. Rıfkı Ağabey şimdi öz vatanında, emaneti sahibine teslim etti. Mekanın cennet olsun, Rabbim mağfiret bahçelerinde gölgelendirsin seni

Güzel insan rıfkı kaymaz için

Hüseyin Albayrak

Güzel insan Rıfkı Kaymaz'ı Türkiye Yazarlar Birliği Yönetim Kurulu'nda görev aldığım zaman tanıdım ve sekiz yıl da birlikte olduk. Sanki ezelden beri birlikte imişiz gibi kendisini sevdim ve kendime dost edimdim. Güzel huyu, tatlı söz ve çalışma azmi ile hayat dolu örnek bir insandı. Sevgi ve muhabbet dolu bakışları ve tavırları ile etrafına güzellikler saçıyordu.

Ömrümün son on yılında sıkı dostluklarımız, sıkıntılı ve bunalımlı anlarımız oldu amma, Rıfkı kardeşimin bir kere olsun isyan ettiğine, sert konuştuğuna, kırıcı olduğuna şahit olmadım. Daima sesinin o tatlı ve yumuşak tonu ile yapıcı ve yatıştırıcı oldu.

Dernek çalışmaları için yurt içinde ve yurt dışında gezilerimiz, faaliyetlerimiz oldu. Sorumluluk üstlenerek canla başla çalışmasına, meseleleri soğukkanlılıkla çözümlemesine çokça şahit oldum. Onun bu samimi tavrı, en katı yürekli olanları bile yumuşatmaya yetiyordu.

Biyografisini okuyorum. Dopdolu bir yazı ve kültür hayatı var. Yazar olarak, şair olarak, bakır el işleri ustası olarak bir ömre sığdırdığı çalışmalar gurur verici, göğüs kabartıcı. Boş durmadı ve 60 yıllık hayatının her anını en iyi şekilde değerlendirdi.

Bu çalışkanlığı yanı sıra, sağlam fikirli, sağlam inançlı ve tertemiz nâsiyeli idi. Nasıl daha fazla yararlı olabilirim düşüncesi ile devamlı arayışlar ve çalışmalar içinde idi. Bir araya geldiğimizde hep bulduğu yenilikleri öne sürer ve bizi de teşvik eder, faydalı olabilmek için âdeta çırpınırdı.

Erzincanlı idi. Daha önce doğum yeri Erzincan için şiir kitabı ve araştırmalar yayınlamıştı. Bu kere daha büyük bir çalışmaya girişerek "Erzincanlılar Ansiklopedisi" ismi altında bir çalışmanın içine girdi. Araştırdı, koşuşturdu, uğraştı. Benim de bu çalışmasına küçük de olsa bir katkım olmuştu. Sonunda bir arkadaşı ile bu çalışmasını bastırarak emelini gerçekleştirdi. Ancak bu mürüvvetini göremeden göçüp gitti.

Rıfkı Kaymaz'ın çeşitli dergilerde yayınlanmış çok değerli yazıları ve şiirleri var. Bunları bir araya getirip bastırarak kaybolmamalarını sağlamak sanırım çok büyük bir hizmet olur. Göz nuru emek verdiği bakır işlemeleri ve hat çalışmaları var, bunları da değerlendirmek sanırım bu aziz kardeşimize yapılacak son hizmetlerden biridir.

Bir düşünür, "İnsan muhteşem bir varlıktır" der. Hayatta iken değerini yeterince bilemediğimiz Rıfkı Kaymaz, aramızdan ayrılmasından sonra bıraktığı boşluk ile değerinin büyüklüğünü daha iyi anlamış olduk. Aristo "İnsan, rüzgârda hareket eden gül gibi olmalı ki etrafına güzel kokular yayabilsin" der. Düşünüyorum, Rıfkı Kaymaz da bir gül gibi idi ve herkese insanlığını sunarak, kubbede hoş bir sadâ bırakabilmişti.

Cenaze namazını kılarken "Bu mevtadan razı mısınız" dendiğinde, içimden gelen bir haykırışla, bunca yıldır bir kerecik gönlümü kırmayan, bir kerecik yanlışını görmediğim, bir iman abidesi olan bu can arkadaşıma, kardeşime bütün haklarımı helâl ettim. İnanıyorum ki o da haklarını bizlere helâl etmiştir.

Geri çeviremeyeceği en büyük ihsan, Yüce Mevlâ'nın af ve mağfiretidir. Kendisine Mevlâ'dan rahmet diler, binlerce Fatiha ve Yâsin'lerle mekânının cennet olmasını niyâz ederim.

Rıfkı kaymaz'a saygıyla ve rahmetle

İrfan Çalışan

Vefatı münasebetiyle yazamadığım için hayıflandığım iki insandan biri idi Rıfkı Hocam. Diğeri de rahmetli Ercüment Özkan'dı. İktibasın özel sayısına yazıyı yetiştirememiştim. Sağlığında müstearla yazdığım ve yayın kurulunda da bulunduğum dergide Ercüment abinin vefatı ile bir iki bir şey yazmayı istememe rağmen nasip olamamıştı. Aynı şey Rıfkı Kaymaz içinde olabilirdi. Sağ olsun Mehmet Doğan ve İbrahim Ulvi Yavuz'un ikazları ile alelacele de olsa yazıyı yetiştirdim. Öncelikle bu iki değerli isme teşekkür etmeliyim. Zira üzerimdeki iki yükten birisi hiç olmazsa kalkmış olacak.

Niye yük dedim. Açayım. Ankaralı yıllarımda (1984-1991) hem İktibasa hazırladığım yazılarımda, hem Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi (şimdi Tevfik İleri Anadolu İmam Hatip Lisesi) okul gazetesi Cemre, hem TYB Kültür Sanat Yıllığı Karikatür ve Mizah bölümü ve son olarak ta birlikte çıkardığımız Gençlik ve Kültür Dergisinde Rıfkı Kaymazla paylaştığımız çok özel dostlukları dile getirmekle "ölülerinizi hayırla yadedin" düsturuna da uymuş olacağım.

Bahsettiğim yazı çalışmalarımda Rıfkı Hocam hem muhteva, hem imlâ tashih açısından bir hoca talebe titizliği ile ilgilendi. Takip etti, teşvik etti, delil oldu. Dolayısı ile yazı hayatına başladığımda beni cesaretlendiren ve yardımcıda olan birisi olarak, Rıfkı Kaymaz'ı hayırla ve şükranla yadediyorum. Ruhu Şad olsun.

Bu benimle ilgili kısmı. Birde Rıfkı Hocanın dışarıya (herkese) yansıyan yanı vardı ki dillere destan. İsmi gibi Rıfk sahibi. İpek gibi mülâyemet sanki onda fıtrat olmuş. Rahmetliyi hem dernek (sivil) çalışmalarında, hem sanat (Erzincan işi bakıcılık) hem yazı (dergi-gazete-kitap) işlerinde yakından tanımış biri olarak söyleyebilirim ki kendini bu kadar yoklukta saklayan gerçek bir var'a pek rastlamadım desem abartmış sayılmam. Mevlâ gani gani rahmet eylesin.

Yıllar sonra (1994-2007) ben Eyüp'te çalışmaya başladığımda Eyüp'te karşılaşır olduk. Eyüp'te akrabası varmış. Onlarda kalırmış. Gelir, uğrar, selâm verir zahmet verecek, vakitten çalınacak endişesiyle kısacık kalır "sır gibi gelir sır gibi" giderdi.

İnsanoğlunu yaşarken hayırla yâd etmek başlı başına bir olay. Birde öldükten sonra, o daha bir anlamlı ve önemli. Rıfkı Hoca hem hayatta iken hem de dar-ı bekâya göçtükten sonra da hayırla yâd edilmeyi hak eden yegâne insanlardan biri idi.

O'na yakın bir dost arkadaş, kardeş olmakla müftehirim. Üzerimde emeği vardır. Mevlâ kendisinden razı olsun. Mekânı cennet, kabri cennet bahçelerinden bir bahçe olsun. Nur içinde yatasın Rıfkı Hocam...

Sessiz ve derin bir insan

İbrahim Ulvi Yavuz

Kadim dostum Rıfkı Kaymaz'ı ahirete uğurlamanın burukluğu içinde kaleme aldığım bu satırlar, birlikte yaşadığımız onca hatıranın ardından kalbimi derinden sarsıyor. Onun ihlâs içinde sessiz yürüyüşlerle, sessiz gülüşlerle ansızın aramızdan ayrılması kuşkusuz herkesi hüzünlü bir yalnızlığa itmiştir.

Bazı insanlar vardır ki, çok az iş yapar, ama sesleri gür çıktığı için ihtişamlı görünürler. Bazıları da vardır ki, ortaya önemli eserler koydukları halde seslerini yükseltip kendilerini ortaya koymazlar. Mütevazıdirler, sessizdirler. Yaptıkları ile kişileri memnun etmek yerine Allah'ın rızası için kazanmaya çalışırlar. Onları ne basında görürüz, ne de medyada. Hep sahnenin dışındadırlar.

Rahmetli Rıfkı Kaymaz da bunlardan birisiydi. Örnek kişiliği, sessizliği, derin kültürü, saygınlığı, yüzünden hiç eksik olmayan tebessümü ve mütevazılığı ile çevresindekilerle kalıcı dostluklar kurmuştur.

Yazdıkları ile gençler ve çocukları sevindirmiş, büyüklere anlamlı, düşündürücü ve ibretlerle dolu dersler vermiştir. Uzun yıllar süren dostluğumuzda onun bu özelliklerini yakından müşahade ettim. Türkiye Yazarlar Birliği yönetiminde birkaç dönem birlikte çalıştık. Hep yanımda olur, çalışmalarımıza büyük bir görev bilinci ve özverileriyle destek verirdi. Birlikte yaptığımız yurtdışı ve yurtiçi seyahatlerinde organizasyonlara ciddi katkılar sağlar, davranışlarıyla herkese örnek olurdu. Ne kimseyi incitir, ne de incinirdi.

Vefatından 4-5 gün önceydi sanırım, hazırladığı "Erzincanlılar Ansiklopedisi" hakkında görüşlerimi sordu. Önerilerimi söyledim. Son yıllarda bu ansiklopedi çalışması onu bir hayli yormuştu. Bu yorgunluğun onun sıhhatini etkilediği her halinden belli oluyordu.

"Ansiklopedi çıktı artık rahatladın. Şöyle ciddi bir kontrolden geçmenin zamanı geldi." dedim. Hüzünlü bir şekilde yüzüme baktıktan sonra: "Dünya meşgalesi hiç biter mi?" dedi. Gerçekten de dünya meşgalesi bitmedi. Onu ahirete yolcu edinceye kadar sürdü. Sürprizlerle dolu bir hayatın içinde yaşadığımızı hep biliyoruz. Ama yine de yaşamak ve mücadele etmek heyecanı bize hep galip geliyor.

O sessiz yaşadı, gösterişten hep uzak durdu. Güzel eserler ve hatıralar bırakarak gözümüzün önünden bir yıldız gibi akıp gitti. Yaşamı da yüreği ve idealleri gibi berraktı. Rahmet diliyorum.

Rıfkı kaymaz

M.Çetin Baydar

Şair. Bakır El işlemeciliği sanatkârı. Selimağalar'dan Sıddık Efendi'nin torunu. Babası Erzincan Valiliği tahrirat kâtibi Salih Kaymaz (vefat: 1968). 1998 yılında Ankara Polis Akademisi Türk dili okutmanlığından emekli oldu.

Hayat hikâyesi özetle şöyle: 1950 yılında Erzincan'da doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Gazetecilik, öğretmenlik, memurluk, uzmanlık, okutmanlık görevlerinde bulundu. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde danışman olarak görev yaptı. Erzincan'da yayınlanan günlük gazetelerde şiir ve yazıları yayınlandı. Kuruluşuna katıldığı Doğu Gazetesi'nde Salihoğlu imzasıyla dörtlükleri yayınlandı. Çocuklara yönelik şiirler yazdı. Muştu (şiirler), Sıla Türküsü (şiirler), Bütün Yönleriyle Erzincan, Günümüz Hikâyecilerinden Seçme Hikâyeler, Bir Demet Şiir, Sevginin Gülleri, Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu, En Güzel Çocuk Şiirleri, Osmanlı Padişahlarının Tuğraları gibi kitapları yayınlandı. Küçük yaşlarda çırak olarak başladığı geleneksel Erzincan bakır el işlemeciliğini, otuz yılı aşkın bir süre sürdürdü.. Özellikle bakır üzerine el işi ile yaptığı çalışmalarını sergiledi. İlk sergisini 1971 yılında, Erzurum Halk Eğitim Merkezi Salonu'nda açtı. Ardından daha birçok sergi... Yine değişik tarihlerde, 1985 yılında vefat eden Hattat Yusuf Erzincani'nin hatırasına, sergiler açtı.

Bakır üzerine hat çalışmaları yapıyordu, eşi ve kendisi.. Eşinin sağlığı ile uğraşırken, kendi ondan önce gitti… Rıfkı Kaymaz'ı biraz daha yakından tanıyalım.

Şair ve yazar. 22 Şubat 1950, Erzincan doğumlu. Yazılarında Abdullah Çınar, Yunus Taner, M. Refik Selimoğlu, Fatih Emre gibi müstearlar kullandı. Erzincan Kurtuluş İlkokulu, Merkez Ortaokulu, Erzincan Lisesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi TDE Bölümü (1972) mezunu. Bir süre Hürsöz gazetesinde yazı işleri müdürlüğü (1972) yaptı. Fakülteyi bitirdikten sonra, Seydişehir Mahmut Esat Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı (1972-76). Kısa bir süre Sümerbank Genel Müdürlüğü'nde uzman olarak çalışıp yeniden öğretmenliğe döndü. Ankara liseleri ile Ankara Polis Koleji'nde (1985-90) edebiyat öğretmeni, Ankara Polis Akademisi Türk Dili Okutmanı (1990-98), TBMM'de Milletvekili Danışmanı (1997) olarak görev yapıp emekli oldu (1998). Daha sonra Ankara'da özel okullarda öğretmen ve idareci olarak çalıştı.

Ortaokul sıralarında başladığı Erzincan bakır el işlemeciliği çıraklığını ustalaşarak geliştirdi. Bu el sanatını, lise ve fakülte yıllarında da sürdürdü. İlk sergisini, Erzurum Halk Eğitim Merkezinde "Bakır Üzerine El İşiyle Türk-İslâm Tezyinatı" adıyla açtı (1972). Bu tür çalışmalarını yurtiçi ve dışında açtığı sergilerle sürdürdü. Geleneksel bakır işleme sanatına hat ve süsleme açısından katkılarda bulundu.

Şiir ve yazılarını İttihad, Bugün, Yeni Devir, Millî Gazete Doğu (Erzincan) gazeteleri ile Adımlar (1972), Tohum, Hareket, Çile (Diyarbakır), Millî Gençlik, kurucusu olduğu Muştu (1976-80), Hisar, Mavera, Türk Edebiyatı, Millî Eğitim, Yeşilay, Genç İstikbal, Irmak, Rahmet, Tokat Kümbet, Kültür-Edebiyat (1986-87) ve Gençlik (1992-98) dergilerinde; çocuk edebiyatı alanındaki ürünlerini Can Kardeş, Diyanet Çocuk dergilerinde yayımladı. Ankara'da Hedef, Birlik, Arifan radyolarına programlar hazırladı.

Erzincan'da çıkan günlük Doğu gazetesinde köşe yazıları, dörtlükleri (Salihoğlu imzasıyla) yayımlandı. Vahdet gazetesinde (Genç Kalemler), Zaman ve Vakit gazetelerinde (Duvar Gazetesi), haftalık Tutanak ve Yeni Dönem gazetelerinde kültür-sanat sayfaları hazırladı. Çocuklara yönelik yazı ve şiirleri Mavi Kırlangıç, Can Kardeş, Kıvılcım, Diyanet Çocuk, Adak Çocuk gibi çocuk dergileri ile MEB'in ilk ve ortaöğretim Türkçe kitaplarında yer aldı. Türkiye Yazarlar Birliği'nce yayınlanan Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı'na çocuk edebiyatı üzerine değerlendirmelerde bulundu. Arkın Çocuk Edebiyatı Şiir Yarışmasında Anneciğim şiiriyle üçüncülük ödülü aldı (1974). Gökyüzü Yayınları Çocuklara Yönelik Şiir Yarışması'nda Sevginin Gülleri eseriyle mansiyon (1987) kazandı. Türkiye Millî Kültür Vakfı Hicret konulu şiir yarışmasında ödül, Trabzon Belediyesi Naat Yarışmasında birincilik (1996), İstanbul Tuzla Belediyesi Gül Şiirleri Yarışmasında mansiyon (1998), Türkiye Diyanet Vakfı Çocuk Şarkıları, Güfteleri Yarışmasında mansiyon (1999) aldı. Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Derneği kurucuları arasında yer aldı. Bu derneğin ve Türkiye Yazarlar Birliği'nin Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu.

"Muştu isimli ilk kitabından sonra Sıla Türküsü ismiyle ikinci kitabını yayımlayan Rıfkı Kaymaz, bu eserde ismiyle müsemma olarak Erzincan'la ilgili şiirlerini bir araya getirmiş bulunuyor. Kaymaz'ın şiirleri, birkaçı hariç, hepsi dörtlüklerden oluşuyor. Hecenin geleneksel söyleyişine bağlı bir şair o. On birli ölçü, şiirinin değişmez kuralı gibi. Kafiyeyi de rahat bir şekilde en güzeliyle kullanıyor." (Mehmet Törenek)

Eserleri:

Şiir: Muştu (1983), Sıla Türküsü - Erzincan'da Bir Kuş Var (1998).

Çocuk Şiiri: Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu (2000), Sevginin Gülleri (2002).

Araştırma-İnceleme: Bütün Yönleriyle Erzincan (M. Buyruk ve H. Özdemir'le, 1982), Osmanlı Padişahlarının Tuğraları (2000).

Antoloji-Ansiklopedi: Günümüz Yazarlarından Seçme Hikâyeler (B. Coşkun, S. Er ile, 1987), Mehmet Akif ve Gençlik (Abdullah Çınar adıyla, 1987), Günümüz Şairlerinden En Güzel Çocuk Şiirleri (1995), Gençlik Kültür Ansiklopedisi (2 cilt, S.

Er, E. Kücet ile, 1996), Bir Demet Şiir (çocuklar için küçük seçki, 2001), Şiir Defteri (2003), Öykü Yağmuru (2004), Öykü Sepeti (2004).

Ayrıca ders kitapları vardır.

Hakkında: Rıfkı Kaymaz ile Bir Konuşma (Yeni Devir, 1.11.1981), Mehmet T. Ümit / Yeni Devir (17.11.1983 - 21.7.1983), Mustafa Arafatoğlu / Rıfkı Kaymaz'dan Bir Muştu Daha (Yeni Devir, 4.11.1983), Serhan Güzel / Sanatçıyla Sohbet 'Rıfkı Kaymaz' (Millî Gazete, 18.3.1983), Mustafa Ruhi Şirin / Çocuklarla Elele Geleceğe Yürümek (Zaman, 9.6.1990), Hekimoğlu İsmail / Bir Serginin Ardından (Zaman, 19.9.1990), B. Uğur Akdere / Rıfkı Kaymaz'ın Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Çocuk Edebiyatındaki Yeri (lisans tezi; Gazi. Ü. Eğitim Fakültesi, TDE Bölümü, 1999), Mehmet Törenek / Bir Şehri Şiirlerle Anlatmak: Sıla Türküsü (Rahmet dergisi, Kasım 1999), Zanaattan Sanata (Anadolu Gençlik, Mart 2002).

Rıfkı Kaymaz'ın Bir başka hizmeti :

Erzincanlılar Ansiklopedisi :

Erzincanlılar Ansiklopedisi'nde; Erzincanlı kültür adamları: Âlimler, din-tasavvuf büyükleri,

Erzincanlı sanatçılar : Ressamlar, hattatlar, sanatçılar, Erzincanlı edebiyatçılar: Yazarlar, şairler, gazeteciler (sarı basın kartı sahibi, en az beş yıldır profesyonelce gazetecilik yapanlar), Erzincanlı bilim adamları : Akademisyenler (Alanlarında en az doktora yapanlar), Erzincanlı siyaset-devlet adamları: Milletvekilleri, bakanlar, Erzincanlı yerel yöneticiler : Belediye başkanları (İl, ilçe), Erzincanlı bürokratlar : Bürokraside en az daire başkanı olarak görev yapanlar yer alıyor.

Rıfkı Kaymaz'ın hatırasına adanan TYB Kültür ve Sanat Yıllığı

TYB Genel Başkanı İbrahim Ulvi Yavuz'un şu sözleri kadirbilirliğin güzel bir örneğidir:

Türkiye Yazarlar Birliği'nin 1984 yılından beri yayınlamakta olduğu Kültür ve Sanat Yıllıkları ileride bugünün tarihini yazacaklara şimdiden ışık tutmakta, günümüzün verilerini yarınlara sunmaktadır." Bu cümleden olarak 2010 yıllığı, şubat ayında hayatını kaybeden TYB eski Genel Sekreteri Rıfkı Kaymaz'ın hatırasına adıyoruz

Güzel İnsanın Gidişi De Güzel Oldu

Yüzlerce Dostu Rıfkı Kaymaz'ı Beka Âlemine Uğurladı

Altmış yaşını tamamladığı gün olan 23 Şubat günü (2010) onu toprağa verdik. Tabutunu tekbirlerle taşıyan dostları ağız birliği etmişçesine "Allah bize de böyle

bir cenaze merasimi nasip etsin" diyordu.

Dostları, hemşerileri, öğrencileri ve Ailesinin oluşturduğu Bin'i aşkın insan, Ankara Karşıyaka mezarlığındaki mezarının başında yaşlı gözlerle dualar etti, kabrine bir avuç toprak atabilmek için adeta yarıştı.

Cumhurbaşkanı sekreteri sayın Mustafa İsen, eski ve yeni parlamenterler, İstanbul'dan, izmir'den, Erzincan'dan Erzurum'dan koşup gelen yakınları; ve nihayet beş yüz dolayında yazar, sanatçı, fikir adamı, akademisyen dostu Rıfkı Kaymaz'ı teşyii eden heyetten sadece bir kısmıydı.

"Rıfkı kaymaz" bir yıldız gibi kaydı ötelere...

M.Nihat Malkoç

İnsanız; doğarız, büyürüz, yaşlanırız ve ölürüz… Ömrümüzde bizi bu aşamalar bekler. Bu dönemleri yaşayanlar bir hoş seda bırakarak göçüp giderler sonsuzluk âlemine. Fakat bazıları hoş seda değil de, boş seda bırakırlar. Bu kişiler yaşamayı, nefes alıp vermek kadar basite indirgeyenlerdir. Ne mutlu hoş seda bırakarak ömrünü tamamlayabilenlere!

Ömür sermayesi tükenen kişi, ölümüne çekiyor iflas bayrağını. Fakat bu iflas, hayattaki ticarî iflaslara hiç benzemiyor. Zira ticarette iflas eden kişiler daha sonra toparlanıp eski konumlarına gelebiliyorlar. Fakat ömür sermayesi tükenince bunun ilavesi olmuyor. Gerçi ömrün tükenişini iflas olarak görmemek lazım… Kişi ömrünü hayırlı işler peşinde geçirmişse, yarınlara yatırım yapmış demektir. Bu da Allah rızasını ve cenneti kazanmayı beraberinde getirir. Allah'ın rızasını kazananlar, bütün sermayelerini kaybetse de yine kârdadır. Çünkü insan dünyaya mal biriktirmeye değil, Allah rızasını kazanmaya gönderiliyor.

Ömür sermayesini tüketip ebedî âleme göçen bir dostun ardından bu düşünceler geçti zihnimin doruklarından. O, ömrünü Allah yolunda sarf etmiş, manevî sahada âdete bir verip bin almış bir güzel insandı. Kıymetli yazar ve gönül adamı Rıfkı Kaymaz'dan söz ediyorum.

Rıfkı Kaymaz, Ankara terminalinde kalp krizi geçirmişti. Krizden sonra üç gün daha yaşayarak 60. doğum gününde vefat etti. Böylece ölüm ona son demlerinde acı bir latife yaptı. Şairdi, yazardı, eğitimciydi, her şeyden önemlisi de Mevlana gibi hoşgörülü, Yunus gibi sevgi doluydu. 22 Şubat 1950'de Erzincan'da soluk almaya başlayan bu güzel insan, doğum gününden bir gün sonra 23 Şubat 2010'da son nefesini vererek dünyaya veda etti.

Rıfkı Kaymaz; Erzincan Kurtuluş İlkokulu'nu, Merkez Ortaokulu'nu, Erzincan Lisesi'ni, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi TDE Bölümünü(1972) bitirmişti. Bir süre Hürsöz gazetesinde Yazı İşleri Müdürlüğünde bulundu. Fakülteyi bitirdikten sonra, Seydişehir Mahmut Esat Lisesi'nde Edebiyat Öğretmenliği yaptı(1972-76). Kısa bir süre Sümerbank Genel Müdürlüğü'nde uzman olarak çalışıp yeniden öğretmenliğe döndü. Ankara liseleri ile Ankara Polis Koleji'nde (1985-90) edebiyat öğretmeni, Ankara Polis Akademisi Türk Dili Okutmanı (1990-98), TBMM'de Milletvekili Danışmanı(1997) olarak görev yapıp 1998'de emekli oldu. Daha sonra Ankara'da özel okullarda öğretmen ve idareci olarak çalıştı.

Merhum Rıfkı Kaymaz becerikli bir insandı. Ortaokul sıralarında başladığı Erzincan bakır el işlemeciliği çıraklığını ustalaşarak geliştirdi. Bu el sanatını, lise ve fakülte yıllarında da sürdürdü. İlk sergisini, Erzurum Halk Eğitim Merkezinde "Bakır Üzerine El İşiyle Türk-İslâm Tezyinatı" adıyla açtı(1972). Bu tür çalışmalarını yurtiçi ve dışında açtığı sergilerle sürdürdü. Geleneksel bakır işleme sanatına hat ve süsleme açısından katkılarda bulundu.

Rıfkı Kaymaz devlet memuruydu. Bundan dolayı dilediği gibi kalem oynatamıyordu, sınırlandırılıyordu. O da memuriyetinden dolayı bir kısım yazı ve şiirlerinde "Abdullah Çınar, Yunus Taner, M. Refik Selimoğlu, Fatih Emre" gibi

müstear isimler kullanmıştı. "Üslubu beyan ayniyle insandır" kaidesince yazı ve şiirlerinde kullandığı isimler farklı olsa da üslubu aynıydı ve kendini ele veriyordu. Bir kişi birkaç kişiye dönüşse de hepsinde Rıfkı Kaymaz'ın güçlü inancı, meselelere dinî ve milli bakışı kendini fazlasıyla hissettiriyordu.

Şair ve yazar Rıfkı Kaymaz birçok eserin sahibiydi. Ömrü boyunca hakikatin sesi olmaya çalışmış, dinî ve milli tonda eserler vermiştir. Muştu (1983), Sıla Türküsü - Erzincan'da Bir Kuş Var (1998) onun şiir kitaplarıydı. Rıfkı Kaymaz, çocuk edebiyatı denince ismi zikredilen kişilerden biriydi. "Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu" (2000), "Sevginin Gülleri" (2002) adlı kitapları çocuklara yönelik şiirlerinin yer aldığı eserlerdi. O, aynı zamanda öğrenmeye meraklı bir araştırmacı yazardı. "Bütün Yönleriyle Erzincan "(M. Buyruk ve H. Özdemir'le, 1982), "Osmanlı Padişahlarının Tuğraları"(2000) onun araştırma inceleme türünde kaleme aldığı kıymetli eserlerdi. Antoloji ve ansiklopedi sahasında da adından söz ettiren çalışmalar yapmıştı. "Günümüz Yazarlarından Seçme Hikâyeler" (B. Coşkun, S. Er ile, 1987), "Mehmet Akif ve Gençlik"(Abdullah Çınar adıyla, 1987), "Günümüz Şairlerinden En Güzel Çocuk Şiirleri"(1995), "Gençlik Kültür Ansiklopedisi"(2 cilt, S. Er, E. Kücet ile, 1996), "Bir Demet Şiir"(çocuklar için küçük seçki, 2001), "Şiir Defteri"(2003), "Öykü Yağmuru"(2004), "Öykü Sepeti"(2004) bu alanda hazırladığı birbirinden değerli eserlerdi.

Merhum Rıfkı Kaymaz çok yönlü bir kültür ve sanat adamıydı. Birçok dergide onun kaleminden çıkan yazı ve şiirlere rastlardık. "İttihad", "Bugün", "Yeni Devir", "Millî Gazete", "Doğu"(Erzincan) gazeteleri ile "Adımlar"(1972), "Tohum", "Hareket", "Çile" (Diyarbakır), "Millî Gençlik"; kurucusu olduğu "Muştu"(1976-80), "Hisar", "Mavera", "Türk Edebiyatı", "Millî Eğitim", "Yeşilay", "Genç İstikbal", "Irmak", "Rahmet", "Tokat Kümbet", "Kültür-Edebiyat"(1986-87), "Gençlik"(1992-98) dergilerinde birbirinden güzel eserler yayınlamıştı. Daha evvel de belirttiğimiz gibi o, çocuklar için de yazan bir kalemdi. Çocuk edebiyatı alanındaki ürünlerini "Can Kardeş", "Diyanet Çocuk", "Somuncu Baba Çocuk" dergilerinde yayımladı. Ankara'da Hedef, Birlik, Arifan radyolarına programlar hazırladı.

Erzincan'da Doğu gazetesinde köşe yazıları, dörtlükleri yayımlandı. Vahdet, Zaman ve Vakit gazetelerinde, haftalık Tutanak ve Yeni Dönem gazetelerinde kültür-sanat sayfaları hazırladı. Çocuklara yönelik yazı ve şiirleri Mavi Kırlangıç, Can Kardeş, Kıvılcım, Diyanet Çocuk, Adak Çocuk gibi çocuk dergileri ile MEB'in ilk ve ortaöğretim Türkçe kitaplarında yer aldı. Türkiye Yazarlar Birliği'nce yayınlanan Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı'nda çocuk edebiyatı üzerine değerlendirmelerde bulundu. Arkın Çocuk Edebiyatı Şiir Yarışmasında "Anneciğim" şiiriyle üçüncülük ödülü aldı(1974). Gökyüzü Yayınları Çocuklara Yönelik Şiir Yarışması'nda "Sevginin Gülleri" adlı eseriyle mansiyon ödülü kazandı(1987). Türkiye Millî Kültür Vakfı 'Hicret' konulu şiir yarışmasında ödül alan Rıfkı Kaymaz, 1996'da Trabzon Belediyesi Naat Yarışması'nda birinci olmuştur. Tuzla Belediyesi Gül Şiirleri Yarışması'nda mansiyon(1998), Türkiye Diyanet Vakfı Çocuk Şarkıları, Güfteleri Yarışması'nda mansiyon ödülü aldı(1999). Rıfkı Kaymaz kültür, sanat ve edebiyat faaliyetlerinde hep önde giden kişilerden biriydi. O, Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Derneği kurucuları arasında yer aldı. Bu derneğin ve Türkiye Yazarlar Birliği'nin Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu.

Bir kalem erbabı olan Rıfkı Kaymaz'ın temiz ve arı bir Türkçesi vardı. O, bir edebiyat öğretmeniydi. Bu dilin doğru öğretilmesinin ve doğru kullanılmasının mücadelesini vermişti. Öğrencilerin dil konusundaki hassasiyetinin pekişmesi için çok çalışmıştır. O, ses bayrağımız olan Türkçenin kusursuz kullanılmasına büyük özen göstermiştir. Bir şiirinde Türkçeye olan sevgisini şu dizelerle dile getirmiştir: "Sensin benim ruhum, özüm, / Ana dilim, sazım, sözüm, / Elim, kolum, iki gözüm, / Ana dilim, güzel Türkçem. // O, sevincim, gözyaşımdır, / Ana sütüm, can aşımdır. /Yüzyıllardır yoldaşımdır, /Ana dilim, güzel Türkçem"

Rıfkı Kaymaz, Mehmet Akif'i çok severdi. Kaymaz, şiirlerinde hece ölçüsünü ve dörtlük nazım şeklini kullanmıştır. Şiirlerinin çoğunu koşma nazım şekliyle yazmıştır. İyi bir şair olan Kaymaz; şiirlerinde aşk, hoşgörü, bahar, anne, baba, çocuk, doğruluk, dostluk, memleket(özellikle Erzincan), gece, ölüm, peygamber aşkı gibi birçok temaya yer vermiştir. Özellikle anne konusunu sıklıkla işlemiştir. 10'a yakın anne şiirinin olması bunu gösteriyor.

"Zaman, bir ırmak gibi sonsuza akıp gidiyor. Saatler, günler, haftalar, aylar, yıllar... İnsanoğlu bu zaman şeridinde kendisine takdir edilen ömür diliminde doğuyor, büyüyor, yaşlanıyor, ölüyor… 'Gün bugün, saat bu saat.' Dün geçmiş, yarın ise henüz gelmemiştir. O halde 'gün' bugündür. Değerlendirilmesi gereken zaman 'bugün'dür. Önemli olan saat, bu saattir." diyen Rıfkı Kaymaz, ömrü boyunca bu sözlerinin ışığında dosdoğru yaşadı.

Rıfkı Kaymaz, sonsuzluğa gidişini ölmeden evvel yazdığı "Gidiyorum" adlı şiiriyle dile getirmişti. Yazımızı şairin bu şiiriyle bitirirken, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum:

"Gösterdi hasretine yandığım diyarları
Yalnızlık sana veda ben sevgi kucağına
Gidiyorum sevinçle, oraya gidiyorum
Gidiyorum ümitle sonsuzluk ocağına"

Nezaket ve güven yurdu: rıfkı kaymaz

Mustafa Ruhi Şirin

Türkiye'de akıl tutulmasının yaşandığı 1970'li yıllar bizim neslin de zor yıllarıydı. Hemen herkes bir yana savrulmuştu. Taraflar arasındaki mesafe arttıkça kültürel ortam da geriliyordu. Anlama çabası bir yana, birbirini tanımayanlar bile kapılarını kapatmaya mecbur hissediyordu kendilerini. O yıllarda da şimdi de hiç anlamadığım trajik bir durumdu bu. Buna rağmen dostluklar da kurduk elbette. Hem de yaşadıkça derinleşmiş dostluklar.

1974-1981 yılları arasında Ankara'da yaşadım. Üniversite öğrenciliği ve 1977'de TRT'de göreve başlamam nedeniyle, Ankara'daki dostlarım üniversite ve TRT'deki arkadaşlarımdan oluşuyor. Mayıs 1981'de İstanbul Radyosu'na atandım. Rıfkı Kaymaz o yıllarda Erzincan'da görevliydi. Çocuk şiirleri yazması nedeniyle mektuplaşarak iletişim kurmuştuk. Daha sonra Muştu Dergisi'ni yayımlamaya başladı ve şiir istedi benden. Yazılarımızı daktilo ile iki nüsha yazar ve gönderirdik. Aynı dönemde Muhsin İlyas Subaşı, Kayseri'de Küçük Dergi'yi çıkarırdı. Bu iki dergi de aylık taşra dergileriydi. Contessa marka küçük daktilomda yazıya geçirdiğim şiirleri Muştu, Küçük Dergi, Türk Edebiyatı ve Mavera Dergisi'ne göndermiştim postayla. Aynı şiirin asıl ve kopyalarını Muştu ve Küçük Dergi'ye gönderdiğimin farkında değildim. Bir ya da iki gün sonra Rıfkı Bey'den mektup geldi ve mahcubiyetim iyice derinleşti. Nüshaları bende kalmayan şiirime kavuşsam da otuz beş yıllık yazı hayatımda ilk ve son defa yaşadığım bu şaşırma halini ve mahcubiyetimi her hatırlayışımda hissederim.

Bu mahcubiyetim haricinde, Rıfkı Kaymaz'la otuz yıllık dostluğumuz hep nezaket ve nezahet içinde geçti. Rıfkı Bey, görünür olmaktan hoşlanmayan bir arkadaşımızdı. Taşrada hem edebiyat hem de bakır işlemeciliği sanatına gönül vermişti. Edebiyat öğretmenliği yaptığı yıllarda öğrencilerinin güven yurdu oldu. Çeyrek veya yarım onurlularla yürümedi. Medeniyet insanı duruşundan da ödün vermeden yaşadı. Dostlarına ve yeni tanıdıklarına muhabbet kapısını açık tutmayı bildi. İncinse de incitmedi.

Rıfkı Kaymaz, 1987 yılında Gökyüzü Yayınları'nın düzenlediği Çocuklar İçin Şiir Yarışması'na Sevginin Gülleri dosyasıyla katılmıştı. Birinciliğe değer ödül verilemeyince, dereceye giren beş şair arasında bölüştürüldü birinciye ayrılan maddi ödül. Yarışmada Kuş Renkli Çocukluğum eseriyle Mevlâna İdris Zengin ikinci, Kuş Olsun Yüreğim eseriyle A. Vahap Akbaş üçüncü, Bir Masal Söyle eseriyle Ahmet Efe birinci mansiyon, Hayâller ve Gerçekler eseriyle M. Halistin Kukul ikinci mansiyon ve Rıfkı Kaymaz'ın Sevginin Gülleri eserine üçüncü mansiyon ödülü verildi. Yarışmanın seçici kurulu Abdullah Uçman, Beşir Ayvazoğlu, Cahit Zarifoğlu ve bendenizden oluşmuştu. 7 Haziran 1987'de Cahit Zarifoğlu 47 yaşında aramızdan ayrılınca, üç kurul üyesi yapmıştı değerlendirmeyi.

1988'in bahar aylarında İstanbul'da düzenlediğimiz ödül töreninde arkadaşlarla bir araya gelmiştik. Neredeyse çeyrek yüzyıl olmuştu.

Merhum Rıfkı Kaymaz, dostluğunu ve muhabbetini ikram etti bize. Tıpkı, Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu şiirinde olduğu gibi:

Küçük çeşmenin tatlı suyu

Çeşmeden şırıl şırıl
Nereye koşuyorsun !
Kimsecikler yokken yanında
Susuyorsun

Ama,
Eğilip avuç avuç
içince coşuyorsun.

Susuzluktan ağzım kuru.
Koşup yanına gelince,
iki kardeş gibi özlemle
Elimi, yüzümü
Ve sonra
Yüreğimi okşuyorsun.

Kim bilir kaç yıldır böylesine
Hiç bitmez türkülerle seslendiğin,

Ağaca, toprağa, çiçeğe…
Bana ümit ve mutluluk
Onlara kan taşıyorsun.
Bir elin kaynaklara uzanmış
Arkanda kır çiçekleri
Yanıbaşında ağaç, bahçede meyve
Az ötede şu oynayan çocuklar…
Dostça, kardeş kardeşe
Ne güzel yaşıyorsun!

Erzincan'da bir kuş var

Mahir Adıbeş

Rıfkı Kaymaz, kendine has özelliklerini; yazılarına, şiirlerine, bakır işleme sanatına olduğu gibi aktaran bir sanatçıydı. Tevazulu, sabırlı, sakin görüntüsü hele birde o bıyık altından gülümsemesi unutulacak gibi değildi. Az konuşan bir yapıya sahipti, çoğu zaman dinlerdi. Uzlaşmacı bir cemiyet adamıydı. Din ve millet hassasiyeti olan bir şairdi. Yerinde saymayı sevmeyen tam bir aksiyon adamıydı. Bir işe karar verilince hemen başlamayı severdi. Derneklerde, vakıflarda, edebiyat oluşumlarında, sanat faaliyetlerinde yer alırdı. Ankara'da, kadınların dernek kurmasına bile yardımcı olmuştu. Çocuk Edebiyatçıları Birliği'ni beraber kurup beraber kapatmıştık hemen arkasından Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliğini kurmuştuk. Uzun zaman Türkiye Yazarlar Birliği'nin yönetim kurulunda beraber yer aldık. Şiirlerini geleneksel yazan Şair, işlerinde yeniliği çok seven ve hatta teşvik eden bir kişiliğe sahipti.

O, benim aklımda hep herkesin yardımına istenmeden koşan Yunus gönüllü adam olarak kalacak. Bazen dalıp giderdi sessizliğe. Duygularını nasıl saklardı da fark etmezdik. Gecelerin onun için ne kadar anlamı olduğunu mısralarında şöyle anlatmıştı.

"*Kanayan, sızlayan, taşan ruhumun,*
Üstüne perdeyi gerin geceler."

Şairlik böyle işte, onun anlayışında! Hiç gönül coşmayınca şiir yazılır mı? "Taşan ruhumun," diye bahsediyor şiirinde. Arkasından geliyor "geceler" sessizce örtüyor bütün görüntüleri. Geceler onun sığınağıydı. Geceler şairin kendisiyle sohbet ettiği zamandı.

Rıfkı Hoca, yalnız yaşamadı, iyi bir aile reisi, iyi bir dost, iyi bir arkadaştı. Onlarla hep beraber oldu. Hiç ayrılmadı, uzakta/yakında olan tanıdıklarını arayıp sorardı. Hani şairler biraz övünmeyi ve methedilmeyi sever ya işte bu onda yoktu, onun o duruşunu beğenirdik.

"Şiiri seven bir milletiz. Şiirle düşünmüş, şiirle ağlamış, yakarmış, gülmüşüz… Geniş ve zengin bir şiir geleceğimiz var. Acımız, sevincimiz binlerce şair tarafından mısra mısra dile getirilmiş." Bu sözler Rıfkı Kaymaz Hocaya ait. Şiire o kadar yük yüklemiş ki sanki bu sözlerin bir gün onun için yazılacağını düşünmüş. Şimdi mısraların üzerine sessizlik çökmüş, şairini bekliyor. Ölüm, sinsi sinsi gelir beklenmedik bir an, biz ağıt yakan mısralara sığınırız işte o zaman… Şiirlerine bakıp hatıralara dalıyorum. Bir insan bu kadar mı benzerini bırakır eserlerinde. Her şeyi gülümseyerek bize anlatıyor.

Onun unutamadığı bir de "Sende açtım bu dünyaya gözümü." dediği Erzincan'ı vardı; doğduğu şehir. "Hasretim gurbette bir dost sesine." der bir mısrasında. Her fırsatta orada olmak isterdi. Öyle ki şiirlerinde çoğu zaman Erzincan'dan bahsederdi.

"*Gurbet elden sılaya yol alan dökülüş var,*
Yüzlerde sevinçten iz ve mutlu bir gülüş var.
Dillerde bir türküdür, yanık içli duygular;
'Erzincan'da bir kuş var, kanadında gümüş var.'"

"Erzincan'da Bir Kuş Var" adlı şiir kitabını daha mı çok severdi ne! Bazen oraya ait şiirlerini okurdu. Şimdi onu daha çok anlıyorum. Ayrılıklar, ayrılıkları getirince peş peşe… Erzincan'daki kuşu düşündüm, diğerlerinden farklı mı acaba diye? Sordum soruşturdum, "yoo aynı kuş işte" dediler. Bu soruyu ona da sormuştum bir zamanlar o da gülmüştü. Gurbetten sılaya bakınca insan, bir farklı görür oradaki değerleri. Ee şair bunu mısralara dökünce de süsler, ezgertir gücünün yettiğince, dilinin döndüğünce.

Yanında memleketinden hatıra, bakır işçiliğini taşırdı her gittiği yere. Yıllardır keskin uçlu kalemiyle nakış verdi kızıl bakır üzerine. O soğuk rengi tatlı bir gülümsemeye çevirdi. O işi yaparken, anlatırken ne kadar keyif alırdı. Uzun uzun anlatırdı, biz o işten anlamasak bile. Kâr düşündüğü yoktu. Çoğu zaman özenle bakırları işlemesine bir türlü anlam veremezdim. Gergef gibi işlerdi. "Maalesef bugün el işi ile işleme yapan kimse de kalmadı." demişti ama yinede o işi yapıyordu. Bir yere giderken usanıp sıkılmadan süslü bakır eşyaları tek tek sarıp kutulara yerleştirerek taşırdı. Bazı yerlerde seyreden çok olurdu ama bir tane bile satmadan alıp gelirdi. Bir kere bile yüzünü ekşittiği görülmemişti. Şairler alıngan olurdu ama Rıfkı Hoca işlediği bakırlar gibi yumuşak, geniş gönüllüydü.

"Gösterdi hasretine yandığım diyarları
Yalnızlık sana veda ben sevgi kucağına
Gidiyorum sevinçle oraya gidiyorum
Gidiyorum ümitle sonsuzluk ocağına"

diyerek ayrıldı Rıfkı Hoca aramızdan.

Özlemine kavuşmuş olmalıydı. Şimdi bu mısralara daha bir anlam yüklendi. O zaman öylece okuyup geçmiştik… Hatıralar serildi gözümüzün önüne. Yalnız şairin ruh yapısına biraz değinmek istiyorum. Sevmek onda çok geniş bir sanattı. Sanatla, toprakla, ağaçla, bağla, bahçeyle iç içe olup uğraşanlarda sevmek çok daha içten, candan ve manalı. Şehirlinin aşkı mekanik gelir bana. Rıfkı Hocanın kızması bile gülümsemeyle olurdu. Çok kızdığı zaman "ne diyor bu?" diyerek yüzümüze bakardı. Derviş gönüllü dost…

Rıfkı Kaymaz, şiirlerini genellikle dörtlükler halinde geleneksel heceyle yazmıştır. Kafiyeyi uyumlu kullanmıştır. "Muştu" isimli ilk kitabından sonra "Sıla Türküsü Erzincan'da Bir Kuş Var" ismiyle ikinci kitabını yayımlayan Rıfkı Kaymaz, bu eserde Erzincan'la ilgili şiirlerini bir araya getirdi. Çocuklar için hikâye ve şiir kitapları yazdı.

Şairde, dil güzelliği, dil hassasiyeti, dil estetiği vardı. Düzeltmelerde, yazdıklarında ne kadar dikkatliydi. Hele o yazanları kırmadan uyarması dikkatimizden kaçmazdı. En üstün meziyeti ana dilindeki hatayı kabul edemezdi.

"Ana sütüm, can aşımdır.
Yüzyıllardır yoldaşımdır,
Ana dilim, güzel Türkçem.
Ana Dilim Güzel Türkçem"

adlı şiirinden üç mısra aldım buraya. Anasından aldığı emaneti bozmadan yavrularına aktarma uğraşı içerisindeydi. Dil için benzetmeyi daha önce Yahya Kemal'de, "Türkçe ağzımda annemin sütüdür." mısrasıyla görüyoruz. Rıfkı Kaymaz ise "Ana sütüm, can aşımdır." diyor. Az, öz konuşan bu şair dostum güzel konuşup güzel yazıyordu. Gittiği yerler de güzel olsun. Allah Rahmet etsin.

Güzel adamın ardından

Mehmet Atilla Maraş

Rıfkı Kaymaz, benim kısa dönem silah arkadaşım. Ne demek bu? Sene 1975. 15 Temmuzda, askerliğimi kısa dönemde yapmak için İzmir-Bornova'daki Topçu Okulu'na gittim. Burada birçok dost ve arkadaş simasıyla karşılaştım. Kimler yoktu ki; başta hemşerim ve ağabeyim şair, yazar Mehmet Akif İnan. Ben lise son sınıftayken edebiyat derslerimize gelen, Dil, Tarih ve Coğrafya fakültesinden M. Akif İnan'ın arkadaşı Celal Tarakçı (Prof. Dr.). Ben, Erzurum Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesinde okurken asistan olan Sıtkı Aras (sonradan Prof. Dr.), Seyit Mehmet Şen (Van Yüzüncü yıl Üniversitesi eski Rektörü, Prof. Dr.), Nevzat Laleli (Milli Gençlik Vakfı eski Genel Başkanı), Zeki Ertugay (Prof.Dr. Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi eski dekanı), Prof. Dr. Ekmelettin İhsanoğlu (İRCİCA eski başkanı, halen, İslam Konferansı Genel Sekreteri) ve daha ismini şimdi sayamadığım birçok seçkin zevatla birlikte şair Cumali Ünaldı ve Şair Rıfkı Kaymaz…

Rıfkı kaymaz da Cumali Ünaldı da benim gibi Erzurum Atatürk Üniversitesi mezunu şair arkadaşlar. Cumali ve ben Ziraat fakültesinde öğrenci iken, Rıfkı da Edebiyat Fakültesinde öğrenci idi. Aslen Erzincanlı olan Rıfkı'yı nasıl tanıyorum? Yazdığı çocuk şiirleriyle, çıkardığı dergilerle, bakır levha üstüne yaptığı Osmanlı motifleri ve süsleriyle… O, şair ve yazarlığı yanında çok usta bir bakır süsleme (tezhip) sanatçısıydı. Bu konuda onlarca sergi açmış bu sergilerinden birkaçını da yurt dışına taşımıştı. Son sergisini 2007'de Makedonya'nın Başkenti Üsküp'te açmıştı.

Onun, Ankara'da iken uzun bir süre çıkardığı Muştu (1976-80) adlı edebiyat, sanat dergisinde birkaç şiirim yayınlanmıştı. Daha sonra, küçük boyda bir edebiyat-sanat dergisi daha çıkardı (Kültür-Edebiyat, 1986-87). Mezuniyetini müteakip Seydişehir Lisesinde bir süre edebiyat öğretmenliği yaptı (1972-75) Ankara Liselerinde Edebiyat öğretmeni iken (1975-85),Polis Kolejline geçti.(1985-90) Buradan Ankara Polis Akademisine geçerek Türk Dili dersleri verdi (1990-98). Akademiden kendi isteğiyle emekli oldu (1998).

Türkiye Yazarlar Birliği ve Çocuk Edebiyatçıları Birliği'nde yönetim kurulu üyesi olarak çalıştı. Bu kuruluşlarda aktif roller alarak önemli hizmetlerde bulundu. Yazdığı şiir ve düz yazılarıyla Türk Edebiyatına ve özellikle çocuk edebiyatımıza çok önemli katkılarda bulundu. Şiir ve yazılarında çok rahat bir söyleyişi yakaladı. Çocuksu, sevecen rahat ve samimi bir üslubu vardı. İddiasız ve gösterişsizdi. Bu mütevazı duruşunu, kuşkusuz inancından alıyordu. Melek gibi bir ruh yapısına ve ipek gibi bir kalbe sahipti. Bir tek arkadaşını bir güne bir gün kırdığına tanık olmadım. Arkadaşları arasında sevilen, sözüne güvenilen, saygın bir insandı.

İnancını yaşayan, bunu bütün bir hayatına nakşeden, özü ve sözü bir ve doğru olan, bu güzel insan, 22 Şubat 2010'da bir kalp sektesi sonucu aramızdan ayrılarak ebediyete intikal etti. 22 Şubat 1950 Erzincan doğumluydu. Doğum günü ile vefat ettiği günü aynı olan nadir insanlardan biri olan sevgili Rıfkı, 60 yaşının olgunluğunda, daha birçok eser verecek iken aramızdan ayrıldı. Kuşkusuz hepimizin gideceği yer orası. O yurda bizden önce vardı. Önden giden yaranlara selam olsun.

Cennet, müminlerin miracıdır. Orası; Allah'a; şeksiz, şüphesiz inanların son durağıdır ve ebedi yurdudur. İnanların nihai isteği ve ideali, Cennet ve Cemal'dir. Allah(c.c) kendisine iman eden güzel insanları, güzellikler yurdu olan cennetine alacaktır. Kitabı mübin böyle vaat ediyor, ol kitapta böyle yazılıdır çünkü…

Ben şahadet ederim ki Rıfkı kardeşim, güzel bir insandı. İslâmi bir hayat yaşadı. Kimseyi kırmadı. Karıncayı bile ezmekten çekindi. Korku ve umut arasında yaşadı. Güzel ahlâkıyla çevresine örnek oldu. O, bu dünyanın geçici bir konak olduğuna tam inanmıştı. Son derece munis, sevecen, her daim mütebessim bir çehreye sahipti. Bu fani mekânda niçin ve nasıl yaşanılması gerektiğini herkesten çok iyi biliyor ona göre yaşıyordu. Son derece edepli, şuurlu, öncü bir mümin, imanlı bir aydın ve edipti. Önemli bir tezhip ustasıydı. Çok yönlü bir sanatkârdı. Kimseyi kırmadı, incitmedi ve incinmedi. Görevini müdrik, çalışkan, üretken bir kardeşimizdi. Tek kelimeyle o bir gönül adamıydı.

Dendendir inci denden
Fark olmaz inci tenden
incitme can gönül yap
incinme incitenden

Yıllar önce Erzurum'da Adımlar dergisini çıkarırken (1970-72) bu dörtlüğü bana, bu yıl Ramazan ayında (Ağustos 2010) vefat eden rahmetli Feyyaz İbrahimhakkıoğlu öğretmiş, ezberletmişti. Rıfkı'nın da Onun da ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun İnşallah. Bu demektir ki artık yakın dostlarla da ayrılıyor yolumuz giderek bir, bir… Gelen, bir daha dönmemek üzere gidiyor. Şairin dediği gibi;

Gidenin her biri memnun ki yerinden
Bunca seneler geçti dönen yok seferinden

Aziz kardeşim; ruhumuza bu ayrılış, ince bir hüzün verse de bu yolculukta

hepimiz sıradayız ve biz de gideceğiz. Bu tarafta rabbim bizleri buluşturdu. Güzel eylemlerimiz oldu birlikte. Şiirler okuduk bu gök kubbe altında, şiirler yazdık. Ama her harfinin hesabını verecek bir biçimde, bir içerikte yazdık. Hep güzele talip olduk. İnşallah orada da o güzellikler yurdunda buluşur, o mutlak güzeli temaşa için Rabbimizden niyaz ederiz. Hoşça kal, hoşça git, güllerle git aziz dost, güzel insan…

Bir ince atlı geçti

Mehmet Aycı

Nasıl ve nerede karşılaştık hatırlamıyorum. Bir insan bu kadar sakin, bu kadar kendiliğinden başkalarının dünyasına nasıl sızar, dahası bir insan kendine bu kadar nasıl sızar? Zorlamadan, öne çıkmadan, sessizliğiyle, beyefendiliğiyle nasıl kabullendirir kendisini ilk karşılaştığına? Sarının bakıra, bakırın sarıya sızması gibi bir şey bu. Tabii, kendiliğinden…

Ne yaptığını en iyi Allah-ü Teala bilir bilmesine de, kurban olduğum, Rıfkı Kaymaz'ı ne çocuk yaratmışsın diyesi gelir insanın… Sadelik ve temizlik manasında elbette... Yaramazlığına tanıklığımız olmadı. Bir de küçük harflerden yaratmış Allah onu, sessiz harflerden… Ya da harfleri önce sükûnetle arındırdıktan sonra…

Ne zaman ve nerede karşılaştık hatırlamıyorum dedim ya, galiba Türkiye Yazarlar Birliği çatısı altındaydı ilk karşılaşma. Hafızamı kazıdıkça o çatıyla bağlantılı etkinliklerdeki yüzü geliyor aklıma…

Üzerindeki önü ilikli ceketi, kareli gömleği, üzerindeki v yaka kazağı çıkarıp derviş donuna büründürseniz, bin yıllık Türk tarihinin her dönemine fazlasıyla yakışır bir çelebilik abidesi… Rıfkı Kaymaz bu heykelden ibarettir, bir de…

Bir gün koltuğunun altında çantası, o zaman Devlet Demiryollarında çalışıyordum, ansızın kahve içmeye gelişi, oturuşundaki ürkeklik, Yüksek Denetlemede çalışan Talat Aydın'la tanıştırmasındaki nezaket… Galiba bu da ilk karelerden…

Bir de son kare var. Oraya geleceğim de altı çizilmesi gereken başlıklar var: Dergi çıkardı, derleme kitaplar hazırladı, gazetelerde yazdı, çocuk kitapları, çocuklara dair şiirleri var; bunların değeri konusunda bir şey söylemem yakışık almaz, en fazla benim edebi zevkime hitap etmediğini söylerim, bunlardan ziyade Rıfkı beyin kopmayan, kendisini yenileyemese bile süreklilik arz eden ilgi ve çabası takdire değer her şeyden önce. Bu bir.

İkincisi, onun doğup büyüdüğü, bağlandığı şehre, Erzincan'a ilgisi ki, Erzincan'ın hafızası da Rıfkı Beyle birlikte Cennet-i Ala'nın yolunu tuttu desem, abartı olmaz. Haklı olarak Mehmet Doğan da dikkat çekti bu yönüne…

Erzincan ilgisinden midir yoksa el ustalığından mıdır bilinmez, cümle Padişah Efendimizin tuğralarını bakır levhalara nakşetti ki, yaşarken onlara bakarak Rıfkı Bey'i yâd edeceğiz. Bakır işlemecilerinin en renklilerinden biriydi; kitabını da yazdı. İnanırız, sağ omzundaki melek, o bakıra tuğra çekerken, sevap kitabına uzun cümleler yazıyordu, bu üç.

Son kare şu: Türk Ocağı Binası'nda Erzincanlı fotoğraf sanatçısı Lütfi Özgünaydın'ın sergisi vardı. A, baktım Rıfkı Bey… Erzincan'a dair kitap projelerini konuştuk bir köşede. Aynı çehre, aynı incelik, aynı sessiz harfler.

Bir hafta geçmedi. Yazarlar Birliği'nden bir arkadaşı bir vesileyle aramıştım. Yoldayım, Rıfkı Kaymaz'ın cenazesinden geliyorum, demez mi… Azrail Efendimizin gücüne gitmesin, Deli Dumrul olası geliyor böylesi anlarda… Rahmetli annem "Bir at ile bir gölgeden savuştum" dizesini söylemişti ölümüne yakın… Rıfkı Bey de bir at ile bir gölgeden savuştu. Atı ince, kendisi ince, gölgesi de ince…

Bir dost insan: rıfkı kaymaz

Mehmet Törenek

Her ölüm erkendir. Yakınlar, dostlar için ölümü kabullenmek, onu sıradan bir ayrılık olarak nitelemek kolay değildir. Bu bir karşı çıkış değil, insan tabiatının, duyarlığının, ayrılığı kabulde zorlanmasının ortaya çıkardığı bir durumdur. Bunun en iyi göstergesi, taziyelerde sorduğumuz "kaç yaşındaydı?" yahut "hasta mıydı?" sorusudur. Belki de teselli babında aradığımız birkaç sözcüğün bizi getirdiği bir noktadır.

Rıfkı Kaymaz da erken ölenlerdendir. Dostlarını hüzünlü, yakınlarını gözü yaşlı bırakarak dönüşü olmayan bir yolculuğu seçti. O, şüphesiz inanmış biriydi ve ölümün her an gelebileceğinin bilincindeydi. Öteler de yabancısı değildi. Yıllar önce yazdığı "Hasret" şiirinde şöyle diyordu: "İçimde bir yöneliş/ Sonsuzluk bestesine/ Gitsem artık diyorum/ Öteler ötesine" Ancak yaşarken yüzümüz hayata, geleceğe dönüktür ve onun belirsizliğinde yol alabilmek için sürekli hesaplarımız söz konusudur. O DA hep birtakım işlerin bitirilmesi telaşındaydı. Bitmeyecek işlerdi. Çünkü onun için iş, boş durmamak, çalışmak, koşturmak, dost ve arkadaşları ziyaret demekti.

Rıfkı Kaymaz hesabı olmayan adamdı. Sevdiğini inancı, istikameti nedeniyle sever, onunla yakınlık kurar, onu unutmaz, zaman zaman da ziyaretlerini aksatmazdı. Şu filan yerde, şu istikbal vaat ediyor, şunun geniş bir çevresi var gibi hesaplar yoktu onda. Beklentisi de yoktu. Bu nedenle bulunduğu makamın havasında olanlar, insanlara bu gözle bakanlar, çıkarcılar, başkasını çekiştirmekten zevk alanlara uzaktı. Onlarla ilişkileri serindi. Ancak bu tipleri başka yerlerde çekiştirmek, dedikodusunu yapmak da onun işi değildi. Hep aşırılıklardan kaçınmış, sade, mütevazı bir hayatı tercih etmiştir.

Dergiler çıkarma, gazeteye yazı yazma, bir şeyler yapma onun ilkesiydi. Muştu'yu (1976, 23 sayı/ 1979, 14 sayı), Kültür ve Edebiyat'ı (1986-1987) ortaya çıkaran bu gayretti. Yazdığının okunup okunmadığına bakmaz, onu bir görev, bir hizmet olarak görürdü. Söylenmesi gereken bir şey Kabul ederdi. Üç kişi, beş kişi okuyorsa, okuduğunu belli ediyorsa onun için yeterliydi. Gençler bir şeyler okusun, bir şeyler yazsın isterdi. Bunun daha ileri okumalara varacağının bilincindeydi. Üşenmeden mektuplara cevap verir, dergide mektupları gelenler sütununda isimlerini sıralar, onlardan kültür-sanat haberleri beklerdi. Anketler düzenler, her birinden gelen cevapları yayımlar, isimleri dergi sayfalarında çıksın isterdi. Okur olarak onları dergiye bağlayacağı düşüncesiyle bunu çok önemserdi. Mesela Muştu'nun Kasım 1977 yılında çıkan 19. sayısında Sizlerle sayfasında şunları söyler: "Günübirlik meselelerin ötesinde, bilhassa gençliğimize İslam düşüncesinin fikir ve sanat sahasında ortaya çıkan uzantılarıyla sayfalarını süsledi Muştu. Genç kalemlere yeni bir mektep oldu."(s.15)

Güzel yazı, desenler, sonraları bakır işlemeciliği severek yaptığı işlerden bir diğeriydi. Muştu dergisinin kapak desenlerinin bir kısmı onundur, bazıları da eşi Emel hanımın. Erzincan'da bakır işlemeciliği 1970 yıllarda revaçtaydı ve her tarafta bakır atölyeleri mevcuttu. Sonra motorlu işlemecilik işin içine girdi ve çizgileri, zarafeti kaybettirdi. Bu ortamda başladığı bakır işçiliğini, desenler ve hat üzerine yoğunlaştırdı. Sonraki yıllarda da bu el işlemeciliğinden vazgeçmedi. Alaattin Günal, Mehmet Öz bu tarz işlemeciliğin Erzincan'daki adresleri idi ve her ikisiyle de dosttu. Onlar esnaf olarak kaldı ve hatta sonraları bu işi bıraktılar. O ise, özellikle hattat Yusuf Erzincani'nin hatlarını bakır üzerine işleyerek birçok sergiler açtı ve bunu son yıllara kadar sürdürdü. Sanırım son sergilerinden biri iki yıl önce Amerika'da oldu.

Yazı faaliyeti kadar, son yıllarda internette de bazı sayfalar hazırlar, gençlere dini bilgiler kadar edebiyat bilgileri verir, kültürel birikimimiz olarak ne varsa onları üşenmeden bilgisayara aktarır, paylaşılmasını sağlar, sorular oluşturur, hep bir şeyler öğretmeye çalışırdı. O bir öğretmendi ve öğretmenliği her ortamda sürdürmeyi seçenlerdendi. Birçok öğrencisi ile karşılaştım ve her seferinde ona imrenmeden edemedim. Unutulmayacak işler yaptığı için, gönülleri kazanabildiği için…

Rıfkı Kaymaz bir Erzincan sevdalısıydı. Bu şehri çok sever, orada olmak isterdi. İlk görev yeri Seydişehir Lisesi Edebiyat öğretmenliğiydi. Sonra Ankara'da çalıştı birkaç yıl. Meteoroloji Meslek Lisesi'ydi görev yeri. Onun ardından Erzincan İmam Hatip'e geldi. Bu okulda altı ay kadar birlikteliğimiz de oldu. Ailevi nedenlerle Erzincan'dan tekrar Ankara'ya döndü ama Erzincan'dan bir türlü kopamadı. Kopması da imkânsızdı. Baba toprağı, Ana kucağıydı. Sıla Türküsü'nde bir dörtlüğünde dile getirdiği gibi, "sevda"sıydı. "Sevgim, acım, evim, dilim Erzincan/ Anam, babam, memleketim Erzincan/ Sılada sevdası gönlümü yakar,/ Sevdam benim ve sevgilim Erzincan" Bu şehir kadar, kuruluşunda öncülük ettiği, yazarlarından olduğu Doğu gazetesi de onun için vazgeçilmezdi. Son zamanlarına kadar onu Ankara'dan takip eder, oradan yazılar gönderir, hatta Internet üzerinden yazışır, tanıtırdı. Bir mahalli gazete diye küçümsemez, sosyal, kültürel birçok konuda yazdıklarını orada yayımlar, bunu önemli bir iş kabul ederdi.

Çocuk edebiyatı bir başka uğraş alanıydı. Dergiler dışında çocuk şiirleri yazmış, bunları iki kitapta bir araya getirmiştir. Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu (2000) ve Sevginin Gülleri (2002). Bunun yanında Çocuk Edebiyatı ve Sanatçıları Birliliği'nin kurucuları arasında yer almış, bir ara başkanlığını da yürütmüştür. O çevreden birçok insanla bağını sürdürmekte, bu alanda yazanları teşvik etmekte idi. Derneğin tanıtılması, kitaplar, birileri ile irtibatlı olmak, yapılması gereken şeylerdi. Ve bütün bunları Ankara gibi bir şehirde sürdürebilmekteydi.

O kendisi için değil, başkaları için de koşturanlardandı. İhsan Işık'ın Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi için, kaç kez biyografimi ve buna girebilecek isimleri istedi benden. Biz ihmal ettikçe, ağırdan aldıkça kızmaz, yaz

gönder, iyidir, kitaplara girsin derdi. Buna benzer bir çalışmayı da Halil İbrahim Özdemir'le birlikte Erzincanlılar Ansiklopedisi adıyla yapıyorlardı ve sanırım yeni bitmişti.

Benim yazı faaliyetimin arkasında da o vardır. O sade yazmaz, yazmak için bizi de teşvik ederdi. Erzincan'da çıkan Muştu dergisinde birçok yazım bu şekilde yayımlandı. Tanışıklığımız ve beraberliğimiz de böyle başlamıştı. Hatta daha sonra Doğu gazetesinde bir müddet yazı faaliyetinde bulunduk. O şairdi ve onun Salihoğlu imzasıyla yazdığı dörtlüklerin benzerini ben ve Halil İbrahim de yazdık. Benim bu kısa şiirlerimdeki Erdemoğlu mahlası da ona aittir. Halil de Danişmendoğlu imzasıyla yazardı. Yazılarında kullandığı takma isimler de kendi çevresindendi. Oğullarının adları Fatih ve Yunus Emre idi. Bunları yazılarında Fatih Emre, Emre Taner, Yunus Taner şeklinde kullanmıştır. M. Refik Selimoğlu, Abdullah Çınar bildiğim diğer imzalarıdır.

Milli ve kültürel anlamda benimsediği her şeyi konu edinmek, değerler oluşturmak için kalemini kullanmak, yapmayı seçtiği işti. "Düşünceler, dünya görüşleri sanatçılar eliyle topluma yayılır, etkinliğini sürdürür. Sanatçıların desteğinde yaygınlaşmayan fikirler yalnızca isim olarak kalırlar." der bir makalesinde. (Muştu, No:12, Nis. 1977, s.1) Bunun için sanatı önemserdi.

Şiiri de sessiz ve kendi halinde sürdürdü. Meydana çıkmadı, daha büyük, daha iddialı dergilerde yayımlansın demedi. Onda da gelenekseldi, heceye bağlı kaldı. Necip Fazıl'dan, Tanpınar'dan aldığı ses ve imgeyle ölçülü, güzel şiirler ortaya koydu. Bunların bir kısmını daha sonra Muştu (1983) adıyla kitaplaştırdı. Sanatkâr bir taraf vardı ancak o tek bir konuda yoğunlaşmadı. Sade şiir üzerine yoğunlaşsaydı, güzel şiirler bırakırdı kuşkusuz. Na't yarışmalarına katılmış, Tuzla Belediyesi Gül Şiirleri Yarışmasında mansiyon (1998), Trabzon Belediyesinin düzenlediği na't yarışmasında birincilik ödülünü almıştır. Bu na'tın ilk iki beyti şöyledir:

Zaman bir başka zaman, dünya 'Dünya' değildi..
Zulmün önünde dallar yaprak döktü, eğildi.
Gitgide çirkinleşen, kabalaşan duygular.
Her yanda cahiliye, her yanda kötülük var.

O, şiirlerindeki bazı temalar göz önüne alınınca, bir yeni Ziya Osman'dı. Camiler, deniz, sonsuzluk temalarıyla içli ve yalın bir şiir ortaya koymuştur. Bahar, dağ, çocuk ve Erzincan diğer öne çıkan temalardır. Camiler şiirinden iki dörtlük:

"Mihrabı, minberi, minaresiyle
Öteye açılan kapı bu mudur?
Şadırvanda şırıl şırıl sesiyle,
Durmadan yıkanan yapı bu mudur?

Bir ruhu abide yapan usta el
Taşa en ilâhi manayı vermiş,
Aranan doğruluk- iyilik- güzel
Abide halinde toplanıvermiş."(Muştu, s.12)

Ölüm, sözün bittiği, hatıraların öne çıktığı bir gerçekliktir. Ölen artık içimizde yaşamakta, beklenmedik anlarda kendi sesini fısıldamaktadır. Hayat budur ve yapacak şey duadır, rahmet dileğidir. O, yıllar önce sanki son sözünü söylemiş gibidir:

içimde bir yöneliş,
Sonsuzluk bestesine.
Gitsem artık diyorum
Öteler ötesine.. (s.54

Yokolmanın dayanılmaz ağırlığı

Muhsin Mete

Yazının başlığı malûm… Ünlü yazar Milan Kundera'nın "Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği" adıyla dilimize kazandırılan eserinden mülhem… Yaşlandıkça dostlarımızı bir bir kaybediyoruz. Ölümlerle, acılarla sınanır olduk. Cami avlularında, mezarlıklarda yaşayanlarla bir araya geliyor, bir sonraki buluşmada aramızda kim/kimler olmayacak duygusunu paylaşıyoruz. Yaşlanma, ununu eleyip, eleğini duvara asma aynı zamanda. Başlıktaki motto'ya dönersek, yokolmanın dayanılmaz ağırlığına katlanma demlerindeyiz. Allah'tan dileğimiz, encamımızın hayrolması.

İçimizi burkan, bizi canevimizden vuran aziz kardeşimiz Rıfkı Kaymaz'ın vefatı ile bir kere daha acılar denizine garkolduk. Hem de hilafsız, bütün yüreğimizle…

Rahmetliyi ne zaman tanıdığımı hatırlamıyorum, 1990'lı yıllarda Yazarlar Birliği çevresinde olmalı. D. Mehmet Doğan'ın Sözlük'ünde rıfk kelimesi için "yumuşaklık, mülayimlik, yumuşak başlılık, naziklik, yavaşlık, tatlılık" karşılıklarına yer verilmiş. Rıfkı, ismiyle müsemma bir kardeşimizdi. İsminin eriydi ve kendisini ilk gören kişi bile hiçbir davranışına şahit olmadan onun ne idüğünü fark edebilirdi. Rıfk hali, görünümüne, davranışına sinmişti. Son derece tabii olarak hiçbir öyle görünme gayreti olmadan. Benim gözümde mahviyetkârlık örneği ender bulunan cennetliklerden, karşılaştığımda gönül ferahlığı hissettiğim kişilerdendi.

Türkiye Yazarlar Birliği'nin Mart 2010'da neşredilen Bülteninde, rahmetlinin vefat haberine ve biyografisine yer verilmiş. Rıfkı, şair ve yazarlığının yanı sıra, memleketi Erzincan'da yaygın olan, bakır üzerine tezyinat işleme sanatında da mahirdi. Bu konuda sergiler açtı, kendisinde varolan sanatçı kumaşını bir başka düzlemde görünür kıldı. Haberde bir bakır tezyinatı sergisinde çekilmiş fotografı kullanılmış. Gören göz için temiz siması farkediliyor.

Bültendeki biyografideki bilgiler ışığında Rıfkı Kaymaz'la ilgili bazı hususlara değinmek isterim. Rıfkı Kaymaz, yakın dost çevresi dışında pek fazla tanınan, bilinen biri değildi. Bunda tabiatı gereği gösterişe, görünür olmaya düşkün olmaması birinci derecede rol oynadı şüphesiz. Her şeyin pazarlama konusu olduğu günümüz dünyasında, piyasa şartlarına ayak uyduramıyorsanız, kadr ü kıymetinizin bilinmemesinden daha normal ne olabilir? Biyografiden görünen o ki, Rıfkı, ipekböceği misali içten içe kozasını örmüş, hiç boş durmamış. Eli sürekli işte olmuş. 1950 Erzincan doğumlu kardeşimiz, olgunluk döneminde henüz Peygamberimizin ölüm yaşına ulaşamadan dâr-ı bekâya göçüvermiş. Geride, pek çok iş, pek çok eser bırakarak… Bazı çalışmalarında isim, şöhret peşinde olmadığını belgelercesine kendi ismini kullanmamış…

Rıfkı Kaymaz, 1972 yılında Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olduktan sonra, ağırlıklı olarak öğretmenlik yaptı ve basın-yayın faaliyetlerinde bulundu. Bu arada kısa bir süre Sümerbank'ta görev yaptı, muhtemelen halef-selef olduk.

Pek çok dergide şiir ve yazıları yayımlandı ve dört yıl süreyle yayın hayatında kalma başarısını gösteren Muştu dergisinin kurucusu ve yayın yönetmeni oldu. Ankara'daki üç radyoda programlar ile çeşitli gazetelerde kültür-sanat sayfaları

hazırladı. Çocuk edebiyatı ile ilgilendi. Türkiye Yazarlar Birliği Yıllıklarına çocuk edebiyatı değerlendirmeleri yazdı.

Türkiye Yazarlar Birliği'nin yanı sıra Çocuk Edebiyatçıları Derneği'nin yönetiminde de görev aldı. Edebî çalışmalarında daha çok şair kimliği ile öne çıktı ve bu dalda ödüller aldı. Şiir, Araştırma-İnceleme, Antoloji-Ansiklopedi dallarında pek çok esere imza attı. Son olarak memleketi Erzincan'a ilişkin bir ansiklopedi çalışmasını tamamlamış, otobüse verirken kalp krizi geçirerek, hayatının son demlerine kadar say ü gayret içinde olmanın güzel bir örneğini vermişti. Allah'ın rahmeti üzerine olsun…

Bir tevazu anıtı: rıfkı kaymaz için

Mustafa Özçelik

Gidiyorum sevinçle oraya gidiyorum
Gidiyorum ümitle sonsuzluk ocağına

Değerli dost Rıfkı Kaymaz'ın "Gidiyorum" başlıklı şiiri bu şekilde bitiyordu. Vefatını öğrendiğim anda bu dizeleri geldi aklıma.. Ne yazık ki uzaktaydım ve onu son yolculuğuna uğurlama imkânım yoktu. Hemen "İnna lillah ve inna ileyhi raciun," ayetini okuyup onu gıyabında dualarla, fatihalarla uğurladım öteye.. Ve dilimden şu dizeler döküldü:

Güvercin Ağıdı

iki duvar arasında
Titreyen kelebekler gibiydin
Sessiz ve sakin yaşadın

Aşkın gökyüzündeydi
Hep maviye çalardı gözlerin
Perdeyi açıp
Ötelerin kokusunu aldın
Çeken biri vardı seni
Ölümün kuytularına

Gittin yaslı ırmaklar bırakarak
Geniş bir sofrada bıraktın her şeyi
Biz şimdi hangi söğüt ağacına bakıp
Senin gülümsemeni göreceğiz

Uzun bir yola uğurladı seni kırlangıçlar
Her şey ve herkes sustu
Konuştu ölüm
Hüve'l-Bakî Hiye'l-Fanî

Böyle anlar, üzüntü ve hüznün yoğunluğu içinde mazinin kapılarının da açıldığı, o kişi ile ilgili daha tanışma anından başlayarak ayrılık vaktine kadar yaşanan hatıraların da sayfalarının açıldığı anlardır. Bu, benim için de öyle oldu. Fakat onu ne zaman tanıdım, ilk olarak nerde gördüm. Bunları hatırlamam mümkün olmadı. Bu durum ilk bakışta hafıza zayıflığı ile ilgili görülebilir. Nisyan ile malul olan insan

hafızası çok şeyi unutabilir. Fakat benimki öyle bir şey değil… Çok sevdiğim herkes için aynı durumu yaşarım. Böylesi insanlarla o kadar kaynaşır bütünleşirsiniz ki, sanki aynı evde doğmuş, birlikte büyümüş iki kardeşsiniz. Dolayısıyla "onu şu tarihte, şurada tanıdım" gibi bir şey söyleme imkânınız olmaz.

Rıfkı Kaymaz, benim için bu tür dostlardan biriydi. Ayrı şehirlerde yaşadığımız için belki çok sık ve uzun süreli görüşmelerimiz olmadı ama seviyeli, samimi, riyasız ve sade bir dostluğun bütün hallerini yaşadık desem abartmış olmam. Tabi, pek çok ortak yanımız vardı. Benden birkaç yaş büyük olsa bile aynı kuşaktan sayılırdık. O da şairdi, öğretmendi. Bir ortak yanımız da çocuk edebiyatı ile ilgilenmesiydi. Aynı yazar teşkilatının üyeleriydik. Doğrusu ikimizi de tanıyanlar, kişiliklerimiz arasında da benzerliklerin çok olduğunu söylerlerdi.

Bütün bu benzerlikleri çoğaltabilirim. Doğrusu bunlar, bana onur da verebilir. Ama bahsi geçen kişi Rıfkı Kaymaz olunca benim zihnimde ve yüreğimde daha başka özellikleri ile ortaya çıkar. Şahsen benim için önemli olan yanı, öncelikle onun kardeşlik, sevgi, saygı, paylaşma, fedakârlık… gibi insani değerleri yüreğinde nasıl içselleştirdiği ve bunları tecessüm ettirerek nasıl yaşanabilir hale getirdiğiydi. Kabul edelim ki, dilde olan her zaman gönülde olmuyor yahut hayatta karşılığını bulmuyor. İşte Rıfkı Kaymaz'ı farklı ve önemli kılan öncelikle bu yönüydü. Doğrusu onunla karşılaştığımızda ne şairliği ne yazarlığı gelirdi aklıma… Hep bir saygı duygusu içinde bu sabırlı, fedakâr, samimi insana daha çok bu "insan" yönüyle bakardım. O, benim için bütün olumlu nitelikleri bir yana yazımın başlığında da belirttiğim gibi " bir tevazu anıtı" idi. Sesini bir kez bile yükselttiğine, yüzünün asık oluşuna tanık olmadım. Önde olmak, önder olmak ona göre değildi. Hizmetti yücelttiği değer..Mesela müşterek Kırım yolculuğumuzu hatırlıyorum. O zamanlar, sanırım TYB'de genel sekreterdi. Uçağa götürülecek kitap ve çanta kolilerini pekçok genç bu konuda lakayt davranırken onun nasıl taşıdığı hâlâ gözümün önünde.. Bir derviş ahlakıydı onunki… Sessizce hizmet etmek… Hatta bunu kimselere göstermemek…

Sözün burasında onun sanatkâr kişiliğine geçebiliriz. Çünkü insan olarak duruşu ve anlayışı edebi çalışmalarında da söz konusuydu. Hak etmesine rağmen, kitapları hakkında yazılar yazılan, amigoları, taraftarları olan, gürültüden haz duyan, tanınmayı, bilinmeyi isteyen yazar zümresinden değildi. Bu yüzden çalışmaları geniş bir kesimin ilgi ve bilgi alanı içine girmedi. Onu, bilenler bilirdi. Onun istediği de zaten buydu. İpek böceği misali sessizce, sabırla kozasını ördü. Şiir, özellikle çocuklar için şiir, yine çocuklar için yapılmış şiir, öykü antolojileri çıktı. Öğretmenliği ve naif kişiliği de etkili olmuş olmalı ki çocuklar için bir şeyler yazmak ve yapmak asıl hedefi idi. Bu amaçla yazmanını ötesinde daha somut çalışmaların içinde de oldu. Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Derneği kurucuları arasında yer aldı. Türkiye Yazarlar Birliği yıllığında çocuk edebiyatı değerlendirmeleri yaptı.

Edebiyat dünyasına Muştu isimli şiir kitabıyla adım atan Rıfkı Kaymaz, aynı zamanda memleketinin sevdalısı idi… Doğup büyüdüğü toprakları hiç unutmadı. Bu sevginin somut tezahürü ise Sıla Türküsü- Erzincan'da Bir Kuş Var- ismiyle ikinci şiir kitabıdır. Rıfkı Kaymaz, bu eserinde Erzincan'la ilgili şiirlerini bir araya getirdi. Tebrrüken, kitaba adını da veren şu dörtlüğünü ve bir de "Erzincanım" şiirinin ilk bölümünü analım:

Erzincan'da Bir Kuş

Gurbet elden sılaya yol alan dökülüş var,
Yüzlerde sevinçten iz ve mutlu bir gülüş var.
Dillerde bir türküdür, yanık içli duygular;
'Erzincan'da bir kuş var, kanadında gümüş var.'

Erzincan'ım

Ayrıyım, dertliyim gurbet ilinde,
Erzincan, bir hasret oldu dilimde
Bir hasret, bir ateş yanar gönlümde,
Gönlümde tutuşan bir odsun canım,
Erzincan, Erzincan, ah... Erzincan'ım! ..

Onun memleketi ile ilgili bir başka çalışması, uzun yıllar emek verdiği Erzincan Ansiklopedisi idi. Nitekim vefatına sebep olan kalp krizini de kitap kolilerini otogarda otobüse taşırken geçirdi. Çok şükür ki hemşerileri de ona karşı vefalı davrandı ve Erzincan'da bir caddeye adını verdiler. Umarım diğer kitapları konusunda da aynı duyarlık gösterilir ve her Türkiyeli çocuk gibi her Erzincanlı çocuk da onun kitaplarını okuma imkânı bulur. Bu konuda Erzincan Belediyesi'nin bu duyarlığı göstereceğini umut ediyorum.

Tabi, Rıfkı Kaymaz'ın memleket sevdasından söz ederken onun bakır sanatçılığından da bahsetmek gerekiyor. Ortaokul sıralarında başladığı Erzincan bakır el işlemeciliğini lise ve fakülte yıllarında da sürdürüp geliştirerek ortaya nitelikli çalışmalar koydu. Sergiler açtı. Geleneksel bakır işleme sanatına hat ve süsleme açısından katkılarda bulundu. Bu sanatla ilgili olarak dergilerde yazılar kaleme aldı.

Söylenecek söz çok aslında… Ama biliyorum ki, o kendisinden bahsedilmesinden hoşlanmayan bir yapıya sahipti. Son söz olarak şunları söylemek isterim: O, "iyi bir refik"ti... Ötesi var mı? Dost olmak, olabilmek ve onun hakkını verebilmek… Sonra da Yunus Emre'nin " Gel dosta gidelim gönül" çağrısına eşlik ederek "Dost'a gitmek... O, Dost'a gitti, Dostu'na gitti… Özlemi de zaten hep O'na değil miydi? Öyleyse sözü onun kendi ifadeleriyle bitirelim: "Yıldızlar kaldırın götürün beni/ Orada saadet, sevinç, huzur var/Işık ışık salkım salkım dökülen/Ruhları yıkayan, sönmeyen nur var." "Saadet, sevinç, huzur, nur" yurdunun bu yeni mukimine selam olsun, rahmet olsun. Biz, ondan razıyız, Allah da kendisinden razı olsun.

Benim gözümde rıfkı kaymaz

Nazif Öztürk

Bir insanın arkasından yazılıp-söylenenler, dünyada iken o şahsın yapıp-ettikleridir. Hiç şüphesiz müşahhas hâdiselere bakarak bir şeyler yazmak işin en kolay tarafıdır. Bu bağlamda Rıfkı Kaymaz'ın Temel Eğitim seviyesinden Polis Akademisi'ne kadar uzanan edebiyat hocalığı anlatılabilir. Bakır üzerine işlediği tezhip ve hat sanatı dile getirilebilir. Bunlar bir tarafa bırakılarak şairliği öne çıkartılabilir. Yetişkinlerin sergilediği bin bir türlü hile ve entrika dünyasından sıyrılarak, temizlik anlamında saflığın timsali olan çocukların dünyasına yönelişinin esrarı üzerinde durulabilir. Daha da kolayına kaçılarak, dereden tepeden hatıra kırıntıları ile iktifa edilebilir. Rıfkı Kaymaz Armağan Kitabı'nda bunlardan herhangi birisi veya tamamı anlatılsa yanlış yapılmış olur mu? Elbette ki olmaz. Hatta rahmetlinin dünya hayatından bir veya birden fazla kesit de anlatılmış olur. Fakat kül ve cüz olarak ben bütün bunları yapmak, yirmi yıldır tanıdığım insanı hâdise ve eşyalara indirgemek istemiyorum. Soyut ve yalın olarak onu hatırladığım, onu düşündüğüm zaman gönül tellerimi titreten, bana "hakeza insan evlâdı" dedirten Rıfkı Kaymaz'ı anlatmak istiyorum. Belki de bu kadar kısa bir yazıda "anlatmak" ifadesi yumuşatılması gereken iddialı bir kavramdır. Şunu demek istiyorum, dünya ahret kardeşim olan Rıfkı Kaymaz hakkında tek bir cümle yazacaksam, bu hakkımı onun bu yönü üzerinde söylemek istiyorum.

Rıfkı Kaymaz, "dünya hayatını geçici bir gölge, orada oturmakta olan insanı gitmek üzere olan misafir gibi" görenlerdendi. Dünya hayatının hiçbir makam, mevki ve unvanına iltifat etmezdi. O, oturduğu yerden kalkamayanlardan, başında bulunduğu masadan, sahip olduğu unvanlardan, sivil toplum kuruluşlarında seçildiği görevlerden şeref almak isteyenlerden değildi. O, kimi günümüz veled-i türedileri gibi "şerefü'l-mekin bi'l-mekân"değil; "şerefü'l-mekân bi'l-mekin"di. Vakur tavrı, melal yüklü hali ile içinde bulunduğu ortamlara asude bir iklim katar ve şeref getirirdi. Ne, sahip olduğu kişisel yetenekleriyle öne çıkartılmaktan hoşlanır, ne de karşısına çıkan fırsatlardan ve içinde bulunduğu ortamlardan yararlanarak bir unvan kapmak peşinden koşardı. "Ben fikir işçisiyim" diyen Cemil Meriç gibi, düşünce dünyasının hamaliyesine talipti. İster Ankara'da, ister ulusal ve uluslararası etkinlikler için yapılan seyahatlerde olsun onu daima afiş, pankart, hediyelik eşya ve kitap kolilerinin başında görürdünüz. Türkiye Yazarlar Birliği Yönetimi'nde birlikte görev yaptığımız dönemlerde, matbaadan "Türkiye Kültür ve Sanat Yıllıkları"nı arabalarımızın bagajlarına yükleyerek taşımışlığımız çok olmuştur. Kaderin cilvesine bakınız ki, "ömrünü faaliyet-i müsmire" içinde geçirmesinin mükâfatı olarak, Rabbimiz onu, "Erzincanlılar Ansiklopedisi" paketlerini omuzlarında otobüse taşırken huzuruna kabul etmiştir. Ezraili karşısında görünce, yatağında uzanarak ölümü beklemeye gönlü razı olmayan Halid bin Velid (ra)'in yerinden fırlayarak kılıcına yaslanıp ruhunu teslim etme cehtini ve onu böyle davranmaya sevk eden sebep ve saikleri düşündüğümüzde, mürekkebi henüz kurumuş, cilt ve kağıt kokan, topluma istikamet verecek kültür eseri paketleri arasında emaneti sahibine tevdi etmenin ne demek olduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

İslâmi ıstılahta bir deyim vardır: "Sıbgatul'l-Allah". Kur'ânî bir tabir olan bu tamlama; "Allah'ın boyası ile boyanmak" anlamına gelmektedir. Allah'ın boyası ile boyanmış insan, Kur'an hükümlerini hayatına hâkim kılan kimsedir. Bu niteliklere sahip olan insanlar Kur'ân-ı Kerim'de övülmüştür. Bu konuyu anlatırken Muhiddin-i Arabi, "insan elbette mabud olamaz, fakat O'nun sıfatlarıyla sıfatlanır" demektedir. Allah'ın doksan dokuz ismi/esmâu'l-hüsnadan her biri Cenâb-ı Allah'ın bir vasfını anlatmaktadır. Kula düşen görev, bu övülmüş isimlerden her birine yaklaşmak ve orada anlatılmak istenilen vasıflarla vasıflanmaktır. Bunu yapabildiği oranda olgunlaşmış ve kemale ermiş demektir. İşte benim gözümde Rıfkı Kaymaz, bu olgunluğu yakalamış, "Allah'ın boyası ile boyanmış" talihlilerden biriydi. Mekârimü'l-ahlâkı/övülmüş üstün ahlâkı tamamlamak üzere gönderilen Peygamber (sav)in ahlâki ile ahlâklanmıştı. Beraber olduğumuz ortamlarda ben onun kimse ile münakaşa ettiğine, muhatabına karşı sesini yükselttiğine, kahkaha ile güldüğüne şahit olmadım. Tasvip etmediği olaylar şahsını ilgilendiriyorsa susar, toplumu alakadar ediyorsa, itirazlarını "kavli leyyin" kullanarak düzeltirdi. Söz manasız bir şekilde uzarsa, ya işine dalar ya da o ortamı terk ederdi. Şüphesiz o, hepimiz gibi bir beşerdi. Kederli, sürurlu günleri olurdu. Kişisel ve ailevi problemlerini anlatarak insanları üzmek istemez, hep içine atardı. Neşeli zamanlarında yüksek sesle kahkaha atmaz, sadece tebessüm ederdi. Ben tebessümün ötesinde ondan bir lakırtı işitmedim.

İnsanların şu dünya hayatında tanıdıkları, arkadaşları, dostları ve sırdaşları vardır. Birinci ve ikinci sırada yer alanlar, her insanın aşina olduğu kimselerdir; fakat son ikisini bulmak her zaman kolay değildir. Rıfkı Kaymaz'ı tanıma bahtiyarlığına erenler, bu vasıfların tamamına sahip olan mutlak bir refike ulaşmışlardır.

O her şeyden önce, mutmain olmuş bir Müslüman, iyi bir insan, maharetli bir kültür ve sanat adamı idi, gerçekten edepli bir edipti. Daima başkalarını kendine tercih eden, Eflatun'dan Farabi'ye oradan Kınalızâde'ye uzanan ve asırların arasında evrimleşerek mükemmelleşen hakiki erdemin sahibiydi. Geride kendini hayırla yâd edecek dostlar ve amel defterini açık tutacak hayırlı ve faydalı eserler/sadaka-i cariye bırakarak dünyasını değiştirdi. Allah rahmet etsin.

Ender bir dost

Orhan Aktepe

İnsanın dost edinmesi ve dostuna canının ısınması zor bir iştir. Bazı dostluklar kısa süreli olur, bazıları da uzun soluklu. İnsan birini dost beller, bir süre yol aldıktan sonra bir bakmışsın ki yol ayrımına gelinmiş. Uzun süreli dostluklar az kurulur. Bundan ötürü de bu tür dostluklar çok kıymetlidir.

Aziz kardeşim Rıfkı Kaymaz ile dostluğumuz çok gerilere dayanır. Ta kırk yıl ötesine… Rıfkı ile tanışmam Nevzat Sudaş sayesinde oldu. Nevzat ile Erzurum İmam Hatip Okulu'nda birlikte okuyorduk. Vakıflar Yurdunda da beraber kalıyorduk. Sohbetlerimiz sırasında hep Rıfkı'dan bahsediyordu. Rıfkı ise Erzincan Lisesi'nde okuyordu. Okul tatil olunca Erzincan'a döndük. Yıl 1966, Nevzat, Emi diye tanınan Mehmet Öz'ün bakırcı dükkânında çalışıyordu. Merhum Rıfkı ile orada tanıştık. Gayet nazik ve serapa beyefendilik saçan bir kişiliğe sahipti. Sanatkâr ruhluydu. İşini çok seviyordu. Ben de onu çok sevmiştim.

Bir sonraki yılda olacak zannediyorum, Merkez Çarşısı diye bilinen yerde, metruk bir dükkânın bodrumunda, Kültür Ocağı diyebileceğimiz bir yer açtık. Hepimiz evlerimizde bulunan üç beş kitap ve dergiyi oraya taşıdık. Orada toplantılar yapıyor, geleceğe ait planlar kuruyorduk. Tabi ki ilk gençlik hevesiydi bunlar. Toplananların sayısı çok fazla değildi. Başta Rıfkı olmak üzere Nevzat, ben ve aklımda kalanlar: Ömer Küçükağa, Zeki Gül, İbrahim Hakkı Şenocak, Rafet Akpınar. Bu macera çok uzun sürmedi. Rıfkı, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü kazandı ve bu sayede Erzurum'a geldi. O günkü dar imkânlarımızla Erzurum'un soğuk kış günlerinde, Rıfkı, Ömer, Nevzat ve ben sıkça bir araya gelmeye çalışıyorduk. Daha sonra aramıza Zeki Gül de katıldı. Bir araya gelişlerimizde okuduğumuz kitaplardan, dergilerden söz ediyorduk, geleceğe dair hayaller kuruyorduk. Rıfkı ile birlikte Erzurum'da çıkan mahalli bir gazete olan Hür Söz'de haftada bir, edebiyat sayfası hazırlıyorduk. Bir ara, Rıfkı, yazı işleri müdürlüğü yaptı. Dört yıl, göz açıp kapayıncaya kadar tamamlandı.

Rıfkı'nın tayini Konya'nın Seydişehir ilçesine çıktı. Bir süre orada öğretmenlik yaptı. Sık sık mektuplaşıyorduk. Askerlikten sonra evlendi ve Ankara'ya yerleşti. "Muştu" isimli dergiyi çıkarmaya başladı. Derginin yayın hayatı çok uzun sürmedi Yaz tatilinde Erzincan'da buluşuyorduk. Rıfkı daha sonra Erzincan'a tayin yaptırdı. Faaliyetlerine hiç ara vermemişti. Erzincan'da da Doğu Gazetesi'nin çıkışına yardımcı oldu.. Rıfkı'da Erzincan'dan tekrar Ankara'ya gitti. Memuriyet hayatının yanında sürekli yazdığı, çizdiği çeşitli dergi ve gazetelere müstear adla yazılar yazdı. Şiirlerini kitaplaştırdı. Daha sonra, Muştu dergisini Erzincan'a taşıdı.

Rıfkı beni daima teşvik etti. Bu konuda ondan çok yardım görmüşümdür. Rıfkı, adı gibi çok merhametli idi. Asla öfkelenmez, yüksek sesle konuşmaz, kimse ile asla tartışmaz bir karaktere sahipti. Kızınca yüzü kızarır ama yüzünden asla tebessüm eksilmezdi. Hiç düşmanı olmadı. Herkese dostça davrandı. Hayatı refah içinde geçmedi. Kanaatkârdı, dünyaya hiç meyletmezdi. Onun güzel özellikleri saymakla bitmez, o gerçek bir mütevekkil mümin, arkasını dönmeyen bir can dostu idi. Allah gani gani rahmet eylesin, nur içinde yatsın.

Değerli ve güzel dost rıfkı kaymaz

Sami Şener

Rıfkı Kaymaz, çocukluğumun, gençliğimin ve olgunluk dönemimin yakın şahidi bir yaran idi. Bir de Sedat Yenigün vardı. Hayatımda, yeri en güzel ve en derin olan iki dost ve akraba. Birçok işi ve ızdırabı birlikte taşımış; ortak mutlulukları beraber paylaşmıştık. Acaba kaç insan, bu tür dostlar ile hayatının çok büyük bölümünü, çatışmadan, kavga etmeden birlikte ve dayanışma içinde geçirebilir? Oldukça zor… Ama ilahi takdir; bizi böyle bir uyum ve ahenk içerisinde bir arada yıllarca birlikte yürüttü, koşturdu ve çalıştırdı.

Bu tür ilişkilerde, kişilerden birinin önemli bir fedakârlığının olabileceği tahmin edilir. Nitekim bizim ilişkimizde de, bu fedakâr ve sabır timsali kişi; elbette ki Rıfkı Kaymaz'dı. O, babasından aldığı bir ahlak ve hayâ timsali bir insan olarak büyüdü ve yaşadı. Aslında, bu güzel huy; onun tüm kardeşlerine hâkim olan bir karakter yapısı halinde kendisini gösteriyordu. Herkes, bu aile fertlerinin; sakin, bir ölçüde mahcup ve başkasına yumuşak bir hitap ile kendisini gösteren huylarına hayrandı.

Rıfkı, rahmetli babası Salih Efendi'nin meslek öğrensin diye, terzilik yaptığı küçüklük dönemini hatırlar ve o dönemde çok şeyler öğrendiğini söylerdi. Bu terzilik dönemi fazla uzun sürmemiş; daha sonra, bir yakın dostun yanında, bakır işini öğrenerek Erzincan'lı olmanın kaçınılmaz bir mesleği olan bakır işçiliğine başlamıştı. Rıfkı, son derece mütevazı ve güzelliklerini de gizleyen biri olması dolayısıyla, doğduğu şehrin bu güzel sanatı ile kendi mizacını adeta aynileştirmişti. Çünkü, hayatının sonuna kadar; bakıra işlediği hat, desen ve dini metinler, onun dünya görüşünün de ince çizgilerini ortaya koyan adımlardı.

Ağabeyim,can dostum rıfkı kaymaz'ın ardından

Sırrı Er

Ankara'da yaşayıp da kültür, sanat ve edebiyata ilgi duyanlar arasında Rıfkı Kaymaz'ı tanımayan veya adını hiç duymayan kişi azdır desem abartmış olur muyum acaba? Kırk dokuz yıllık ömrümü süre olarak ikiye ayırdığımda ilk bölümünde Rıfkı Kaymaz yok, son bölümde ise geniş bir yer kaplıyor. Yirmi beş yıllık ağabeyimi, dostumu, arkadaşımı, sırdaşımı, can yoldaşımı kaybettim. Hüznümü tarif etmem çok zor. Bu ilk günlerin şaşkınlığı içinde kendimi öksüz veya yetim kalmış bir çocuk gibi boşlukta hissediyorum.

Dile kolay; tam yirmi beş yıl (tatil ve geziler hariç) ayrılmadan, bir gün bile olsa kırılmadan, küsmeden, gücenmeden sürdürülen bir dostluk… Bizi birçok yerde birlikte görmeye alışan dostlarımız beni yalnız gördüklerinde hemen Rıfkı Bey'i sorarlardı. İsimlerimizi karıştıranlar bile olurdu; bana Rıfkı, ona da Sırrı derlerdi bazen. Biz bu duruma alışık olduğumuz için güler geçerdik.

Rıfkı ağabeyimi sizlere doyasıya anlatmak istiyorum ama nereden başlayacağımı, hangilerini yazacağımı ve nasıl anlatacağımı da bilmiyorum. Tanıştığımızdan bu yana geçen yirmi beş yıllık süreye ait hatıralar eğer yazılacak olsa inanın birkaç ciltlik bir eser meydana gelir. Fakat buna gerek yok, ayrıca da kimin nesine gerek?

Rıfkı Kaymaz benim ufkumu açan, sosyal çevremi olabildiğince genişleten (birlikte gittiğimiz her yerde beni şair, yazar, gazeteci, sanatçı, fikir adamı, akademisyen ve bürokratlarla tanıştıran) bir şahsiyetti. Onunla tanışmadan önce yirmi dört yaşında genç bir edebiyat öğretmeniydim. Basın- yayın sahasını okuyucu olarak takip etmeye çalışıyordum. Önceki yıllarda Yeni Devir Gazetesi'nde sadece iki yazım yayımlanmıştı o kadar. Ne zaman ki onunla tanıştım; "Kültür Edebiyat" adlı dergiyi birlikte çıkardık, matbaa mürekkebinin kokusunu alınca bir daha uzak kalamadım yayın çalışmalarından.

Size Rıfkı Kaymaz ile ne zaman ve nasıl tanıştığımı anlatmak istiyorum. Zira bu olay daha önce de ifade ettiğim gibi, benim açımdan hayli önem arz etmektedir. 1985 yılının Aralık ayıydı. Ankara Abidinpaşa Lisesi'nde edebiyat öğretmeniydim. O günlerde fakülteden arkadaşım Veysel Güler'in aracılığıyla Kızılcahamamlı hemşehrim Yunus Şahin ile tanışmıştım. Yunus Hoca Mamak Müftülüğünde memurdu. Kendisini ziyarete gittiğim bir gün sohbet esnasında, "Rıfkı Kaymaz diye bir ağabey var. Kendisi şair ve yazar, aynı zamanda edebiyat öğretmeni. Bir grup arkadaşla birlikte bir edebiyat dergisi yayınlamak istiyor. Bu hafta sonu cumartesi günü bir toplantı yapacaklar. Bu işle ilgilenebilecek arkadaşlara haber vermemi istedi. Adresi vereyim sen de katıl istersen. Ben gelemeyeceğim, sen gidersen kendisine selam söyle" dedi.

O güne kadar Rıfkı Kaymaz'ı tanımıyordum, adını sadece bir-iki kere görmüştüm dergilerde. Merak ve heyecan içinde hafta sonunun gelmesini bekledim. Cumartesi günü öğleden sonra verilen adrese gittiğimde toplantıya sadece iki-üç kişinin geldiğini görünce hayal kırıklığına uğramadım dersem yalan olur. Fakat o günün benim açımdan en büyük kazancı Rıfkı Kaymaz ile tanışmış olmamdı.

Orta boylu, bıyıklı, saçları az da olsa beyazlamaya başlamış, kısık sesli, güzel simalı, otuz beş yaşında, biraz çekingen, ölçülü ve mütevazı bu ağabeyi ilk görüşte sevmiş ve ısınmıştım. Rıfkı ağabeyle o gün başlayan tanışıklığım her geçen gün dozunu yükseltti ve hiç kesintiye uğramadan bu günlere kadar geldi. Dışarıdan bakanların gıpta ettikleri bir ağabey-kardeş ilişkisi vardı aramızda. Bu duruma ne kadar sevinsem azdır. Ben ondan (başta fedakârlık olmak üzere) çok şey öğrendim. Onun dostluğu benim yaşantımda çok önemli ve anlamlı bir yer tuttu. Bundan sonra da onunla ilgili anılarım yer tutmaya devam edecektir.

Dergi çıkarma hazırlıkları yavaş da olsa devam ediyordu. En önemlisi de matbaaya ödenecek parayı temin edebilmekti. Rıfkı ağabey parayı denkleştirdi ve 1986 yılının Nisan ayında "Kültür Edebiyat" dergisinin ilk sayısını yayımladık. Derginin sahibi ve yazı işleri müdürü Cengiz Ocakçı olmuştu. Ben Rıfkı ağabeyin yardımcısıydım. Tabii ki belirtmeye gerek yok, Rıfkı ağabey derginin her şeyiydi. Derginin yayın kurulundaki isimler şunlardı: Sırrı Er, Bilal Coşkun, Abdullah Çınar, Adnan Öksüz.

Her türlü maddi imkânsızlığa rağmen dergiyi 13 sayı yayımlamayı başardık fakat bundan sonrasına imkânlarımız elvermedi. Bazı aylarda Rıfkı ağabeyin cebinden para kattığı da oluyordu, masrafları karşılamak için. 1987 yılının sonunda Kültür Edebiyat dergisi sessizce yayımına son verdi ve anılarımız arasındaki o müstesna yerini aldı.

Sonraki yıllarda birçok kitap hazırladık birlikte. Çoğunluğu ders kitapları olmak üzere toplam on kitapta isimlerimiz yan yana yer aldı. Onunla ilk ortak kitabımız 1987 yılında Timaş Yayınları tarafından yayımlanan "Günümüz Yazarlarından Seçme Hikâyeler" adlı antoloji oldu. Sonra diğer çalışmalarımız ardı ardına yayımlandı. Daha önce de belirttiğim gibi bana bu işleri öğreten ustam "Rıfkı Kaymaz"dır.

Kitapların haricinde birçok gazete ve dergide de yazılar, şiirler, hikâyeler yazdık. Biz yıllarca birlikte olmaktan, çalışmaktan, sohbetten, gezmekten ve yazmaktan hiç bıkmadık. Her zaman konuşacak bir mevzu bulurduk. Haftada bir (bazen birkaç) gün yüz yüze görüşmekle yetinmez telefonla da konuşurduk. Ah canım ağabeyim benim, o uzun telefon konuşmalarımızı şimdiden özledim.

Rıfkı ağabey çok velut bir şair ve yazardı. Kendi adıyla yazdıklarından başka birçok müstear isimle de yazılar ve şiirler yazardı. (En çok kullandığı müstearları; Abdullah Çınar, M. Refik Selimoğlu, Salihoğlu, Yunus Tener, Fatih Emre idi.)

Rıfkı ağabey tam bir kültür adamıydı. Kendini bildi bileli kültür sanat edebiyat işlerinin içindeydi. Bakırın üzerine el ile motif yapma işini öğrencilik yıllarında öğrenmiş ve bu işi de ömrünün sonuna kadar devam ettirmiştir. Yurt içinde açtığı onlarca sergiden sonra yurt dışında da birçok ülkede sergi açmıştır. Erzincan'da lise öğrencisiyken okulun duvar gazetesinde başladığı yazarlık işini kalp krizi geçirdiği güne dek devam ettirdi. En son olarak, çok emek harcadığı"Erzincanlılar Ansiklopedisi"nin yayımlandığını gördü ve adeta çocuk gibi sevindi.

Vefatına neden olan kalp krizinden 8-10 gün önce, bir öğleden sonra eşi ve kızıyla bize oturmaya gelmişlerdi. Bayanları evde bıraktık ve biz kitabın basıldığı matbaaya gittik. Kitabı bir an evvel görmek istiyordu. Daha önceki yıllarda birlikte on adet kitabımız yayımlanmıştı, hiçbirinde onun bu kadar heyecanlandığına şahit olmamıştım. Matbaa bizi ciltçiye gönderdi, ansiklopedinin kapakları orada takılacakmış. Ciltçi arkadaş bir ona bir de bana kitap getirdi. Rıfkı ağabey kitaba o kadar sevgi dolu bakıyordu ki görmeliydiniz. Elindeki kitabı bir çocuğu sever gibi seviyordu. Bana "güzel olmuş mu, kapağı beğendin mi?" diye sordu. Ben ise kitabı çok beğendiğimi söyledim ve hayırlı olsun dileklerimle beraber kendisini tebrik ettim. Benim beğenmem onu daha da sevindirmişti. Ne kadar mutlu olduğu yüzünden okunuyordu.

Eve geldiğimizde akşam olmak üzereydi. İçeri girer girmez eşine ve kızına gösterdi kitabı, onlar da beğendiklerini söylediler. Kitabın iç sayfasında onları sevindirecek bir ifade vardı, Rıfkı ağabey belki de onlara bir sürpriz yapmıştı. Neydi bu? İthaf: Eşim Emel, çocuklarım Mehmet Fatih, Yunus Emre ve Zeynep'e…

Sonraki gün ciltçiden kitapları arabasına yükleyip AŞTİ'ye getirmiş, otobüsle Erzincan'a göndermek için. Ağır kolileri taşımış otobüse kadar. İki gün sonra görüştüğümüzde "kitapların yarısını terminale getirip otobüse verdim ama çok yoruldum, ter tırnağımdan çıktı" dedi. Ben de kendisini çok yorduğunu, sağlığına dikkat etmesi gerektiğini falan söyledim. 19 Şubat Cuma günü yine ciltçiye gelmiş, arabasının aldığı kadar kitabı doldurmuş arabaya, şehirlerarası otobüs terminaline gelmiş. Yanında yardım edecek kimse de yok. Ağır kitap kolilerini otobüse taşıdıktan sonra oraya yığılmış kalmış. Ne kadar yoruldu kim bilir, vücudu daha fazla dayanamamış bu yüke. Firma yetkilileri hemen ambulans çağırmışlar, hastaneye getirdiklerinde Rıfkı ağabeyin kalbi durmuş, hemen masaj yaparak çalıştırmışlar. Birkaç dakika sonra kalp yeniden durmuş. İşte bu ikinci duruş çok kötü netice vermiş. Tam yirmi sekiz dakika sonra yeniden çalıştırmışlar kalbi, fakat bu süre zarfında beyine oksijen gitmediği için beyin hasar görmüş, diğer organlar da bu hasardan nasibini almış. Hemen solunum cihazına bağlamışlar. Oğlu Yunus Emre telefonda ağlamaklı bir sesle haber verdi bana, hemen hastaneye gittim. Sevgili ağabeyimin durumu iyi değildi. Doktorlar "geri dönüşü zor görünüyor, bakalım vücudu ilaç tedavisine cevap verecek mi, onu bekleyeceğiz" demişler. Solunum cihazına bağlı olarak yaşayan Rıfkı ağabeye yüksek dozda ilaçlar

verilmesine rağmen vücut bu ilaçları kabul etmemiş, yani olumlu bir gelişme olmamış. İlaç takviyesiyle zaten zayıf çalışan kalbi pazartesiyi salıya bağlayan gece saat yirmi dört civarında temelli durmuş ve benim saygıdeğer ağabeyim rahmet-i Rahman'a kavuşmuş.

İşin bir ilginç tarafı da, doğum gününde, tam altmış yaşına girdiği gün vefat etmiş olmasıydı. Erbay Kücet'in güzel benzetmesiyle "kalp kırmayan adam"ın nâşını 23 Şubat Salı günü ikindi namazından sonra Karşıyaka Mezarlığı'na defnettik. Cenazesi çok kalabalıktı Rıfkı ağabeyin. Akraba, arkadaş ve dostları onu yalnız bırakmamışlardı; birçok şair, yazar, sanatçı, milletvekili, bürokrat ve sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri onu bu son yolculuğunda uğurlamaya gelmişlerdi. O ki ayrım gözetmeden bütün sivil toplum kuruluşlarını ziyaret eder, onların çalışmalarında elinden gelen yardımı esirgemezdi. Fedakârlık abidesiydi Rıfkı ağabey. "Kendini niçin bu kadar yoruyorsun?" diye uyardığım çok olmuştur ama o bildiği yoldan şaşmaz, daha doğrusu birilerine yardım etmeden duramaz, bana da "yine duramadım, başıma bir sürü iş aldım" derdi. O yardımseverlik konusunda örnek bir insandı, bazıları gibi bu işleri menfaat beklentisi içinde yapmazdı. Bu konuda hiçbirimiz onun kadar olamayız. Dünyevi makam ve mevkilere iltifat etmezdi, isteseydi yüksek mevkide bir göreve atanabilirdi. Birçok arkadaşı milletvekili ve bakan olduğu halde kimseden bu yönde bir talebi olmamıştır. D. Mehmet Doğan ağabeyin gayet güzel ifade ettiği gibi "Rıfkı Kaymaz, gürültülü işler yapmadı. Kozasını sessizce ördü. Onu bilen bilirdi."

Ben ailemin büyük oğluyum, dolayısıyla ağabeyim yok. Ona zaman zaman "Biliyorsun benim ağabeyim yok, bu dünyada benim ağabeyim sensin, aman kendine dikkat et, beni yalnız bırakma, ben sensiz ne yaparım!" derdim. Benim bu sözüme duygulanır ve gözleri nemlenirdi.

"Her nefis ölümü tadacaktır." Bu ilahi fermanı biliyor ve kabul ediyoruz. Ancak Rıfkı ağabeyin ansızın çekip gitmesi onu sevenleri derinden üzmüştür Birlikte yapacağımız o kadar çok projemiz vardı ki… Demek kısmet değilmiş. Kadere rıza göstermekten başka bir şey gelmez elimizden.

Bu dünyadan bir Rıfkı Kaymaz geldi, geçti. Sessiz, sakin, beyefendi kişiliğiyle kimseyi kırmamaya, incitmemeye çalışarak yaşadı. Birlikte olduğum süre zarfında kimseyle kavga ettiğine, yüksek sesle tartıştığına, bağırarak konuştuğuna şahit olmadım. Onun bu güzel ahlakı bizlere örnek olur inşallah. Zira ömür dediğimiz şey o kadar uzun değil, yarın ne olacağımız da belli değil.

Mekânın Cennet olsun canım ağabeyim. Seni unutmamız mümkün değil. Allah sana rahmet etsin, bizlere de sabırlar ihsan etsin inşallah.

Rıfkı kaymaz'a şiirli veda

Talip Işık

"Aşkın
gömleğini
üstüme giyip
Sabrı
kuşanmalıyım
yeniden"

Sessiz yürüyüşler, sedasız bekleyişler içinde yaşamak, bereketle donanmış, hayırla tütsülenmiş güzel bir ömürdü Rıfkı Kaymaz için. Öylesine içinde çoğalan bir dinginlikle karşılardı hayatı. Telaşsız, büyük bir güven ve umutla tutunurdu hayata. Şiir gibi şiirleri gibi doruydu hayatı. Güçlü çığlıklarla, sabrın sınırlarını zorlayarak apansız ayrıldı aramızdan. Soğuk bir şubat günüydü. Tam da baharı beklerken, kuşların şarkılarını bestelemesi araz olmuş, çiçekler kış uykusundan hala uyanamamıştı.

O sonsuza doğru yelken açan gemilerdeydi. Yeryüzüne selam yolluyordu ufuklara akan bulutlar arasından. Geçmişe selam, geleceğe selam. Dosta düşmana şiirleriyle el sallıyor yürek kapılarını hep açık tutuyordu.

Ötelerden ötelerden.../Beyaz gemiler geliyor./O mesut ülkelerden/Beyaz gemiler geliyor." Şiirinde ötelere açılan bir yürek, ötelere akan bir ırmak gibi coşkun duygular içindeydi Kaymaz. Ona şiirleriyle yeniden selam veriyor rahmetle anıyoruz.

Rıfkı Kaymaz'ı kültür sanat alanında yaptığı birçok çalışmasından tanıyoruz elbette. Burada şiirleri üzerinde durmak, ince saza dokunmak, narin dokunuşlarına tanıklık etmek istedim. Duygu yoğunluklarını mısralarla ifade eden Kaymaz, şiirlerinde daha çok çocuklara seslenmeyi tercih etmiş, Mehmet Akif'ten, Mevlana'ya, Mimar Sinan'a, Karacaoğlan'a seslenmiş, ülkü ve ideallerini kelimelerle ifade etmiştir.

Beyitler'inde: "Göklere yükselen şerefelerden/Ezan, kurtuluşa çağrı sesidir./Şahadet parmağı şu minareler/Yerlerin göklere seslenmesidir." diyerek bizleri yeniden mabede çağırmaktadır adeta. Güçlü inanç kaidelerine sahipti. Duruydu, netti tıpkı şiirleri gibi. "Çanakkale bir tarih, Çanakkale bir şandır, Tarihe altın mühür, muhteşem bir nişandır" mısralarında tarihimize, zaferlerimize övgüler kaleme almış, islam coğrafyasında olup bitenlere Bosna Acısı isimli şiiriyle kulak kesilmiştir:"Bosna sokakları feryad ü figan/Bosnalım boğulur, suçu: Müslüman/Nerede insanlık, nerede vicdan?"

Aşkı da tıpkı hayatında olduğu gibi şiirlerinden eksik etmemiş Yeniden isimli şiirinde şair: "Aşkın gömleğini üstüme giyip/Sabrı kuşanmalıyım yeniden" sözleriyle aşka duyarlılığını böylece seslendirmiştir. Aşkın aynı zamanda katlanılması gereken, büyük fedakârlıklar isteyen duygu salınımı olduğuna vurgu yaparak, sabırla aşka karşılık verilmesini istemiştir. Aşka sabır, hayata sabır, insanın rüya gibi yaşadığı dünyaya sabır, ahiretle nihayete erecek olan yolculuklara sabır. Baharla gelen türkülere, baharı yaşayamayan hayatlara sabır diyor şair ve Bahar Türküsü isimli şiiriyle sesleniyor dostlarına, sevenlerine: "Bahar türküsüdür söylediğimiz /Sıcak gönüllerin yanık sesinden"

Rıfkı Kaymaz'ın çoğunlukla çocuk şiirleri kaleme aldığını söylemiştik. Onun çocuklara yazdığı şiirlerini okuduğumuzda Türkçeyi ne kadar güzel kullandığını, çocukların ruh dünyasına ince narin seslenişlerle nasıl nüfuz ettiğini görürüz. Bir Gün şiirinde:

"Gökkuşağı renk yumağı,
Ondan renk renk sevgi sağsam.
Yağmur yüklü bulutlarla,
Çorak topraklara yağsam"

diyor şair. Çocuklar ismli şiirinde ise:

"Çocuklar bir güldür vatan bağında
Kurur yaprakları ağladığında
Bugün, küçücük bir pınar belki
Yarın bir şelale çağladığında"

Mısralarıyla çocukların renkli albenili dünyalarından haberler getiriyor bizlere. Onun gözünde her çocuk bir şiirdir. Her şiir de bir çocuğa adanmış umut. O nedenle şiirlerinin büyük bir çoğunluğunu çocuk şiirleri oluşturmaktadır. Ay Kanatlı Yıldız Kuşum şiirinde de aynı içtenlik ve duygusallığı görmemiz mümkün.

"Ay kanatlı yıldız kuşum,
Ay dedeye selâm verir.
Anneciğim öper beni,
Hemencecik uykum gelir."

Şairin anne konulu şiiri sadece bu değil elbette. Annesine yazdığı çok sayıda şiiri bulunmaktadır. Diyebiliriz ki Kaymaz, anne ve çocuk şiirleriyle daha çok ön plana çıkmaktadır. "Muştu" isimli bir de şiir kitabı bulunan Kaymaz, şiirlerini kimi zaman 8, kimi zaman 11, kimiz zaman ise 14'lü hece vezinlerini kullanarak

yazmıştır. Dil bakımından tıpkı halk şiirlerimizde olduğu gibi sade, anlaşılır bir üslubu tercih etmiştir. Özellikle çocuklar için yazdığı şiirleri tarz bakımından dili yormayan, kelimelere ayrı bir içsellik katan yaklaşımlar sergilemiştir. Bunların dışında şair, "Veda" şiirinde olduğu gibi imgelerle yüklü şiirleriyle de okuyucunun karşısına çıkmıştır:

"Gecenin yalnızlığı beni alıp giderken,
Ufuklardan göründü sallanan beyaz mendil.
Gitgide yüreğimde irileşen karanlık,
Birdenbire eridi, yandı içimde kandil."

Sanki şair veda edercesine kaleme aldığı "veda" şiirinde sevenlerine mendil sallarken içinde yanan sonsuzluk ateşini haber veriyor. Ötelerden gelen bir ses, bir muştu yüreğinden tutuyor.

Şiir yüklü, şiir tadında bir yaşam sürdü sevgili Rıfkı Kaymaz. Şiirleriyle yollar yürüdü, sonsuzluğa uzanan yollar. Sevgi kelebekleriyle kanat çırparak, kelimelerin, mısraların gölgesinde beyaz gemilerle ufka doğru...

Rıfkı'ya mektup

Üzeyir Gündüz

Sevgili Rıfkı,

Ben çok sık rüya gören biri değilim. Annemin ölümünden beri ilk kez bir rüya gördüm: Duvarları çepeçevre bakır işleme ve hat levhalarıyla süslenmiş bir odada, birlikte simit yiyoruz. (Bu arada, bizim simitçinin sana selamı var. Bu ayın sonunda askere gidiyormuş. Ama senin öteki mahalleye taşındığını kendisine söylemedim. Çok üzüleceğini biliyorum. Her zaman olduğu gibi, çayını kendin dolduruyorsun ve bardağını kendin yıkıyorsun. Bu arada yanımıza Ahmet Yozgat geliyor. Poşetteki simitlerden bir parça kopartıyor ve o haftaki komple teorilerini anlatmaya başlıyor. Her zaman olduğu gibi ben kendisine itiraz ediyorum ve yüksek sesli bir tartışma başlıyor. Sen tartışmaya katılmıyorsun; o mütebessim çehrenle yüzümüze bakıp gülümsüyorsun. Bir anda Sırrı peyda oluyor ve "Ya Rıfkı abi, sen hiç heyecanlanmaz mısın? Tartışmalara katılmaz mısın?" diyerek gevrek gevrek gülüyor. O sırada, nasıl oluyorsa, senin öldüğün aklıma geliyor ve senden özür dilemeye çalışıyorum:

"Kusura bakma Rıfkı Bey, senin de başını ağrıtıyoruz. Eee, sen nasılsın oralarda ne var ne yok diyorum." sen de;

"Ne olsun işte, askerlik." diye cevap veriyorsun.

"Ne askerliği abi, sen ölmedin mi?"

"Herkes öyle biliyor." diye gülümsüyorsun. Ben biraz daha eşelemek istiyorum seni:

"Biliyor musun, Necdet Kuru da sizin mahalleye taşındı." diyorum.

"Biliyorum, biliyorum. Ama o öbür koğuşta, Lütfigilin koğuşunda. Camda adını gördüm." diyorsun.

"Lütfi kim abi?"

"Ya bizim Şehsuvaroğlunu bilmiyor musun? Mehmet Doğan, İbrahim abi hepsi oradalar: Sadece Ahmet Fidan'ın adını göremedim. Bizim koğuşta sadece Bilal hocayı tanıyorum."

Ben sana inanmak istemediğimi belirterek;

"Hadi canım sen de, askerlik maskerlik diyerek bizi korkutmaya çalışıyorsun. Burada herkes askerliğini yaptı." diyorum.

"Senin korkmana gerek yok, kalp hastalarına sabah sporu yaptırmıyorlar." diye karşılık veriyorsun.

"Askerlikse iyi, oysa biz seni öldü biliyorduk. İçim rahatladı." diyorum

Bir anda ortam yine değişiyor. Bu kez Yazarlar Birliğinin balkonundayız. Olacak iş değil, ama benim elimde bir sigara var. Sen "içme şu mereti" diyorsun. Bunun

üzerine ben sigarayı söndürüyorum. Bu arada sen; "Birdirbir Dergisi geliyor mu?" diye soruyorsun. Ben de, sana "Dergi güzel, ama biraz fazla molla." diyorum. Sen katıla katıla gülüyorsun. "Olsun olsun iyi arkadaşlar." diyorsun. O sırada uykudan uyanıyorum ve içime derin bir hüzün çöküyor. Gerçekle yüzleşmek beni kahrediyor.

O sabah, inanır mısın, kahvaltı yapmayı canım istemedi. Rüya o kadar gerçekçiydi ki, simitler karnımı doyurmuştu. Hemen çalışma odama çıktım ve senin şiir kitaplarını raftan indirip masamın üzerine yığdım. Ayrıca senin şiirlerinin yer aldığı kitap, dergi, gazete, ders kitabı ne varsa hepsini topladım. Mübarek adam ne çok ortama girip çıkmışsın. Onun için dostların ahbapların çoktu. Onun için cenazen bu denli kalabalıktı. Ama dostum, bir kitabını masanın üstüne koymak istemedim. O kara kaplı kitaba her baktığımda seni aramızdan alan kara vicdanlı bir katil aklıma geliyor. Bir kitaba bu denli, düşman olacağım hiç aklıma gelmezdi. Belki seni bu kitap vesilesiyle sonsuza dek hayırla yâd edecekler, belki ben saçmalıyorum, ama neticede hepimiz insanız. Sevdiklerimizi elimizden alan sebeplere saldırmak gibi bir hâletiruhiyemiz var. Artık bu kitap faslını kapattım. Ama rüya pencerem hep açık duracak. Yine gel emi? Bütün arkadaşlarımız, büyük bir özlemle seni bekliyorlar.

Ruhun şâd olsun.

Muştu"layan adam rıfkı kaymaz

Vehbi Yurt

Yıllar önceydi Erzincan'ın zor şartların da ''Muştu'' dergisini yaşatırken sevmiştim. O günlerde matbaa ve yazıların zor ulaştığı-oluştuğu yıllar. Rıfkı Kaymaz ağabey kozasını ören kelebek gibi edebiyle edebiyat dünyasını bir Kemaliye halı nakkaşı olup örüyordu.

Kadife sesiyle ince ince söyleyen anlatan dinleten ağabeyim. Yazdığımı anladığın da aman ha bırakma devam et tavsiyeleri hala kulaklarımda. Erzincan topraklarına attığı her adım da dostlarını s evdiklerini arayan soran, onlar için koşturan yüreği kıpır kıpır sevgi atan adam.

Sen Hakk'a yürüdün yürümeseydin belki de bu sözler senin sade yüzünü al al edecekti tevazudan. Bilirim durmayan bir zaman bir de zamana karşı olan sen vardın. Seninle yürüdüğüm yollar da nedense hiç yorulmadım. Daha doğrusu sen hiç kimseyi yormadın. Kitaplar elinden düşmezdi. Etrafına nur saçan ayın ondördü gibi okur okuturdu. Aydınlığın da tutuşturduğun onlarca mum vardı. Senin aydınlanman ve aydınlığın gülen yüzüne manalı manalı bakan gözlerine yansırdı. Kitaplarla tanıştırdığın nesil yeniden doğuşu yaşayan ''kaymaz'' bir şekilde adım atmaktadır. Şöyle söyler dizelerinin birinde;

Ruhumun en güzel gıdası kitap
Odur benim candan dostum yoldaşım

Sanatı kitaplar kadar tarih, insanlar kadar coşkulu, tabiat kadar enfesti. Yeniden bakır tablolar işledi. Yeniden tuğralar yaptı. Senin naif sesinde rahmetli Yusufu'l-Erzincani(Yusuf Ergun)'yi hatırlarım. O'nun kâğıda döktüğü ''EDEP YA HU'' ve ''BU DA GEÇER'' sözleri sende bakıra nakşedildi. Sen'de bu da geçer derdin dostlarına arkadaşlarına. Gerçekten bu da geçti gitti ey üstad. Ancak yüreğimizden gitti. Ölüme seslenircesine;

Ölüm ötelere açılan kapı
Uhrevi âlemden derin bir izdir
Bir ömrün sonun da bir toprak yapı
Mezar acılarımız ve sevincimizdir

Bu sesleniş o kadar derindir ki şöyle der;

Hayat bu neler olur gündoğmadan ne doğar
Herkes bilir yokuşun elbette inişi var
Ne çıkar önümüze hayat ölüm ayrılık
'Gidipte gelmemek var gelipte görmemek var'

Gidipte gelmemek var gelipte görmemek var derken kendinin gideceği yeri anlatır.

Yıldızlar kaldırın götürün beni
Orada saadet sevinç huzur var
Işık ışık salkım salkım dökülen
Ruhları yıkayan sönmeyen nur var

Sonra da ebedi sevinci tanımlar;

insana son toprak ''kara toprak''tır
Mezarsa dökülen solan yapraktır
iyiyle doğruyla güzelle dolan
Ebedi sevinçle yıkanacaktır

Hayata güzel baktı ve bence güzel gördü. Çevresine bu bakışını anlattı, yaptığı-yazdığı bakır tablolarla. Candan selamı değince karşıdakinin gönlüne o vakit hissedersiniz geldiğini Çocuklara olan sevgisi birçok edebi metinler şiirler-yazdırdı. O çocukların şairi ve şair amcasıydı. Çocuklar kadar açık yürekli çocuklar kadar şendi. Ne denli derdi vardır anlayamazdınız. Anlaşılsın da istemezdi. Ola ki başkası da üzülür diye. Atasözlerini dahi şiir diliyle söylerdi. "Ağlatırsa mevlam yine güldürür'' sözünü arada hatırlatırdı çevresine. Yufka yüreğiyle kötülüklerin ateşini söndürmeye günboyu koşardı.

Sevincini şiirine aktarır sonra da çoğu zaman çocuklara emanet ederdi. Gülümsemesi sevgi seli gibi akardı. Ebedi mutluluk O'nun en büyük arzusuydu. Nitekim bunu şöyle şiirleştirdi;

isterim ufuklar bir başka güzel
Güneş tepelerden bana doğrulsun
Ey beni öteye çağıracak el
Ebedi çağrınla yüreğim dolsun

Mis kokan yalnız ve hüzünlü adam. Hüznü o kadar derin ki anlayamazsınız. Ancak yazdıklarından öğrenirsiniz.

Bir sevgi kelebeği kanat çırpıp yapraktan
Kararan yeryüzüne sevgi taşır can verir
Umutsuz yüreklere konup heyecan verir
Bir sevgi tomurcuğu fışkırarak topraktan
Bir sevgi kelebeği kanat çırpıp yapraktan

Bir sevgi kelebeği gibi yaşadı dolaştı ebedi yurduna koştu. Unutulmaz gül tomurcukları geride bırakarak.

Rıfkı kaymaz bey'le hatıralar

Yusuf Turan Günaydın

Âlem, başka bir âlem oldu baharla
Ve güller çiçeklendi, yeşillendi baharla.
Gurbette özlemi yaşadım bir bir…
Geçmiş günlerdeki hoş hatıralarla.
Rıfkı Kaymaz

Lise son sınıf çağlarına kadar uzanan gıyabî bir tanışıklık… Ankara'da lise öğrencilerine yönelik bir yayın olarak çıkan Kültür Edebiyat (Nisan 1986-Ekim 1987) dergisinde adına rastlıyordum. Manzumeleri ve yazılarıyla aklımda yer etmişti ismi…

Gıyabî tanışıklık çok sonraki yıllarda vicahîye çevrildi. Türkiye Yazarlar Birliği çatısı altında gerçekleşen bu tanışıklık ölümüne kadar sürdü. 2009 Ramazanında Kocatepe Camiinin avlusunda düzenlenen Kitap Fuarındaki TYB standında sürekli o bulundu ve ben de görevli olduğum standdan ayrılmaya fırsat buldukça yanına uğradım. TYB yayınlarının yanı sıra o standda Rıfkı Bey'in bakır işleme çalışmaları ve bir kısım kitapları da sergilenmişti.

Hazırlamakta olduğu Erzincan meşâhirine dair kitap için Türk Tarih Kurumu Yayınları arasında o sıra yeni yayınlanmış bulunan Sicill-i Osmanî Zeyli'ni de taramak istiyordu. TTK standında bulunan arkadaşla konuşarak, Mehmet Zeki Pakalın'ın muazzam bir biyografi kaynağı olan on dokuz ciltlik eserini incelemesi için müsaade aldık. Umumen sakin geçen fuar havası içinde standdaki vaktini bu tür çalışmalarla da bereketlendirmişti. Sohbetler de fuarın -ne de olsa- sıkıcı havasını dağıtıyordu. TYB standında kendisinin de katkıda bulunduğu Çocuk Edebiyatı alanında yazan Üzeyir Gündüz ve Ahmet Yozgat'la da sık karşılaşmış ve sohbet etme imkânı bulmuştuk. Hatırladığım bir husus daha: Fuarda hediye ettiği Ebu'l-Hasan Hârakânî'nin Nûru'l-Ulûm adlı eseri, uzunca bir süre arayıp da bulamadığım tasavvufî neşirlerdendi.

Ölüm haberini Ali Birinci Hocadan aldığımda ne diyeceğimi bilemedim. Bütün ölümler gibi 'beklenen' bir şey değildi. Ama ölüm karşısında beklenen-beklenmeyen ayrımı ne kadar mânâsız… Gıyaben tanıdığınız bir şahsiyeti yakından tanıma imkânı bulunca ister istemez 'gözlemci' bir tavra bürünüyorsunuz. Rıfkı Bey'le TYB'nde sık sık karşılaşmaya başlayınca bu tür gözlemlerim pekişmeye başladı. O derviş tabiatlı bir insandı. İlk intibam; çok ve yüksek sesle konuşmayı sevmemesiydi. Zaten TYB'ndeki koşuşturmaca içinde uzun uzadıya sohbet etme imkânı bulamıyorduk. O da bu koşuşturmacadan kendine özgü bir sükûnetle sıyrılmayı başarıyordu. Fakat bu husustaki intibâlarım pekişe pekişe onu her gördüğümde Mârifetnâme'deki bir bölüm aklıma gelmeye başlamıştı artık...

Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri üstadı İsmâîl Fakîrullah Tillôvî'nin tercümeihâlinden tatlı tatlı söz ederken ilgi çekici bir gözlemini de aktarır: Dergâha bir gün bir 'yabancı' gelir, namaz kılınacak bölüme geçer, kimseye selâm da

vermez… Hiç konuşmaz. Oturur bir müddet, ibadetini ifâ eder ve yine bir müddet oturup hiç konuşmadan kalkıp gider. O sıralarda daha ‘çömez’ olan Erzurumlu, durumu çözemez ve üstadından açıklama ister. Fakîrullah Hazretleri, “Sen onu hiç konuşmadı sanıyorsun, öyle mi?” diye sorar ve ekler: “Onunla dergâhta oturduğu sürece koyu bir sohbet hâlindeydik. Sohbet ve konuşma illâ ki dille ve dudakla olmaz; içten bir iletişimle de pekâlâ sohbet edilebilir.” yolunda cümleler sarf eder.

Nedense Rıfkı Bey’in her daim sükûnet hâlindeki tavrı bana sürekli bu ‘olağanüstü yaşanmışlığı’ hatırlatmıştır. O sizinle böyle bir iletişim için algı kapılarını açık tutar gibiydi sanki; ama siz koşuşturmaca hâlinde iken kalp kapınızı çalan bu mihmânı duyamazdınız. Ölümünü duyunca da ilk hatırladığım husus bu oldu…

Rıfkı Bey’le bir yolculukta da beraber olduk: TYB’nin Gelibolu’da düzenlediği Mevlânâ Bilgi Şöleni için Gelibolu’ya giden ekipte o da vardı. Birlikte olduğumuz ehl-i mûsikanın dışında unutulmağa yüz tutmuş bir sanat dalı olan bakır işleme sanatında eser sahibi bir sanatkâr… Telîfâtının yanı sıra tabiî… Gelibolu Mevlevîhânesi’nin bir köşesinde açtığı mütevazı bakır işleme sergisini hatırlıyorum. Bir de orada hediye ettiği bir eserini: Padişah Tuğraları.

Rıfkı Bey son zamanlarda tanıdığım insanlar arasında sükûneti temsil ediyordu. Bu tavrıyla onun, sürekli koşuşturmaca hâlindeki insanlara; ‘Nedir bu telâş?’ diye hâl diliyle soran bir kişilik olduğuna inanıyorum. Tasavvuftaki ‘hâlin halka hitap etmesi’ düstûrunu içselleştirmiş bir görünümü vardı.

Onu böyle hatırlayacak ve hayırla yâd edeceğim. Şu üç günlük dünya hayatında vakitlerimiz ve mekânlarımız zaman zaman kesişti. Şüphesiz bu kesişmeler iki mümin arasında bir hak-hukuk oluşumu için yeterlidir. Varsa hakkımı seve seve helâl edebileceğim şahsiyetlerden biridir Rıfkı Kaymaz. Onun da bana hakkını helâl etmesini dilerdim. Allah Teâlâ mekânını cennet eylesin.

Duru bir insan; rıfkı kaymaz

Serkan Yorgancılar

"Gönlü zengin bir milletiz. Gönüllerimiz sevgiyle dolu. Sevgiyi hayatın can damarı saymışız. Gönlü her zaman, adaletten, haktan, iyilik, doğruluk ve güzellikten yana olmuş bir milletin çocuklarıyız." Erzincan, depremlerle adından bahsedilen kentimiz. 1939 aralık ayından yaşanan deprem felaketinde 30 binin üzerinde insanımız yaşamını kaybetmiş. 1916'da Rus işgaline ve şımarık komitacı ermeni taşkınlıklarına sabreden kent 1918'de Binbaşı Halit Bey'in şehre girmesi ile yeniden özgürleşir. Böyle bir kentin ürünü Rıfkı Kaymaz.

22 Şubat 1950 tarihinde Erzincan'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. Erzincan Kurtuluş İlkokulu ardından Merkez Ortaokulu ve Erzincan Lisesini tamamladı. Kaymaz, yüksek öğrenimini Erzurum'da yaptı. Burada Erzurum Atatürk Üniversitesinde Edebiyat Fakültesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Yıl 1972. Üniversite yıllarında yazı hayatına başlayan Kaymaz, bir müddet Hürsöz gazetesinin yazı işleri müdürlüğünü yürütür. 22 yaşında üniversiteyi bitirir bitirmez genç bir öğretmen olarak Seydişehir Lisesine edebiyat öğretmeni olarak atanır. Seydişehir'deki öğretmenlik mesleği dört yıl sürer. Öğretmenliğe bir ara vererek kısa bir süre Sümerbank Genel Müdürlüğünde uzman olarak çalışan Kaymaz, bu meslekte kendini yeterince ifade edemediği için gönlünü çeken öğretmenliğe ve gençliği yetiştirme işine yeniden döner.

Kaymaz, sevdiği meslek olan öğretmenliğe ömrünü adar ve Ankara Lisesi ve Ankara Koleji'nde 1985-1990 yılları arasında mesleğini icra eder. Lise öğrencilerine verdiği derslerden sonra artık onun yeri üniversitedir ve 8 yıl sürecek olan Ankara Polis Akademisindeki Türk Dili okutmanlığı görevine başlar. 1990-1998 yılları arasında Türk Dili okutmanlığı görevini yürüttükten sonra 1997 yılında TBBM'de milletvekili danışmanlığı görevine başlar. Rıfkı Kaymaz buradan resmi olarak emekli olur olmasına ancak o hayatını verdiği eğitimcilik görevine özel okullarda öğretmen ve idareci olarak devam eder. Erken yaşlarda başlar yazı hayatına. Hem yazar, hem şair demiştik onun için. Çocuk edebiyatına yönelir. Büyüklerin aklından küçüklerin kalbine giden yollar inşa eder; *"Çocukluğum Erzincan'da geçti. Babam okumayı seven bir memurdu. Büyük ağabeyim şiir ve yazılar yazıyordu. Onları okuyordum, ezberliyordum. Yazmaya ilgim o yaşlarda başladı. Diğer ağabeyimin elleriyle yaptığı tel arabalarla, vinçlerle, oyuncaklarla oynadım. Gazoz kapakları, bilye, çelik çomak, sıkça oynadığımız oyunlardı. Ablamın merkeze yakın köyü, özellikle tatil günlerimizde bizim için eğlenmenin, gezmenin, oynamanın en güzel mekânıydı. Fırsat buldukça ağaçlara, tepelere tırmanır, dut döker, kayısı toplar, yarar, kuruturduk. Babam, bahçemizdeki arı kovanlarına özenle bakardı. Arıların bahçemizdeki ağaçlara bir üzüm salkımı halinde oğul vermelerini, babamın dalı silkeleyerek onları yeni bir kovana almasını mutlulukla seyrederdik. Başımıza geçirdiğimiz tel başlıkla, kovanlarına bin bir renkli çiçek taşıyan arıları uzun uzun*

izlemekten doyumsuz bir zevk alırdık. Bahçeli evimiz; meyve ağaçları, arılar, kümesteki tavuklar ile çocukluğumuzu doyasıya yaşadığımız doğal bir çevre idi bize"

Memurdur ve memurların yazı yazmaları ile ilgili kanuni engellemelerden dolayı tüm yazar memurlar gibi müstear isimler kullanarak bir çıkış yolu bulur. Birçok yazar, şair sadece bir tane müstear isim kullanmayı tercih ederken Rıfkı Kaymaz zengindir müstear isim kullanmada; Abdullah Çınar, Yunus Taner, M. Refik Selimoğlu, Fatih Emre gibi müstearlar kullanır.

Rıfkı Kaymaz deyince ne yalnızca şair, ne yalnızca çocuk edebiyatçısı ne de yalnızca eğitimci ve yazar akla geliyor. Rıfkı Kaymaz hem bütün bunların hepsi, hem de bütün bunlardan biraz daha fazlası.

Erzincan'ın bakır işlemeciliği ünlüdür. Ve bu bakır işlemeciliği merakı Rıfkı Kaymaz'ı da bulur. Ortaokul sıralarında başlar bu işe. Lise ve fakülte yıllarında ise bakır işlemeciliği konusundaki ustalığını geliştirir. Ona göre; *"Bakır işlemeci çırağı önce kalemi sağa sola hareket ettirerek el hareketini geliştirmeye başlar. Aynı ritimde kalemi kaydırmamak için belli bir açıda tutarak kullanma alışkanlığını kazanır. Ağzı geniş olan ve kalın kalem denilen aletle bu becerisini geliştirir. Kalem zaman zaman körlenme ya da güzel kullanamama nedeniyle kayabilir, eşyayı çizebilir, eli yaralayabilir. Kayma, eşya üzerinde istenmeyen çiziklere neden olabilir. Bu durumun tamiri zordur. Bu nedenle büyük bir dikkat ve özen şarttır. Kalın kaleme alışan el, ince kalemle işlemeciliği sürdürür. ince kalemle motiflerin dış hatları işlenir, bu hatların içleri ise kalın kalemle doldurulur."* Bakır işlemeciliğinde iyi bir seviyeye gelen Kaymaz ilk sergisini genç yaşlarda *"Bakır Üzerine El işiyle Türk-islâm Tezyinatı"* adıyla Erzurum Halk Eğitim Merkezinde açar. Geleneksel bakır işleme sanatına hat ve süsleme açısından katkılarda bulunur.

Hat örnekleri, tuğralar, geleneksel süsleme sanatlarımızın motifleri, şemseler, münhaniler, geometrik motifler, geleneksel tarzda yeniden düzenlenen kompozisyonlarla bakır üzerine geleneksel motiflerden de yararlanılır. Bakır işletmeciliği ile olan ilk karşılaşmasını şöyle anlatır Kaymaz; *"Çocukluk yıllarımla ilgili genel bir değerlendirme yapayım. Ortaokul yıllarında her yaz tatilinde Erzincan'ın yerel bir el sanatı olan bakır el işlemeciliğinde çalıştım. Çırak olarak başladığım bakır işlemeciliğini halen sürdürmekteyim. Çalıştığım işyeri, benim ve arkadaşlarım için aynı zamanda "bir mektep"ti. Ustamızdan dinlediğimiz hikâyeler, kıssalar bizi hayata bağlamıştı. Bakır işleme çıraklığından önce bir terzi dükkânında hiçbir ücret almadan çıraklık da yapmıştım. Babam bir sanat öğrenmem adına beni terziye çırak olarak vermişti. Sabahın bereketi inancıyla, sabah namazı açılan işyerinin, toprak zeminini sular, süpürür, temizlerdim. Müşterilerin getirdiği palto, pantolon, gömlekleri dikiş yerlerinden sökerek, kumaşı ters çeviriyor, onları bir anlamda yeniliyorduk. O yıllar, hayatın maddî sıkıntılarını göğüsleyen, onu aşan, sevgi, saygı, vefa, sabır gibi değerlerle mutluluğu paylaşan güzel insanlarla birlikte bana hayatı tanıma fırsatı vermiş. Bunu şimdi çok daha iyi anlıyorum"*

Mehmet Âkif, Necip Fazıl Kısakürek, Arif Nihat Asya, Sezai Karakoç, Yavuz Bülent Bakiler gibi yazarlar, edebiyata, şiire, yazmaya ilgi duymasında etkili isimler oldu. Türkiye Yazarlar Birliği ve Çocuk Edebiyatçıları Birliği yönetim kurullarında görev alan Kaymaz, Çıraklık okulları için Türkçe (Sırrı Er, Üzeyir Gündüz ile), İlköğretim Okulu 4. ve 5. sınıflar için Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi kitapları (Sırrı Er ve Mustafa Aşkar ile)ders kitabı hazırladı. Yayınlanmış edebî eserleri arasında: Sevginin Gülleri, Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu, Bir Demet Şiir, Öykü Sepeti, Öykü Yağmuru, En Güzel Çocuk Şiirleri. Şiir ve yazılarını İttihad, Bugün, Yeni Devir, Millî Gazete, Doğu (Erzincan) gazeteleri ile Adımlar (1972), Tohum, Hareket, Çile (Diyarbakır), Millî Gençlik, kurucusu olduğu Muştu (1976-80), Hisar, Mavera, Türk Edebiyatı, Millî Eğitim, Yeşilay, Genç İstikbal, Irmak, Rahmet, Tokat Kümbet, Kültür-Edebiyat (1986-87) ve Gençlik (1992-98) dergilerinde; çocuk edebiyatı alanındaki ürünlerini Can Kardeş, Diyanet Çocuk dergilerinde yayımladı. Ankara'da Hedef, Birlik, Arifan radyolarına programlar hazırladı.

Erzincan'da Doğu Gazetesi'nde köşe yazıları, dörtlükleri yayımlandı. Vahdet gazetesinde Zaman ve Vakit gazetelerinde yazılar yazdı, haftalık Tutanak ve Yeni Dönem gazetelerinde kültür-sanat sayfaları hazırladı. Araştırma- İnceleme alanlarında Bütün Yönleriyle Erzincan (M. Buyruk ve H. Özdemir'le, 1982), Osmanlı Padişahlarının Tuğraları (2000) kitaplarını hazırladı. Türkiye Yazarlar Birliği'nce yayınlanan Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı'na çocuk edebiyatı üzerine değerlendirmelerde bulundu. Arkın Çocuk Edebiyatı Şiir Yarışmasında Anneciğim şiiriyle üçüncülük ödülü aldı (1974). Gökyüzü Yayınları Çocuklara Yönelik Şiir Yarışması'nda Sevginin Gülleri eseriyle mansiyon (1987) kazandı. Türkiye Millî Kültür Vakfı Hicret konulu şiir yarışmasında ödül, Trabzon Belediyesi Naat Yarışmasında birincilik (1996), İstanbul Tuzla Belediyesi Gül Şiirleri Yarışmasında mansiyon (1998), Türkiye Diyanet Vakfı Çocuk Şarkıları, Güfteleri Yarışmasında mansiyon (1999) aldı.

"Bir gün güneş doğar doğmaz
Kanatlanıp göğe uçsam
Yıldızlara el ederek
Yüreğimi göğe açsam"

*diyen şair, b*ir şubat soğuğunda cuma günü akşam saatlerinde Ankara şehirlerarası otobüs terminalinde bir kalp krizi geçirir, hemen müdahale edilir ve en yakın hastaneye kaldırılır. Yarım saat kalbi duran Kaymaz'ın kalbi tekrar çalıştırılır ancak daha sonra durumu tekrar kötüleşir. Oysa o şöyle seslenir bir şiirinde;

"Beni yanına sesle
Geleyim bin hevesle
Ruhuma o nefesle
Üfle ki uyanayım"

Verilen ilaçları kabul etmeyen vücudu göçe hazırdır aslında. Yoğun bakımda uyandırılması beklenirken göstergeler ve yaşam belirtileri eksiye gitmeye başlar ve yeniden uyandırılma imkânı kalmaz. 22 Şubat 2010 tarihinde yağmur yüklü bulutlarla çorak topraklara yağar…

"Bir iç hesabına dalıver artık,
Doğruyu, güzeli alıver artık.
Alıp hakikatten sönmez ışığı,
Huzur deryasında kalıver artık"

Kültür ve gönül adamı rıfkı kaymaz

Nazmi Şimşek

Rıfkı Kaymaz'ı kısa denecek süre -beş yıl- önce tanıdım. Kırıkkale'de işlettiğim Özel Gazi Anadolu İlköğretim Okulunda "öğrenciler şair ve yazarlarla buluşuyor" projesi kapsamında, Çocuk Edebiyatçıları Birliği yazarlarıyla yapılan etkinlikler dolayısı ile tanışmış olduk. O günden sonra birlik üyesi şair ve yazarlarla görüşmelerim sıklaştı. Şair ve yazar arkadaşları ısrarı da eklenince sonunda dernekte yer aldım. Çocuklarla ilgili yapılan etkinlikler bir eğitimci olarak her zaman ilgimi çekmekteydi. Kültürel faaliyetlere olan ilgimde buna eklenince kendimi Çocuk Edebiyatçıları Birliğinin aktif üyeleri arasında buldum. Daha önceden tanıdığım İhsan Kurt, Yrd. Doç. Dr. Zeki Gürel, S. Ahmet Yozgat ve Üzeyir Gündüz gibi birlik üyelerine bu vesile ile Rıfkı Kaymaz, Sırrı Er ve Erbay Kucet gibi birçok değerli kültür adamlarını da tanıma fırsatı buldum.

Her insanın farklı kişiliklere sahip olduğunu, her birinin artı ve eksileri olduğunu bilirdim, ancak biri vardı ki, eksi gösterecek bir tarafını bulmak çok zordu. Her zaman sakin, kolay kolay uçlarda dolaşmayan, olayları serinkanlılıkla karşılayıp her zaman olumlu yanından bakabilen bir yapıya sahipti. Kültür ortamları genellikle farklı görüşlerin çarpıştığı yerler olduğu için sıklıkla ortamı elektriklendiren kişilere rastlanır. Böyle durumlarda frene basan kişi genellikle Rıfkı Hoca olurdu. Hiçbir zaman sesini yükselttiğine şahit olmadım. Duygularını bu derece mükemmel yöneten, ruhsal yapısı son derece düzgün çok az kişi tanıdım dersem, yalan olmayacaktır. Nefsine hükmedebilen nadir insanlardandı. Tam bir gönül adamı, dost insan, kısacası insan dostuydu.

İstisnaları saymaz isek genellikle cumartesi günleri bir arada olma imkânımız olduğu için birlikte olmaktan mutlu olduğum tam bir kültür adamıydı. Kültürel faaliyetlerin olduğu birçok yerde Rıfkı Hoca'yı görmek mümkündü. Kültür ortamlarının vazgeçilmezi değerli bir araştırmacı, şair ve yazardı. Derneğe gittiğimde göremezsem hemen gelip gelmeyeceğini sorardım. Eksikliği her an hissedilirdi. Özellikle Çocuk Edebiyatçıları Birliğinde genel sekreter olarak görev yaptığım bu son dönemde, Rıfkı Bey genel muhasip olarak görev yapıyordu. Birliğin eli kolu her şeyiydi adeta. Her an yeni bir fikirle gelir, nasıl bir aktivitede bulunabileceğimiz konusunda görüş bildirirdi. Bizle ona ne kadar ayak uydurabiliyorduk bilemiyorum. Onun yokluğunda yapılacaklar kendini gösterecektir zaten.

Eğitimci, yazar, şair, araştırmacı olması zamanını doldurmaya yetmemiş olacak ki, bir sergide bakır işlemeciliği gibi başka bir sanat alanında karşılaşınca çok şaşırmıştım. Bu kadar yoğunluğun arasında buna nasıl zaman ayırabildiğini sorduğumda, -şimdide aynen duyar gibi olduğum- "istersen zaman bulursun hocam" diyen her zamanki sakin ses tonuyla cevap vermişti. Tabii bu soru normal insanlar içindi. Rıfkı Bey için sorulmadan önce biraz düşünmek gerekirdi. Çünkü O, bu dünyada aldığı her nefesin karşılığını verebilmenin şuurunu yaşayan nadir

insanlardandı. Allah herkese, aldığı nefesin karşılığını verebilme kısmeti versin.

Son aylarda derneğe her gelişinde geçmiş tarihlere ait dergiler ve değişik konularda yazılmış kitaplar getirir, kişilerin uğraş alanlarına göre bu senin işine yarar diye verirdi. Ne yaptığını sorduğumda, yenilerine yer aştığını ve bazı yayınları ilgili kişilere vermenin yararlı olacağını söylemişti. Kalanları ortaya bırakır, isteyen alsın derdi. Ölümüyle anlıyorum ki, ailesine yük etmemek için kitaplıkta temizlik yaparmış meğer. Son aylarda yoğunlukla üzerinde çalıştığı "Erzincanlılar Ansiklopedisi" ni merakla bekliyordu. Çok önem verdiği bu eserini tamamlamakla bu dünya ile ilgili çalışmalarına da son vereceği kimin aklına gelirdi. O kadar çabası ve yoğun heyecanı işini yarım bırakmamak içindi anlaşılan.

23 Şubat Salı günü Kültür adamı değerli kardeşim Rıfkı Kaymaz'ı ebedi yolculuğuna uğurladık. Allah mekânını cennet eylesin. Eğitimci, şair, yazar, gönül adamı, kültür ortamlarının vazgeçilmezi, her zaman örnek gösterdiğim nefsine hükmeden insan, insanlık timsali başka ne denir ki, bütün güzel vasıfların yakıştığı nadir şahsiyeti ebedi yolculuğuna uğurladık. Karşıyaka Mezarlığı Camiinden kaldırılan cenazesi, kültür ve edebiyat dünyasının temsilcilerini bir araya getirmişti. Çok az kişiye nasip olacak şair, yazar, bilim adamı, bürokrat, sivil toplum temsilcisi ve siyasetçi oradaydı. Ne kadar çok seveni olduğu, son yolculuğunda da kendini gösteriyordu.

Son nefesini kültür uğruna verme nasibini yaşayan seçkin insan, tanıyanları gözünde kültür şehidi kardeşime söyleyecek söz bulmakta zorlanıyor, Yüce Allah'tan rahmet dilemekten başka bir şey gelmiyor elimden. Öncelikle kederli ailesine sabır, kültür camiasına ve dostlarına başsağlığı diliyorum. Ebediği Âlemde de iyilerle birlikte ol sevgili kardeşim. Ruhun şad, mekânın cennet olsun…

Bir bir eksiliyoruz...

İhsan Kurt

Ben ölümler üzerine bırakınız yazı yazmayı konuşmayı bile pek beceremeyenlerdenim. Onun için hemen duygularımı ifade etmekten çekinirim. Fakat bu defa bu alışkanlığımı kırma ihtiyacı hissettim. Yazar, şair, araştırma ve incelemeci sıfatlarının üstünde gerçek anlamda adı gibi olan bir dostu Rıfkı Kaymaz'ı kaybetmenin hüznü içerisindeyim. Daha bir hafta önce Türkiye Çocuk Edebiyatçıları Birliği'nde yüzünden hiç eksik olmayan tebessümü ile yeni dönemde Çocuk Edebiyatçıları Birliği olarak neler yapmamız, uygulamaya koymamız gerektiği hususunda fikir teatisinde bulunmuştu. Hatta bir sayfaya yazmış olduğu düşüncelerini bana uzatarak "sizler neler düşünüyorsunuz, başka neler eklenebilir?" diye, kendisine yakışan o tevazulu yaklaşımı ile sormuştu. Sonra henüz yeni çıkarmış olduğu "Erzincan Ansiklopedisi"nden biraz bahsetmiştik. Velut ve büyük bir sabır isteyen anlayışla yıllardır uğraştığı eseri çıkarmanın mutluluk yansımalarını o güzel yüzünde fark etmiştim. Sevinmiş ve kutlamıştık kendisini.

Bu sohbetimizin ikimiz için de son olduğunu elbette ne kendisi ne de ben biliyordum. Her zamanki gibi ayrıldık. Ancak 20 Şubat Cumartesi günü yazar arkadaşım Nazmi Şimşek'ten bir telefon geldi. Telefonun ucundaki ses bu defa pek neşeli değildi. "Duydun mu" dedi. "Rıfkı Bey kalp krizi geçirmiş. Hastaneye kaldırmışlar." Bir süre durdum. Ne cevap vereceğimi bilemiyordum. Nazmi Bey "Ama merak etme Pazartesi gününe kadar hastanede kalacakmış…" dedi. Hasta kabulünün yapılmadığını da ilave etti… Rıfkı Kaymaz dostumuz daha önce de bir kriz atlatmıştı. "İnşallah bunu da atlatır" diye dua ve niyazlarda bulunduk.

Telefonu kapattığımda o gülümseyen yüz gözlerimin önünde canlandı. Sanki hemen karşımdaymış gibi, yine o insanları hiç incitmeyen kadife üslubuyla sanki "hayırlısı olsun, merak etme elbet bunlar da geçer" diyordu. Her şeye iyimser yaklaşan ya da hemen her şeyin iyi bir tarafını görüp gösteren dost insanın sesiydi kulaklarımdaki. Kendi kendime söyleniyor, dost kardeşime katılıyordum. Fakat yine de içime, yüreğimin ta uzak bir köşesine sebebini izah edemeyeceğim bir sıkıntı oturmuştu. Pazartesi gününü sabırsızlıkla bekledim. Herhangi bir haber gelmemişti. "Oh!" demiştim. Galiba krizi atlattı kardeşim.

Bugün (23 Şubat Salı) öğleden önce telefonum çaldı. Arayan yine Nazmi Bey'di. Aslında genelde hafta sonlarında arardı. Bu defa telefonumun tuşuna bastığımda birkaç gündür yüreğimin ta uzak köşesinde saklanan sıkıntı sanki bir anda ortaya çıkmıştı. Aniden başıma bir ağrı saplandı. Kısaca gelen Rıfkı Kaymaz kardeşimin ebedi âleme göç haberiydi. Yine o tebessümü eksilmeyen yüzü vardı karşımda.

İkindi namazından sonra onu bütün dostları ile ebedi âleme uğurladık. Etrafıma baktığımda halka halka bir kalabalık vardı. Merhumu ne kadar da sevenleri varmış

diye düşündüm. Genelde Türkiye Çocuk Edebiyatçıları derneğinde her hafta sonu buluştuğumuz, görüştüğümüz Sırrı Er, Erbay Kücet, Üzeyir Gündüz, Zeki Gürel, Nazmi Şimşek, Bilal Şahin, Ahmet Yozgat gibi isimlerden başka ilk bakışta gözüme takılan bazı yazar, kültür adamları da buradaydı. Lütfi Şahsuvaroğlu, Necmettin Türinay, Mehmet Doğan ve isimlerini şu an hatırlayamadığım onlarca sevenleri. Hepsi de Rıfkı Kaymaz Hoca'nın yakın dostları.

Mezarın başından ayrılırken Rıfkı Bey'in iki genç evladı ve aile yakınları taziyeleri hemen orada kabul ediyorlardı. Baktım onun çok yakın dostu Bilal Şahin fazla üzgündü. Yanına yaklaştığımda "Bir bir eksiliyoruz işte" dedi.

Eksilerek sana geleceğiz Rıfkı Hoca. Allah'ın rahmeti üzerinden eksik olmamasını diliyorum. O tebessümü eksik olmayan yüzünü hiç unutmayacağım. Sessiz yaşayanlardandı ama iz bırakarak gidenlerden oldu.

muştu

ŞİİRLER

rıfkı kaymaz

Eserlerinden Seçmeler

Mehmet Âkif Ersoy

ve

İstiklal Marşı

"İstiklal Marşının Kabulü ve
Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Günü"

Kaynak Kitap

Rifki KAYMAZ

Çocuk Şiirlerinden Seçmeler:

Anneciğim

Anneciğim bir çiçek
Dört mevsimde solmayan
Kokusu misler gibi
Dünyalarda olmayan

Anneciğim bir güneş
Bir yıldız geceleyin
Aydınlatan dünyamı
Solmaz, sonsuza değin

Anneciğim bir kitap
İyi, doğru, güzel, ak.
Yol gösteren kılavuz
Duygulu, serin, sıcak.

Anneciğim her şeyim
Sevgi dünyam, tertemiz.
Huzur içinde mutlu,
Onunla ailemiz.

Adı gül

Allah'ın sevgilisi
Başımızın tacıdır
Adı, sözü, sevgisi
Dertlerin ilacıdır

Lailaheillallah
Muhammed Resulullah

O solmayan bir çiçek
O bir sevgi denizi
Gül kokusu, gül adı
Büyütür sevgimizi

Lailaheillallah
Muhammed Resulullah

Çağırır alydınlığa
Yüreklere gül taşır
Onu seven yücelir
Cennetle kucaklaşır

Lailaheillallah
Muhammed Resulullah

Alemlere rahmettir
Bereket seli yağmur
Dillerde O'nun adı
Adı nur, kendisi nur

Lailaheillallah
Muhammed Resulullah

Adı güzel peygamberim

Karanlığa ışık saçar
Aydınlatır nurlu yüzün
Kurtuluşa mutluluğa
Bir çağrıdır mutlu sözün

Adı güzel Peygamberim
Kendi güzel Peygamberim

Sevgin ırmak olur çağlar
Gönülleri yıkar durur
Dertler biter gül kokunla
Yüzler güler huzur bulur

Adı güzel Peygamberim
Kende güzel Peygamberim

Örneğimiz kutlu insan
Muhammed Aleyhisselam
Hayran sana yerler gökler
Rehberimiz sana selam

Adı güzel Peygamberim
Kendi güzel Peygamberim

Gül peygamberim

Sevgiyle dolu
Güzel duygulu
Kutludur yolu
Gül Peygamberim

Ders verir sözü
Nur saçar yüzü
Aydınlık izi
Gül Peygamberim

Herşemize
Örnektir bize
Rehberdir bize
Gül Peygamberim

Kitaplarım

Sizlersiniz bana yoldaş,
Kitaplarım, kitaplarım.
Hem dost bana, hem arkadaş,
Kitaplarım, kitaplarım.

Bin bir fikir içinizde,
İlim, irfan, her şey sizde.
Çiçeksiniz kalbimizde,
Kitaplarım, kitaplarım.

Ayrılmayın benden sakın,
Mutlu olur size yakın.
Akın, yüreğime akın,
Kitaplarım, kitaplarım.

Sayfanızı açıp her an,
İlme yakın olur insan.
Eskimeyen, solmaz ferman:
Kitaplarım, kitaplarım.

Rafta tozlu kalma emi!
Hasta ruha ver merhemi.
Ve aydınlat her gecemi,
Kitaplarım, kitaplarım.

Anneciğim seninle

Anneciğim seninle,
Kuşlar ne güzel büyür.
Babam, kardeşim, herkes,
Daha mutlu görünür.

Anneciğim seninle,
Çiçekler daha canlı,
Daha güzel açmakta...
Dünyamıza misk gibi
Kokuları saçmakta.

Anneciğim seninle,
Sevgiler kuşlar gibi,
Kanat çırpar,
Canlanır.

Çoğalır güzellikler,
Çirkinlikler yıkanır.

Anneciğim seninle,
Güne başlamak güzel.

Ve uyku pırıl pırıl,
Gökyüzüne akan sel.

Hep sevginle büyüdüm,
Sevinçle dopdoluyum.

Anneciğim seninle,
Seninle,
Çok mutluyum!

Babacığım seninle

Babacığım seninle,
Evimize can gelir.
Yürek dolusu sevgi,
Bize heyecan gelir.

Babacığım seninle,
Güven dolar evimiz.
Mutlulukla yıkanır,
Sevgiyle yüreğimiz.

Babacığım seninle,
Umutlar kucak kucak.
Doldurur evimizi,
Bizi sarar sımsıcak.

Babacığım seninle,
Apaydınlık yüzümüz.
Huzur bulur seninle,
Gecemiz, gündüzümüz.

Babacığım seninle,
Yarına umutluyuz.
Annemle kardeşlerim,
Seninle çok mutluyuz

Ailemiz/çevremiz

Annem, babam, kardeşimle
Bir küçücük aileyiz.
Bahçemizde ağaç, çiçek,
Yeşillikle iç içeyiz.

Sokağımız temiz, düzgün,
Sıra sıra ağaçlar var.
Mahalleli bu sokakta,
Bir mutluluk ve huzur duyar.

Çevreyi temiz tutup,
Korumak, sevmek onu.
Unutmayız çevrenin,
Önemli olduğunu.

Cıvıl cıvıl işyerleri,
Yollar çevre, okul temiz.
Mahallemiz baştanbaşa,
Pırıl pırıl bir bilseniz.

Bu sokakta her birimiz,
Sevgi ile yaşıyoruz.
Komşularla kucak kucak,
Hoşgörüyü taşıyoruz.

İsterim ki bu dünyaya,
Barış gelsin, sevgi dolsun.
Çevre temiz, toplum temiz,
Tüm insanlar mutlu olsun.

Dedeciğim bize gel!

Dedeciğim bize gel!
Seni çok özlüyorum.
Her Pazar, sabah, erken,
Yolunu gözlüyorum.

Dedeciğim bize gel!
El ele tutuşalım.
Yürüyelim birlikte,
Bir güzel konuşalım.

Dedeciğim bize gel!
Oynayalım, gülelim.
Bize bilmece söyle,
Birlikte eğlenelim.

Bize gel dedeciğim,
Dedeciğim bize gel!
Daha mutlu evimiz,
Seninle daha güzel…

Konuşan ağaç

Önceleri tohumdum,
Ardından fidan oldum.
Sevgiyle suladılar beni,
Korudular büyüdüm,
Kış geldi sarardım soldum.

Büyüklerim öğrettiler bana,
Çiçek açmayı, meyve vermeyi,
Bahar gelince yemyeşil yaprağımla,
Türküler söylemeyi.

Kök salarım toprağa,
Dallarım gün gün uzar,
Gözler benimle dinlenir,
Gölgemde serinlik var.

Uzun, kısa, tombul arkadaşlarım var,
Kuşlar yuva yapar dallarımızda,
Yavru kuşlar, kuş ninnileriyle,
Uyurlar, uyanırlar.
Hepimizin bir adı var elbette,
Çocuklar bizi,
Meyvemizden tanırlar.

Koruyun, sulayın,
Sevgiyle bakın bize.
Gövdemiz, dalımız, meyvemiz,
Armağan hepinize.

Küçük çeşmenin tatlı suyu

Çeşmeden şırıl şırıl
Nereye koşuyorsun?
Kimsecikler yokken yanında,
Susuyorsun.

Ama,
Eğilip avuç avuç
İçince coşuyorsun.

Susuzluktan ağzın kuru.

Koşup yanına gelince,
İki kardeş gibi özlemle,
Elimi, yüzümü
Ve sonra
Yüreğimi okşuyorsun.

Kim bilir kaç yıldır böylesine,
Hiç bitmez türkülerle seslendiğin...
Ağaca, toprağa, çiçeğe.

Bana ümit ve mutluluk,
Onlara kan taşıyorsun.

Bir elin kaynaklara uzanmış,
Arkanda kır çiçekleri.
Yanı başında ağaç, bahçede meyve,
Az ötede şu oynayan çocuklar...

Dostça, kardeş kardeşe,
Ne güzel yaşıyorsun!

Mevlana

Yüzyıllardır çağırdın,
Doğruya iyiliğe.
“Gel!” dedin ötelerden,
Hoşgörüye, sevgiye.

Çağrını duydu herkes,
Dünyanın her yerinde.
Ders verdin kıssalarla,
Mesnevi eserinde.

Ya Hazreti Mevlâna!
Bizlerle yaşıyorsun.
Fethedip gönülleri,
Çağları aşıyorsun.

İnandın, örnek oldun,
Öğüt verdin, seslendin.
Kini, öfkeyi bırak,
Sevgiyle donan dedin.

Çağrını duyduk senin,
Ya Hazreti Mevlâna!
Yarına yürüyoruz,
Sevgiyi ana ana.

İslam'ın şartları

Direği inancımın:
Günde beş vakit namaz.
Onu kılmak bir görev,
Onda dua ve niyaz.

Ramazan'da otuz gün,
Oruç temizler bizi.
Sarar bizi mutluluk,
Kuşatır evimizi.

Müslüman zengin ise,
Hacca gitmek farz olur.
Tavaf edip Kâbe'nin,
Nuruyla huzur bulur.

Zengin mümin zekatı,
Fakirin hakkı bilir.
Yardım eder yoksula,
Hem sever hem sevilir.

Mümin, Müslüman'ım,
Ondan başka yok ilâh.
Lâ ilâhe illallah,
Muhammed Resulullah.

Şiirlerinden Seçmeler:
Rüya şehir

Yaşanan bir tarih, Bursa'da zaman,
İhtişam, zerafet, çağı aşıyor.
Gönül sırça saray, mazi kılavuz,
Orda zaman, mekân başkalaşıyor.

Ölümün rahmanî yüzü serviler,
Tasavvuf iklimi, uhrevî mekân…
Mezar taşlarında ruhun, sükûnun,
Güftesi, nağmesi Bursa'da zaman.

Muhteşem, müsenna hatlar canlanır,
Gül açar çiniler, Yeşil Türbe'de.
Osman'ın rüyası, büyüyen hilâl,
Göğe kanat açar Ulucami'de.

Emir Sultan, dua dua yoğrulur,
Ruhları kuşatır ebet duygusu.
Sebillerde şırıl şırıl çağlayan,
Gül bestesi: Bülbüllerin "ya hu!" su.

Topraktan el almış yükselmiş göğe,
Ulu çınar, ötelerden görünür.
Ruhanî kent, yeşil Bursa, can Bursa,
Uludağ'da beyazlığa bürünür.

Bir mûsıkî akar, sessiz ve derin,
Taşlar dile gelir, kubbeler çınlar.
Gözyaşı; çağlayan Muradiye'de,
Duada Murad-ı Hüdavendigâr.

Kadim şehir, ecdat yurdu Bursa'da,
Huzurdur, sükûndur, "hâl" dir yaşanan.
Bir güzel hâtıra, Osman Gazi'den,
Kutlu bir rüyadır, Bursa'da zaman

Sonsuzluk

Kör geceydi içimde
Yıllar yılı taht kuran.
Ve geceydi duyuran
Dünyayı kara kara
Işıklarla dolduran.

Bu ışıklar karanlık
Işık görünür gece
Bu çözülmez bilmece
Lif lif açılır durur
Sabah, sabah gelince.

O sabahı bekledim
O içimde yıllardır
Sararmayan bahardır
Ve gözlerim açıldı
Şimdi sonsuzluktadır.

Sonsuzluk içimde ruh
Duyan gören bir mana
Adını ana ana
Tutarak elimizden
Götüren ak zamana.

Ey sonsuzluk, sonsuzluk!
Derdimize derman ol.
Ey bembeyaz sonsuz yol
İçimize bir yumak
Halinde akarak dol!

O’nu anlatmak

Zaman bir başka zaman, dünya ‘Dünya’ değildi...
Zulmün önünde dallar yaprak döktü, eğildi.

Gitgide çirkinleşen, kabalaşan duygular,
Her yanda cahiliye, her yanda kötülük var.

Kapkara bir çağ içre, gerçeği görmeyen göz...
Küfür kokan bir mekân; cehennemden gelen köz.

Gökyüzü yere küskün, put evi olmuş şehir...
Denize doğru değil, tersine akar nehir.

Ve ruhlar kilitlenmiş, taşlaşmış, başkalaşmış...
İçlerde günah mührü, yüzlerde donuklaşmış.

Gün sana hasret kaldı, hasret kaldı sana çağ...
“Gel” dedi yürek yürek, haber saldı sana çağ.

Atılan taşlar seni, şerha şerha yaralar
Tutar beni elimden, derinden sana bağlar.

Bilâller, Sümeyyeler, her yanımı dağlasın,
Cihat ırmaklarıyla, şelâleler çağlasın.

Çile ve sabır ile, yeşerdi gün gün fidan,
Mekke’de gözyaşıyla aklandı kıpkızıl kan.

Destanlaşır Bedirler, bir hüzün taşır Uhud
Döner gözyaşlarına, başındaki ak bulut.

Çilelerle, sabırla, Sıddık’la sürer Hicret
Eyub’un evi nurdan, bir ev olur nihayet.

Kanat kanat yükselip, göklerden güller derdi
Mekke'de açan çiçek, Medine'de renk verdi.

Gül yüzünden gül saçtı, kızgın çöle sundu su
Öteleri getirdi, bülbüllerin "Ya hu!"su.

Bu sesler, "Hû hû!" diye, beni sana bağlasın
Gül gül yeşeren bahçe, kokularla çağlasın.

Gözlerim aydınlansın, ışıktan gözlerinden
Şu taşlaşan yüreğim, incelsin sözlerinden.

Sözlerin ki mümine hayat verir, can verir
Şehadet iklimine; istek, heyecan verir.

Işıktan bir yol çizer, ışıtır derin derin...
Ruha kapılar açar, o mübarek gözlerin.

Güzel, seninle güzel; iyi, seninle iyi...
Gönül gönül taşısam, sana olan sevgiyi.

Seninle güzelleşir, toprağımız açar gül,
O'nsuz hayat anlamsız, anlasana ey gönül!

Seni nasıl anlatsın; bu mısralar, bu kelâm...
Ey Allah'ın Resulü! Sana salât ve selâm!

Selam sana

Hakkı andım, seni andım
Aşk narında piştim, yandım
Nur yüzünden aydınlandım
Şefaat ya Resulullah

Ey sultanım, gönül tacım
Sevgin büyür biter acım
Şefaatine muhtacım
Şefaat ya Resulallah

Cümle varlık hayran sana
Olsun canım kurban sana
Salat sana selam sana
Şefaat ya Resulallah

İki cihan serverisin
Nebilerin nebisisin
Sen Allah'ın Habibisin
Şefaat ya Resulallah

Bugün on üç şubat
Bayram günüdür

Yıllar önce düşman, yurttan atılmış,
Sevin Erzincan'ım, düğündür bugün!
Yüreklere ap-ak sevinç katılmış,

Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Yürekler bilenmiş bir kış gününe...
Halit Paşa, düşmüş asker önüne.
Rus'u, Ermeni'yi katmış önüne,

Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Halit Paşa, bayrak olmuş en önde...
Hiddetlenmiş, coşmuş, taşmış bugün de
Asker, yiğit, Erzincanlı düğünde,

Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Gözler ışık, yanıyor bugün,
Hemşehrim o günü anıyor bugün.
Yiğit Halit'leri tanıyor, bugün,

Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Aradan şu kadar seneler geçmiş...
Dedeler, amcalar, nineler geçmiş.
Ecdadım, bu güzel ovayı seçmiş,
Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Dört yanını siper etmiş dağların,
Coşkun sular, yeşil yeşil bağların.
Gerilerde kalmış acı çağların.

Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Bugün On Üç Şubat, dostlar gülelim!
Bu günü bir bayram günü bilelim!
Ecdadın ruhuna dua edelim!

Sevin Erzincan'ım, düğün günüdür!
Bugün On Üç Şubat, bayram günüdür.

Ah erzincanım

On üç Mart, ramazan teravih vakti,
Müminler sel gibi camiye aktı,
Şehir secdelerle yıkanacaktı,

Yıkılarak viran oldu Erzincan,
Gül idi, sarsıldı, soldu Erzincan.

Binalar yıkıldı, kurudu bağlar,
Gözyaşı dikmekte bulutlar, dağlar,
Fırat coşkun Fırat, hüzünle çağlar,

Ah ü figanlarla yandı Erzincan,
Çileye boyanan candı Erzincan.

İçli bir ağıtı yaktı Şelâle,
Tutuştu yürekler, Erzincan ile.
Günler gece oldu, geceler çile,

Ah derim, yanarım, canım Erzincan,
Kurudu: gözyaşım, kanım Erzincan.

Kimi vefat etti, muhtaç duaya,
Kimi hasret kaldı, ana babaya.
Yüzlercesi birden Terzi Baba'ya,

Beyaz kefeniyle girdi Erzincan,
Yüklendi; acıyı, derdi Erzincan.

"Erzincan'da bir kuş..." kolu kanadı,
Kırılmış, göklere çıkar feryadı,
Yanık bir destandır, Erzincan adı,

Adın acım, dört bir yanım Erzincan,
Dualar seninle canım Erzincan.

Yıldız yağmuru

Bir yıldız yağmuru ıslatır beni.
Düşerken damlalar o gül yüzüne...
Her damla gözyaşı sorarken seni,
Yıldızlar döşerim ayak izine.

Kuruyan dallara gözyaşı yürür...
Yapraklar titreşir yol verir dağlar.
Yıldız kümeleri yere dökülür,
Şehrayine döner karanlık yollar.

Artık ne gam keder ne acı ne dert...
Umutla yeşeren her mevsim bahar.
Ve gün gün ruhlarda büyüyen hasret,

Bir sevgi kelebeği

Bir bahar gülücüğü daldan dala uçuşur,
Yüreğimi dolduran, yeşilin kokusudur.
Bu koku ki dervişin niyazı, "hu hu"sudur.
Bir dertli dolap inler, Yunuslayın konuşur:
Bir bahar gülücüğü daldan dala uçuşur.

Çilelerle, sabırla aşılır bir bir dağlar...
Gökyüzü pırıl pırıl bir kapı açar birden,
Ve yıkanır gönüller, temizlenerek kirden,
Gözyaşı döker bulut, gülistan olur bağlar.
Çilelerle, sabırla aşılır bir bir dağlar...

Bir sevgi kelebeği, kanat çırpıp yapraktan...
Kararan yeryüzüne sevgi taşır, can verir,
Umutsuz yüreklere konup heyecan verir.
Bir sevgi tomurcuğu fışkırarak topraktan,
Bir sevgi kelebeği, kanat çırpıp yapraktan...

Sevginin denizine gözlerden dökülen yaş...
Aşığa derman olur, içi dışı nur eder,
Ve Taptuk Emre "Bizim Yunus"a buyur eder,
Derviş Yunus bir sarı çiçekle olur sırdaş...
Sevginin denizine gözlerden dökülen yaş...

Yüzyıllar ötesinden bir ses ki, derin derin...
Sevgiden... Hep sevgiden türküler söyler durur
Her varlığın kalbine sevgi mührü vurulur
Bir yaprağı titretir, bir rüzgâr serin serin.
Yüzyıllar ötesinden bir ses ki, derin derin...

Sevgiyle yoğrularak, pırıl pırıl aklanmak...
Kapısını açacak, ebedi saltanatın.
İnsanlığın özlemi, en güzeli hayatın:
Yunuslayın severek, yalnızca O'nu anmak,
Sevgiyle yoğrularak, pırıl pırıl aklanmak...

Beyitler

Göklere yükselen şerefelerden
Ezan, kurtuluşa çağrı sesidir.

Şahadet parmağı şu minareler
Yerlerin göklere seslenmesidir.

Şadırvanda şırıl şırıl akan su
Abdestle günahın dökülmesidir.

Şu masmavi, yeşil, renkli çiniler
Solgun bahçelerin yeşermesidir.

Günde beş kez kılınan namaz
Ruhun ötelere yücelmesidir.

Gönül gönül, dil dil söylenen tekbir
Ezelin ebede seslenmesidir.

Secdeyle yıkanan müminin yüzü
Kulluğun ışıkla bezenmesidir.

Tövbe, sonsuzluğa açılan kapı
Günahsa, ruhların kirlenmesidir.

Hikâyelerinden Seçmeler

Boncuk

Bir sabah annem bana güzel bir müjde verdi:

- Zeynep, sana güzel bir haberim var. Senin de bir kedin olacak!

Aylardır beklediğim bu müjdeyi duymamla, can sıkıntım birden kayboldu.

Nasıl da canım sıkılıyordu. Yaz tatili nedeniyle okula gitmediğim için bütün gün evdeydim. Sabah geç kalkıyor, akşamı zor ediyordum. Günler geçmek bilmiyordu. Beni oyalayacak bir şey istiyordum.

Demek artık benim de besleyip bakacağım, bana ait, güzel bir kedim olacaktı.

Bütün gün, annemden bu kedi konusunu tekrar tekrar anlatmasını istedim.

Beni mutlu etmekten kendisi de mutlu olan annemi dinliyordum.

- Bugün, Adapazarı'ndan teyzenle telefonda görüştüm. Komşuları Hatice Hanım'ın Minnoş isimli kocaman siyah bir kedisi varmış. Hatice Hanım'ın uzun bir süre, evinden ayrılmaları gerekiyormuş. Dolayısıyla Minnoş'u teyzeme bırakmak istemiş. Teyzen de, zaten biliyorsun, kedileri çok sever. Kabul etmiş.

Annemin sözünü tamamlamaya fırsat vermeden olanca sesimle:

- Anne, anne Minnoş'u almaya ne zaman gideceğiz? diye haykırdım.

Benim bu kadar sevineceğimi bilemeyen annem. hayretle gözlerini açarak;

- Dur kızım, diye seslendi. Minnoş'u değil, onun yavrusunu alacağız.

Daha sonra annem Minnoş'u anlatmaya devam etti:

- Minnoş, teyzenlere gelince suskunlaşmış. Sevdiklerinden ayrılan insanlar gibi sessiz ve garip olmuş. Zavallı hayvan, bir hafta sonra doğuracakmış. Karnı koskocamanmış.

Annemin uzun süren bu anlatımı bir yandan beni meraklandırıyor, diğer yandan sıkıyordu. Duramadım, yine sordum:

- Anne Minnoş'u ne zaman alacağız?

Annem sabırla başını sallarken;

- Anlatıyoruz ya, dedi. Sonra şöyle devam etti:

- Minnoş birkaç gün sonra yavrularını dünyaya getirmiş. Küçücük, minicik dört yavru kedi. Minnoş, bir yandan minik yavrularını beslerken, öte yandan, bazı garip davranışlarda bulunuyormuş.

Bir gün teyzen, "Miyav miyav" diye bağıran minik yavruların sesi üzerine merakla küçük odaya girmiş. Bir de ne görsün, Minnoş yok... "Minnoş! Minnoş!" diye seslenmiş. Ama onu bulamamış. O sırada kapı çalınmış. Teyzen kapıyı

açtığında, kapıda komşularının oğlu Küçük Ömer'i görmüş.

Ben merakla annemin anlattıklarını dinliyordum.

"Ömer, Teyzen'e kötü bir haber vermiş. İri yarı bir adamın Minnoş'u arabasına atıp götürdüğünü söylemiş.

Annem:

- Herhalde zavallı Minnoş gerçek sahibini özleyip dışarı çıkmış olmalı, dedi. Hain bir adamın kendisini çalacağını ne bilsin?

Minnoş'un kaçırılışına üzülmüştüm. Ama aklım Minnoş'un minik yavrularındaydı.

Teyzem bu yavrulardan birini bize verecekti. Artık anneleri olmayan minik kedilerden birini ben, diğer üçünü ise Ömer, Mürşide ve Ünzile büyütecekti.

Nihayet beklenen gün gelmişti. Ailece Teyzemler'e tatile gidecek, Ankara' ya gelirken de yavru kediyi getirecektik.

Yol, bir türlü bitmek bilmiyordu.

Akşam saatlerinde Adapazarı'na vardık. Teyzemler'i evde bizi merak içinde beklerken bulduk.

Günlerdir özlediğim minik kedimize koştum hemen. Bir de ne göreyim? Dört minik yavru! Değişik renklerde minicik dört kedi. Birbirlerine sokulmuş miyavlıyorlardı.

Ben, ağabeyim Emre, annem ve babam, teyzemlerle birlikte bu güzel manzarayı seyrediyorduk. Bir süre sonra teyzemin kızı Ünzile, elinde dört biberonla birlikte geldi. Biberonları aramızda paylaştık. Küçük yavrulara biberonlarla süt vermeye, onları doyurmaya başladık. Onların biberonlarla süt içişlerini seyretmek ne güzeldi! Önümüzde birbirine sarılmış dört minik kedi, ellerimizde dört biberon... Onları doyurmanın zevkiyle neşeliydik.

Tatil günlerinin ne kadar çabuk geçtiğini bilirsiniz.

Tatilimizin bitmesine birkaç gün kala Ankara'ya döndük.

Nüfusumuz artmıştı. Artık altı kişilik bir aileydik. En küçük canlımız, evimizin yeni misafiri Boncuk'tu.

Günlerimiz Boncuk'la geçiyordu. Onu sütle beslemek, severek uyutmak, onun sesi ile uyanmak...

Bal rengi gözleri, minicik pembe ayakları, yumuşacık, bembeyaz tüyleri ile Boncuk hayatımızın bir parçasıydı.

Kimi akrabalarımızın, komşularımızın kedi sevmemelerini bir türlü anlayamıyordum. Bu güzel, bu sevimli, bu evcil yaratıklar nasıl sevilmezdi!

Annem bir ara Ebu Hüreyre adlı bir sahabenin kedileri çok sevdiğini, bu nedenle de "kedicik babası" anlamına gelen Ebu Hüreyre lakabıyla anıldığını söylemişti. İşte, o günden beri kedi sevgim daha da artmıştı.

Aradan günler, aylar geçti. Boncuk büyüdü. Onunla oyunlar oynamaya başladık. Bizimle oynarken, elimizi acıtmadan ısırıyor, oyun gereği bizi korkutuyordu. Evimizin mutluluğu onun sevgisiyle daha bir büyümüştü. Pişmiş akciğer, yumurta, dondurma, baklava en sevdiği yemekleriydi. Boncuk'la yalnız evde değil, bahçede de oynuyorduk.

Kovalamaca oynarken, tarladan geçen ve kendinden büyük, iri bir köpeği nasıl da kovalamıştı! Evde büyüyen Boncuk, sanırım köpeğin nasıl bir hayvan olduğunu bilemiyordu!

Boncuk, sokakla ilk tanıştığında, otlara korkudan basamıyordu. Tuvalet ihtiyacı geldiğinde, koşa koşa eve geliyor, sonra yine sokağa çıkıyordu.

Bahçedeki oyun sonralarında pencereye çıkarak camı tıklatan Boncuk, günün birinde eve gelmedi.

Ailece merak ettik. Akşam, gece oldu. Boncuk, yine yoktu.

Ertesi gün, kapıyı açtığımızda Boncuk karşımızdaydı. Bir günlük özlemle hepimiz ona sarıldık, o da bizi yaladı durdu.

Günlerdir evimizde bir hareket vardı. Ailece yeni taşınacağımız eve gidip geliyor, yeni evi temizliyor, eşyaları topluyorduk. İşte, o günlerin birinde Boncuk yine bahçeye çıkmıştı. Ben dersimle ilgileniyordum. Saatler geçtiği halde, Boncuk yine eve gelmemişti. Hepimiz meraktaydık. Bütün mahalleyi birkaç gün aradık. Boncuk'a bir şey mi olmuştu? Yoksa o da annesi Minnoş gibi kaçırılmış mıydı, bunu bir türlü çözemedik.

Evimize ayrı bir neşe katan Boncuk, bembeyaz, yumuşacık tüyleri, bal rengi gözleri, sevimli yüzü ile gözümün önünden gitmiyordu.

Onunla ne kadar güzel oyunlar oynardık. Can sıkıntısı içerisinde somurttuğum sıralarda oyunbaz tavırlarla yanıma gelip ayaklarımı, ellerimi acıtmadan ısıran, tırnaklarını içine çekerek tokalaşan, önüne atılan bir kâğıt topağı, bir ip yumağı ile oynayan, sinek avlamaya çalışan Boncuk'un yokluğunda onu ne kadar çok sevdiğimizi bir kere daha anladık.

- Acaba Boncuk, bizim evden taşınmamızı mı istememişti? Bu isteğini bizden önce evi terk ederek mi göstermek istemişti?

Kim bilir! Şimdi nerede bir kedi görsem, gözümde Boncuk'un hayali canlanır, onu özlemle hâlâ beklerim.

Cevriye teyze

O gün çok heyecanlıydım. Büyük bir merak içersindeydim. Annemle birlikte mahallemizde yalnız başına yaşayan ve gözleri görmeyen, yaşlı bir teyzeyi ziyarete gidecektik. Arkadaşım Esra'ya bu ziyaretimizden söz ettim. O umursamaz bir tavırla:

- Ne yapacaksın? Kör bir kadını mı ziyaret edeceksin? diye söylendi.

Esra'nın bu yakışıksız sözlerine karşılık; yaşlı ve özellikle yalnız yaşayan, hasta ve kimsesizlere yapılan ziyaretlerin, Allah katında çok sevap olduğunu, onun bu sözlerini ise, kendisine hiç mi hiç yakıştıramadığımı söyledim.

O gün, sürekli bir biçimde Esra'nın sözlerini düşündüm. Üzüldüm, üzüldüm. Bir insan hiç bu kadar acımasız, duygusuz olabilir miydi? Annemin daha önce bu teyzeye yaptığı ziyaretler sonrasında bana anlattıklarını hatırladım. Yaşlı âmâ teyze nasıl da memnun olmaktaydı annemin ziyaretlerinden. Ona dualar ettiğini nasıl da mutlu olduğunu bir bir anlatmıştı annem. Evet, bu yaşlı âmâ teyzeye gidecektik annemle.

Anneme, önceki gün Esra'yla konuşmamızdan söz ettim. Kör bir kadını niçin ziyaret edeceğimizi sorduğunu söyledim. Annem sözlerimin sonunu bile beklemeden, Esra'nın duyarsızlığına büyük bir tepki gösterdi. Kızdı. İnsanların birbirine karşı sorumlulukları olduğunu söyledi. Peygamber Efendimiz'in komşu haklarına ne kadar önem verdiğini anlattı. 'Komşusu açken, tok yatan bizden değildir' sözünü her birimizin bir ilke olarak benimsememiz gerektiğini söyledi.

Annemin anlattıklarını merakla dinliyordum. Bir Müslüman çocuk olarak, insanları sevmemizi, yaşlılara, kimsesizlere, yoksullara yardımda bulunmamız gerektiğini bir kez daha hatırladım. Esra'nın tavrı, bu konuda yeniden düşünmeme neden olmuştu.

Annem, Esra'nın "Kör kadın" sözüne de çok kızmıştı. Bana kör ile âmâ kelimelerinin anlamını ayrı ayrı anlatmaya başladı. O zaman kör kelimesinin, daha çok doğruları, gerçekleri görmeyen, insanlıktan sevgiden uzak olan insanlar için kullanıldığını öğrendim. Annem, Kur'an-ı Kerim'de ilâhi gerçekleri görmeyen insanlar için: "Onların gözleri kör, kulakları sağır, kalpleri kilitlidir" ifadelerinin yer aldığını söyledi. Gözleri eşyayı, dünyayı görememek demek olan âmâ kelimesini kullanmanın, daha doğru olacağını anlamıştım.

O gün, okuldan eve gelir gelmez, önlüğümü çıkardım. Annem de hazırlanmıştı. Ağabeyime bir not yazarak evden çıktık. Annem yolda, gideceğimiz teyzeyle ilgili olarak bana bilgi verdi. İnsanları ziyaret etmenin, onları sevmenin herkes için bir görev olduğunu bir bir anlattı.

Sekiz on merdiven çıktıktan sonra apartmanın giriş katındaki sol dairenin kapısını çaldık. Kapı açıldı. Yaşlı âmâ teyze işte karşımızdaydı. Bizi içeriye buyur etti. Bir köşeye oturduk.

Bugüne kadar, çarşılarda; caddelerde âmâ insanlar görmüştüm. Ellerindeki bastonlarla, dikkatlice yürüyen bu insanların yerine kendimi koyar, onların hallerini anlamak isterdim. Görmeden yürümek nasıl da zordur. Bu insanların durumunu düşünmeden yapılan: kaldırımlar, açılıp da kapatılmayan çukurlar, onların hayatını nasıl da zorlaştırıyor kim bilir?

İşte şimdi karşımda yine gözleri görmeyen, yaşlı ve kimsesiz bir teyze duruyordu. Annem, teyzenin hatırını, bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sordu.

Güler bir yüz, temiz bir dille:

- Allah'a şükür yavrum, sağ ol önemli bir ihtiyacım yok. Zaten zaman zaman bir iki komşu da ziyaretime geliyorlar. İhtiyaçlarımı karşılıyorlar sağ olsunlar, cevabını verdi.

Âmâ teyzenin adının Cevriye olduğunu öğrenmiştim.

Cevriye Teyze, yıllar öncesinde geçirdiği bir hastalık sonunda yedi defa gözlerinden ameliyat olmuş. Ne yazık ki, ameliyatlar olumlu sonuç vermemiş. Gözleri o yıllardan bugüne görmüyormuş.

Cevriye Teyze bunları anlatırken, ben bütün dikkatimle onu inceliyor ve dinliyordum. Güzel, nurani, temiz bir yüzü vardı. Yavaş yavaş konuşuyordu, ikimizi de görüyormuş gibi konuşuyordu. Bir yandan annem ve teyzenin konuşmalarını dinliyor, bir yandan da evin, beni hayrete düşüren, temizliğini düşünüyordum: Bu evi, Cevriye Teyze böyle temizleyemezdi. Mutlaka bir tanıdığı, bir başka komşu teyze gelip evi temizliyordu.

Ben bu düşünceler içerisinde şaşkın bir haldeyken bana:

- Boncuk! Sen nasılsın? diye seslendi. Beni nasıl fark etmişti bilemiyorum.Hiç sesimi çıkarmamıştım. Yalnızca onları dinlemiştim.

Kim bilir... Cevriye Teyzenin bana, Boncuk diye seslenmesi, hoşuma gitmişti. Ona iyi olduğumu, teşekkür ettiğimi söyledim. Ben de onun hatırını sordum.

Cevriye Teyzeyle annem ne kadar konuştu? Bilemiyorum. Ama havanın kararmaya başladığına bakılırsa, birkaç saat olmuştu. İzin isteyerek ayrıldık Cevriye Teyzelerden. Ben onun elini öptüm. O da beni yanaklarımdan öptü.

Teyze'den ayrılıp evimize dönerken, annemle yine onu, Cevriye Teyzeyi konuştuk.

Şimdi evde yapayalnızdı. Gözleri görmüyordu. Evin işi, yemek, bulaşık... Bir sürü yapılması gereken iş... Hangisini nasıl yapacaktı? Bunları yaparken nasıl da zorlanacaktı? Hele temizlik işi...

Anneme sordum:

- Cevriye Teyze işlerini nasıl yapabiliyor? Annem, Cevriye Hanım'ın işlerini bizzat kendisinin yaptığını, zor da olsa yapmaya çalıştığını, zaman zaman da bazı komşuların ona yardımcı olduklarını, evin kirlendiğini ise kokudan anladığını söyledi. Herkesin pek çok derdi olabileceğini, önemli olan bu sıkıntıları aşarak yaşayabilmek olduğunu hatırlattı. Bu noktada, daha büyük sıkıntıları, hastalıkları olan insanlara bakarak, halimize şükretmemiz gerektiğini öğütledi.

Kendimi, ailemizi, ağabeylerimi, anne ve babamı, evimizin şartlarını düşündüm. Ufak tefek sıkıntılara rağmen, önemli problemlerimiz yoktu. Allah'a şükrettim. Sıkıntılı, hastalıklı, yoksul ailelere ise yardım etmesini diledim Allah'tan. O akşam, gözlerimde Cevriye Teyze'nin evi, temizliği, güler yüzlülüğü, kulaklarımda ise, annemle konuşurken söylediği sözlerin hemen hepsi kalmıştı. Ama bu sözlerin içinde şu özlü sözü, ömrüm boyunca hiç unutmayacağım:

- Önemli olan, insanın gözlerinin görmesi değil, asıl önemli olan şey, Allah sevgisini, kardeşliği, insanlığı görememektir. İnsan gönül Gözüyle de dünyayı görebilir. İnsanları sevebilir, insanlara yararlı olabilir. Ama asıl körlük: Allah sevgisini, asıl güzellikleri görememektir.

Kuşun öğüdü

"Bir varmış, bir yokmuş
Bir yokmuş, bir varmış.
Masmavi gökyüzünde,
Bir kuş mutlu uçarmış.

Tuzak kurmuş bir avcı
Görünmeden saklanmış.
Bu güzel kuş bilmeden,
Tuzağa yakalanmış"

Avcıya şöyle demiş:

-Ey avcı! Tuzağına düştüm. Beni bırak. Bugüne kadar yedin içtin, beslendin, avlandın. Bugün beni avladın. Benim gibi küçük bir hayvanın eti seni doyurur mu? Bana acı. Eğer beni salıverirsen sana üç önemli öğüdüm olacak. Bu öğütleri dinlersen her zorluğu yener, dünyada mutlu olursun.

Adam kuşu avucunda sıkı sıkıya tutmuş:

-Haydi öğütlerini söyle, beğenirsem seni bırakırım, demiş.

Kuş ilk öğüdünü söylemiş:

-Kim söylerse söylesin olmayacak söze inanma!

Adam, bu öğüdü beğenmiş ve kuşu bırakmış, kuş havalanarak ağacın dalına konmuş.

-Geçip gitmiş bir şey için üzülüp sakın ah vah etme, diye ikinci öğüdünü söylemiş. Daha yüksek bir dala konmuş.

-Benim karnımda yarım kilo ağırlığında çok değerli bir inci var, beni salıvermeseydin, şimdi o inciye sahip olacaktın, diye seslenmiş.

Bu söz üzerine adam büyük bir pişmanlık duyarak:

-Keşke seni bırakmasaydım, ah ah... diyerek saçını başını yolmuş. Üzülmüş.

Adamın bu halini gören kuş ona seslenmiş:

-Ey avcı! Ben sana kaçırdığın fırsatlar için ah vah edip üzülme demedim mi? Madem fırsat kaçtı, üzülmenin bir faydası var mı? Üzülmen o fırsatı yerine getirir mi? Neden üzülüyorsun? Hem diğer öğüdümde sana olmayacak şeylere inanma dememiş miydim? Öğüdüme niçin kulak vermiyorsun, demiş. Sorarım sana, benim ağırlığım yarım kilo bile değil. Karnımda yarım kilo ağırlığında bir inciyi nasıl taşırım? Bu sözüme nasıl inanırsın?

Adam, düşüncesizliğini anlayarak:

-Peki, şimdi üçüncü öğüdünü de söyle bakalım, diye seslenmiş.

Kuş:

-Sana verdiğim iki öğüdümü tuttun da, şimdi benden üçüncü öğüdümü mü söylememi istiyorsun? demiş. İlgisiz, düşüncesiz insana öğüt vermek, çorak toprağa tohum ekmek gibidir. Sana öğüdüm;

Her yerde ve her zaman

Aklın, güneşin olsun.

Öğüdümü unutma,

Bilgin, yoldaşın olsun,

diyerek konduğu daldan havalanmış, mavi göğe kanat vurmuş

Kibirli kurbağa

Öğretmen hanım, öğrenciler için bir masal seçmişti. Bugün bu masalı okuyacaktı.

-Çocuklar, okuyacağım masalı bakalım beğenecek misiniz? dedi.

Öğrenciler susmuştu. Öğretmen, tane tane anlatmaya başladı:

-Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bu dünyanın yemyeşil bir köşesinde büyük bir orman varmış. Bu ormandaki hayvanlar mutlu bir biçimde yaşarmış. Bütün hayvanlar gün doğmadan uyanır, gün batımına kadar kendilerine düşen işleri yaparlarmış.

Ormanlar kralı aslanın yönetiminde huzur duyar, kuş seslerinden mutlu olurlarmış.

Ormanın kendine özgü yasaları varmış. Bu yasalar; gün görmüş, bilge hayvanlardan oluşan bir kurul tarafından belirlenmiş.

Ormanlar kralı aslan, bu yasaları belirli günlerde hayvanlara yüksek sesle açıklarmış.

Yine bir gün orman hayvanları şenliği düzenlenmiş.

Ormanlar kralı aslan şenliğin açış konuşmasında şöyle demiş:

-Sevgili arkadaşlarım! Kurtlar, tilkiler, kuşlar, yılanlar, kurbağalar, balıklar, ağaçkakanlar... hepinizin bu önemli gününü kutlarım. Biliyorsunuz, orman bizim evimiz, yurdumuz. Hepimiz birlikte yaşıyoruz. Birlikte mutlu yaşamak için belirli kurallara uymak zorundayız. Hepimizin görev ve sorumlulukları var. Görevini yapmayan önce uyarılır, orman mahkemesinde yargılanır ve suçlu görülürse cezalandırılır. Huzur ve mutluluğumuzu hiç kimse bozamaz. Uyulacak kurallar ormanımızın belirli bölgelerinde asılıdır. Bu kuralları hatırlatır, şenliğimizin eğlenceli geçmesini dilerim.

Kralın konuşmasının ardından hep birlikte orman marşı söylenmiş:

Orman bizim evimiz,

Huzurluyuz, mutluyuz,

Hep birlikte yaşarken,

Yarından umutluyuz.

Şenlik nedeniyle bütün hayvanlar eğlenmişler. Gülmüş, oynamış, şarkılar söylemişler. Birlikte yaşamanın tadını çıkarmışlar.

Ormandaki kimi hayvanlar ise bu şenliğe katılmamışlar. Bu hayvanlardan biri de Kibirli Kurbağa'ymış. Kibirli Kurbağa kendini beğenir, başkalarını küçük görürmüş. Bu nedenle diğer kurbağalarla oyun bile oynamak istemezmiş. Oynadığı zaman da hep oyunbozanlık edermiş.

Kibirli Kurbağa, her geçen gün kendini beğenir olmuş.

-Ormanda en güzel ses benim sesim, diyerek sabahtan akşama kadar gölde kendi görüntüsünü seyrederek, "vırak vırak!" diye bağırırmış.

Bir gün Bilge Kurbağa, Kibirli Kurbağa'yı karşısına almış, ona öğüt vermiş:

-Ormanda binbir çeşit bitki, ağaç ve hayvan var. Bu ormanda birlikte yaşıyoruz. Sen de bizler gibi bir kurbağasın. Kendini başkalarından üstün tutman yanlış. Arkadaşlarınla oynamıyorsun. Oynarsan mızıkçılık yapıyorsun. Onları kıskanıyor, paylaşmayı bilmiyorsun. Akşama kadar vıraklıyor ya da tembel tembel uyuyorsun. Seni uyarıyoruz. Davranışlarını düzeltmen için sana bir hafta süre veriyoruz. Büyüklerine saygı duyan, akıllı, çalışkan, alçakgönüllü bir kurbağa ol. Yoksa yalnız kalır, mutsuz olursun. Orman yasalarına uymadığın için ayrıca cezalandırılabilirsin.

Kibirli Kurbağa bir hafta içinde düşünmüş, diğer kurbağaların kendisiyle arkadaşlık etmemelerine üzülmüş, yaptıklarına pişman olmuş. Birkaç gün sonra düzenlenen kurbağa şenliğinde Bilge Kurbağa'dan da, arkadaşlarından da özür dilemiş. Onlarla oyun oynamış, gülmüş, eğlenmiş, paylaşmış, mutlu olmuş. Bir de şiir yazmış. Şiirini ormandaki arkadaşlarına armağan etmiş.

Öğretmen;

-Bu şiiri birlikte okuyalım mı çocuklar?

Çocuklar hep birden:

-Eveet! diye haykırdılar.

Şiiri önce öğretmen okudu, ardından öğrenciler hep birlikte yüksek sesle şiiri tekrar ettiler:

Hiç kimseyi kıskanma,

Sevgi ve saygıyla dol.

Mızıkçılık yapmadan,

Çalışkan ve iyi ol.

Oyunu ve sevgiyi,

Paylaşarak mutlu ol.

Deve ile fare

Bir varmış, bir yokmuş. Kendini beğenen bir fare ve arkadaşlarını kırmak istemeyen bir deve günlerden bir gün arkadaş olmuş. Fare devenin bu huyunu bildiği için onun yularını eline almış. O önde deve arkada yol almışlar. Onları görenler şaşkınlıklarını saklayamamışlar: Yuları farenin elinde olan koskocaman bir deve!..

Deve fareyi kırmamak için itiraz etmeden onun arkasından yürüyormuş. Fare ise kocaman bir deveye aklınca üstünlük sağladığını düşünüyor, kendini beğeniyor ve "Ben ne yiğit, kuvvetli biriymişim. Koskoca deveyi yularından tutmuş sürüklüyorum" diyormuş.

Farenin bu kendini bilmez hali devenin dikkatini çekmiş. Farenin çevreye caka satarak yürüyüşüne sinirlenmiş ve ona güzel bir ders vermek istemiş.

Fare önde deve arkada bir ırmağın kenarına varmışlar. Fare ırmağı görünce durmuş.

Deve onun duraklayışına karşı:

- Ey, dağlarda ovalarda önümde yürüyüp bana yol gösteren yiğit fare. Sen benim yol göstericimsin. Yürü ki ben de arkandan geleyim demiş.

Bunun üzerine fare;

- Bu ırmak çok büyük. Boğulmaktan korkuyorum, diye cevap vermiş.

Deve ırmağın derinliğini fareye göstermek için suya girmiş. Sular devenin ancak dizine kadar geliyormuş. Deve fareye;

- Su ancak diz boyunda. Neden bu kadar korktun? demiş.

Fare cevap vermiş:

- Dizden dize fark var. Senin için karınca olan bizim için bir canavar, ejderhadır. Senin için diz boyu olan su benim boyumu yüz kere aşar.

Bunun üzerine deve;

- Öyleyse, bir daha küstahlık edip, kendini üstün görme. Haddini, yerini bil! Kendin gibi farelerle boy ölçüş, develerle, devlerle yarışma! demiş.

Hatasını anlayan fare deveden özür dilemiş ve ondan aldığı dersi bir ömür boyu hiç mi hiç unutmamış.

Aslan payı

Bir gün bir aslan, bir kurt ve bir tilki birlikte avlanmaya karar vermişler. Birbirlerine yardım edecek ve bol bol hayvan yakalayacaklarmış.

Bu karar aslanın pek içine sinmiyormuş. Öyle ya ormanlar kralı aslanın kurt ve tilkiyle birlikte avlanması hiç yakışık alır mıydı? Bu ormanlar kralı için bir ayıp değil miydi?

Ne var ki aslan da bu karara evet demişti. Aralarında sözleşmişlerdi.

Bir gün üçü birden dolaşmış uzun süre avlanmışlar. Bir yaban öküzü, bir dağ keçisi ve bir de semiz bir tavşan yakalamışlar. Yorulmuşlar. Dinlenmek ve avları paylaşmak için birlikte bir subaşında konaklamışlar.

Aslan:

- Ey kurt! Bu avladığımız hayvanlar, adil bir biçimde pay et, demiş.

Kurt kalkmış, kendinden emin bir tavırla avladıklarını pay etmeye başlamış ve aslana;

- Efendimiz! Siz bizim efendimiz, kralımızsınız. Yaban öküzü avlarımız içinde en büyüğü. O size lâyık. Bu sizin hakkınız, demiş.

Sonra keçinin orta büyüklükte olduğu için onu da kendine ayırmış. Tavşanı da tilkiye bırakmış.

Bu paylaştırma aslanı çok kızdırmış. Kurda;

- Ey kendini bilmez hayvan bu nasıl paylaşma! demiş ve öfkeyle onu pençesiyle parçalamış. Sonra tilkiye dönerek;

- Ey tilki, sen adil bir biçimde paylaştır, diye seslenmiş.

Tilki önce aslana, sonra parçalanmış arkadaşı kurda bakmış. Ardından aslana iltifatlar ederek şöyle demiş:

- Bu besili öküz, siz efendimizin sabah yemeği. Keçi ise sizin öğle yemeğiniz için uygundur. Tavşanı da akşam yemeği olarak afiyetle yersiniz.

Aslan bu paylaşmayı beğendiğini söyleyerek, sevinç ve takdirle;

- Ey tilki, paylaşmada çok adil davrandın. Bu adaletli pay etmeyi kimden, nasıl öğrendin? diye sorunca, tilki her ihtimale karşı aslandan biraz uzaklaşmış, kurnaz kurnaz gülerek;

- Kurdun başına gelenlerden, diye seslenmiş.

Arslan ile tavşan

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde yaşlı mı yaşlı, güzel mi güzel bir orman içinde çeşit çeşit hayvanlar yaşarmış.

Bu hayvanlar kendi aralarında birlik ve beraberlik içinde kardeş kardeş yaşarlarmış.

Ne var ki ormanlar kralı aslan bu hayvanlara hayatı zehir ediyormuş. Onları kovalıyor, yakalıyor ve oracıkta yiyormuş.

Ormanda yaşayan hayvanlar bir araya gelmişler. Ormanlar kralı aslanın korkusundan kurtulmak için çareler aramışlar. Bu konuyu tartışmışlar. Sonunda şöyle bir karara varmışlar: Aslanın yiyeceğini bizler götürelim. O da bizi avlamaktan vazgeçsin!

Kendi aralarında bir grup temsilci seçmişler. Ormanlar kralının huzuruna çıkıp aldıkları kararı açıklamışlar.

Aslan:

Eğer sözünüzde durursanız bu kararınıza razı olurum. Ancak size güvenemem. Onun için kendi avımı kendim seçip avlanıp yiyeceğim, demiş.

Elçi hayvanlar aslanın huzurunda sözler verip, yeminler etmişler. Diller dökmüş, yalvarmışlar. Nihayet aslanı razı etmişler. Elçi hayvanlar geri dönmüşler ve aslanın razı olduğunu söylemişler.

Sıra gelmiş aslanın günlük yiyeceğinin nasıl belirleneceğine...

Hayvanlar düşünüp taşınmışlar. En adil yol olarak, her gün kura çekilmesine, kurada çıkan hayvanın kendi ayağıyla gidip aslana teslim olmasına karar vermişler. Herkes bu karara razı olmuş. Böylece kura dışında kalan hayvanlar aslana av olmayacak, bir süre de olsa av olma korkusunu yaşamayacakmış.

Tilki, geyik, çakal derken kurada sıra tavşana gelmiş.

Tavşan aslanın yiyeceği olmaktan korkmuş, "Bu zulüm ne kadar sürecek?" diyerek yan çizmeye başlamış.

Diğer hayvanlar tavşanın bu tavrına karşı çıkmışlar ve:

- Yapma, etme! Bu kadar zamandır sözümüzde durduk, yeminimizi tuttuk. Eğer sen bunu bozarsan, aslan hepimizi perişan eder, cezalandırır, demişler.

Tavşan:

- Siz merak etmeyin, ben aslana öyle bir oyun oynayacağım ki bundan böyle ondan yiyeceği olmaktan kurtulacağız. Ne olur, bana güvenin! demiş.

Diğer hayvanlar hem tavşanın ne yağacağını merak etmişler, hem de aslanın bu oyunu fark ederek kendilerine zarar vermesinden korkmuşlar.

Tavşan ormanlar kralının huzuruna gecikmeli olarak çıkmış. Onun gecikmesinden hayvanların sözlerini tutmadıklarını düşünen aslan öyle bir kükremiş ki... Hem kızgınlıktan, hem de açlıktan pençesiyle yeri kazıp duruyormuş.

Geciken, üstelik hem de yavaş yavaş yanına gelen tavşana:

- Bre neredesin, neden geciktin? diye bağırmış.

Tavşan:

"Saygıdeğer efendimiz" diyerek söze başlamış ve devam etmiş:

- Dinlemek lütfunda bulunursanız, gecikmemin çok önemli bir gerekçesi olduğunu arz edeyim.

Açlıktan kızgınlığı bir kat daha artan aslan:

- Şuna bak, Ahmağın özrü kabahatinden de büyük. Neden bu kadar geciktin, diye gürlemiş.

Tavşan yumuşak, tatlı bir dille yalvarmış ve aslanın özrünü dinlemeye razı etmiş:

Aslan:

- Anlat bakalım, neden geciktin!

Tavşan anlatmaya başlamış:

-Efendimiz. Sabah erkenden yola çıktım. Yanımda benden daha şişman, tombul bir tavşan arkadaşım daha vardı. Yolda gelirken bir aslan yolumuzu kesti. Biz yalvardık, yakardık, "biz kral efendimizin bu günlük yemeğiyiz, ona gidiyoruz, bizi alıkoyma" dedik. O dinlemedi.

"Sizin kralınız da kim oluyor. O benim ayağımın tozu bile olamaz" diyerek size hakaretlerde bulundu. Arkadaşımı yakaladı, parçaladı. Ben ise zor kurtuldum. Kaçtım. İzimi kaybettirmem vaktimi aldı. Gecikmemin sebebi budur.

Tavşanın bu sözlerini duyan aslan adeta çıldırarak:

- Çabuk, beni o kendini bilmezin yanına götür, ona gereken cevabı vereyim" diyerek kükremiş.

Tavşan önde, aslan arkada uzun süre yürümüşler. Büyük ve derin bir kuyuya yaklaştıklarında tavşan geri kalmaya başlamış. Bunun üzerine aslan:

- Neden geri kalıyorsun? Çabuk yanıma gel, diye emretmiş.

Tavşan:

- Sultanım, O zalim aslan şu ilerideki kuyuda yaşıyor. Korkumdan yürüyemiyorum, demiş.

Aslan tavşana:

- Ben senin yanındayken korkma. Yürü, bak bakalım, o kendini bilmez orda mı? demiş.

Tavşan cevap vermiş:

- Onun korkusundan gözümü açıp da oraya bakamam. Beni kucağınıza alırsanız bakabilirim efendim.

Bu söz üzerine aslan tavşanı kucağına almış. Kuyunun başına gitmiş. Bir de ne görsün! Heybeli bir aslan kucağında bir tavşanla kuyunun dibinde durmuyor mu?

Aslan bütün gücüyle kükremiş ve kucağındaki tavşanı bir kenara fırlatarak kuyuya atlamış. Böylece suda görünen aksini gerçek bir aslan sanan kral aslan kuyuda boğulmuş.

Ormanda yaşayan diğer hayvanlar ise tavşanın bu tuzağıyla aslanın zulmünden kurtulmuşlar. Yine hep birlikte mutlu bir şekilde yaşamışlar.

Üç balık

Gökyüzü pırıl pırıl
Yüreklere dolardı
insan orda huzuru
Mutluluğu duyardı
Bir ormandı burası
Akar sular çağlardı
Bu ormanın içinde
Masmavi bir göl vardı.

Bu gölün tertemiz suyunda birbirinden güzel üç balık mutlu bir biçimde yaşıyordu. Üç arkadaş halinde birbirleriyle oynuyor, yüzüyorlardı.

Bir gün, bir grup insan bu güzel gölün farkına vardılar. Göl etrafında konakladılar. Balıkları gördüler.

- Ağları getirelim de, bu balıkları yakalayalım dediler. Ağları getirmeye gittiler.

Balıklar onların bu niyetlerini anladı. Üç balığın biri akıllı, gün görmüş biriydi. Hayatlarının tehlikede olduğunu anlayınca hiç zaman geçirmeden bir denize varmak için yola çıkmaları gerektiğini söyledi. Diğer iki balık:

- Arkadaş, biz denize varmadan ölüp gideriz, sen de bu işten vazgeç dedi.

Akıllı balık onları dinlemedi. Yoluna devam etti. Kendisine güvendi, denize varma ümidini hiçbir zaman kaybetmedi. Zorlu bir yolculuktan sonra nihayet amacına ulaştı. Denize vardı. Gölde kalarak insanlara av olmaktan kurtulduğuna sevindi, mutlu oldu.

Balıkçılar ağları alıp geldiler. İki balığı yakalamak için ağı göle attılar.

İkinci balık hayatını kurtarmak için ne yapması gerektiğini düşündü. En akıllı çözümün ölü balık gibi görünmek olduğunu düşündü. Karnını yukarı kaldırdı. Sırtüstü suyun üstüne yattı, hiç kıpırdamadı, bir ölü gibi durdu. Balıkçılar onu ölü sandılar.

- Ne güzel bir balık, ama ne yazık ki ölü diyerek onu alıp bir kenara fırlattılar.

Balık hayatını devam ettirebilmek için insanlara görünmeden sessizce göle daldı, hayatını kurtardı. Sıra üçüncü balığa gelmişti. Balıkçılar onu yakalamaya çalıştılar. Balık, ağa tutulmamaya çalışıyordu. Ne var ki, kovalamaca uzun sürmedi, balık yakalandı. Akıllı balığa uyarak denize varmayı göze alamadığına bin pişman olmuştu. İkinci arkadaşı gibi ölü balık numarası yaparak da hayatını kurtarabilirdi.

Ne var ki, iş işten geçmişti ve yakalanmıştı.

Balıkçılar onu ateşte kızartarak afiyetle yediler. Balığın akılsızlığı, kendine güvensizliği, ümitsizliği, onun hayatına mal olmuştu.

Kurbağa ile fare

Şırıl şırıl bir ırmak
Ve bir yalnız kurbağa
Bağırıp vırak vırak
Arkadaş arıyordu

Ormanın içerisinde şırıl şırıl akan bir ırmak vardı. Bu ırmakta, yalnız başına bir kurbağa yaşıyordu.

Kurbağa mutsuzdu. Arkadaşsız yaşamak ne kadar da zordu. Yalnızlık canına tak etmişti.

Yaşadığı çevrenin güzelliği ona yetmiyordu.

Taşların arasında
Bir fare tek başına
Arkadaş özlemiyle
Boğulup gözyaşına
Günlerdir yanıyordu

Bir gün ırmak kenarındaki taşların arasında bir şeyin hareket ettiğini gördü. Dikkat etti. Bu bir fareydi. Bir arkadaş bulmanın sevinciyle ona koştu.

- Günaydın, dedi kurbağa. Burada mı yaşıyorsun? Günlerdir yalnızlıktan bunaldım. Dileklerim kabul oldu, seni gördüm dedi.

Gün boyu neşe ile
Birlikte dolaştılar
Yaşama sevincini
Doyasıya tattılar

Fare de yalnızlıktan şikayetçiydi. O da bir arkadaş bulduğuna sevindi.

- Ne güzel, dedi fare. Birlikte gezer, birlikte oynarız, arkadaşlığımızın tadını çıkarırız.

O günden sonra kurbağa ile fare, candan iki arkadaş oldular. Gün doğuşundan batışına kadar birlikte oynadılar, ırmak çevresinde dolaştılar. Irmağın şırıl şırıl sesine eşlik ederek şarkılar söylediler. Yaşama sevincini doyasıya tattılar.

Bu mutluluğu gün batışından sonraya taşımak istediler. Öyle ya, akşam olunca birbirinden ayrılmak zorunda kalıyorlardı. Biri taşların arasına, diğeri su dibine çekiliyordu. Gece bir türlü geçmek bilmiyordu.

Birbirlerini sabaha kadar nasıl da özlüyorlardı.

Bu duruma bir çare düşündüler.

Fare kurbağaya:

- Buldum, dedi kurbağa kardeş. Bir ip bulalım, bu ipin bir ucunu senin, bir ucunu da benim ayağıma bağlayalım. Gece birbirimizi özlediğimizde ipi çekelim. Böylece birlikteliğimiz, arkadaşlığımız gece gündüz sürsün.

Bu teklif kurbağanın da hoşuna gitmişti. İp ayaklara bağlandı. İki arkadaş böylece geceleri de birlikte olacaktı. Günler geçti. Bu birliktelikten mutluydular.

Bir gün, bir karga taşların arasından çıkan fareyi gördü. Ona pusu kurdu, akşamı bekledi.

Hava karardı. Karga fareyi yakaladığı gibi havalandı. Ayağı aynı ipe bağlı olan kurbağa da havalandı ve karganın avı olmaktan kurtulamadı.

Fareye iple bağlı

Kurbağa da karganın

İkinci avı oldu

Fareyle birliktelik

Hayatına mal oldu

Kurbağa, kurbağalarla değil de kendi cinsinden olmayan birisiyle arkadaş olmanın böyle sonuçlanacağını aklına dahi getirmemişti.

Leyleğin aklı

Güvercinin biri yüksek bir hurma ağacına yuva yapmıştı. Orada yumurtluyor, yavrularını orada besliyordu. Güvercinin böyle yüksek bir ağaçta yavru beslemesi çok zor oluyordu.

Hayvancağız yavrular yavrulamaz bir tilki geliyor, güvercini korkutuyordu:

-Ya yavrularını aşağı at ya da ağaca tırmanıp hepsini yok edeceğim, diyordu.

Güvercin korkudan tir tir titriyor, yavrularını aşağı atıyordu. Tilki de afiyetle onları yiyordu.

Güvercin yine yumurtlamış, korku içinde yuvasında büzülüp kalmıştı. O sırada bir leylek gelerek güvercine selam verdi, hatırını sordu. Üzüntülü olduğunu görünce, bunun sebebini sordu. Güvercin olanları aynen anlattı. Bunun üzerine leylek:

-Bak sana bir akıl öğreteyim. Tilki yine gelirse dersin ki, ben artık sana yavrularımı atmayacağım. Çıkabilirsen çık al. Beni ele geçiremezsin. Ben uçar kurtulurum, ancak yavrularımı alabilirsin.

Bu sözleri söyledikten sonra leylek uçup gitti. Bir su kıyısına kondu. Tilki yeniden hurma ağacının altına geldi. Bağırıp çağırdı. Güvercinden yavrularını istemeye kalkıştı. Güvercin leyleğin kendisine söylediği sözleri tilkiye söyledi...

Tilki:

-İyi ama, dedi, bu aklı sana kim öğretti?

Güvercin:

-Kim olacak, leylek.

-Ben ona şimdi kim olduğumu göstereyim de anlasın, dedi.

Irmak kıyısına koştu. Leyleği görünce ona yaklaştı.

-Leylek, dedi. Söyle bakayım, rüzgâr sağdan eserse ne yaparsın, soldan eserse ne yaparsın, başını hangi yöne çevirirsin?

Leylek:

-Sağdan eserse başımı sola, soldan eserse sağa çeviririm.

Tilki:

-Ya dört yönden rüzgâr eserse?

Leylek:

-O zaman başımı kanatlarımın arasına alırım.

Tilki:

-Bu işi nasıl yaparsın? İnanmam doğrusu. Böylesini hiç görmedim. Siz kuşlar öteki hayvanlardan daha akıllısınız herhalde...

Leylek, tilkinin bu konuşmasından çok memnun kalmıştı.

-Bak yapayım da, bir kere de sen gör.

Leylek başını kanatlarının arasına aldı. Tilki hemen leyleğin üzerine atıldı. Leyleği boğdu.

Tilki:

-Ey kendinin düşmanı, dedi. Güvercine akıl veriyorsun da, kendin neden akıllı olmuyorsun? Bak düşmanın seni avladı.

Yazılarından seçmeler

Ramazan: kutlu misafir

Ramazan bereketinin sağanak sağanak dünyamıza yağdığı günleri yaşıyoruz. Kutlu misafir dünyamızı, evimizi şereflendiriyor. Bereket… Evimizde, çevremizde, ruhlarımızda. Madden ve manen hayatımıza yansıyan ramazan günleri, orucun insanı yenileyen ikliminde ruhumuza armağanlar sunuyor.

Kulluk, oruçla derin anlamlar kazanıyor. Ramazan çadırlarında binlerce insan birlikte oruç açıyor, dua ediyor. Yardımlaşma duygularıyla insan, kardeşlik köprülerini daha sıcak kuruyor.

Medya, TV programları, ramazana, oruca göre şekilleniyor. Heva ve heveslerimiz, Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda terbiye ediliyor. İftar saatlerinde yaşanan hareketlilik, sahurla manevi bir doyuma, teravihle ibadete dönüşüyor. Kısacası ramazan bizi on bir ayın kirlerinden temizleyip arındırıyor.

Ramazanda kardeşlik ve yardımlaşma duyguları insanı derinlemesine sarar. Yardımlaşma, fakir zengin arasında sıcak köprüler kurar. Sosyal dengenin muhafazasında önemli rol oynar. Sevgili Peygamberimizden bu yana; İslam tarihinde, yardımlaşma duygusunu öne çıkaran önemli kuruluşlar, kurumlar, vakıflar "Allah için yardım"ın en güzel örneklerini vermişlerdir. Yalnızca Allah rızası gözeterek kurulan bu yardımlaşma kurumları, her zaman ihtiyaç sahiplerinin hemen yanı başında olmuşlardır. Vakıflar, hastaneler, aşevleri, şifahaneler yanında evlenemeyen genç kızlara çeyiz hazırlama, yaralı kuşları tedavi etme gibi her alanda hizmet vermişlerdir.

Atalarımız," Az sadaka çok belayı defeder." diyerek yardımlaşmanın önemini vurgulamışlar. Bizleri yardım etmeye çağırmışlardır. Zekât, fitre, sadaka, toplumumuzda yardımlaşmayı dinî boyutlarıyla hatırlatan kavramlar. Zekâtla, fitreyle, sadakayla her çeşit yardımla ihtiyaç sahiplerine yardımda bulunmak ne güzel! Ne kutlu bir davranış! Sevgili Peygamberimizin: "insanların en hayırlısı insanlara en yararlı olanıdır" sözünden hareketle hayırlı insanlardan olmak için yardımlaşalım, yardım edelim. Yalnızca Allah rızası için…

Ramazan günleri bayramla taçlanacak. Kulluk ödüllendirilecek. Birlik, beraberlik, kardeşlik duyguları doyasıya yaşanacak bayram günlerinde. Ramazan günlerinin bereketi huzur ve mutlulukla ramazan sonrasında da hayatımızı anlamlandıracak. İyilik, doğruluk ve güzellik adına attığımız adımlar duraklamayacak inşallah. Bu dileklerimiz inşallah davranışlarımıza da yansır. Aramızda sıcak köprüler oluşturur, bizleri kaynaştırır.

0Ramazan bereketi ramazan sonrasında da devam eder. Duamız, dileğimiz bu. Dualar, dilekler sözden harekete, fiile dönüştüğü ölçüde daha bir anlam kazanır. Daha güzel bir dünyada, daha mutlu yaşamayı kim istemez?

İnsanı yaşatan umut

Ruhunu her zaman umutla doldur,
Duygunu yaşatan umutla doldur.
insanı yaşatan umuttur" inan,
Umut mutluluğa götüren yoldur

Her canlının hayatı er geç ölümle noktalanır. İnsan, doğar, büyür, ölür. Doğumla ölüm arasındaki süre, nasıl takdir edilmişse, öyle gerçekleşir: Anne karnında, doğumda ya da uzun yıllar yaşadıktan sonra ölmek… Hastalık çekerek, bir kalp kriziyle, bir trafik kazasında aniden ölmek. Her şey mümkün.

Ölüm her an yanı başımızda. O halde ölünceye de kadar, insana düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmek durumunda insan. Hayat, kendi inanç, duygu ve düşüncelerimiz, davranışlarımız doğrultusunda şekillenir. Hayatımızı yaşanamaz bir hâle sokmak ta, onu mutluluğa dönüştürmek te çoğu zaman elimizde. Hayatımızın nasıl bir çizgide akıp gittiğine bir bakalım. Yaşamaktan mutlu muyuz? Kendimizle, ailemizle, çevremizle barışık mıyız? Hayattan neler bekliyoruz? Nasıl bir hayat özlüyoruz? Bütün bu soruları yine mutlu bir hayat için soruyoruz kendi kendimize.

Bizi yaratan, bize hayat veren, mutlu bir hayat için yapılması ve yapılmaması gerekenleri bildirmiş. Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim ve sevgili Peygamberimizin sözleri, öğütleri ve davranışları bizler için başarı ve mutluluk reçetesi. Hayattan pek çok şey bekleriz. Ne var ki bütün beklentilerimiz gerçekleşmez. Bu konuda yapabileceklerimizi yerine getirmek zorundayız. Yapabileceklerimizi yaptıktan sonrası yine takdir elbette.

Hayatımızı anlamlı ve mutlu kılmada en önemli reçete, yaşama umudunu hiçbir zaman kaybetmemektir. Her doğum bir umuttur. Her umut yeni bir doğuma kapı açar. Umutla yeniden doğar, hayata yeni umutlarla yeniden bağlanırız. Umutlarımız, hayallerimiz ölüme kadar yanıbaşımızdadır. Doğumla başlayan hayatımızın her döneminde farklı umutlar doldurur içimizi.

Anne baba olarak çocuğumuzun doğumuyla onun için bin bir umut taşırız yüreğimizde. Onun sağlıklı olarak büyümesi, güzel okullarda okuması, iyi bir meslek edinmiş olması, evlenmesi, çocuk sahibi olması çocuklarımız için büyüttüğümüz umutlar. Çocuklarımız da güzel umut ve hayallerle hayatlarını başarılı, sağlıklı ve mutlu kılmak ister. Zaman zaman umutlarımızın kırıldığı da olur. Umutsuzluk girdabında boğulmaktan kurtulmak için yine umudun eline yapışırız. Biliyoruz ki Allah'tan umut kesmek inançsızlığın belirtisi.

Biliyoruz ki Allah'tan umut kesilmez. Ellerimizi ona açarız: "Ey kapılar açan Allah'ım bize hayırlı bir kapı aç!" O, en sıkıntılı anımızda dahi bize yeni kapılar açar. Her kışın ardından baharın geldiği gerçeğini, her gecenin bir sabahı olduğunu hiçbir zaman unutmayız. Her umut kırıklığında "Bu da geçer ya Hu!" diyerek yeni bir umut kıyısına yöneliriz. Doğrusu bu çünkü. Umutsuzluğa düşerek bütün kapıları kapatmak insana yakışmaz. Mehmet Akif'in dediği gibi:

"*Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak*
Alçak bir ölüm varsa eminim budur ancak."

"*insan hayal ettiği müddetçe yaşar"* denir. Hayallerimiz, umutlarımız tükenmemişse, varsa hayat devam ediyordur. Hayat devam ediyorsa, umutlar da hayaller de o hayatı yaşanabilir kılacaktır. Hayatımızı karartmak ta aydınlatmak ta bir anlamda elimizde. İyi, kötü, sıkıntılı, aç, tok gibi zıtlıklar içerisinde akıp giden hayat umutla yönünü mutluluğa çevirecektir. Umudumuzu kaybettiğimiz bir anda içimizde yeni umutların yeşerdiğini de görürüz.

En ciddî bir hastalığın şifa bularak atlatılabildiğine, başarısız bir sınavın ardından önemli bir başka başarıya sıçranabildiğine, maddî imkânsızlıklarla bunalan dünyanın bin bir bereketle dolup taşabildiğine çoğu kez tanık olmuşuzdur. Başarısız denemelere rağmen umudunu kesmeyen bir bilim adamı, başarıyı er geç yakalar. Başarı umudu kaybetmemekle elde edilir. Her umut, yeni umutlara da taşır insanı. Küçük umutlar büyük umutlara dönüşür. Umutlar dalga dalga büyür, insanı kuşatır. İnsan umutla büyür. Gelecek bu umutlarla şekillenir. Geleceğe ilişkin bilimsel ve teknolojik gelişimler umut ve hayallerle beslenir. Kuşlar gibi uçma hayali uçağın icadıyla gerçeğe dönüşmüştür.

Dünyada insan her şeyini kaybedebilir. Buna rağmen hayatını şöyle ya da böyle sürdürebilir. Ama "umudunu kaybeden her şeyini kaybetmiştir." derler. Hayatımız umut ve hayallerle bir anlam kazanır. Umutlarımızı ve hayallerimizi hayata taşımak elimizde. İyi ve güzel umutlar, mutlu bir dünyaya taşıyacaktır bizleri.

BİR ELİN NESİ VAR?

Atasözlerimiz, yüzyılların tecrübelerini, kısa, özlü bir biçimde ifade eder. Söz sanatlarından, ses benzerlikleriyle de yararlanarak, söyleyiş güzelliğiyle de şiirleşirler âdeta. "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." Birlik ve beraberliği özetleyen güzel bir atasözümüz.

Hepimiz toplum halinde yaşıyoruz. Allah, insanı varlıkların en değerlisi olarak yaratmış. Onu bin bir nimetle donatmış. Toplum içinde yaşayabilecek, düşünce, konuşma, yardımlaşma, hoşgörü gibi özellikleri vermiş ona. Toplumda yaşayabilmenin, sosyal bir varlık olabilmenin görev ve sorumluluklarını yüklemiş.

Yaratılışı gereği, yalnız başına yaşayamıyor insan. Maddî ve manevî ihtiyaçlarını karşılayabilmek için diğer insanlara ve varlıklara muhtaç. Hayatını diğer insanlarla birlikte paylaşarak sürdürmek zorunda. Yiyeceğe, içeceğe, giyinmeye, üretmeye, hayatın zorluklarını aşabilmek için yardımlaşmaya, dayanışmaya ihtiyacı var. Konuşma, dertleşme, mutlu olma gibi manevî yönünü de doyurmak durumunda.

Hayat bizler için böyle takdir edilmiş. Görev ve sorumluluklarımız belirlenmiş. Hem bu dünyada hem öte dünyada mutluluğumuz için bir yol çizilmiş. Kurallar belirlenmiş. Her şey açık. Bu kurallara uyarak mutluluğu yakalamak ta, hevâ ve hevesimizin tutsağı olup ebedî mutsuzluğa gömülmek de elimizde.

Hayatı güzel bir biçimde değerlendirebilmenin en önemli şartlarından biri, toplumda birlik ve beraberlik içinde yaşamayı sürdürebilmektir. Birbirini seven ve sayan bir topluluğun aşamayacağı hiçbir engel yoktur. Çünkü el ve gönül

birliği, maddî ve manevî bir güce dönüşerek insanı başarı ve mutluluğa taşır. İnancımız, bencillikten kurtulup sosyalleşmemizi, topluma yararlı insan olmayı emreder. Cemaat halinde kılınan namazın, yalnız başına kılınandan çok daha makbul olduğu vurgulanır. Birlikte ibadetin bereketi ifade edilir. Özellikle Cuma, bayram namazları ve ziyaretler, bu anlamda insanı "ben" olmaktan çıkarır onu "biz" yapar.

Millet, aynı inanç ve değerler etrafında bir arada bulunan topluluk olarak tanımlanır. Birbirinden ayrı olan bireyler birlik ve beraberlikle millet adını alır. Büyük şairimiz Mehmet Âkif, Safahat'ında İstiklâl Savaşı'ndaki başarımızın reçetesini birlik ve beraberliğimize bağlar:

"Girmeden bir tefrika bir millete düşman giremez,
Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez."
Bir toplum için kıyamet ise "sen ben kavgası"dır:
"Sen ben desin efrat aradan vahdeti kaldır,
Milletler için kıyamet işte o zamandır."

Bir araya gelmenin, dayanışmanın önemi şöyle bir örnekle de ortaya konulur: Bir kişi tek başına "bir" değer ifade eder. Bir'ler alt alta ya da birbiriyle ilgisiz bulunduklarında yalnızca toplam sayı olarak değerlendirilir. İki, üç gibi. Eğer bu "bir" ler, yan yana gelirse, el ele tutarsa, iki tane "bir" yan yana geldiğinde on bir, üç kişi ise yüz onbir'lik bir güç oluşturur. Bu örnek birliğin gücünü ne güzel özetler.

Atasözlerimiz içinde birlik ve beraberliği konu alan pek çok örnek var: "Yalnız taş duvar olmaz.", " Sürüden ayrılanı kurt kapar.", "El eli yıkarsa, iki el de yüzü yıkar.", "Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.", "Bir kanatla kuş uçmaz.", "Nerde birlik, orda dirlik." gibi. Bu konu ile ilgili bir güzel bir hikâye de anlatılır: Bir çiftçinin üç oğlu varmış. Kardeşler birbiriyle geçinemez, hep kavga ederlermiş. Baba, "Birbirinizi sevin, yardımlaşın." dermiş. Ama onlar bu güzel öğüdü tutmazlarmış. Bir gün baba çocuklarını çağırmış: "Bana on çubuk getirin" demiş. Çocuklar, çubukları getirmişler. Baba, bunları birbirine bağlayıp oğullarına vermiş. "Haydi, kırın" demiş. Kardeşler, çubuk demetini kırmaya çalışmışlar. Ama kıramamışlar. Çiftçi demeti alıp çözmüş. Çubukları bu kez birer birer vermiş. Üçü de çubukları kolayca kırmış. Bu olay üzerine çiftçi şöyle demiş: "Görüyorsunuz işte. Tek olunca çabucak parçalanan çubuklar, bir araya gelince kırılamıyor. Siz de bir araya gelmez, tet tek durursanız kırılırsınız. Bir araya gelmek bir güç oluşturur. Birbirinizle anlaşıp bir araya gelin. O zaman size kimsenin gücü yetmez. Her güçlüğü yenersiniz böylece. Başarılı ve mutlu olursunuz."

Birlikte rahmet ve bereket, ayrılıkta yokluk ve yoksulluk vardır. Birbirimizi sevelim, sevilelim, sayalım, saygılı, hoşgörülü davranalım, birlik olalım, diri olalım.

Sabreden derviş...

İnsan yaşadığı toplumda bin bir türlü olayla, insanla karşılaşır.İyiliklerle, çirkinliklerle karşılaştığında onlara; olumlu, olumsuz tepkiler gösterir, üzülür, kızar, sevinir, mutlu olur.

Çevremizdeki insanlara ve olaylara bakışımız, tepkilerimizi belirler. Aldığımız terbiye ve eğitim, düşüncelerimiz, hayata bakışımız bu tepkimizin ölçüsünü ve biçimini artırır, eksiltir.

Düşünce ve duygu dünyamıza uymayan her söz ve davranış bizi kızdırır, üzer. Tepkimiz, söz, davranış ve hal dilimizle belirir. Çoğu kez de bu tepkimizin dozunu ayarlayamayız.

Kızdığımız her söz ve davranışta haklı olup olmadığımızın hesabını da yapmayız. Ne ki bizim istediğimizin dışında şekillenmiştir, o yanlıştır, kötüdür!

Aslında tepkimizi gösterdiğimiz insanlara zaman zaman haksızlık ettiğimizi de düşünürüz. Ne yapalım, tepkilerimizi her zaman olumlu bir biçimde göstermek elbette kolay değil!

Bu noktada en önemli adım; şüphesiz sabırdır. Sözün arkasını, davranışın nedenini düşünmeden aceleci bir tavırla hemen tepki göstermek çok kolay. Öfkemizi sınırlamak, insanlara Müslüman'a yakışan olgun bir tavırla cevap vermek ve tepkimizi göstermek zor. Ama önemli olan da bu.

Günümüz insanı çok sabırsız, tahammülsüz. Açlık, sıkıntı, hastalık, sabırsızlığımızla daha bir büyüyor. Önü alınamaz stres ve problemlere dönüşüyor.

Bizi Yaratan'ın; her sıkıntının, problemin, hastalığın reçetesini, dermanını, çaresini verdiğine inanırız bir mümin olarak. Sıkıntıların da bir sınav olduğuna...

Sevgili Peygamberimiz, sıkıntılara sabretmenin önemini "sabreden zafere erer" sözüyle vurgular, sabrı öğütler.

Sabırla yollar, dağlar aşılır. Hayatın sıkıntıları onunla azalır. Hayata bakışımız onunla bir anlam kazanır.

Bir sanat sabırla öğrenilir, kazanılır. Başarıya sabırla ulaşılır. Emekler onunla üretime dönüşür. Büyük eserler, mimari yapılar, buluşlar, müesseseler, büyük projeler sabırlı bir çalışmanın ürünüdür. Bilimsel bir çalışma yıllarca süren araştırmalarla sonuçlanabilir. Kültür, bilim ve sanatta önemli adımlar ancak sabırla atılabilir. Mimar Sinan, yüzlerce eserini sabırla şekillendirmişti. Yunus Emre, ilahi aşk yolunda mısralarını sabırla oluşturdu. Mevlana, yirmi altı bin beyitlik Mesnevi'sini yine sabırla kaleme aldı.

Kolayca elde edilebilen değerler kısa bir sürede kaybolur, unutulur. Ama sabırla, azimle yürütülen işler kesintiye uğramaz, kazanılan bilgiler kolay kolay unutulmaz. Bu nedenle bir işin değeri, ona verilen emek ölçüsündedir. Sabırla üretilen iş, eser, önemli bir değeri ifade eder.

Atalarımız bizi olgunlaştıran sabra “sabreden derviş muradına ermiş” diyerek dikkatimizi çekiyor. Hedefe ancak sabırla varılabileceğini öğütlüyor.

Sınavda başarı, sabırla çalışmakla elde edilir. Başlanılan bir iş sabırsızlıkla kesintiye uğrar. O halde sabır; başarının, olgunluğun, dolayısıyla mutluluğun olmazsa olmaz şartı...

Sabır Hazreti Eyüp’ü çağrıştırır hepimize. “Eyüp sabrı” bizler için bir örnek.

Sıkıntılarımızı sabırla aşabiliriz. Acılara sabırla tahammül edebiliriz. Büyük insanlar, İslam büyükleri, mutasavvıflar zorluklara göğüs gerdiler. Alay edildiler, taşlandılar; ama yılmadılar. Doğru bildikleri yolda sabırla yürüdüler. Sevgili Peygamberimiz bu konuda bizler için büyük bir örnek. O sabırla cehalet içinde kıvranan insanlara yol gösterdi, sabretti.

İlk Müslümanların çektikleri sıkıntıları İslam tarihinden okuyoruz. Onlar da sabrettiler. Sabırları zulmün ateşini söndürdü.

Anneler, dokuz ay yavrusunu karnında taşıyarak çocuğuna gösterdiği sevgiyi sabırla iç içe ölümüne kadar yüreğinde yaşatır.

Sabır, sabır, sabır...

Sabır bizim için ne ifade ediyor? Sabır kavramını doğru bir biçimde algılayabiliyor muyuz?

Bir iş üretmede, zorlukları aşmada, pısırıklığımızı, tembelliğimizi sabırla ilişkilendirmek yanlış. Yapmamız gerekenleri yapmadan “ne yapayım sabrediyorum” diyerek kendimizi sorumluluktan kurtaramayız.

Sabır, zorluğa karşı bir duruşu ve ardından iyiye doğru bir yürüyüşü ifade eder.

Hayat bir sınav. Bu sınava sabırla hazırlanmak gerek. Sınavı başarmak ve mutluluğu yakalamak yine sabırla mümkün.

Sabredelim, zafere erelim.

Sabredelim, muradımıza erelim.

Yaratandan ötürü

İnsan, doğumla birlikte bu dünyaya adımını atar. Anne ve babasının mutluluğuyla hayata “merhaba” der. Günler, haftalar, aylar… Çocuk, ailenin sevgi çiçeği halinde büyür, emekler, yürür. Dünya denilen mekânda, başarılı ve mutlu biçimde yaşamak için. Yıllar geçer, çevresiyle tanışır. Onun için hayat, toplumsal yönüyle öne çıkmaya başlar.

Allah, insanı sosyal bir varlık olarak yaratmıştır. Bir toplum içerisinde insanî değerlerle birlikte insan olmanın görev ve sorumluluklarıyla iç içe yaşar insan.

Dünyanın düzeni böyle kurulmuş: Her doğan, bu düzenin yeni bir bireyi olarak hayata katılır. Toplumsal kurallarla tanışır. Yaratıcının emir ve yasakları, onun hayatını düzenlemesinde ona kılavuzluk eder. Ya da çeşitli nedenlerle ilahî çağrıya yüreğini kapatır, hevâ ve hevesleriyle hayatını yaşar (!)

Hayat, insanın duygu, düşünce ve davranışlarıyla bir anlam kazanır. Başarı ve mutluluğun paylaşıldığı, ebedî hayata hazırlanıldığı bu süre, ne yazık ki kimi insanlarca "sorumsuzca yaşanılacak bir zaman dilimi" biçiminde algılanır. Bu yanlış anlayışla bu sürenin içi doldurulmaya çalışılır. Toplum halinde yaşayan insan, ilahî ve toplumsal kurallara uyduğu sürece sosyalleşir, başarıyı yakalar, mutluluğu tadar.

Bizleri yaratan, mutluluğumuz için rehberler, kılavuzlar göndermiştir. Peygamberler ve kutsal kitaplar, ilahî emir ve yasaklar yolumuzu bu anlamda aydınlatan ışıklardır. Bu ışıklarla birlikte, toplum hayatımızda mutlu olmak için reçeteler de sunulmuştur. Bu reçetelerden biri de hoşgörülü olmaktır. Hoşgörü penceresinden hayata, insanlara bakmak… İnsana saygı ve sevgi duymak. Bütün varlıkları yaratıcının eseri olarak görmek ve Yunus Emre gibi: "Yaratılmışı hoş gör/ Yaratandan ötürü ." demek. Hoşgörüyü ilke edinmek.

Çevremizdeki insanların söz ve davranışlarını, kendi duygu ve düşüncelerimizle değerlendiririz. Beğendiklerimizi onaylarız, takdir eder, alkışlarız. Beğenmediğimiz söz ve davranışlara da tepkilerimizi gösteririz. Ama nasıl ve hangi boyutta?. Bu tepkilerimizin saygı, sevgi ve hoşgörü çerçevesinde ortaya çıkması önemli.

Tepkilerimiz, hoşgörülü yaklaşımla kırıcı olmaktan çıkar, yapıcı bir hüviyet kazanır. Bu yaklaşım, bizim gibi düşünmeyen, davranmayan insanlara tahammül etme alışkanlığını da kazanmamıza katkı sağlar. Herkes bizim gibi düşünmek zorunda da değil ayrıca. Bunu da fark ederiz.

Zaman zaman, "Onların yerinde olsaydım, ben de öyle davranırdım?", "Davranışı pek de yanlış değil hani!" gibi düşüncelere kapıldığımız da olur. Hoşgörüyle, bencil yanımızı paylaşımcı olmaya çeviririz. Paylaşmayı öğreniriz. "Acılar paylaştıkça azalır, sevgiler paylaştıkça artar." gerçeğini fark ederiz. Paylaşırız, rahatlarız, mutlu oluruz.

Hayat, ona nasıl bakıyorsak bize öyle görünür. Olumsuz, hırçın, mutsuz, bencil bakış bizi mutsuzluğa sürükler. Hayata olumlu ve hoşgörülü baktığımız ölçüde mutluluğu doyasıya tadarız.

Birlikte yaşıyoruz. Akrabalarımız, iş arkadaşlarımız, komşularımız... İstesek de istemesek de birlikte görev yaptığımız insanlar var. Bu insanlarla aynı iş yerini, aynı dünyayı paylaşmak zorundayız. İşin, hayatın gerçeği bu! Bu noktada hoşgörü, tahammül ve saygıya sığınmak durumundayız. Yalnızca insana değil, bütün yaratılmışlara hoşgörü...

Yaratılmış bütün varlıklara. Hayvana, bitkiye, cansız varlıklara bile hoşgörü, saygı, sevgi… Vahşet ve dehşetle insan öldüren, zulmeden, merhametsizlerin bulunduğu bu dünyada, yolda yürürken bir körpe fidanı kıran, yola tüküren, yalan

söyleyen, insanları rahatsız edecek boyutta bağıran, küfreden, hakaret eden, trafikte canavarlaşan, bir hayvanı taşlayan, ona eziyet etmekten adeta zevk duyan vb. insanların varlığı, bu saygı, sevgi ve hoşgörüye ne derece muhtaç olduğumuzu göstermiyor mu?

Kâinat büyük bir gemi. Güneş dünyamızı aydınlatan ışığımız, lambamız. Bizler, bütün varlıklar bu gemide yol alan yolcular. Gemimizin kazasız, belâsız yol almasını mı istiyoruz? Lütfen birbirimize saygı, sevgi, hoşgörü… Yaratandan ötürü…

İyilik yap denize at...

İyilik, kötülük, güzellik, çirkinlik, doğruluk… Bu dünya hayatında söz ve davranışları olumlu ya da olumsuz olarak karşılayan kelimeler, kavramlar… Hayata bakışımızı, yaşayışımızı yansıtan değer yargıları.

Hepimiz inandığımız, benimsediğimiz değerler penceresinden hayata bakarız.

Yüce kitabımız, Sevgili Peygamberimizin kutlu sözleri ve davranışları ve toplumumuzun değer ölçüleri bakışımızı belirler.

İnsanları, onların söz ve davranışlarını, bu bakış açımızla değerlendiririz.

İnancımız, hayatımızın her yönünü, insanı yaratılmışların en şereflisi olarak gördüğü için, insanî değerlerle dolmamızı, bu değerlerle yaşamamızı öğütler.

İnsanlara yardım etmek bu anlamda bir ibadettir. Sevgili Peygamberimiz, "insanların en hayırlısı insanlara en yararlı olanıdır." diyor.

Bu kutlu ilke, bizi bir amaca götürür: İnsanlara yardım etmeye, onların sıkıntılarını gidermeye…

Karşılığı verilmese de, kıymeti bilinmese de bize düşen insana yardım, iyilik…

Atalarımız, inançlarından aldıkları bu ilkeyi atasözü hâlinde ifade etmişlerdir: "İyilik yap denize at, balık bilmezse Hâlık bilir."

Yaptığımız iyiliklerin karşılığını her zaman göremiyoruz elbette.

Kimi insanlar bu anlamda vefasız, düşüncesiz.

Kadir kıymet bilmeyen bu insanlara bakarak "yardımlaşınız" emrini görmezlikten gelebilir miyiz?

Biz, her zaman yardım etme sorumluluğunu taşıyan insanlar olmak durumundayız.

Sevgili Peygamberimiz ve O'nu hayatlarında örnek alan atalarımız bu konuda nasıl davrandılar?

Peygamberimiz, kendisine kötülük yapmak isteyenler hakkında "onlar gerçeği bilmiyorlar" diyerek onlar için dualar etti.

Atalarımız, fakir, yoksul ve kimsesiz insanlar için vakıflar, yardımlaşma kurumları kurdular, darülacezeler açtılar.

Yardım etmek elbette soylu bir davranış. Ama yardım etmenin de bir yolu yordamı var bizim geleneğimizde.

Yapılan yardımı başa kakmak, yardım edilenin onurunu kırmak nasıl da çirkin bir davranış…

Atalarımızın, "sağ elin verdiğini sol el bilmesin" tarzındaki öğüdü bu konuda bize en güzel yolu göstermektedir.

Niçin yardım ediyoruz?

Desinler için mi? Yoksa Allah rızası için mi? Önemli olan bu.

Medeniyetimizde yardım edilenin onurunu kırmamak için yardımların gizliden verildiğini, fakir insanların kapılarının kimse görülmeden çalındığını biliyor, okuyoruz.

Atalarımız, yardımın yalnızca Allah'ın rızası doğrultusunda verildiğinde bir anlam taşıyacağını biliyorlardı.

Günümüzde pek çok yardımlaşma kurumu var. Bu kurumlar, ihtiyaç sahibi insanlarla yardım etmek isteyen insanları bir araya getiriyorlar. Allah rızasını amaçlayanlar yanında, bu kurumlarda da "gösteriş" ve "reklâm"ı öne çıkaranlar olabilir. Bizler, özellikle kendimizden sorumluyuz.

İnsanlara maddî ya da manevî anlamda ne derece yardım ediyoruz?

Yardım etmenin pek çok yolu yordamı var: Bir hastayı ziyaret, bir fakire sadaka, bir güler yüz, bir hatır sorma… Elimizdeki imkânlar ölçüsünde yardımda bulunma. Zekâtla, sadaka ile fakir ve yoksul insanlarla aramızda sıcak köprüler kurma.

"Allah için yardım"ı amaçlayan insanlar olarak bu sıcak köprüleri kurmak durumundayız.

İnsanlara iyilik etmenin, onlara yardımda bulunmanın dinî, toplumsal bir sorumluluk olduğunu unutmadan, atalarımızın "iyiliğe iyilik her kişinin, kötülüğe iyilik er kişinin kârı"dır sözü doğrultusunda yüreklerimizi yardımlaşmanın sıcaklığıyla dolduralım.

Yardım etme güzel bir ahlâk, insanî bir adımdır. Bu duygu, yardım edildiğince gelişen, gitgide büyüyen bir halkadır, paylaşıldıkça artan bir değerdir.

Bu değeri hayatımızın her anında canlı ve sıcak tutmaya var mıyız?

Hatasız kul, dikensiz gül...

İnsan, doğumla başlayıp ölümle noktalanan bu dünya hayatını en güzel şekilde değerlendirmek durumundadır.

İnsan, dünya denilen bu sınavı başarmak için kendisine rehber olarak gönderilen Kur'an-ı Kerim'i okumak, anlamak ve onu yaşamak zorundadır.

Bizi en değerli bir varlık olarak yaratan Yüce Allah'a karşı kulluk borcumuzu ödemek, hayatımızı en güzel davranışlarla anlamlandırmakla mümkündür.

Ne var ki insan, her zaman, her yerde güzel davranışlar ortaya koyamaz. Yanlış eğitimden kaynaklanan yanlış davranışlar sergiler, hatalar yapabilir. Beşerdir, şaşabilir. Doğru ve sağlıklı düşünemeyebilir, yanılabilir. Önemli olan; yapılan yanlışlıkta ısrar etmemektir. Yanlış davranışlar nedeniyle insanlardan özür, yaratıcıdan af dilemektir. Tövbe edip, pişman olup, bir daha aynı yanlışı yapmamaya söz vermektir, çalışmaktır.

Çevremizdeki insanların da zaman zaman yanlış davranışlar ortaya koydukları bir gerçek... Bu davranışlar isteyerek yapılmadığı sürece hoşgörüyle karşılanır. Ama bile bile yanlışta, çirkinlikte ve kötülükte ısrar etmek, insan için yüzkarası bir davranıştır.

Atalarımız, yaşadığımız hayatta mutlu olabilmemiz için pek çok güzel ilkeler ortaya koymuştur. Atasözlerimiz bu anlamda bizim için yolumuzu aydınlatan ışıklardır.

Evet, atalarımızın dediği gibi "hatasız kul olmaz."

Elbette hata yapabiliriz. Çevremizdekilerin hatalarıyla karşılaşabiliriz. Bu hataları, düzeltilmesi gereken davranışlar olarak görmek, her gün daha güzele, iyiye ve doğruya yürümek görevimiz.

Hataları olduğundan çok daha büyüterek onlar takılmak, bizi başarısız ve mutsuz kılar. Bir dostumuzun, akrabamızın, oğlumuzun, kızımızın iradesi dışında gerçekleşen hatasını zaman zaman olduğundan çok büyütürüz. Bir hata dostluğumuzu, mümin kardeşliğimizi, komşuluğumuzu, aile mutluluğumuzu dahi sarsabilir. Onu yok edebilir. Bir yanlış, yüzlerce güzel davranışın önüne geçebilir. Bu konuda ölçüyü kaçırmamak gerekir elbet.

Yüce Allah edilen tövbeleri kabul eder. Bir yanlış davranış, belki de bize yanlış gelen bir davranışa tahammül edememek, özrü kabul etmemek, hoşgörüsüzlükle sevgi köprülerini yıkmak doğru bir davranış mıdır?

Bir dostumuzun beğendiğimiz veya beğenmediğimiz huy ve davranışlarını göz önüne getirelim. Pek çok güzel huya, davranışa rağmen bir yanlış, bir eksik hareketi nasıl da büyütürüz. Atalarımızın dediği gibi vur deyince öldürürüz.

Dikensiz gül olur mu? Elbette olmaz.

Ya hatasız kul?

Hoşgörü, bir çirkin davranışı güzel görmek değildir elbette. Bundan böyle güzel davranışlar ortaya koymanın yolunu açmaktır hoşgörü.

Bir diken nedeniyle gülü kırmak değil, bir gülün hatırına dikenleri güle benzetebilmenin çabasıdır hoşgörü.

Hepimiz mutlu olmak istiyoruz. Başarılı olmaya çalışıyoruz.

Yolumuza çıkan dikenleri temizlemek zorundayız. Dikenler arasındaki gülü ortaya çıkarmalıyız.

Yüreklerimizde lekeler halinde iz bırakan hataları, günahları, güzelliğe, sevaba dönüştürmek elimizde.

Ele verir talkını...

Toplum hayatı, bin bir çeşit insanla karşılaştırır bizi. Okul, mahalle, iş arkadaşlarımız, akrabalarımız, aynı sokağı, ülkeyi, dünyayı paylaştığımız binlerce insan. Her biri maddî ve manevî açıdan binlerce farklı insan tipi: Beyaz, sarı, zenci, uzun, şişman, erkek, kadın, çocuk, yaşlı, genç...

Bütün bu insanlar arasında, fizikî ve ruhî yapımızla biz de farklı biri olarak yaşıyoruz.

Bütün bu farklılıklar, "insan" denilen bir noktada birleşiyor. Düşünen, duyan, konuşan, sosyal ve toplumsal varlık olarak insan.

Yüce Allah, insan denilen bu varlığı, eşref-i mahluk olarak yaratmış. Onu, bin bir çeşit armağanla donatmış. Bütün bu nimetler yanında, kul olmanın görev ve sorumluluklarını bilmesi ve bunları yerine getirmesi için ona peygamberler ve kitaplar göndermiş.

Yüce Kitabımız, biz müminler için bir uyarıcı, yol gösterici, dünya ve ahiret mutluluğumuz için bir kılavuz.

Dünya ve ahiret mutluluğumuz için gönderilen Kur'an-ı Kerim, söz ve davranışlarımızla bizim nasıl bir insan olmamızı istiyor? Bu anlamda gerçek bir mümini, hayatını Allah rızası doğrultusunda düzenleyen insan olarak tanımlamak mümkün.

Gerçek mümin olabilmenin bir önemli şartı da, söz ve hareketleriyle bir uyum sergileyebilmektir.

Söz ve davranış tutarlılığı, insanı kişilikli kılar.

Söylediği söze uymayan, başkalarına öğüt verdiği halde kendisi yapmayan insan, "ele verir talkını, kendi yutar salkımı" atasözümüzün tipik bir örneğidir. Bu insan, tutarlı değildir her şeyden önce. Güvenilirlik notu ise "sıfır"dır. Ya söylediği söze kendisi de inanmamakta ya da sözlerini davranışlarına yansıtabilecek bir kişilikten uzaktadır. İradesi zayıf, kişiliği oturmamıştır.

Sevgili Peygamberimizin hayatı, bu konuda da bize en güzel örnektir. Sözüyle, davranışıyla örnek bir bütünlük abidesidir Peygamberimiz. İnançlı inançsız her insan, onu şöyle tanımlar: Muhammedül Emin. Sözüyle, davranışıyla emin, güvenilir...

Sevgili Peygamberimizi örnek aldığımızı söyleyen bizler, bu anlamda kendimizi yeniden değerlendirmeye almalıyız.

"*Gerçek sanatkâr, sözüyle davranışını akort edebilendir*" diyor bir düşünür.

Herkese öğüt vermek, sözle yol göstermek elbette kolay. "*Lafla peynir gemisi yürümez*" diyor atalarımız. Herkesi eleştirmek "ben olsaydım şöyle yapardım" diyerek ahkâm kesmekte, iş değil söz üretmekte ne var? Söyle, anlat, konuş, akıl öğret...

Söylenen şeyleri yerine getirmek bir sorumluluk değil böyleleri için. Öyle ama işi kim yapacak?

"Tembele iş buyur, sana akıl öğretsin" atasözü, bir yönüyle konuya açıklık da getiriyor. İş yapmak yerine akıl öğretmek, nutuk atmak, paylamak, azarlamak...

Toplumumuzda herkese ders vermeyi, onlara yol göstermeyi seven insanlar çok. Bu insanlar kendilerine düşen görevleri yerine getirmek yerine, yalnızca yargılamayı, hüküm vermeyi kendileri için görev sayarlar. Her şeyi bildiklerine inanan bu insanlar, her konunun uzmanı kabilinden hep ahkâm keserler. Devleti yönetirler, ekonomiyi düzeltirler, dünyayı kurtarırlar sözleriyle.

Şair; kendi perişanlığına, beceriksizliğine, düzensizliğine bakmadan herkese ahkâm kesenler için diyor ki:

"Onlar ki verir dünyaya laf ile nizamat,
Bin türlü teseyyüb bulunur hanelerinde."

(Onlar dünyaya lafla nizam, düzen getirirler/Ne var ki evlerinde, kendilerinde bin türlü çirkinlik, düzensizlik, eksiklik vardır.)

Söz, insanın duygu ve düşüncelerini ses ve kelimelerle başkalarına aktarma ifadesidir. Davranışlarsa bu duygu ve düşüncelerin hâl ile anlatımıdır. Söz ve davranışlarını uyumlu kılamayan insan, başlı başına bir kargaşayı, bir çelişkiyi ortaya koyar.

İnancımızın şekillendirmek istediği, sözüyle de, davranışıyla da iyiyi, güzeli ve doğruyu temsil eden "örnek insan" tipidir.

Eskilerin deyimiyle; hem hâl, hem kal (söz) diliyle bu insan tipini kendimize örnek almak, aynı zamanda örnek olmak durumunda değil miyiz?

Ne dersiniz?

Ayinesi iştir kişinin...

İnsanoğlu sözleri ve davranışlarıyla toplumda kendine bir yer edinir.

Duygu ve düşüncelerini kelimelerle, sözlü ya da yazılı bir biçimde ifade eder insan.

Duygu ve düşünceler hal diliyle, davranış biçiminde de ortaya konulabilir.

Duygu ve düşüncelerin sözle ifadesi "kal", davranışlarla anlatılması ise "hal" diliyle tanımlanır.

İnsan yaşadığı toplumun değerlerine uyum sağlamak durumundadır. Ortak değerler, ortak bir anlayışı doğurur. Anlayış birliği ise toplumun birlik ve

beraberliğini olumlu yönden etkiler. O toplumdaki insanların huzur ve mutluluk içinde yaşamalarına neden olur.

İçinde yaşadığımız toplumda binbir çeşit insanla karşılaşırız. Söz ve davranışlarıyla tutarlı insanlar, sözlerini davranışlarına yansıtamayanlar... Kendisiyle, ailesiyle, toplumuyla barışık olamayanlar, kişilik açısından olgunluğa ulaşamayanlar.

Söz ve davranışları uyumlu, olgun insanlar çoklukla toplumda saygıyla karşılık görürler, takdir edilirler, örnek gösterilirler, örnek alınırlar.

Sözleri ve davranışlarıyla olgunluğa ulaşamayanlar başta kendileri olmak üzere herkes için bir sıkıntı kaynağı oluştururlar. Problemleri büyütürler, toplumu gerer, sosyal ilişkileri zedelerler.

İnsan toplum halinde yaşamanın gereği bir sorumluluk taşır. Topluma karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çalışır. Ne var ki bu görev ve sorumluluğu yerine getirmek konusunda başarılı olmak herkese nasip olmaz.

Görev ve sorumluluk nasıl yerine getirilir?

Her insan, birikimi, yeteneği ölçüsünde kendine düşen görev ve sorumluluğu yerine getirmeye çalışır. Topluma, hayata ilişkin duygu ve düşüncelerini söyler, yazar, anlatır. Bu anlamda söz söylemek, fikir beyan etmek elbette kolaydır. Çünkü "dilin kemiği yok"tur. Ağza gelen bir çırpıda söyleniverir, ahkâm kesilir, fetva verilir, yol gösterilir, yorumlar yapılır, eleştirilir. Bunlar kolay gelir insanoğluna.

Ya söylenenleri davranış haline, sözü işe dönüştürmek, üretmek, yerine getirmek! İşte zor olan da bu.

Bu konuyu "ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz/şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde" mısraları da bir güzel örnekler. Kişinin değeri, aklı, eserinde ve yaptığı işte görülür. Onu yalnızca söylediği sözlerle değerlendirmek yanlıştır.

Toplumda iş yapmak yerine yalnızca konuşmayı, söz söylemeyi iş edinenler ne yazık ki çok. Pek çok insan bu anlamda yalnızca konuşur, hep eleştirir. Yapması gerekenler hatırlatıldığında ise binbir mazeret hemen hazırdır.

Dersine çalışmayan öğrenci tembelliğinin gerekçelerini (!) bir bir sıralar. Görevini yapmayan işçi, memur, amirini suçlar, aldığı ücretin azlığını gündeme getirir. Hırsızın, suçlunun, caninin, herkesin kendine göre mazeretleri vardır. Hemen herkes görev ve sorumluluğunu bir türlü üstlenmek istemez.

Ne var ki bütün mazeretlerin, sudan gerekçelerin gerçekten hiçbir değeri yok.

Konu açık, yanlış ortada.

İnsan laf değil iş üretmelidir. Lafla peynir gemisi yürür mü?

İnsan özellikle yaptığı işle, ürettiğiyle, davranışıyla vardır. Söylediği sözden ziyade, görevini yerine getirip getirmediği ölçüde bir değer ifade eder.

Yaptığı inşaatı çöken bir müteahhidin inşaat tecrübesi, sözüne mi, yıkılan binasına mı bakılarak değerlendirilir. Caninin "bakmayın cinayet işlediğime, istemeden yaptım, üzgünüm" sözleri ne ifade eder? Yanlışlıkla kapkaççılık yapılır

mı? Sokaktaki bir kediyi diri diri yakan bir zalimin "hayvan sevgisiyle doluyum" demesi ne derece ciddiye alınır?

Bir kişiyi değerlendirmek, onun iyi, kötü ya da yardımsever, sorumlu, çevreye duyarlı olup olmadığını mı anlamak istiyoruz, nesine bakarız? Sözlerine mi, işlerine mi?

Kişilik, yapılan işlere yansır elbet. Güzel işler üreten, elbette "güzel insan"dır. İnsanlara yardım eden, yardımseverdir. Yalnızca yardım etmeyi sevdiğini söyleyen insanın yardımseverliği, ancak davranışa dönüştüğü takdirde bir gerçeği ifade eder.

Hayat bir sınavdır. Davranışlarımız, hayat aynasında göründüğü oranda gerçeğe dönüşür, yaşandığı sürece bir anlam kazanır.

Hayatı yalnızca laf üreten bir biçimden çıkarıp, iş, davranış, eyleme dönüştüren bir anlayışı ilke edindiğimiz gün, sözümüzün de, davranışlarımızın da bütünleştiği gün, hayatımız bir anlam kazanacaktır.

İnsan beşer, şaşar

Hepimiz hayatı en güzel bir biçimde yaşamak isteriz. Bu isteğimizi gerçekleştirebilmek için; planlar kurar, hazırlıklar yaparız. Ne var ki, bu planlarımızı her zaman gerçekleştiremeyiz. Atalarımızın dediği gibi; "evdeki hesap çarşıya uymaz." İşlerimiz aksar, üzülür, kahroluruz.

Halbuki geleceğimize ilişkin planlarımız için gerekenler yapılmıştır, altyapı hazırlanmıştır. Bütün bunlara rağmen yine de sonuç istediğimiz şekilde gerçekleşmemiştir. Hayat bu, her şey olabilir.

İsteklerimizin istediğimiz biçimde şekillenmesinde hatalarımızın da rolü büyüktür. Bilerek veya bilmeyerek yaptığımız hatalar, başarımızı, mutluluğumuzu olumsuz yönde etkiler.

İnsan elbette hata yapabilir, yanlış tercihlerde bulunabilir. Uyarılmasına rağmen inatla yanlışta ısrar edebilir.

Önemli olan bu yanlışın farkına varmak, onu tashih etmek, düzeltmek, bir inat uğruna yanlışta ısrarcı olmamak.

Atalarımız, "insan beşer, bazen şaşar" demişler. Beşeriz, şaşarız, şaşırabiliriz.

Dünya hayatı inişi çıkışı, acısı sevinciyle ölüme kadar geçen bir süreci ifade eder. Hayat her zaman başarı ve sevinci değil, acıyı, üzüntüyü de birlikte yaşatır. Düşüncelerimiz, davranışlarımız, çabalarımız, olumlu ya da olumsuz sonuçlarla hayatımızı belirler. Kimi zaman izahını dahi yapamadığımız bir biçimde ortaya çıkan olaylarla karşılaştırabilir bizi.

İnsan hata yapmadan yaşayabilir mi?

Hiç hata yapmamak için hiç yaşamamak gerek.

Allah, insanın hatalarını azaltması, doğru yolu bulması, gerçek bir kul halinde yaşaması için ona kutsal kitaplar ve peygamberler göndermiş, onu uyarmıştır.

Bu anlamda yanlışlarımızın giderilmesi, azaltılması yolunda kılavuzumuz, rehberimiz: Allah ve Resulünün emirleri, öğütleri... Ölçümüz sağlam, pusulamız düzgün ise, yolumuz da elbet doğru olacaktır.

Yaptığımız hatalardan pişmanlık duyarız. Bu hataya nasıl düştüğümüzü kendi kendimize sorarız. Bir daha yapmamaya söz veririz, özür dileriz. Bu özür ve sözün Yaratıcıya arz edilmesi demek olan tövbeye sığınırız.

Hatalar bin bir çeşit: büyük, küçük...

Küçük diye zaman zaman önemsemediğimiz hatalar, büyük hatalar gibi acı ve felaketlere dönüşebilir. Bir küçük kıvılcım bütün bir ormanı yakabilir. Küçük bir ihmal aileleri parçalayabilir, hastalıklara ve felaketlere neden olabilir. Bu açıdan her hatanın, her yanlışın faturası büyük.

Hataları nasıl karşılarız?

Her insanın hataya bakış açısını, yetiştiği ortam, aldığı terbiye, duygu, düşünce ve inançla izah etmek mümkündür. İmani hassasiyeti zayıf olan bir insanın gözünde "günah" ne kadar küçüktür! Titiz yapıda bir ailede hata ne büyük bir suçtur!

Hataları küçük görmek kadar büyütmenin de anlamı yok. Hayati olmayan bir hata için kıyametler koparmak ne derece yersiz ve yanlıştır ya da çok ciddi bir hatayı sorumsuzca bir tavırla yok saymak...

Hatalar yeri geldiğince affedilmeli. Özellikle istenmeden oluşan hataları affetmek bir olgunluk belirtisidir. Hata yapanın olgunlaşması için ona bir fırsat vermektir. Ne var ki bu affı istismar ederek hatayı bir alışkanlığa dönüştürmeye de kimsenin hakkı yok.

Her hatanın bir cezası var. Hata, işleyene belli bir bedel ödetir. Bedenen, ruhen ona zarar verir.

Her hata cezalandırılmalı mı? Af mı, yoksa ceza mı?

Af, hata işleyene yeni hatalar işleme yolunu açacaksa elbette hayır. Onun kişisel gelişmesine katkıda bulunacaksa evet.

Hatalarımız, yanlışlarımız, günahlarımız...

İnsanız, beşeriz, şaşarız.

Hatalarımıza günahlarımıza tövbe.

Allah şaşırtmasın!

İnsanın sorumluluğu

İnsan, yaratılmış varlıkların en şereflisi, en değerlisi ve en kâmil olanıdır. Kalıplaşmış ifade ile; eşref-i mahluk, ekmel-i mahluktur.

Onu yaratan, onun mutluluğu için; uyarıcı, yol gösterici olarak peygamberleri ve kutsal kitapları göndermiştir.

Üretilen her eşya, her alet, kılavuzu doğrultusunda kullanıldığı sürece kolay kolay bozulmaz.

Tekstil üreten bir fabrikanın hammaddesi ipliktir. İplik yerine bir başka hammadde kullanmak elbette fabrikanın işleyişini bozar.

İnsanın da sağlıklı yaşaması ve mutlu olması için uyması gereken görev ve sorumlulukları vardır. Kötü beslenme, bedenini hor kullanma, ruhî ihtiyaçlarını giderememe, onu sağlıksız kılar, mutsuz eder.

Mutluluk; beden ve ruh sağlığı ile birlikte oluşur, gelişir. Ruhen ve bedenen sağlıklı yaşamanın kuralı ise açıktır: Yaratılışa uygun bir yaşama biçimini benimsemek ve onu sürdürmek.

İçki, kumar, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklar sağlığımızı bozar. Bu alışkanlıkların haram ve yasak olmasının bir hikmeti de budur.

Kin, düşmanlık, gıybet, öfke gibi olumsuz ruhsal tepki ve davranışlar da ruhî sağlığımızı bozar. Bizi mutsuz kılar.

İnsan, bu açıdan ruhen ve bedenen sağlıklı yaşamak durumundadır. Ruhî ve bedenî ihtiyaçlarını yaratılışa uygun bir içimde gidermek zorundadır.

Günümüz insanının ve toplumumuzun en büyük sorunu, ruhen ve bedenen dengeli ve sağlıklı yaşayamamaktır.

Bencil, sorumsuz, yalancı, çıkarcı, acımasız, şiddet yanlısı, öfkeli, vefasız, güvenilmez tipler bizleri rahatsız eder. Bu insanlar bu olumsuz özellikleriyle kendilerine de, içinde yaşadıkları topluma da zarar verirler. Ruhî olumsuzluklar, hayata yansır. Ruhî boşluk, açlık, doyumsuzluk insanı toplum dışı alanlara sürükler. İnsanı zararlı davranışlarla baş başa bırakır.

Son günlerde hepimizin gündeminde ön sıraya çıkan şiddet olayları da işte bu doyumsuzluğun sonucudur. Yürürken yaya kaldırımındaki bir fidanı, çiçeği kıran, koparan, tekmeleyen, taşıtı çizen, sokakta, toplu taşım araçlarında öfkeyle bağırıp çağıran, her an kavgaya hazır, "şiddet"i adeta bir ilke edinen insanlara tanık olmak, ne acı! TV ekranlarından eksilmeyen şiddet görüntüleri... Bütün bunlar, ruhî doyumsuzluğun ortaya çıkardığı olumsuz davranışlar, tepkiler...

"Kim kendisi için istediğini başkaları için de istemedikçe gerçek mümin olamaz" gerçeği bütün olumsuzlukları olumlu kılabilecek bir bilinci bize hatırlatır.

Yürürken yoldaki karıncayı ezmemeye özen gösteren, insanlara zarar verir düşüncesiyle yoldaki taşı bile bir ibadet bilinciyle kenara iten, yaralı hayvanlara bakımevleri, vakıflar kuran örnek insanların, gerçek insanların torunları bugün nerelerde?

İyiliği yayma, kötülüğü önlemeyi insan olmanın sorumluluğu olarak yerine getirmeyi ilke edinen insanların çocukları bugün insanî duyarlıklarını mı kaybediyor?

Konu ile ilgili değerlendirmeler, toplantılar, yorumlar... Alınması gereken tedbirler... konuşuluyor. Problem masaya yatırılıyor. Tespit; acı. Görüntüler, hepimizi günümüz ve geleceğimiz adına korkutuyor.

Internet cafeler; kanlı, vurdulu kırdılı şiddet oyunlarıyla saatlerini geçiren çocuklarımızla dolu. Pek çok TV dizisi, filmler, şiddeti ve cinselliği öne çıkaran görüntülerle gözleri, gönülleri karartıyor. Ruhî açlık, şiddetle ürkütücü boyutlara taşınıyor.

Bir insan, şiddetten neden ve nasıl zevk duyar?

Sorun elbette tek boyutlu değil. Belki kısa vadede çözülecek gibi de değil. Ama çare net ve açık: İnsanı insanî değerlerle, inançla beslemek ve onu ruhen doyurmak...

Kızını diri diri gömen, vahşi cahiliye insanının gönlünü fetheden, onu yumuşatan inanç, düşünce. Yüzyıllar boyu farklı din, inanç, ırk ve renkteki insanlara "insan" olarak bakan ve ona bir "gül medeniyeti" sunan geçmişimiz.

Çocuklarımız, gençlerimiz gül medeniyetini ne derece tanıyorlar? Sevgili Peygamberimizin örnek hayatını ne ölçüde biliyorlar? Yalnızca bilmek değil bu değerleri, ne derece benimsiyorlar? Onları örnek alıyorlar mı? Bizler bu değerleri onlara aktarabiliyor muyuz? Söz ve davranışlarımızla inandığımızı söylediğimiz bu değerleri gerçekten hakkıyla yaşayabiliyor muyuz?

Bizler çocuklarımız için örneğiz. Bugünümüz ve geleceğimiz adına görev ve sorumluluklarımızı bir kere daha hatırlamak ve gereğini yerine getirmek durumundayız.

Olumsuz davranışları, tepkileri yalnızca yasayla, cezayla, yasakla ortadan kaldırmak mümkün mü? Çirkin davranışlar ve olumsuzluklar yerlerini olumlu değerlere bırakabildiği ölçüde değişime uğrarlar. Güzel davranışlar, duygular, düşünceler karanlık geceleri güneş gibi aydınlatırlar.

Karanlığa küfretmek yerine kalkıp bir mum yakmak daha doğru değil mi?

Olumsuz, çirkin davranışlarla, şiddetle, öfkeyle kararan dünyamız, güzel söz ve davranışlarla aydınlanmayı bekliyor.

Bu yolda görev ve sorumluluklarımızı yerine getirmeye var mıyız?

Bir nefes sıhhat gibi

Muhteşem lakabıyla tanınan Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman, Muhibbî imzasıyla şiirler yazan önemli bir şairdi aynı zamanda. Divan sahibi Kanunî'nin halk arasında adeta atasözüne dönüşmüş bir beyti var:

"Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi."

Osmanlı gibi bir devletin başında olan bir padişaha bu beyti söyleten gerçek: Sağlık. Her şeyin başı olan sağlık. Halkın devlete, makama, rütbeye verdiği değerin, sağlığın yanında ne derece önemsizleştiğini iki mısraya sığdırır şair padişah.

İnsanın hayatında önem verdiği pek çok değer var. Para, makam, mevki, konut, meslek… Para bu değerlerin çoklukla önünde gelir. Para isteği kimi insanlarda bir hırsa dönüşür. İnsanı yöneten bir efendi olur para. İnsansa bir köle. Bu durumda bütün insanî değerler anlamını yitirebilir. İnsan, bir makineye, bir canavara dönüşebilir. Para insanın yaşaması için gerekli bir araç olmaktan çıkar, eşrefi mahlûk olan insanı bir eşya konumuna indirebilir.

Paranın bu saltanatı ne zamana kadar sürer? Para her şeyi, her işi halledebilir mi? Her kapıyı açabilir mi? Sözün gelişi, bu sorular genellikle olumlu bir biçimde cevaplanır: Evet! Ne zaman bir hastalık, bir ölüm kapımızı çalar, işte o zaman insan paranın ne olduğunu, ne ifade ettiğini, işlevini anlar. Artık paranın sağlık karşısında hiçbir değeri yoktur.

Sevgili Peygamberimiz bizlere ölümü sıkça anmamızı öğütler. Hasta ziyaretleri inancımız açısından önemli bir görevdir bizim için. Ziyaret etmek, hatır sormak, gönül almak tavsiye edilmiş bizlere. Hasta ziyaretleri bizlere sağlığın önemini en çarpıcı bir biçimde yansıtır. Hasta yataklarında acılarıyla, sıkıntılarıyla dolu bir

yığın insan. Bu insanların yakınları… Hastalıkların, acıların, sıkıntıların bitmesi için neler vermezler? "*Sağlığın değeri kaybedilince anlaşılır*."derler. Sağlığın kıymeti kaybedilmeden bilinmeli. Onu kaybettikten sonra bulmak ne kadar zor…

Sağlığın önemini kim inkâr edebilir? Herkes için ortak kanaat: Her şeyin başı sağlık. Meselâ, bir kazada gözünü kaybeden bir hasta görebilmek için neler vermez? Aklının hepsini değil küçük bir bölümünü, hafızasını kim ne kadar bir ücretle kiraya verir, satar? Yaratıcımızın bize armağan olarak hiçbir ücret ödemememize rağmen sunduğu organlarımızın, nimetlerin bedelini kim ödeyebilir? Bu nimetleri bedeli ödense dahi onları para karşılığında almak mümkün mü? Dünyada bir nefes sıhhat kadar değerli ne olabilir, diyor Kanunî. Devlet, makam, mal, mülk nedir ki…

Bir nefes alıp vermenin dahi ne derece hayatî olduğunu düşünelim. Nefes alabilmek ne büyük bir nimet! Hastanelerde nefes alamayan bu nedenle makineye bağlanan, oksijen tüpleriyle hayatını sürdürmeye çalışan insanlar *"bir nefes sıhhat"* karşılığında neler vermezler? Yaratıcımız, yaşamamız için gerekli olan havayı armağan etmiş bizlere. Ya gerekli olan bu havayı almak için bir bedel ödemek zorunda olsaydık! En hayatî ihtiyacımız ücretsiz…

Nefes alıp vererek hayıtımızı devam ettirebiliyoruz. Nefesi aldık, ya veremezsek! Almak kadar vermek de ne derece önemli değil mi? Dünyalar dolusu malı, mülkü, parası olmasına rağmen hastalığı nedeniyle mutsuz nice insanlar var. Her şeyleri olmasına rağmen kaybettikleri sağlıklarını bulmak için "her şeyler"ini verebilecek insanlar… Hastane köşelerinde tedavi için sıra bekleyenler, derman umanlar, Allah'tan şifa dileyenler. Ya Şâfî diyerek dua edenler. Bedenî ve ruhî hastalıklarına çare bulmaya, mutlu olmaya çalışan insanlar…

Bütün bunlar Yüce Allah'a binlerce teşekkür ekmemiz gereğini hatırlatıyor bizlere. Sağlıklı mıyız? Binlerce şükür. Hasta mıyız? Dua ediyoruz Yaratıcıya. O, dualarımıza icabet edecek, inanıyoruz buna. Hayat, sevinç ve mutlulukla, acı ve sıkıntılarla iç içe. Pek çok dert ve sıkıntımız olabilir. Maddî imkânsızlıklar, problemler… Bunlardan hiç biri, sağlık kadar önem arz etmiyor. Bunu unutmayalım. Bir nefes sıhhatin değerini bilelim. Şükredenlerden olalım. Çünkü Allah, şükredenleri sever.

Hakkında Yazılanlar

Kültür edebiyat’ı muştu ’layan edip...

Erbay Kücet

Dergicilik tarihimiz, Tanzimat ile başlamıştır dersek araştırmacılarımıza haksızlık etmemiş oluruz. XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren günlük gazetelerle birlikte haftalık, 15 günlük ve aylık dergilerin yayımlanmaya başladığı bu dönem, dergiciliğimiz açısından önemlidir.

Avrupa’da olduğu gibi ilk yayınlanan dergiler, ilmî cemiyetlerin yayın organı olarak ortaya çıkmışlardır. Bu anlamda dergiciliğimizin bilim dergiciliği olarak gelişmeye başladığını da ifade etmekteyiz. Yapılan araştırmalar Osmanlı’da ilk derginin 1862 yılında çıkarılan Mecmua-i Fünun adlı dergi olduğunu göstermektedir.

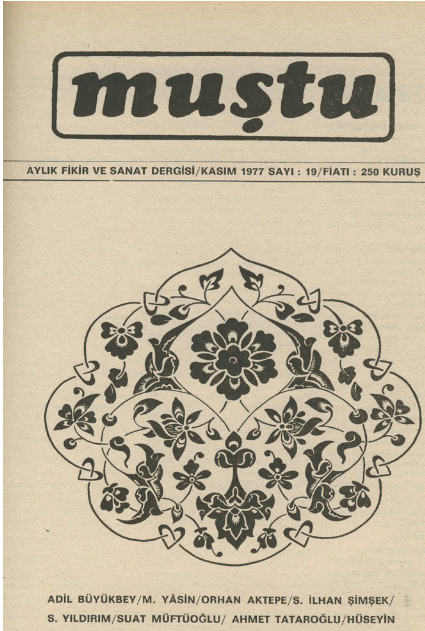
Ancak bu tarihten itibaren değişik alanlara ilişkin dergiler de yayınlanmaya başlamıştır. Her biri farklı alanlara yönelik olarak yayınlanmaya başlayan dergiler, çocuk dergileri, mizah dergileri, kadın dergileri, ilmî dergiler, edebiyat dergileri ve meslekî dergiler olmak üzere oldukça geniş yelpaze oluşturmuşlardır.

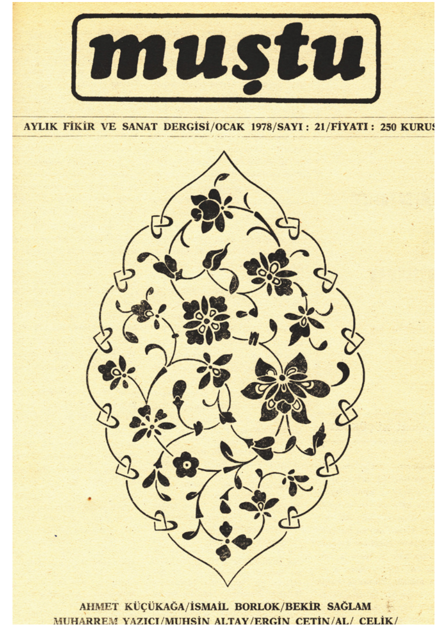
Bu kısacık girişten sonra çok sevdiği ve hayatının parçası haline getirdiği kültür, sanat ve edebiyatçılığını dergi sayfalarında yazar ve yönetici olarak geçiren Rıfkı Kaymaz’dan söz etmek istiyorum. En sıkıntılı günlerinde bile diğergamlığını konuşturan gönül adamı Kaymaz, ülkemizin sanat ve edebiyatına yeni isimlerin girmesi için çok çaba sarfetmiştir. Bunun en önemlisi de yazdığı gazete ve dergilerde gençlerden gelen yazıları ve şiirleri bıkmadan usanmadan okuyarak onlara cevap vermesi ve onları teşvik için yazı ve şiirlerini yayınlamasıdır.

Vefatından kısa bir süre önce yaptığımız sohbetin konusu arada bir yaptığımız üzere yeni bir edebiyat dergisi çıkartmaktı. O, dergiyi çıkartmayı tasarladığı andan itibaren kafasından geçenleri “ Gençlere yer verelim. Kendi kültürümüzü anlatalım. Onlara edebiyat zevki aşılayalım” tarzında ifadelerle sıralardı. Rıfkı Kaymaz’ı yakından tanıyanların bu söylediklerime itiraz etmeyeceklerini biliyorum.

Onunla tanışmamız da onun yayın hayatımıza Nisan 1986 da kazandırdığı “Kültür Edebiyat” aylık dergisiyle olmuştu. O yıllarda ben Ankara Laborant Meslek Lisesi’nde Edebiyat Öğretmenliği yaparken bir vesile ile dergiden haberdar olmuştum. Dergide öğrencilere yönelik olarak duvar gazetesi yayınlanması için teşvik ederken öte yandan gençlerin yazılarını da yayınlıyordu. Ben de karınca kararınca derginin yaşaması adına öğrencilerimden bir kısmını bu dergiye abone yaptırmıştım. İşte o günlerde merhum Rıfkı Kaymaz yanında ayrılmaz dostu Sırrı Er ile birlikte okula gelerek beni ziyaretleri ile onurlandırmışlardı.

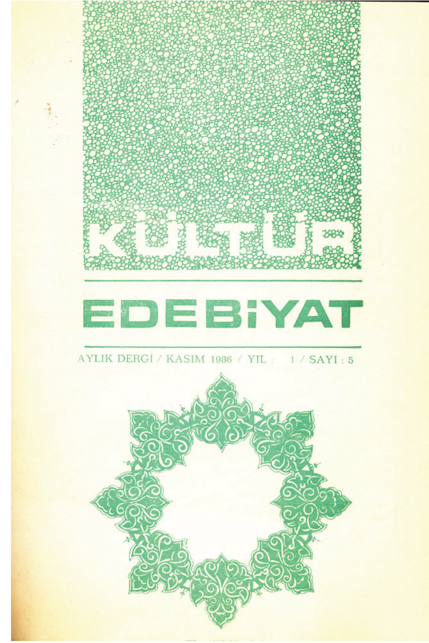
Dergi yayıncılığını sadece kendi istekleri ve yazıları yayınlansın diye yayınlamayan Kaymaz için dergicilik bir hobiydi. Elinde avucunda dergi çıkaracak kadar bir miktarı bulunca ilk işi dergi çıkartmak olan Rıfkı ağabeyin öğretmenlik mesleğinden aldıklarını da bu tür işler için harcaması da doğaldı. Amatörlere kucak açmanın sanki sadaka niyetiyle yapılmış ibadet hükmüne geçtiğinin bilinciyle çalıştığına inanıyorum.

İlk dergicilik deneyimi olan Muştu'yu Ankara'da Mayıs 1976 da yayınlayan Kaymaz, Mart 1978 de 22. Sayı ile Ankara adresine son verdiğinde edebiyat severleri üzdüğünün farkına varır ve Temmuz 1979 da "Erzincan'da Bir Kuş Var, Kanadında Gümüş Var" dercesine yeniden Muştu ile merhaba der. Ama bu sefer adresi çok sevdiği can Erzincan'dır. 13 sayı devam eden bu yolculuk Ağustos 1980 de sona erer.

Sanırım 12 Eylül 1980 tarihinde diğer aydınlar gibi Rıfkı Kaymaz'da suskunluğa girer veya konuşmaz, yazmaz. Öğretmenlik görevinde bulunmasından dolayı uzunca süre devam eden bu suskunluk döneminin ardından Rıfkı ağabey Nisan 1986 da suskunluğuna son vererek Ankara'da "Edebiyat Kültür" ü yayınlamaya başlar. Muştu deneyiminden sonra bu dergi Kaymaz için çerez gibidir. Aylık olarak yayınladığı derginin resmi sahibi diğerlerinde olduğu gibi eş, dost ve aşina isimlerdir. Sırf mevzuat gereği dergi jeneriğinde isimleri yer alan dostları da arada bir dergilerin basımı ve dağıtımı konusunda maddi yardımlarda da bulunmayı ihmal etmemişlerdir.

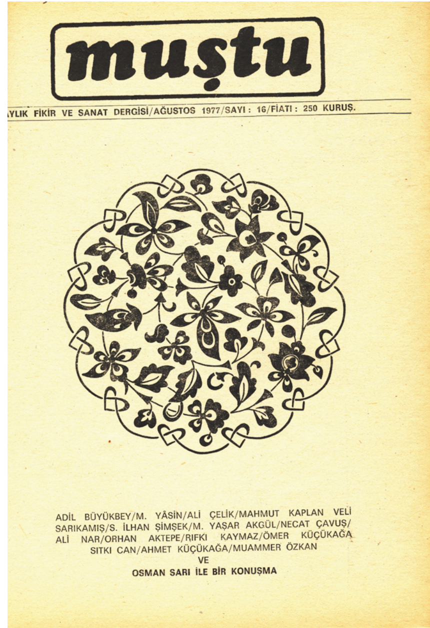
Yukarıda ifade etmeye çalıştığım gibi hani bazı insanlar yemez yedirir, giymez giydirir, gezmez gezdirir ya.. işte Rıfkı ağabeyimiz de böylesi bir karaktere sahipti. Çıkardığı dergilerde kendisinden çok diğerlerinin yazılarına yer verirdi. Dergide çok ünlü isimler olmuş olmamış onun için önemli değildi. Onun için önemli olan taşradaki bir yazarın, şairin dergide yer almış olmasıydı. Gerçekten de dergide o yıllarda hiç adı sanı duyulmamış gençlerin daha sonraki yıllarda yazar olduklarını görünce ne kadar çok sevindiğine şahit oluyordum. O yıllarda Muştu'ya yazılarıyla katkı sağlayan bazı isimleri zikredecek olursak gençlerin bu isimlerle

birlikte yazmalarının önemi daha açık anlaşılacaktır: D. Mehmet Doğan, Necmettin Turinay, M.Atilla Maraş, İ.Halil Çelik, M.Ruhi Şirin, Sırrı Er, Kemal Kahraman, Ferman Karaçam, Hüseyin K. Ece, Ömer Küçükağa, Bilal Coşkun, Cengiz Ocakçı, Abdurrahman Dilipak, Necat Çavuş, İsmail Kara ve M.Akif İnan.

Rıfkı Kaymaz'ın dergicilik anlayışını kendi kaleme aldığı yazısından anlamanın daha doğru olacağı kanısındayım. Bu nedenle Onun Kültür Edebiyat dergisin 1. sayısındaki "Çıkarken" başlıklı *yazısını onun dergicilik manifestosu düşüncesiyle aynen buraya alıyorum:*

Çıkarken

Ülkemizde; kültür, edebiyat ve sanatı yansıtan, bu konulara belli ölçüde de olsa yer veren dergiler yayınlanıyor. Sayı açısından "çok" denebilecek bu dergileri, toplumumuzun kültürel değerleri karşısındaki tavırlarına bakarak ele aldığımızda; muhteva, öz açısından sayının "yok" denecek kadar azaldığı hemen görülecektir.

Kültür, edebiyat ve sanatta toplumumuzun değerlerini yansıtan, yabancı kültür ve ideolojilerin sesi olmayan dergi ve yayınlara ihtiyacın ne derece büyük olduğunu söylemeye gerek yok elbette... Toplumun dünya görüşünü, estetik anlayışını, dünyaya bakışını belirlemede, önemi belirtilemeyecek kadar büyük olan dergiler, bir anlamda geleceğin şekillenmesini gerçekleştirirler. Biz kültür, edebiyat ve sanatımızın sesini duyurmak, özellikle usta sanatçılarımız, önemli edebi eserlerimizle gençlerimizi tanıştırmak, ayrıca, orta dereceli okul öğrencilerimizin edebi çalışmalarına sayfalarını açan bir dergi olarak çıkıyoruz.

Bugüne kadar gençlere sayfalarında yer veren dergiler oldu. Dergimiz, gençliğin şiiri, kompozisyonu, edebi çalışmalarına hemen hemen bütün sayfalarını ayırarak gençliğin sesi olmayı amaçlamaktadır. Okul müfredat programlarını da dikkate alarak, özellikle öğrencilerimizin edebiyat ve kompozisyon dersleri amacında yer alan "güzel yazı yazma, okuduğunu anlama ve anlatabilme" alışkanlığını geliştirmek, onların çalışmalarına yer vererek, desteklemek, onları ilgilendiren yarışmaları, çalışmaları duyurmak, yarışmalarla, anketlerle, eğitici yazılarla, testlerle onların geleceğe hazırlanmasında yardımcı olmak istiyoruz. Bu nedenle; her tür edebi çalışmanızı Kültür Edebiyat'a gönderiniz.

Dergimiz okuyucularımıza daha iyi bir hizmet sunabilmesi için sizlerden teklifler, eleştiriler bekliyor. Abone olmanızı, abone bulmanızı, dergimiz temsilcisi olarak çalışmalarımıza katılmanızı arzu ediyoruz. Mektuplarınızı bekliyor, selâm ve başarı dileklerimizi iletiyoruz.(*)

(*) Kültür Edebiyat Nisan 1986 Yıl:1 Sayı: 1 sayfa: 1

Çıkardığı dergilerde çeşitli konulardaki yazıları hazırlayan Rıfkı Kaymaz müstear imzalar atıyordu. Bunların içinde Abdullah Çınar en öne çıkanıydı ama Refik Selimoğlu ve Fatih Emre'de en az Rıfkı Kaymaz kadar ön plandaki müstearlardı. Dergilerin kapaklarını süsleyen geleneksel Türk süsleme sanatını seçkin örneklerini de kendisi çiziyordu. Çıkardığı dergilerin yanı sıra dergi çıkaranlara da yardımlarını esirgemeyen Rıfkı Kaymaz Gençlik, Kıvılcım, Nesil, Vahdet, Kandil Çocuk ve Genç istikbal yayın kurullarında ve yazılarıyla görev yaparken, öte yandan Diyanet Çocuk, Altınoluk, Diyanet ve Somuncu Baba dergilerinde de aralarla yazılarını yayınlatmıştır.

Ay kanatlı yıldız kuş

Murat Soyak

"Ay kanatlı yıldız kuşum
Ne sevimli ne güzelmiş
Kanadında bin bir masal
Kafdağı'ndan uçup gelmiş"

Masalın anlatım özelliklerini de taşıyan düş ile gerçek arasında bir şiir ile açılıyor şiir ülkesinin kapısı. Rıfkı Kaymaz'ın çocuklara adanmış "Ay Kanatlı Yıldız Kuş" isimli şiir kitabını okuyorum.

Çocuk, babasına ne güzel sesleniyor:

"Babacığım seninle
Evimize can gelir
Yürek dolusu sevgi
Bize heyecan gelir

Babacığım seninle
Güven dolar evimiz
Mutlulukla yıkanır
Sevgiyle yüreğimiz."

Anneler ki bir sığınak, bir iyilikler ırmağı… Anne, sevgi dili ile yakın. Anne konulu şiirlerin yalınlığı, sadeliği belirgin. Anne duası, duaların en güzelidir. Bir annenin duası anlatılmış:

"*Gül yüzlüm, güzel yavrum,*
Gülen yüzün solmasın
Tebessüm gül yüzünden
Yavrum, eksik olmasın"

Yeni doğan kardeşi şiir ile karşılama, şiir sıcağında…

"Yeni doğan kardeşim,
Oyuncak çocuk kadar.
Minik bir melek sanki
Evimize can katar."
Anne-baba için çocuk sevinç ve mutluluk kaynağı. Evin neşesi çocuk, göz aydınlığı.

"Sevgimizin çiçeği
Bir neşe yumağısın
Seninle her şey güzel,
Mutluluk kaynağısın.

Nasıl da üzer bizi,
Dudağını büzüşün.
Dünyaları bağışlar,
Bize kokun, gülüşün..."

Torun, dedesine seslenir. Şiirde torun ile dede arasındaki o güzel yakınlık ifade edilir.

"*Dedeciğim bize gel !*
El ele tutuşalım
Yürüyelim birlikte,
Bir güzel konuşalım"

Güzel bir dünyaya duyulan özlem vardır. Çevre bilinci vurgulanır.

"Her şey güzel, her şey temiz,
Gül gül koksun hep çevremiz.
Pırıl pırıl bir yeryüzü,
Daha mavi engin deniz."

Duygu ve düşünce dünyamızın mimarları, o güzel insanlar şiirin anlatım imkânları ile yeniden hatırlatılır. Yunus Emre, Mevlâna, Nasrettin Hoca, Keloğlan şiire misafir olurlar bir bir.

Okul sevgisi, okuma-öğrenme çabası şiirde şöyle anlatılmış:

"Okuyup öğrenerek,
Adım adım gerçeğe,
Yürüyoruz okulla,
Aydınlık geleceğe"

Bir çocuğun okula bakışı ve okul sevgisi şöyle ifade edilmiş:
"Güzel kardeş, minik kardeş,
Oyuncaklar senin olsun.
Ben okula gidiyorum,
Salıncaklar senin olsun."

Türkçe sevgisi, dil bilinci işlenmiş "Ana Dilim Güzel Türkçem" şiirinde.

"O, sevincim, gözyaşımdır,
Ana sütüm, can aşımdır.
Yüzyıllardır yoldaşımdır.
Ana dilim, güzel Türkçem"

"Şehit" isimli şiirden iki mısra:

"Şehadetin gönderinde,
Şeref ve şan dalgalanır."

Çeşmeler bizim medeniyetimizin çok önemli bir göstergesidir. Çeşmelerden akan hayat, çeşmelerden akan iyilik. "Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu" şiirinden:

"*Bir elin kaynaklara uzanmış,*
Arkanda kır çiçekleri.
Yanı başında ağaç, bahçede meyve,
Az ötede şu oynayan çocuklar…
Dostça, kardeş kardeşe
Ne güzel yaşıyorsun !"

Yoksul ve yetim bir çocuk için yazılmış "Yüreğim Yoksul Yetim" şiiri. İnsanî duyarlılık, dayanışma, sahiplenme ve yardım etme duyguları işlenmiş bu şiirden iki mısra:
"Yaralıdır yüreğim,
Yoksul ve yetim atar"

Tabiata yöneliş ve dış dünyanın güzellikleri özellikle "Görünce, Boncuk, Kelebek, Horoz, Güvercinim, Kaplumbağa" isimli şiirlerde işlenmiş.

Geçmiş yılların deneyimine dayanan eskimez, solmaz atasözlerimizden bazıları bu kitapta manzum bir dille yeniden dile getirilmiş.

Çocuklara gelecek güzel günleri muştulayan ve onlara inanç ile sevgi ile yol gösteren bir yaklaşım:
"Karanlığı silecek,
Işıl ışıl şuleyiz.
Bugün bir küçük dere,
Yarın bir şelâleyiz.
iyi, doğru, güzele,

Sönmeyen meşaleyiz."

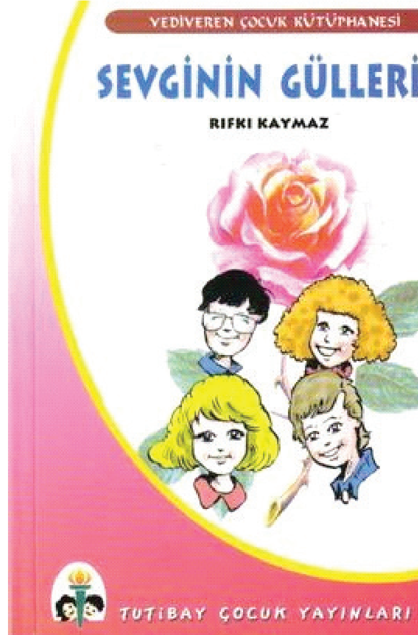
Rıfkı Kaymaz'ın "Ay Kanatlı Yıldız Kuş" isimli şiir kitabı çocuklarımız için yararlı bir eser. Şiir dili sade ve anlaşılır. Didaktik yöneliş belirgin. Daha güzel bir dünya için hatırlatma, yol gösterme, öğüt verme çabası var. Cümle iyilikler yurduna şiirin kanatlarında bir yolculuk…

"Ay Kanatlı Yıldız Kuş"- Rıfkı Kaymaz
Küçük Ev Yayınları, 2009, Ankara, 64 sayfa

Sevginin gülleri

Murat Soyak

Şair Rıfkı Kaymaz'ın çocuklar için kaleme aldığı şiirler "Sevginin Gülleri" adıyla kitaplaştı. Bu eserde kırk yedi şiire yer verilmiş. Çocukların dünyasını anlama, anlatma çabası. O güzellikler, iyilikler diyarından bir demet çiçek misali: "Sevginin Gülleri".

"Çocuklar" başlıklı şiir ile okuyucular selâmlanmış. "Çocuklar bir güldür vatan bağında,

Kuru yaprakları ağladığında.Bugün bir küçücük pınardır belki, Yarın, bir şelâle çağladığında."
Çocuklar sevincin, mutluluğun bir işareti olarak şiirde yer bulmuş. Çocuklar ile güzel günlere yolculuk… "Yuvamıza Can Katan" şiirinden bir dörtlük:

"Gözlerin ki ışıl ışıl,
Yuvamıza can katıyor.
Uyuyuşun mışıl mışıl,
Yuvamıza can katıyor."

Çocuk demek umut demek… Çocuklar ile yarınımız güzel ve anlamlı. Çocuklar sayesinde soyut bir kavram olan "umut" ete kemiğe bürünür, somutlaşır. Elimizden tutan çocuk, bilin ki umudun ta kendisidir. Şairin "Çocuk ve Umut" şiiri:

"*Bir umut bebeğin emeklemesi,*
Bir seyir, adımı ve beklemesi.
Gözleri yarına bir ışık yakar,
Ve bir mutluluktur gülümsemesi."

Kitaba isim olan şiir Sevginin Gülleri :

"Sevginin gülüdür çocuklarımız,
Evin bülbülüdür çocuklarımız.
Kundaktan ölüme; açılan, solan,
Gülen bülbülüdür çocuklarımız."

Güzelliği tamamlayan çocuklardır. Yaşamak, onların aydınlığında… "Çocuklarım" şiirinden:

"Şu masmavi gökyüzünün
Gülüsünüz çocuklarım.
Hece hece tatlı sözün,
Dilisiniz çocuklarım"

Rıfkı Kaymaz'ın çocuklar için yazdığı şiirlerde eğitici, öğretici, yol gösterici bir anlatım belirgin. Bu yönüyle şiirleri didaktik özellikler taşıyor. Mesela "Erken Uyan", "Damlaya Damlaya", "Tarihine Bir Göz At", "İyiye Yönel", "Dilek", "Temizlik", "Oku" isimli şiirlerde didaktik anlatım belirgindir. Şiirlerde genellikle yedili, sekizli hece ölçüsü tercih edilmiş. Ayrıca kafiye- redif kullanımları ve nakarat niteliği taşıyan mısra tekrarları sıkça görülmekte.

Çocuğu hayata hazırlayan, yetiştiren anne… Dışarının tehlikeleri karşısında çocuğa kol kanat olan annedir. Annenin varlığı çocuk için büyük kuvvet. Şiire en çok yakışan da anneler ve çocuklar… Kitapta anne konusunu işleyen altı şiir var: "Anneciğim", "Anneciğim Seninle", "Sevgili Anneciğim", "Annemi Seviyorum", "Rüya", "Anneciğimin Sesi" isimli şiirler. "Anneciğim Seninle" şiirinden bir dörtlük:

"Anneciğim seninle,
Kuşlar ne güzel büyür
Babam, kardeşim, herkes,
Daha mutlu görünür"

"Nineciğim" şiirinde, çocuğun dilinden nineye duyulan sevgi ve özlem ifade edilir. 'Bembeyaz tülbendi', 'baldan tatlı sözü' ve 'tertemiz yüzü' diye tasvir edilen ninenin şahsında aile büyüklerine duyulan hürmet vurgulanır. Çocukların duygu ve düşünce dünyalarının oluşumunda masalların önemli bir yeri vardır. Çocuklar, masallar ile hayal kurmayı öğrenirler. Masallar ile bütün engelleri aşıp sınırlar ötesine ulaşırlar. Böylelikle kendilerine ait bir dünya oluşur ve sözlü, yazılı anlatımın imkanları çoğalır, zenginleşir. "Masal Penceresinden" şiirinde masalların güzelliği anlatılmış. Ninniler ve çocuklar… Ninni içerikli dört şiire yer verilmiş: "Ninni", "Uyu Yavrum", "Mışıl Mışıl" ve "En Tatlı" isimli şiirler. Ninni nazım biçimi halk edebiyatımız içinde önemli bir yer tutar. Şair, ninni söyleme geleneğini yeniden ele alıp yeni bir duyuş ve anlatım ile bu şiirleri yazmış. Bu şiirler devamlılık içinde değişme, yeni eserler ortaya koyma çabasının birer ürünüdür diyebiliriz. Kitapta öğretmen konusunu işleyen üç şiir var: "Öğretmenim", "Öğretmenler", "Öğretmen Olacağım" isimli şiirler. Bu şiirlerde öğretmenlik mesleğinin önemi, anlamı ve öğretmen olma isteği dile getirilmiş.

Kitap sevgisi üç şiirde işlenmiş: "Kitaba", "Kitap", "Kitaplarım" isimli şiirler. "Kitap" şiiri:

"Ruhumun en güzel gıdası kitap…
Odur benim şirin dostum, yoldaşım.
ilme el, mutluluk, en güzel hitap,
Tükenmez hazine, can arkadaşım."

Bahar, yeniden var olmanın, dirilişin mevsimidir. Şiire umudu, muştuyu taşır bahar. "Bir Misafir İlkbahar", "Yeşil İlkbahar", "Bahar Gelmiş" isimli şiirlerinde şair, toprak, gök, ağaç, bahçe, kuşlar ve güneş ile adeta baharı karşılar.Kış mevsimi bir şiir ile hatırlatılır: "Lâpa Lâpa Kar". Kitapta manzume niteliği taşıyan iki şiir var: "Rüya" ve "Minik Kuşun Ölümü". Çeşmeler, köklü medeniyetimizin bir göstergesidir. Çeşmeler bize karşılıksız vermeyi, iyililiği hatırlatır. Hayırlara vesile olsun diye bu akış ve aramızda selâm çoğalsın diye…Şair, "Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu" isimli şiiri ile çeşmedeki anlamı, güzelliği dile getiriyor. "Biz Küçük Fidanlar" şiirinde 'büyümek' eylemi anlatılır. Çocuklar hemen büyümek isterler. Oysa ki yaşadıkları zaman bir daha ele geçmeyecek olan emsalsiz, paha biçilmez bir zamandır. "Meyveden Çocuğa" şiirinde yine 'büyümek' eylemine değinilir ve şiirin son kısmında 'şükür' kavramı dile gelir. Böylelikle şükretmenin gereği hatırlatılır. Çocuklar gökyüzüne bakmanın ustasıdır. Bulutları izlerler, kuşlara özenirler ve onlar gibi uçmak isterler

Şair, "Ne Güzeldir" ve "Uçurtmalar" isimli şiirlerinde çocuğun dünyasında özel bir yeri olan uçmak hevesini anlatır. "Ne Güzeldir" şiiri:

"Bir kuş gibi kanat kanat Uçuvermek ne güzeldir!
Gökte maviliği kat kat Aşıvermek ne güzeldir!
Seyri başka ufukların, Gün gün büyür umutların.
Üzerinde bulutların, Koşuvermek ne güzeldir!"

Sözün özü "Sevginin Gülleri" kitabı, çocukları şiirin imkânları ile anlamak, iyilikleri anlatmak adına güzel bir eser. Çocuklar, şiirde buluşsun derim. "Sevginin Gülleri"- Rıfkı Kaymaz Tutibay Çocuk Yayınları, Ankara, 2002 64 sayfa

Rıfkı abi şiir yazar

Ahmet Yozgat

'Şair Rıfkı Kaymaz'a'

1/:
Eminim ki tanırsınız,
Tanımasanız bile,
Görseniz ağabeyiniz sanırsınız...
***
Şairdir bizim Rıfkı ağabey,
Yalnız ve hüzünlü bir adamdır,
Uysal bir yürek taşır döşünde,
Kalemi ise yamandır ha! ...
Sabaha kadar kan damlar ucundan her gece.
'Hece mi? '
Alasını bilir de,
Belli etmez.
Dedik ya: Uysal bir yürek taşır döşünde,
Her gülümseyişinde bir Yunus saklıdır...
***
Gelelim aruzuna lale devrinin,
Nedim'in, Nabi'nin yakın arkadaşıdır.
Ama Patrona Halil gibilerine metelik vermez...
Belli etmez Lale Devrinden beri hayatta olduğunu.
***
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adamdır,
Bir gözü ziyalı güneşe bakar,
Diğer gözü nurlu aya...
Sevinince oturur bir tenhaya,
Güle oynaya şiir yazar,
Üzülünce yine oturur bir başka tenhaya,
Şiir yazar güle oynaya...
Dedik değil mi? ...

Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
Ve şiir yazar diye,
Evet yazar,
Hem de çağlayanlar gibi çağlayarak,
Akarak Aras gibi…
2/:
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
Ama kulak ardına asar,
Acıyı, üzüntüyü, elemi...
Bir elinde keskin kalemi,
İlinden geleni yazar,
Öleni, yiteni, dünyaya daha yeni 'Merhaba' diyeni,
Uzaklardaki bizim olan köyleri,
Şuracığımızdaki upuzak olduğumuz metropolleri,
Yani koskoca bir memleketi yazar...
***
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
Anlatır uzak şehirlere gideni,
Otobüstekini, trendekini,
Çocukların gözündeki gizemi,
Büyüklerin yüreğindeki diyemediklerini,
Irmakları, suları ve nehirleri yazar.
Dağlar unutulur mu hiç?
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
Dağları pek sever,
Dağlar da onu...
Eee, ne de sapına kadar Erzincanlıdır,
Yani sizin oralıdır...
***
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
Canı sıkılınca oturur bir ıssıza,
Damla damla yağmur yazar,
Sümbül yazar, sel yazar...
Yazar her dizenin içine su olup ağlayarak.

Çağlayarak Çoruh olur,
Aras olur köpürerek...
***
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
İnanmayacaksınız ama,
En zor gününde bile,
Gülümser bizim Rıfkı ağabey,
Belki de yüreğine taş bağlayar
***
Rıfkı ağabey yalnız ve hüzünlü adam,
Gün gelir olur bir sevgi seli,
Gönülden gönüle akar çay olup çağlayarak…

Entelektüel bakır ustası

Erbay Küçet

Çok eski tarihlere dayanan Bakır işlemeciliği, yüzyıllar boyunca çekiçlerle dövülerek şekillendirilmiş; kazan, bakraç, tas, kâse vb. biçiminde kullanılmıştır. Geleneksel el sanatlarımıza özellikle Erzincan'da gelişerek yaygınlaşan "bakır el işlemeciliği" diye adlandırılan yeni bir el sanatı daha eklenmiştir. Bakır eşya üzerine, "kalem" adı verilen tornavidaya benzer çeliklerle gerçekleştirilen bu sanat dalıyla birlikte evlerimizin her köşesini süsleyen bakır eşyalar hayatın kendisiyken bugün hayatımızdan çıkmış olsa da, bakırın güzelliğini unutmadık. İnsanımız, adına ister eskiye özlem diyerek, ister sanat diyerek bakırı tekrar gündemine almıştır. Bakırı güzelleştirmeyi bilen usta ellerimiz bakıra şekil vermeye devam ediyor hem de ısrarla…

Bu yazımızda Rıfkı Kaymaz'ın bu sanata katkılarını anlatmaya çalışırken öte yandan da Erzincan Bakır İşlemeciliği sanatı üzerine değerlendirmede bulunmuş olacağım. Merhum Rıfkı Kaymaz ile dostluğumuzun ne zaman başladığına dair hafızamda fazla bir bilgi kalmamış. Ama Onunla tanışıklığımızın çok eskilere dayandığını söylersem kendime de yalan söylememiş olurum. Yaklaşık yirmibeş yıl önce Ankara Laborant Meslek Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak görev yaparken Ankara adresli mütevazı ama muhtevası bir hayli kabarık bir dergi elime geçtiğinde hem tanışmak hem de öğrencilerimi abone olmaları konusunda destek vermek istedim. Ve o günden sonra Rıfkı Kaymaz ve Sırrı Er ile yarenliğimize imza atmış olduk. Ankara'da kültür, edebiyat ve sanat denilince yolumuz sıklıkla kesişen bu dostlarımızla yol arkadaşlığına başladıktan sonra güzel günlere selam diyerek hayatımıza devam ettik. Dostlarımızla ailecede görüşmeye devam ederken ortak tanıdıklarımızla da bu dost halkasına Üzeyir Gündüz ve Ahmet Yozgat'ı da ekleyerek genişlettik.

Rıfkı Kaymaz, çocuklar için kaleme aldığı masal, şiir ve hikâyelerinin yanı sıra Erzincanlılık asabiyetini de bakır üzerine işlemecilik sanatını icra ederek gösteren biriydi. Onun bu yönü üzerine sağlığında araştırma yapılmadığını biliyorum. Umarım bu yazımızla birlikte Üniversitelerin Güzel Sanatlar Fakülteleri bu konuyu dikkate alarak Rıfkı Kaymaz ve Bakır İşlemeciliği üzerine araştırma yaptırırlar. Zira ülkemizde unutulan sanatlar arasında yer alan Erzincan'a has bakır işlemeciliği sanatı yok olmakla karşı karşıya. Rıfkı Kaymaz, Erzincan bakır sanatını sadece süs eşyası olarak görmeden onu günümüze taşırken geleneksel Türk süsleme motifleriyle bezeyerek hatta Padişah Tuğralarıyla sadece el emeği ile göz nuruyla sergilemeyi yeğlemiştir.

Ülkemizin çeşitli yerlerinde eserlerini sergileyerek beğeni toplayan Rıfkı Kaymaz'ın eserlerinde hikmetli sözler orijinal metinleriyle yer alırken, ülkemizin yetiştirdiği ünlü hattatlara ait ayet ve hadis metinlerini de orjinalitesini bozmadan bakır üzerine işlemiştir.

Rıfkı Kaymaz kendisiyle bir dergide yapılan söyleşide bakınız ne diyor: "Bu sanatı daha bir sistematize ederek isteyenlere öğretmek arzusundayım. Sergilerde insanlar bu örnekleri görünce, sanatı öğrenmek istiyorlar. Ama bu sanatı yapmak için heves değil, ciddi bir çalışma azmi gerekli."

Sabır isteyen bir sanatı acelecilikle yürütmenin zor olduğunu bilen Rıfkı Kaymaz'ın Hat ve süsleme sanatlarımızda sonsuza bir akış görmemiz mümkündür. Onda Kopukluk yoktur. O bunu manevi bir kazanç olarak görmektedir. Evlerimize gelirken eli boş gelmez eserlerinden en müstesnalarını seçer ve "Kusura bakma, ancak bunu getirebildim" diyerek verdiği bakır işlemeleri bugün duvarlarımızda görürken, ona da rahmet okumaya devam ediyoruz.

Bakır işlemeciliğimiz adına olumsuz bir noktada olduğumuza sıklıkla vurgu yapan üstadımızın bu sanata ne zaman başladığı konusunda kendisiyle yapılan sohbetler ışık tutmaktadır. Makinaların işlediği bakır yerine yeniden el işine dönmenin önemine dikkat çekmektedir.

Gerçekten sanayileşme ve makineleşmenin dünyada el sanatına büyük darbe vurduğu bir gerçektir. Ama dünya el sanatlarını önemsemektedir.

Kırk yılı aşkın bir zamandır bakır işlemeciliğini sürdüren Rıfkı Hocamız bakır işlemeciliğini bugün Erzincan'da kuyumculuk yapan Selahattin Günal'dan öğrendiğini ifade ederken bu anlamda ona çok şey borçlu olduğunu da belirtmektedir.

Küçücük bakır işyerimizde bir yandan el sanatımızı öğrenirken, bir yandan da yol-yordam-edep öğrendiği söyleyen Rıfkı Kaymaz'ın sabır ve hoşgörü tezgahınında açık adresi belli oluyordu. O bir yazısında "Mehmet Öz ağabeyimizin anlattıklarıyla hayata hazırlanıyorduk bir yandan. Pek çok ağabeyimizle, arkadaşımız, kardeşimizle o küçük dükkânın tezgâhında bu anlamda çok şey çok şey öğrendik." diyerek yetişme yerini ve çevresini de ele vermekten çekinmeyen yürekli birisiydi.

1971 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi son sınıfındayken Prof. Dr. Orhan Okay'ın desteğiyle Erzurum Halk Eğitim Merkezi Salonunda ilk kişisel sergisini açan Kaymaz, rahmetli Yusuf Erzincanî ile de İstanbul, Ankara ve Erzincan'da sergiler açmıştır.

Kırk yılını bu sanatın gelişmesi ve tanıtımı ile geçiren üstadımızın İsviçre'de, Amerika'da ve Suudi Arabistan'da ülkemizdeki el sanatlarını temsilen sergi açtığını, bunun dışında Türkiye Yazarlar Birliği'nce düzenlenen Türkçenin Uluslar arası Şiir Festivali münasebetiyle gittiğimiz

Makedonya/Üsküp'te de bir sergi açtığını ifade etmek isterim. TBMM Mustafa Necati Kültürevi'nde, Ankara Valiliği İl Özel İdaresi ve Altındağ Belediyesi Sergi salonlarında açtığı sergilerde birlikte oldum. Gönül adamımız Rıfkı Kaymaz'ın Erzincan sevdasına benim vatani görevimi Erzincan'da yapmış olmamı da ekleyince yarı Erzincanlılık ile şakalarımıza devam ediyorduk. Şakalarında bile dikkatli olan Rıfkı Kaymaz'ın Üsküp'teki sergisinde beğendiğim bir eserini satın almak istediğimde eser seçimini kendisine bıraktım. O da az konuşmanın hikmet olduğuna dair bir hadisi beğenerek "Bu sana daha çok lazım, devamlı olarak baktıkça susarsın" demişti. Evet, susuyorum ama haksızlık karşısındaki tavrıma devam ederek…

Rıfkı kaymaz'ın hat örnekleri ve tuğralar sergisi üzerine[3]

Yrd. Doç. Dr. Zeki Gürel [4]

Daha önceki yıllarda yurdumuzun değişik yerlerinde ve yurt dışındaki bazı merkezlerde pek çok sergiler açan Rıfkı Kaymaz, bu kez de memleketi olan Erzincan'da bir sergi açtı. Hattat Yusuf Erzincanî merhumun hatırasına "Bakır Üzerine Hat Örnekleri ve Tuğralar Sergisi" olarak hazırlanan bu sergi 14–17 Temmuz 1998 tarihleri arasında Erzincan Kültür Merkezi'nde gezilebilir.

"Hattattı, dervişti, yiğitti, erdi…
Gönlünü yalnızca Allah'a verdi.
Sabırla sınanıp, aşkla yoğrulup
Vuslatın ezelî sırrını derdi." (Kaymaz, 1998:44)

Rıfkı Kaymaz'ın bu mısralarla anlatmaya çalıştığı Yusuf Erzincanî, 1956 yılında Erzincan'da doğdu. İlkokul ve İmam Hatip Lisesini memleketinde bitirdi (1976). İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nden mezun oldu (1980). Hat sanatına karşı ilgisi imam hatip lisesinde öğrenci iken başladı. Erzincan bakır el işçiliğini öğrendi. Hat örneklerini bakır levhalara aktardı. Öğretmeni Ali Nar'ın hat sevgisini teşvik edici sözleri ve desteği üzerine hat çalışmalarına başladı.1976 yılında İstanbul'da Hamid Hoca ile tanıştı, ondan ders aldı. Hafız Kemal Batanay'dan ta'lik, rik'a meşk etti. Yusuf Erzincanî imzasını kullandı. Emin Saraç ve Ali Yakup gibi hocalardan özel dersler aldı. Arapçasını geliştirdi.

Velut bir hattat olan Yusuf Ergün (Erzincanî), mütevazı ve dervişçe bir hayat yaşadı. İki yıl derin acılı hastalığına sabretti, şikâyet etmedi. 25 Ocak 1985 Cuma günü İstanbul'da vefat etti. Erzincan'da Terzi Baba Mezarlığı'na defnedildi. Yusuf Erzincanî, hattın bütün türlerinde yüzlerce başarılı örnekler verdi. Yazdığı hatlar gazete ve dergilerde yayınlandı, hat sergilerinde yer aldı.

Rıfkı Kaymaz'ın, Yusuf Erzincanî'nin hat örneklerini bakır üzerine işleyerek, bu eserlerini böylesine anlamlı bir sergide görücüye çıkarması bir vefa örneği olması bakımından olduğu kadar, bakır işlemeciliğimizin can çekiştiği şu günlerde yeni bir canlılık nişanesi olması bakımından da

---

Gündüz Gazetesi, 13 Temmuz 1998

Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

oldukça önemlidir. Rıfkı Kaymaz'ın hazırladığı bu sergide hat örneklerinin yanı sıra bakır üzerine işlenmiş tuğralar da sergilenmektedir.

Estetiğin mührü tuğra, padişahın nişan alameti veya imzası olarak ferman, berat ve paralarda kullanılırdı. Önceleri, ahitname, mensur name-i hümayun, mülk name, ferman, vakfiye, berat vb. üzerine ortaya yazılan tuğra, sonraları para, defter ve kâğıtların başına bir hanedan arması halinde bayraklarda, pullarda ve resmî yapılarda da kullanıldı. Tuğra, vesikalarda; tevk-i hümayun, nişan-ı hümayun, nişan-ı şerif-i alişan, misal-i meymun, alamet-i şerife, tuğra-i gara diye de isimlendirilmiştir.

Tuğra çekene, tuğraî, tevkii, nişancı, tuğrakeş ve tuğranivis de denilirdi.

Osmanlılarda tuğra ilk kez Orhan Bey zamanında kullanılmıştır. Tuğra hat sanatının bir kolu halinde yüzyıllar boyunca usta hattatlar eliyle yazılarak, işlenerek gelişti, mükemmelleşti. Kimi hattatlar ayet, hadis metinlerini, güzel sözleri tuğra biçiminde yazdılar. Yine özellikle son yıllarda kişi ve kurum adları da talep üzerine hattatlar tarafından tuğra biçiminde yazılmaya başlandı.(Çınar, 1998: 26–27)

Rıfkı Kaymaz'ın eserlerini bir sergiyle tanıtmayı amaçlayan Erzincan Hayra Hizmet ve Dayanışma Vakfı'nı, Erzincan Valiliği'ni ve Erzincan Belediye Başkanlığı'nı Türk-İslâm sanatlarından biri olan tuğra ve hat karşısındaki duyarlılıklarından dolayı kutluyorum. Bu güzel eserleri ortaya koyan sanatçı Rıfkı Kaymaz'ı da tebrik ediyorum. Eline ve gönlüne sağlık güzel insan…

1995 yılında İLESAM, Türk Dünyasına Hizmet Ödüllerini vereceği zaman ben, ödül sahiplerinin adlarının "Tuğra" şeklinde yazılarak kendilerine ödülleriyle birlikte takdim edilmesinin uygun ve anlamlı bir jest olacağını söylemiştim. O zaman Türk Dil Kurumu Salonunda Cumhurbaşkanımızın elinden ödüllerini alanlar bu anlamlı davranış karşısında takdirlerini gizlememiş, bu tuğralar için de ayrıca teşekkür etmişlerdi. Kültürümüzün zenginliklerinden olan bu sanatların ölmemesi için görülüyor ki herkese bir vazife düşüyor.

Şahısların fedakârlık ve gayretleriyle bu tür sanatlarımızı yaşatmak ne kadar mümkün olabilecektir. Devletin; özellikle de Kültür Bakanlığı'mızın ve belediyelerimizin bu sanat dallarında da teşvikini görmek vatandaşlar olarak en tabii hakkımızdır diye düşünüyoruz. Hatta üniversitelerimizin Güzel Sanatlar Fakültelerinde Türk-İslâm Sanatları Anabilim dalları kurularak bu kültürün gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde geliştirilerek intikaline çalışılmalıdır. Halk eğitim merkezlerinde ve belediyelerimizin açtığı meslek edindirme kurslarında da Bakır İşlemeciliği ve Hattatlık üzerinde de durulmalıdır.

Osmanlının kuruluşunun 700. yılını kutlayacağımız 1999 yılı için Osmanlı Padişahlarının tuğraları sadece kitap sayfalarında bırakılmamalı, bakır tabaklara, sinilere, çinilere işlenerek hayatın içine çekilmelidir diye düşünüyoruz. Hayatın bir parçası olabildiği oranda yaşatabileceğimize inandığımız sanata emek ve gönül verenleri ve onlardan biri olan Rıfkı Kaymaz'ı selamlamak, alkışlamak istiyorum.

Kaynakca

. Rıfkı Kaymaz, Sıla Türküsü, Ankara, 1998.

. Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı 1986, Ankara, 1986.

. Abdullah Çınar, "Estetiğin Mührü Tuğra", Rahmet Dergisi, 15 Haziran 1998, s.26–27.

Rıfkı Kaymaz : "ÇOCUK EDEBİYATI FITRATA UYGUN"[5]

Röportaj: *Murat SOYAK*

Rıfkı Kaymaz çocuk edebiyatına dâir eserleriyle tanınıyor. Yazarımızla hayatı, ilk edebî çalışmaları ve çocuk edebiyatı eksenli eserleri üzerinde konuştuk. Rıfkı Kaymaz çocuk edebiyatına dâir eserleriyle tanınıyor. Yazarımızla hayatı, ilk edebî çalışmaları ve çocuk edebiyatı eksenli eserleri üzerinde konuştuk. Mülâkatı, özellikle çocuk edebiyatımıza yeni açılımlar sağlaması dileğiyle sunuyoruz:

- Rıfkı Kaymaz bize kendisinden bahsetse; kısaca hayatınız…

- 1950 Erzincan doğumluyum. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunuyum. Çeşitli illerde edebiyat öğretmenliği, idarecilik yaptım. Kısa bir süre gazetecilik, memurluk, TBMM'de danışmanlık görevlerinde bulundum. Polis Akademisi Türk Dili Okutmanlığından emekli oldum. Emeklilik sonrası özel eğitim kurumlarında öğretmen ve idareci olarak çalıştım. Türkiye Yazarlar Birliği ve Çocuk Edebiyatçıları Birliği yönetim kurullarında görev aldım. Çıraklık okulları için Türkçe(Sırrı Er, Üzeyir Gündüz ile), İlköğretim Okulu 4. ve 5. sınıflar için Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi kitaplarımız (Sırrı Er ve Mustafa Aşkar ile)ders kitabı olarak okutuldu. Yayınlanmış edebî eserlerim var. Bunlardan çocuklara yönelik olanlarının isimlerini vereyim: Sevginin Gülleri, Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu, Bir Demet Şiir,Öykü Sepeti, Öykü Yağmuru, En Güzel Çocuk Şiirleri.

- Çocukluk yıllarınıza gidelim isterseniz.Yaşadığınız çocukluğu anlatır mısınız?

- Çocukluğum Erzincan'da geçti. Babam okumayı seven bir memurdu.

---

muratsoyak@gmail.com Kaynak:SanatAlemi

Büyük ağabeyim şiir ve yazılar yazıyordu. Onları okuyordum, ezberliyordum. Yazmaya ilgim o yaşlarda başladı. Diğer ağabeyimin elleriyle yaptığı tel arabalarla, vinçlerle, oyuncaklarla oynadım. Gazoz kapakları, bilye, çelik çomak, sıkça oynadığımız oyunlardı. Ablamın merkeze yakın köyü, özellikle tatil günlerimizde bizim için eğlenmenin, gezmenin, oynamanın en güzel mekânıydı. Fırsat buldukça ağaçlara, tepelere tırmanır, dut döker, kayısı toplar, yarar, kuruturduk. Babam, bahçemizdeki arı kovanlarına özenle bakardı. Arıların bahçemizdeki ağaçlara bir üzüm salkımı halinde oğul vermelerini, babamın dalı silkeleyerek onları yeni bir kovana almasını mutlulukla seyrederdik. Başımıza geçirdiğimiz tel başlıkla, kovanlarına bin bir renkli çiçek taşıyan arıları uzun uzun izlemekten doyumsuz bir zevk alırdık. Bahçeli evimiz; meyve ağaçları, arılar, kümesteki tavuklar ile çocukluğumuzu doyasıya yaşadığımız doğal bir çevre idi bize.

- Çocuklar için edebiyat ya da çocuk edebiyatı dendiğinde neler söylersiniz?

-Çocuk Edebiyatı kavramından, çocuklara yönelik olarak ortaya konulan edebiyatı anlıyorum. Çocuk duyarlığını edebî bir biçimde yansıtan, onların kişisel, ruhsal özelliklerini, kelime dağarcıklarını göz önünde bulunduran bir edebiyat. Çocuk; temizlik, sevgi, safiyet ve fıtratı hatırlatır. Çocuk edebiyatı alanında doktora yapmış Zeki Gürel(Yard. Doç. Dr.) buradan yola çıkarak çocuk edebiyatının "fıtrata uygun edebiyat" olması gerektiğini ifade eder. Çocukların fıtratına (ruh, beden vs. yapısına) uygun bir edebiyat. Çocuk edebiyatı yaratılışa uygun edebiyattır. Büyükler için ortaya konan edebiyatta olduğu gibi, çocuk edebiyatında da anlatım elbette edebî olacaktır. Edebî zevk ve kaygı taşımayan bir anlatımı, edebiyatla ilişkilendirmek mümkün değil.

- Çocuklar için yazılacak şiirlerde özellikle olması gereken(ler) nelerdir?

- Çocuk şiiri, biraz önce de belirttiğim gibi, "şiir"in çocuklar için yazılanıdır. Bu iki şiir arasındaki temel fark, çocuk şiirinin çocuklara yönelik bir özellik taşımasıdır.Çocuk duyarlığı, dil zevki, kelime dağarcığı, ruhsal yön, çevre, ilgi alanı vb. çocuk şiirinde öne çıkar. Ninni ve masalla büyüyen çocuk, ritme, ahenge, sese ilgi duyar. Söz oyunları, benzerlikleri, tekerlemeler, kafiye, şiiri müziğe yaklaştırır. Çocuk, şiirle, sesle kendisini ve çevresini (tabiatı, eşyayı vb.) tanır. Çocuk, şiir, oyun ve müzik, çocuk dünyasında bir arada, iç içedir. Edebî bir zevkle sunulan ilginç buluşlar, çocukta merak duygusunu sorulara dönüştürür. Tasvirler ona yaşadığı dünyayı tanıtır. Çocuk edebiyatında işlenen konular, temalar da çocuğa uygun olmalıdır. Sevgi, iyilik gibi insanî değerler, kuru bir öğüt biçiminde değil, çocuğun ilgisini çekebilecek edebî bir dil ve anlatımla verilmelidir. Değerler, eşyalar, bitkiler, hayvanlar konuşturularak fabl türüyle de

sunulabilir. Bu tür anlatım, çocukların hayal dünyasını zenginleştirir. Bitki, hayvan ve çevrenin özelliklerini, onların konuşmalarından yola çıkarak öğrenir, karşılaştırmalar yapar.

- Kitap okuma alışkanlığı kazanmada yapılması gerekenler sizce nelerdir?

- Kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için pek çok yol vardır. TV ve bilgisayarın alabildiğine yaygınlaştığı ve yanlış kullanıldığı günümüzde, kitap alışkanlığı kazandırmak kolay değil. Ödüllendirme, çocuklara bu yönde örnek olma çok önemli. Çocukların ilgiyle izlediği program veya dizilerde kitap öne çıkmalı, okuma önemsenmeli. Okullarda çocuk yazarlarıyla çocukları buluşturan etkinlikler yapılmalı. Çocuk Vakfı'nın ve Çocuk Edebiyatçılar Birliği'nin bu anlamda yaptığı çalışmaların ses getirdiğini biliyorum. Okuma alışkanlığının kazandırılmasında en etkin yol, çocuğun kendisine uygun, nitelikli bir kitapla tanıştırılmasıdır. Çocuk okuma zevkini tattığı an artık okumayı bırakmaz.

- Çocukluk çağında kitap okuma çabanız ve okuduğunuz, unutmadığınız kitaplar hakkında bilgi verir misiniz?

- Okumayı seven, haftalık ve aylık iki süreli yayına abone olan bir ailede büyüdüm. Bu açıdan kendimi şanslı buluyorum. O yıllar, kitap açısından fakir bir dönemdi. Biz de Ömer Seyfettin'i batıdan J. Werne, Cervantes gibi romancıları okuyorduk. Resimli romanlar yaygındı. O günleri bugünle karşılaştırıyorum. O zaman, kitap az fakat kıymetliydi, okunuyordu. Bugün kitap çok, ne yazık ki okuyan az. Çocukluk yıllarımda unutamadığım hikâye Ömer Seyfettin'in Kaşağı'sıydı.

- Severek okuduğunuz yazarlar, şairler kimlerdir?

- Mehmet Âkif , Necip Fazıl Kısakürek, Arif Nihat Asya, Sezai Karakoç, Yavuz Bülent Bakiler gibi yazarlar, edebiyata, şiire, yazmaya ilgi duymamda etkili isimler.

- Günümüzde çocuklar için yapılan yayıncılık çalışmaları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

- Günümüzde çocuklar için yayınlanan yayınlar sayıca çok. Özellikle son yıllarda bu alanda önemli artış söz konusu. İçeriğiyle, görsel yönüyle, çok nitelikli yayınlar var. Ne var ki çocukların yaşını, ihtiyacını, dil, kelime dağarcığını, çocuk kitaplarında olması gereken fiziksel özellikleri dikkate almadan, yalnız ticarî kaygılarla ortaya konulan yayınlar da az değil.

- Çocuklar için yazan edebiyatçılarımız hakkındaki değerlendirmeleriniz, görüşleriniz nelerdir?

- Çocuk yayınları için söylediklerimi çocuk edebiyatçıları için de tekrarlayabilirim. Çocuk edebiyatı kolay, ucuz bir iş değil. Seslendiği kitlenin dünyasını, çocuk duyarlığını, cümle kuruluşunu, yaş grubuna göre

yazı puntosunu, çocuk yayınında olması gereken görsel, fiziksel unsurları dikkate alarak onu edebî bir dille kaleme alan çocuk edebiyatçılarını kutluyorum.

- Bir çocukluk anınız ya da geçmiş günlerden bir gün…

- Çocukluk yıllarımla ilgili genel bir değerlendirme yapayım. Ortaokul yıllarında her yaz tatilinde Erzincan'ın yerel bir el sanatı olan bakır el işlemeciliğinde çalıştım. Çırak olarak başladığım bakır işlemeciliğini halen sürdürmekteyim. Çalıştığım işyeri, benim ve arkadaşlarım için aynı zamanda "bir mektep"ti. Ustamızdan dinlediğimiz hikâyeler, kıssalar bizi hayata bağlamıştı. Bakır işleme çıraklığından önce bir terzi dükkanında hiçbir ücret almadan çıraklık da yapmıştım. Babam bir sanat öğrenmem adına beni terziye çırak olarak vermişti. Sabahın bereketi inancıyla, sabah namazı açılan işyerinin, toprak zeminini sular, süpürür, temizlerdim. Müşterilerin getirdiği palto, pantolon, gömlekleri dikiş yerlerinden sökerek, kumaşı ters çeviriyor, onları bir anlamda yeniliyorduk. O yıllar, hayatın maddî sıkıntılarını göğüsleyen, onu aşan, sevgi, saygı, vefa, sabır gibi değerlerle mutluluğu paylaşan güzel insanlarla birlikte bana hayatı tanıma fırsatı vermiş. Bunu şimdi çok daha iyi anlıyorum.

Rıfkı Kaymaz'ın Bir Şiiri:

Akşam sofrasinda

Her akşam sofrada beraber olur,
Akşam yemeğini birlikte yeriz.
Ve sonra açarak ellerimizi,
"Çok şükür ya Rabbi!"
"Çok şükür!" deriz.
Nasıl anlatayım bilmem sizlere,
Bizim soframızda bin bereket var.
Soframızda paylaşırız her şeyi,
Babamın yorgunluğu birden azalır.
Annemin sevgisi sofraya taşar.
Her pazar birlikte çıkarız babamla,
Pazardan yiyecek şeyler alırız.
Annem sevgiyle pişirir yemekleri,
Öylesine tatlı, öylesine lezzetli ki,
Bayılırız.
isterim her yemek vaktinde yine,
Her sofrada bir araya gelmeyi.
Ne var ki babam işe gider erkenden,
Ben kardeşimle okula.
Annem bizleri yolcu eder her sabah,
Unutmaz öpmeyi, gülümsemeyi.
Dilerim sonsuza değin mutluluk,
Evimizde sevgi hiç eksilmesin.
isterim herkesin sofrası da,
Bezenerek sevgiyle,
Bizimkine benzesin.
-Bu söyleşi için teşekkür ederim.
Ben de teşekkür ederim.

Bakırda 'hat'

Bakır el işleme ustası Rıfkı Kaymaz'ın "Bakır Üzerine Tuğra, Hat ve Süsleme Eserleri Sergisi"nde sanatçının farklı dönemlerde ürettiği çalışmaları uygulama eşliğinde sunuluyor.

> Tolga Uslubaş

Küçük yaşlarda çırak olarak başladığı geleneksel Erzincan bakır el işlemeciliğini otuz beş yıldır aralıksız sürdüren Rıfkı Kaymaz; bakır, pano ve levhalara hat, süsleme örneklerini işleyerek yurtiçi ve yurtdışında açtığı sergilere bir yenisini daha ekledi. Yüzü aşkın eserin yer aldığı sergide, hat sanatımızın geçmiş ustalarından, geleneksel motiflerimizden örneklerin yanında, sanatçının kendi hat ve desenleri de bulunuyor.

19. kişisel sergisini Bayrampaşa Belediyesi Sergi Salonu'nda açan Rıfkı Kaymaz, 35 yıldır bu sanatla meşgul olduğunu söyleyerek, "Bakır işlemeciliğe Erzincan'da başladığımda sanırım 14-15 yaşlarındaydım. O dönemler sadece yöresel desenleri işliyordum. Üniversiteye başladığım yıllar hat, tezhip ve bizim geleneksel sanatlarımızın zenginliğini keşfettim ve bunun üzerine, hiç yapılmayanı, hattı bakır üzerine işleme fikri belirdi zihnimde. Bunun üzerine çalışmalarımı daha da yoğunlaştırdım. 1971 yılından itibaren açtığım ilk serginin ardından çalışmalarım tüm yoğunluğu ile devam etti" diyor.

Evrensel boyut

"Amacım, Erzincan'ın gelenekselleşen bu sanatına fakli bir boyut katabilmekti" diyen Kaymaz, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Bakır el işlemecilğine hat, tezhip ve geleneksel süsleme sanatı örneklerini katarak bu sanatı evrensel bir boyuta taşımak istedim. Sergimde geçmiş dönemlerin tanınmış hattatlarının eserlerinin yanısıra günümüz hattatlarına ait özgün eserlere de yer verdim. Desenlerin tümü ise bana ait, hatta eserlerimin arasında bir kaç kûfi çalışma var."

Orijinal işleme

Piyasada baskı ve benzeri tekniklerle yapılmış çalışmaların olduğunu söyleyen Rıfkı Kaymaz, "Bakır el işlemeciliği son yıllarda, özellikle hızlı üretim amacıyla makina-el işçiliğine dönüştü, böylece bu sanat orjinalliğini kaybedecek noktaya geldi. Ne yazık ki, el işi ile çalışmalarını sürdüren sanatçılar yok denecek kadar az" dedi.

Biri Hollanda'da olmak üzere 19 sergi açan Kaymaz'ın Bayrampaşa Belediyesi Sergi Salonu'ndaki sergisi ay sonuna kadar açık olacak.

Sanata farklı boyut

> Rıfkı Kaymaz, 1950 yılında Erzincan'da doğdu. Ankara Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Gazetecilik, öğretmenlik, uzmanlık, T.B.M.M.'de danışmanlık, okutmanlık görevlerinde bulundu. 1998 yılında Polis Akademisi Türk Dili Okutmanlığı'ndan emekli oldu. Küçük yaşlarda çırak olarak başladığı geleneksel Erzincan bakır el işlemecilğini, otuz yılı aşkın süredir sürdürdü. Geleneksel bakır işleme sanatına, hat ve tezhip sanatlarını da dahil ederek bu sanata yeni bir boyut kattı. İlk sergisini 1971 yılında Erzurum'da açtı. Sanatçı halen Ankara Muştu Kültür-Sanat Evi'nde bakır el işleme çalışmalarını sürdürüyor. Kaymaz'ın yayınlanmış edebî eserleri de bulunuyor.

Türkiye · 20.2.2002

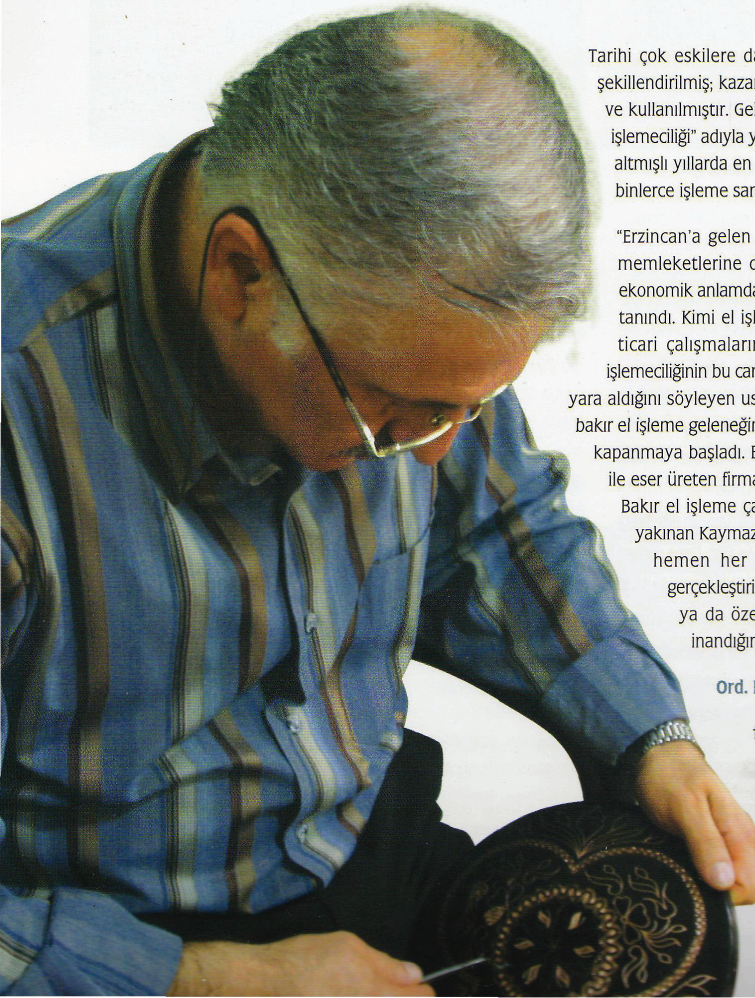
Basında Yazılanlar

Bakırın Kızıllığında Geleneksel Işıltılar

Oğuzhan AYDIN

Hat ve tezhip sanatlarıyla bakır işlemeciliğini aynı zeminde birbiriyle buluşturan 40 yıllık bakır ustası Rıfkı Kaymaz, geleneksel tarzda yepyeni kompozisyonlar oluşturuyor. Erzincanlı sanatçı, bakır panolarında yerel desenlere, geleneksel süsleme sanatımızın güzel örneklerine, usta hattatlarımızın hat örneklerine, tuğralara ve kendi desenlerine yer veriyor.

Tarihi çok eskilere dayanan bakır, yüzyıllar boyu çekiçlerle dövülerek şekillendirilmiş; kazan, bakraç, tas, kâse, sini gibi eşyalar haline getirilmiş ve kullanılmıştır. Geleneksel bakır el sanatlarımıza son yüzyılda "bakır el işlemeciliği" adıyla yeni bir el sanatı daha eklenmiştir. Özellikle Erzincan'da altmışlı yıllarda en canlı dönemini yaşayan bu sanat, yüzlerce atölyede, binlerce işleme sanatçısıyla yıllarca eser vermiştir.

"Erzincan'a gelen her misafir, turist mutlaka bu el sanatı ürünlerle memleketlerine döndü." diyen bakır ustası Rıfkı Kaymaz, "Erzincan ekonomik anlamda bakır el işlemeciliğinden kazandı, yurtta ve dünyada tanındı. Kimi el işleme sanatçıları çeşitli illerde de atölyeler kurdular, ticari çalışmalarını sürdürdüler." şeklinde konuşuyor. Erzincan el işlemeciliğinin bu canlı döneminin ardından, makineleşme ile birlikte büyük yara aldığını söyleyen usta, "Ticari kaygılar, fazla sürüm hırsı, kalitesiz işçilik, bakır el işleme geleneğini çok etkiledi. Bir süre sonra açılan işyerleri, atölyeler kapanmaya başladı. El işlemeciliği yerini makineye bıraktı. Makine işçiliği ile eser üreten firmalar, işyerleri ticari faaliyetlerini sürdürüyorlar." diyor. Bakır el işleme çalışmalarını sürdüren ustaların artık kalmadığından yakınan Kaymaz, bu sanatın yeterince tanınmadığı ve bu el sanatının hemen her ortamda, büyük malî harcamalar yapılmadan gerçekleştirilebileceği anlatıldığı takdirde eğitim kurumlarında ders ya da özellikle yerel yönetimlerce kurs olarak verileceğine inandığını ifade ediyor...

Ord. Prof. Süheyl Ünver Hocanın Takdiriyle Açılan Yol...

1950 Erzincan doğumlu Rıfkı Kaymaz, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu. Çeşitli illerde edebiyat öğretmeni ve idareci olarak çalışan, kısa bir süre gazetecilik, TBMM'de milletvekili danışmanlığı, uzmanlık gibi görevlerde bulunan Kaymaz, 40 yıldır bakır işlemeciliği yapıyor.

Ortaokul yıllarında Erzincan'da çırak olarak bakır el işlemeciliğine başlayan Kaymaz, "Küçük yaşlardan itibaren okuldan arta kalan saatlerimde

haber7com
bu noktada haber var

Haber 7 - Rıfkı Kaymaz vefat etti

2010-02-22 12:26:04

Türkiye Yazarlar Birliği eski Genel Sekreteri ve Üyesi Rıfkı Kaymaz, geçirdiği kalp krizi sonucu vefat etti.

Kaymaz'ın cenazesi bugün ikindi namazına müteakip Karşıyaka Camii'nden kaldırılacak.

Rıfkı Kaymaz kimdir?

Şair ve yazar. 22 Şubat 1950, Erzincan doğumlu. Yazılarında Abdullah Çınar, Yunus Taner, M. Refik Selimoğlu, Fatih Emre gibi müstearlar kullandı. Erzincan Kurtuluş İlkokulu, Merkez Ortaokulu, Erzincan Lisesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi TDE Bölümü (1972) mezunu. Bir süre Hürsöz gazetesinde yazı işleri müdürlüğü (1972) yaptı. Fakülteyi bitirdikten sonra, Seydişehir Mahmut Esat Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı (1972-76). Kısa bir süre Sümerbank Genel Müdürlüğü'nde uzman olarak çalışıp yeniden öğretmenliğe döndü. Ankara liseleri ile Ankara Polis Koleji'nde (1985-90) edebiyat öğretmeni, Ankara Polis Akademisi Türk Dili Okutmanı (1990-98), TBMM'de Milletvekili Danışmanı (1997) olarak görev yapıp emekli oldu (1998). Daha sonra Ankara'da özel okullarda öğretmen ve idareci olarak çalıştı.

Ortaokul sıralarında başladığı Erzincan bakır el işlemeciliği çıraklığını ustalaşarak geliştirdi. Bu el sanatını, lise ve fakülte yıllarında da sürdürdü. İlk sergisini, Erzurum Halk Eğitim Merkezinde "Bakır Üzerine El İşiyle Türk-İslâm Tezyinatı" adıyla açtı (1972). Bu tür çalışmalarını yurtiçi ve dışında açtığı sergilerle sürdürdü. Geleneksel bakır işleme sanatına hat ve süsleme açısından katkılarda bulundu.

Şiir ve yazılarını İttihad, Bugün, Yeni Devir, Millî Gazete Doğu (Erzincan) gazeteleri ile Adımlar (1972), Tohum, Hareket, Çile (Diyarbakır), Millî Gençlik, kurucusu olduğu Muştu (1976-80), Hisar, Mavera, Türk Edebiyatı, Millî Eğitim, Yeşilay, Genç İstikbal, Irmak, Rahmet, Tokat Kümbet, Kültür-Edebiyat (1986-87) ve Gençlik (1992-98) dergilerinde; çocuk ed ebiyatı alanındaki ürünlerini Can Kardeş, Diyanet Çocuk dergilerinde yayımladı. Ankara'da Hedef, Birlik, Arifan radyolarına programlar hazırladı.

Erzincan'da çıkan günlük Doğu gazetesinde köşe yazıları, dörtlükleri (Salihoğlu imzasıyla) yayımlandı. Vahdet gazetesinde (Genç Kalemler), Zaman ve Vakit gazetelerinde (Duvar Gazetesi), haftalık Tutanak ve Yeni Dönem gazetelerinde kültür-sanat sayfaları hazırladı. Çocuklara yönelik yazı ve şiirleri Mavi Kırlangıç, Can Kardeş, Kıvılcım, Diyanet Çocuk, Adak Çocuk gibi çocuk dergileri ile MEB'in ilk ve ortaöğretim Türkçe kitaplarında yer aldı. Türkiye Yazarlar Birliği'nce yayınlanan Türkiye Kültür ve Sanat Yıllığı'na çocuk edebiyatı üzerine değerlendirmelerde bulundu. Arkın Çocuk Edebiyatı Şiir Yarışmasında Anneciğim şiiriyle üçüncülük ödülü aldı (1974). Gökyüzü Yayınları Çocuklara Yönelik Şiir Yarışması'nda Sevginin Gülleri eseriyle mansiyon (1987) kazandı. Türkiye Millî Kültür Vakfı Hicret konulu şiir yarışmasında ödül, Trabzon Belediyesi Naat Yarışmasında birincilik (1996), İstanbul Tuzla Belediyesi Gül Şiirleri Yarışmasında mansiyon (1998), Türkiye Diyanet Vakfı Çocuk Şarkıları, Güfteleri Yarışmasında mansiyon (1999) aldı. Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Derneği kurucuları arasında yer aldı. Bu derneğin ve Türkiye Yazarlar Birliği'nin Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu.

"Muştu isimli ilk kitabından sonra Sıla Türküsü ismiyle ikinci kitabını yayımlayan Rıfkı Kaymaz, bu eserde ismiyle müsemma olarak Erzincan'la ilgili şiirlerini bir araya getirmiş bulunuyor. Kaymaz'ın şiirleri, birkaçı hariç, hepsi dörtlüklerden oluşuyor. Hecenin geleneksel söyleyişine bağlı bir şair o. On birli ölçü, şiirinin değişmez kuralı gibi. Kafiyeyi de rahat bir şekilde en güzeliyle kullanıyor." (Mehmet Törenek)

ESERLERİ:

ŞİİR: Muştu (1983), Sıla Türküsü - Erzincan'da Bir Kuş Var (1998).

ÇOCUK ŞİİRİ: Küçük Çeşmenin Tatlı Suyu (2000), Sevginin Gülleri (2002).

ARAŞTIRMA-İNCELEME: Bütün Yönleriyle Erzincan (M. Buyruk ve H. Özdemir'le, 1982), Osmanlı Padişahlarının Tuğraları (2000).

ANTOLOJİ-ANSİKLOPEDİ: Günümüz Yazarlarından Seçme Hikâyeler (B. Coşkun, S. Er ile, 1987), Mehmet Akif ve Gençlik (Abdullah Çınar adıyla, 1987), Günümüz Şairlerinden En Güzel Çocuk Şiirleri (1995), Gençlik Kültür Ansiklopedisi (2 cilt, S. Er, E. Kücet ile, 1996), Bir Demet Şiir (çocuklar için küçük seçki, 2001), Şiir Defteri (2003), Öykü Yağmuru (2004), Öykü Sepeti (2004).

Ayrıca ders kitapları vardır.

HAKKINDA: Rıfkı Kaymaz ile Bir Konuşma (Yeni Devir, 1.11.1981), Mehmet T. Ümit / Yeni Devir (17.11.1983 - 21.7.1983), Mustafa Arafatoğlu

/ Rıfkı Kaymaz'dan Bir Muştu Daha (Yeni Devir, 4.11.1983), Serhan Güzel / Sanatçıyla Sohbet 'Rıfkı Kaymaz' (Millî Gazete, 18.3.1983), Mustafa Ruhi Şirin / Çocuklarla Elele Geleceğe Yürümek (Zaman, 9.6.1990), Hekimoğlu İsmail / Bir Serginin Ardından (Zaman, 19.9.1990), B. Uğur Akdere / Rıfkı Kaymaz'ın Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Çocuk Edebiyatındaki Yeri (lisans tezi; Gazi. Ü. Eğitim Fakültesi, TDE Bölümü, 1999), Mehmet Törenek / Bir Şehri Şiirlerle Anlatmak: Sıla Türküsü (Rahmet dergisi, Kasım 1999), Zanaattan Sanata (Anadolu Gençlik, Mart 2002).

Ayrıca Rıfkı Kaymaz'ın vefatı ile ilgili aşağıdaki gazetelerde haberler çıkmıştır.

Yenişafak Gazetesi

Semaver Dergisi

Erzincan.net

Dünya Bülteni/

Türkiye Yazarlar Birliği web sitesi

İhlas Haber Ajansı

Albüm

Makrame sanatı
TURAN UYGUN

3

r ağızlarıyla Allahın nurunu
rmek isterler Halbuki kafirle
eseler de Allah nurunu
mlayacaktır "
Saf suresi
Ayet 8

TÜRKİYE
YAZARLAR
BİRLİĞİ

ŞLEME
2008/03/06

ISTANBUL SIMIT SARAJI
МЕНУВАЧНИЦА
ER-AI
EXCHANGE OFFICE
БОИ И ЛАКОВИ
УНИВЕРЗАЛ КОМЕРЦ

Restoran Bllaca

TÜRKÇENİN 7. ULUSLARARASI
ŞİİR ŞÖLENİ
21-25 Kasım 2007
Üsküp
YAHYA KEMAL KONSERİ
TRT Tasavvuf Musikisi Topluluğu
ŞİİR ŞÖLENİ
TÜRKİYE YAZARLAR BİRLİĞİ
TUBIM
SINAN VLLASALIU
fest '07

МЕНУВАЧНИЦА
ER-AJ
EXCHANGE OFFICE
МЕНУВАЧНИЦА

СИМВОЛЫ МОЕЙ
ОТЧИЗНЫ

11/10/2005 3:05 am

17 08D 0293
ÜÇEL 3
ARTUT

AT ÖRNEKLERİ

DÖNERCİ
SAAT
TURKCELL